

2024/1789

15.7.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1789

z dnia 13 czerwca 2024 r.

w sprawie rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmiany rozporządzeń (UE) nr 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 i (UE) 2022/869 oraz decyzji (UE) 2017/684, a także uchylenia rozporządzenia (WE) nr 715/2009 (wersja przekształcona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 ⁽⁴⁾ zostało wielokrotnie znacząco zmienione. Ze względu na konieczność wprowadzenia dalszych zmian i w celu zapewnienia jasności rozporządzenie to powinno zostać przekształcone.
- (2) Rynek wewnętrzny gazu ziemnego, który jest stopniowo wdrażany od 1999 roku, ma na celu zapewnienie prawdziwej możliwości wyboru wszystkim konsumentom w Unii, bez względu na to, czy są to obywatele czy przedsiębiorstwa, stworzenie nowych możliwości gospodarczych oraz zwiększenie poziomu handlu transgranicznego, tak aby osiągnąć wzrost efektywności, konkurencyjne ceny i wyższe standardy usług oraz przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw i stabilności.
- (3) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ⁽⁵⁾ Unia zobowiązała się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Do rozporządzenia tego należy dostosować przepisy rynku wewnętrznego dotyczące paliw gazowych. W związku z tym Unia określiła sposób modernizacji jej rynków energii, w tym w zakresie obniżenia emisyjności rynków gazu, w komunikatach Komisji – z dnia 8 lipca 2020 r., zatytułowanych „Impuls dla gospodarki neutralnej dla klimatu: strategia UE dotycząca integracji systemu energetycznego” oraz „Strategia w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu” (zwanym dalej „unijną strategią dotyczącą wodoru”), a także w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie kompleksowego europejskiego podejścia do magazynowania energii ⁽⁶⁾. Niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do realizacji unijnego celu w postaci ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw i prawidłowego funkcjonowania rynków wewnętrznych gazu ziemnego i wodoru.

⁽¹⁾ Dz.U. C 323 z 26.8.2022, s. 101.

⁽²⁾ Dz.U. C 498 z 30.12.2022, s. 83.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 kwietnia 2024 r. dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 21 maja 2024 r.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 („Europejskie prawo o klimacie”) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁽⁶⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie kompleksowego europejskiego podejścia do magazynowania energii (2019/2189(INI)) (Dz.U. C 371 z 15.9.2021, s. 58).

- (4) Niniejsze rozporządzenie uzupełnia powiązane instrumenty polityczne i ustawodawcze Unii, w szczególności instrumenty zaproponowane na podstawie komunikatu Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r., zatytułowanego „Europejski Zielony Ład”, takie jak rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857⁽⁷⁾, (UE) 2023/957⁽⁸⁾, (UE) 2023/1805⁽⁹⁾ i (UE) 2023/2405⁽¹⁰⁾ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959⁽¹¹⁾, (UE) 2023/1791⁽¹²⁾ i (UE) 2023/2413⁽¹³⁾, które mają zachęcić do obniżenia emisyjności gospodarki unijnej oraz zapewnić jej utrzymanie na drodze do neutralności klimatycznej Unii do 2050 r., zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119. Głównym celem niniejszego rozporządzenia jest umożliwienie i ułatwienie takiej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, poprzez zapewnienie rozwoju rynku wodoru oraz efektywnego rynku gazu ziemnego.
- (5) Celem niniejszego rozporządzenia jest zwiększenie udziału gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego oraz wodoru w systemie energetycznym, umożliwiając odejście od kopalnego gazu ziemnego, a także umożliwienie gazowi odnawialnemu i niskoemisyjnemu oraz wodorowi odegrania ważnej roli w osiągnięciu celów klimatycznych Unii na 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r. Niniejsze rozporządzenie ma również na celu ustanowienie ram regulacyjnych, które umożliwią wszystkim uczestnikom rynku odejście od gazu ziemnego i planowanie swojej działalności w sposób pozwalający uniknąć efektu uzależnienia od jednego dostawcy, oraz zachęcą ich do tego, a także ma na celu zapewnienie stopniowego i terminowego wycofywania gazu ziemnego, w szczególności we wszystkich odpowiednich sektorach przemysłu i w zastosowaniach grzewczych.
- (6) W unijnej strategii dotyczącej wodoru uznano, że ponieważ państwa członkowskie mają różny potencjał w zakresie produkcji wodoru odnawialnego, otwarty i konkurencyjny rynek wewnętrzny z niezakończonym handlem transgranicznym przynosi znaczące korzyści dla konkurencji, przystępności cenowej i bezpieczeństwa dostaw. W unijnej strategii dotyczącej wodoru podkreślono ponadto, że przeniesienie obrotu wodorem na zasadach handlu surowcami na płynny rynek ułatwiłoby wejście na rynek nowym producentom i byłoby korzystne dla głębszej integracji z innymi nośnikami energii, a także stworzyłoby realne sygnały cenowe dla decyzji inwestycyjnych i operacyjnych. Przepisy określone w niniejszym rozporządzeniu powinny zatem ułatwiać powstanie rynków wodoru, obrót wodorem na zasadach handlu surowcami oraz stworzenie płynnych centrów handlu. Państwa członkowskie powinny usunąć wszelkie nieuzasadnione bariery, w tym nieproporcjonalne taryfy w punktach połączeń międzysystemowych. Uznając nieodłączne różnice, istniejące przepisy, które umożliwiły skuteczne dostosowanie operacji komercyjnych i handlu do potrzeb rynków energii elektrycznej i gazu, należy wziąć pod uwagę również w odniesieniu do rynku wodoru. Chociaż niniejsze rozporządzenie ustanawia ogólne zasady mające zastosowanie do funkcjonowania rynku wodoru, przy ich stosowaniu należy uwzględnić fazę rozwoju tego rynku.
- (7) Wspieranie wykorzystujących węgiel na dużą skalę i wysokoemisyjnych regionów w odchodzeniu od paliw kopalnych na rzecz energii z odnawialnych źródeł stanowi kluczowy element polityki sprawiedliwej transformacji. Wsparcie to należy realizować zgodnie z odpowiednimi ramami prawnymi, w szczególności z Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056⁽¹⁴⁾, który pozwala na finansowanie technologii energii odnawialnej. Komisja odgrywa kluczową rolę we wspieraniu w ten sposób krajowych polityk, które mają na celu stopniowe ograniczanie istniejących
-
- (7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857 z dnia 19 kwietnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Dz.U. L 111 z 26.4.2023, s. 1).
- (8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/957 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu włączenia transportu morskiego do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dodatkowych gazów cieplarnianych i emisji z dodatkowych typów statków (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 105).
- (9) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1805 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim oraz zmiany dyrektywy 2009/16/WE (Dz.U. L 234 z 22.9.2023, s. 48).
- (10) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2405 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (inicjatywa ReFuelEU Aviation) (Dz.U. L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).
- (11) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 134).
- (12) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1).
- (13) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).
- (14) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

zdolności wytwórczych i wydobywczych w zakresie węgla i innych stałych paliw kopalnych. Proces ten wymaga finansowania, które pozwoli zająć się społeczno-gospodarczymi konsekwencjami, w tym przekwalifikowaniem siły roboczej z myślą o przejściu na czystą energię regionów, w których zachodzą zmiany strukturalne. W ramach wsparcia dla wykorzystujących węgiel na dużą skalę i wysokoemisyjnych regionów, trzeba będzie wziąć pod uwagę specyficzne cele, zakresy i kryteria poszczególnych unijnych programów finansowania. Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji nie przewiduje finansowania technologii innych niż energia ze źródeł odnawialnych.

- (8) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788⁽¹⁵⁾ przewiduje możliwość istnienia operatora połączonych systemów. Dlatego też przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu nie wymagają wprowadzania zmian w organizacji krajowych systemów, które są zgodne z odpowiednimi przepisami tej dyrektywy.
- (9) Konieczne jest określenie kryteriów, według których ustalane są taryfy za dostęp do sieci, w celu zapewnienia, aby kryteria te były w pełni zgodne z zasadą niedyskryminacji oraz potrzebami prawidłowo funkcjonującego rynku wewnętrznego, aby w pełni uwzględniały one potrzebę zachowania integralności systemu i odzwierciedlały rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom, jakie ponosi porównywalny pod względem skuteczności i struktury operator sieci, oraz aby były przejrzyste, zapewniając jednocześnie odpowiedni zwrot nakładów inwestycyjnych oraz umożliwiając integrację gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego. Przepisy dotyczące taryf za dostęp do sieci, ustanowione w niniejszym rozporządzeniu, są uzupełnione o dalsze przepisy dotyczące taryf za dostęp do sieci, w szczególności w kodeksach sieci i wytycznych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia, w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869⁽¹⁶⁾ i (UE) 2024/1787⁽¹⁷⁾ oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001⁽¹⁸⁾ i dyrektywie (UE) 2023/1791.
- (10) Na ogół najbardziej efektywne jest finansowanie infrastruktury z przychodów uzyskiwanych od użytkowników tej infrastruktury oraz unikanie subsydiowania skrośnego. Ponadto subsydiowanie skrośne w przypadku aktywów regulowanych byłoby niezgodne z ogólną zasadą stosowania taryf odzwierciedlających koszty. W wyjątkowych przypadkach subsydiowanie skrośne mogłoby jednak przynieść korzyści społeczne, w szczególności na wczesnych etapach rozwoju sieci, w przypadku gdy w porównaniu ze zdolnością techniczną zarezerwowana przepustowość jest niska, a niepewność co do tego, kiedy pojawi się zapotrzebowanie na zdolności przesyłowe – znacząca. Subsydiowanie skrośne mogłoby zatem przyczynić się do rozsądnych i przewidywalnych taryf dla wczesnych użytkowników sieci oraz zmniejszenia ryzyka inwestycji dokonywanych przez operatorów sieci, a tym samym przyczynić się do stworzenia klimatu inwestycyjnego wspierającego cele Unii w zakresie dekarbonizacji. Jako alternatywę dla spodziewanych wyższych taryf sieciowych, które w przeciwnym razie musiałyby być nakładane na wczesnych użytkowników sieci wodorowej, operatorzy sieci wodorowych powinni mieć możliwość rozłożenia kosztów rozwoju sieci w czasie, pozwalając państwu członkowskiemu na zapewnienie możliwości obciążenia częścią kosztów początkowych przyszłych użytkowników w drodze międzyokresowej alokacji kosztów. Taka międzyokresowa alokacja kosztów wraz z jej metodyką i specyfiką powinna zostać zatwierdzona przez właściwy organ regulacyjny. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość uzupełnienia tego mechanizmu środkami służącymi zabezpieczeniu ryzyka finansowego operatorów sieci wodorowych, takimi jak gwarancja państwowa, pod warunkiem że spełniają one wymogi art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). W przypadku gdy finansowanie sieci z taryf za dostęp do sieci płaconych przez użytkowników sieci jest nieopłacalne, organ regulacyjny powinien mieć możliwość dopuszczenia pod pewnymi warunkami transferów finansowych między wyodrębnionymi usługami regulowanymi świadczonymi przez sieci gazu ziemnego i sieci wodorowe. Kosztów studiów badających wykonalność przekształcenia sieci gazu ziemnego w sieci wodorowe nie należy traktować jako subsydiowania skrośnego. Subsydiowanie skrośne nie powinno być finansowane przez użytkowników sieci z innych państw członkowskich, właściwe jest zatem, aby jego finansowanie pochodziło wyłącznie z punktów wyjścia do odbiorców końcowych w tym samym państwie członkowskiemu. Ponadto, ponieważ subsydia skrośne mają charakter wyjątkowy, należy zapewnić, aby były one proporcjonalne, przejrzyste, ograniczone w czasie i ustanowione pod nadzorem regulacyjnym, z zastrzeżeniem powiadomienia Komisji i Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) ustanowionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmieniająca dyrektywę (UE) 2023/1791 i uchylająca dyrektywę 2009/73/WE (Dz.U. L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, zmiany rozporządzeń (WE) nr 715/2009, (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 oraz dyrektyw 2009/73/WE i (UE) 2019/944 oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 347/2013 (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 45).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942 (Dz.U. L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).

⁽¹⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 22).

- (11) Korzystanie z mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, w celu określenia taryf powinno być zgodne z dyrektywą (UE) 2024/1788 i rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/459 ⁽²⁰⁾.
- (12) W celu zapewnienia, aby usługi związane z dostępem stron trzecich były wystarczająco kompatybilne, a także w celu umożliwienia czerpania korzyści wynikających z prawidłowo funkcjonującego rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konieczne jest zapewnienie w całej Unii wspólnego minimalnego standardu usług związanych z dostępem stron trzecich.
- (13) Ustalenia dotyczące dostępu stron trzecich powinny opierać się na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu. W październiku 2013 r. na XXIV Europejskim Forum Organów Nadzoru Gazu (zwanym dalej „Forum Madryckim”) z zadowoleniem przyjęto organizację systemów wejścia-wyjścia, umożliwiającą swobodną alokację gazu ziemnego na podstawie zdolności ciągłej. W związku z tym należy wprowadzić definicję systemu wejścia-wyjścia, co pomoże w osiągnięciu równych warunków działania w odniesieniu do gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego podłączonego do poziomu przesyłu lub dystrybucji. Ustalanie taryf dla operatorów systemów dystrybucyjnych i operatorów sieci dystrybucyjnych wodorowych oraz organizację alokacji zdolności między poziomami przesyłu i poziomami dystrybucji gazu ziemnego i wodoru należy pozostawić organom regulacyjnym na podstawie zasad określonych w dyrektywie (UE) 2024/1788.
- (14) Dostęp do systemu wejścia-wyjścia powinien na ogół opierać się na zdolności ciągłej. Operatorzy sieci powinni być zobowiązani do współpracy w sposób maksymalizujący ofertę zdolności ciągłej, co z kolei umożliwi użytkownikom sieci swobodną alokację na podstawie zdolności ciągłej gazu ziemnego wprowadzanego do sieci lub opuszczającego ją do dowolnego punktu wejścia lub wyjścia w tym samym systemie wejścia-wyjścia.
- (15) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia pełnej lub częściowej integracji regionalnej w przypadku połączenia dwóch lub większej liczby sąsiadujących ze sobą systemów wejścia-wyjścia. Częściowa integracja regionalna powinna móc obejmować różne obszary bilansowania, gdyż stanowi to ważny krok w kierunku integracji rozdzielonych rynków gazu ziemnego oraz poprawy funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu ziemnego.
- (16) W przypadku integracji rynków regionalnych zainteresowani operatorzy systemów przesyłowych i organy regulacyjne powinni zająć się kwestiami mającymi skutki transgraniczne, takimi jak struktury taryfowe, system bilansowania, zdolności przesyłowe w pozostałych punktach transgranicznych, plany inwestycyjne oraz realizacją zadań operatorów systemów przesyłowych i organów regulacyjnych.
- (17) Zdolność warunkowa powinna być oferowana tylko w przypadku gdy operatorzy sieci nie są w stanie zaoferować zdolności ciągłej. Operatorzy sieci powinni określić warunki zdolności warunkowej na podstawie ograniczeń operacyjnych, w przejrzysty i jasny sposób. Organ regulacyjny powinien zatwierdzić warunki oraz zapewnić ograniczenie liczby produktów z zakresu zdolności warunkowej, aby uniknąć fragmentacji rynku gazu ziemnego i zapewnić zgodność z zasadą zapewnienia skutecznego dostępu stron trzecich.
- (18) W celu dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego konieczne jest osiągnięcie wystarczającego poziomu zdolności w zakresie transgranicznych połączeń wzajemnych gazu ziemnego oraz wspieranie integracji rynku.
- (19) Celem niniejszego rozporządzenia jest wspieranie produkcji zrównoważonego biometanu w Unii. W dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 18 maja 2022 r., zatytułowanym „Implementing the REPower EU Action Plan: Investment needs, hydrogen accelerator and achieving the bio-methane targets” („Wdrażanie działań planu REPowerEU: potrzeby inwestycyjne, akcelerator wodoru i osiągnięcie celów w zakresie biometanu”), towarzyszącym komunikatowi Komisji z dnia 18 maja 2022 r., zatytułowanemu „Plan REPowerEU” (zwanemu dalej „planem REPowerEU”), zaproponowano znaczące zwiększenie do 2030 r. unijnej produkcji zrównoważonego biometanu do poziomu 35 mld m³ rocznie.
- (20) Skoordynowane mapowanie wykorzystania biogazu i biometanu stanowi narzędzie umożliwiające państwom członkowskim ustalenie wkładu biometanu w ich szacunkowe trajektorie w latach 2021–2030, w tym przewidywane całkowite końcowe zużycie energii brutto i całkowitą planowaną moc zainstalowaną, zgodnie z ich zintegrowanymi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu. W przypadku gdy państwa członkowskie ustanowiły krajowe trajektorie biogazu i biometanu, powinny one określić w swoich krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu polityki i środki na rzecz ich realizacji, takie jak przyjęcie krajowych strategii w zakresie zrównoważonego biogazu i biometanu czy wyznaczenie krajowych celów rocznej produkcji lub zużycia biometanu, wyrażonych w wielkościach bezwzględnych albo jako odsetek ilości gazu ziemnego zużytego przez

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/459 z dnia 16 marca 2017 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący mechanizmów alokacji zdolności w systemach przesyłowych gazu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 984/2013 (Dz.U. L 72 z 17.3.2017, s. 1).

odbiorców podłączonych do sieci gazu ziemnego. Aby to ułatwić, Komisja przekazała państwom członkowskim posiadającym znaczący potencjał biometanu analizę ich potencjału krajowego, a także sugestie dotyczące jak najlepszego wykorzystania tego potencjału. Ponadto zgodnie z art. 25 ust. 2 lit. b) dyrektywy (UE) 2018/2001 państwa członkowskie mogą uwzględnić w celach sektora transportu, o których mowa w art. 25 ust. 1 tej dyrektywy, biogaz, który jest wprowadzany do krajowej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej gazu.

- (21) Niezbędna jest zwiększona współpraca i koordynacja między operatorami systemów przesyłowych oraz, w stosownych przypadkach, systemów dystrybucyjnych w celu stworzenia kodeksów sieci dla udostępnienia skutecznego i przejrzystego transgranicznego dostępu do sieci przesyłowych i zarządzania nim, a także w celu zapewnienia skoordynowanego i wystarczająco wybiegającego w przyszłość planowania i odpowiedniego rozwoju technicznego systemu gazu ziemnego w Unii, łącznie z utworzeniem zdolności połączeń wzajemnych, z odpowiednim uwzględnieniem środowiska. Kodeksy sieci powinny być zgodne z wytycznymi ramowymi, które nie mają wiążącego charakteru i które są opracowywane przez ACER. ACER powinna uczestniczyć w opartym na faktach przeglądzie projektów kodeksów sieci, w tym ich zgodności z wytycznymi ramowymi, oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. ACER powinna oceniać proponowane zmiany kodeksów sieci oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Operatorzy systemów przesyłowych powinni eksploatować swoje sieci zgodnie z tymi kodeksami sieci.
- (22) W celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią przesyłową gazu ziemnego w Unii należy ustanowić europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu (zwaną dalej „ENTSO gazu”). Mając na uwadze sprawiedliwą reprezentację małych, niepołączonych lub odizolowanych państw członkowskich, oprócz operatorów systemów przesyłowych gazu ziemnego do członkostwa w ENTSO gazu powinni kwalifikować się również operatorzy systemów gazu ziemnego korzystający zgodnie z art. 86 dyrektywy (UE) 2024/1788 z odstępstwa od art. 60 tej dyrektywy. Zatwierdzając statut ENTSO gazu, Komisja może starać się zapewnić odpowiednie rozróżnienie praw członkowskich w zależności od różnego statusu członków. Zadania ENTSO gazu powinny być wykonywane zgodnie z unijnymi zasadami konkurencji, które mają zastosowanie do decyzji ENTSO gazu. Zadania ENTSO gazu powinny zostać właściwie określone, a metody pracy powinny zapewniać skuteczność, przejrzystość oraz reprezentatywność ENTSO gazu. W stosownych przypadkach ENTSO gazu i europejska sieć operatorów sieci wodorowych (ENNOH) mogą wspólnie opracowywać kodeksy sieci dotyczące kwestii międzysektorowych. Kodeksy sieci przygotowywane przez ENTSO gazu nie mają na celu zastąpienia niezbędnych krajowych przepisów technicznych mających zastosowanie do kwestii innych niż transgraniczne. Biorąc pod uwagę, że skuteczniejszy postęp można osiągnąć poprzez podejście na poziomie regionalnym, operatorzy systemów przesyłowych powinni ustanowić struktury regionalne w ramach ogólnej struktury współpracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wyniki na poziomie regionalnym były zgodne z kodeksami sieci i z niewiązącymi dziesięcioletnimi planami rozwoju sieci na poziomie Unii. Współpraca w ramach takich struktur regionalnych opiera się na założeniu skutecznego rozdziału działalności sieciowej od działalności w zakresie produkcji i dostaw. Przy braku takiego rozdziału współpraca regionalna między operatorami systemów przesyłowych stwarza ryzyko zachowania antykonkurencyjnego. Państwa członkowskie powinny promować współpracę oraz monitorować efektywność eksploatacji sieci na poziomie regionalnym. Współpraca na poziomie regionalnym powinna być zgodna z dążeniem do utworzenia konkurencyjnych i efektywnych rynków wewnętrznych gazu ziemnego i wodoru.
- (23) W celu zapewnienia większej przejrzystości w zakresie rozwoju sieci przesyłowej gazu ziemnego w Unii ENTSO gazu – na podstawie wspólnego scenariusza i powiązanego modelu – powinna sporządzać, publikować i regularnie aktualizować dziesięcioletni niewiążący plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym (zwany dalej „planem rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym”). Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym należy opracować w ramach przejrzystego procesu obejmującego rzeczywiste konsultacje społeczne, w tym udział niezależnych organów naukowych, w oparciu o obiektywne kryteria naukowe. W tym celu, w przygotowanie scenariuszy dotyczących planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym może zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/869 wnieść wkład Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu. Do tego planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym należy włączyć wykonalne sieci przesyłowe gazu ziemnego oraz niezbędne wzajemne połączenia regionalne o istotnym znaczeniu z punktu widzenia handlu lub bezpieczeństwa dostaw. Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym powinien promować zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” i integrację systemu energetycznego oraz przyczynić się do ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych i realizacji celów Unii w dziedzinie klimatu i energii.
- (24) Aby zwiększyć konkurencję poprzez płynny rynek hurtowy gazu ziemnego niezbędne jest, aby handel gazem ziemnym mógł przebiegać niezależnie od jego umiejscowienia w systemie. Cel ten może zostać osiągnięty jedynie w drodze zapewnienia użytkownikom sieci swobody niezależnego rezerwowania zdolności na wejściu i wyjściu z systemu, w następstwie czego przesył gazu ziemnego następuje w ramach stref, a nie ścieżek kontraktowych. Aby

zapewnić swobodę rezerwowania zdolności w sposób niezależny w punktach wejścia i punktach wyjścia, taryfy ustalone dla danego punktu wejścia nie powinny być powiązane z taryfą ustaloną dla danego punktu wyjścia, ale oferowane oddzielnie dla tych punktów, a taryfa nie powinna łączyć opłaty za wejście i wyjście w jednej cenie.

- (25) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 ⁽²¹⁾ przewiduje zasady ustanawiania przepisów technicznych tworzących system bilansowania, ale pozostawia różne opcje projektowe dla każdego systemu bilansowania, stosowanego w konkretnym systemie wejścia-wyjścia. Kombinacja dokonanych wyborów prowadzi do powstania konkretnego systemu bilansowania, który ma zastosowanie w danym systemie wejścia-wyjścia – obecnie najczęściej odpowiadającym terytoriom państw członkowskich.
- (26) Użytkownicy sieci powinni ponosić odpowiedzialność za bilansowanie swoich ilości dostarczanych i ilości odbieranych przez nich z platformami obrotu ustanowionymi w celu lepszego ułatwienia handlu gazem ziemnym między użytkownikami sieci. Aby zapewnić równy dostęp do rynku gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, obszar bilansowania powinien, w miarę możliwości, obejmować również poziom systemu dystrybucyjnego. Wirtualny punkt obrotu powinien być wykorzystywany do wymiany gazu ziemnego między portfelami bilansowymi użytkowników sieci.
- (27) Odniesienia do zharmonizowanych umów przesyłowych w kontekście niedyskryminacyjnego dostępu do sieci operatorów systemu przesyłowego nie oznaczają, że warunki umów przesyłowych danego operatora systemu w państwie członkowskim muszą być takie same, jak warunki umów innego operatora systemu przesyłowego w tym lub w innym państwie członkowskim, chyba że zostaną ustalone minimalne wymogi, jakie muszą spełniać wszystkie umowy przesyłowe.
- (28) Niezbędny jest równy dostęp do informacji dotyczących materialnego stanu i skuteczności systemu, aby umożliwić wszystkim uczestnikom rynku ocenę ogólnej sytuacji w zakresie zapotrzebowania i podaży oraz zidentyfikowanie przyczyn wahań cen hurtowych. Obejmuje to dokładniejsze informacje dotyczące podaży i zapotrzebowania, zdolności sieci, przepływów oraz utrzymywania, bilansowania oraz dostępności i wykorzystania instalacji magazynowania. Znaczenie tych informacji dla funkcjonowania rynku wymaga złagodzenia istniejących ograniczeń publikacji wynikających z obowiązku zachowania poufności.
- (29) Wymogi dotyczące poufności w odniesieniu do informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie są jednak szczególnie istotne w przypadku danych handlowych o charakterze strategicznym dla danego przedsiębiorstwa, w przypadku gdy jest tylko jeden użytkownik instalacji magazynowania gazu ziemnego, lub w przypadku gdy dane dotyczą punktów wyjścia w ramach systemu lub podsystemu, które nie są połączone z innym systemem przesyłowym lub dystrybucyjnym, lecz z jednym przemysłowym odbiorcą końcowym, gdy publikacja takich danych ujawniłaby informacje poufne dotyczące procesu produkcji tego odbiorcy.
- (30) W celu zwiększenia zaufania do rynku uczestnicy rynku muszą mieć pewność, że ci, którzy dopuszczają się postępowania stanowiącego nadużycie, mogą podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom. Właściwym organom należy przyznać uprawnienia do skutecznego prowadzenia dochodzeń w przypadku zarzutów o nadużycie na rynku. W tym celu konieczny jest dostęp właściwych organów do danych zawierających informacje dotyczące decyzji operacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa dostarczające energię elektryczną. Na rynku gazu ziemnego wszystkie te decyzje są przekazywane operatorom systemów w postaci rezerwacji zdolności, nominacji oraz zrealizowanych przepływów. Operatorzy systemów powinni przechowywać te informacje tak, aby były łatwo dostępne dla właściwych organów przez określony czas. Właściwe organy powinny ponadto regularnie monitorować przestrzeganie tych zasad przez operatorów systemu.
- (31) W niektórych państwach członkowskich dostęp do instalacji magazynowania gazu ziemnego i instalacji skroplonego gazu ziemnego (LNG) jest niewystarczający, i w związku z tym niezbędna jest poprawa wdrażania przepisów obowiązujących w odniesieniu do przejrzystości oraz celów planu REPowerEU. Poprawa ta powinna uwzględniać potencjał i wykorzystanie gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego w tych instalacjach na rynku wewnętrznym.
- (32) Niedyskryminacyjne i przejrzyste systemy bilansowania gazu ziemnego, stosowane przez operatorów systemów przesyłowych, stanowią ważne mechanizmy, w szczególności dla nowych podmiotów wchodzących na rynek, które mogą mieć więcej trudności w bilansowaniu swojego portfela całkowitej sprzedaży niż przedsiębiorstwa już prowadzące działalność na danym rynku. Dlatego też niezbędne jest ustanowienie zasad mających na celu zapewnienie, aby operatorzy systemów przesyłowych posługiwali się takimi mechanizmami w sposób zgodny z równymi, przejrzystymi i zapewniającymi skuteczną dostęp do sieci warunkami.

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych (Dz.U. L 91 z 27.3.2014, s. 15).

- (33) Organy regulacyjne powinny zapewniać przestrzeganie niniejszego rozporządzenia oraz kodeksów sieci i wytycznych przyjętych na jego podstawie.
- (34) W wytycznych określonych w załączniku ustanowione są bardziej szczegółowe zasady. W stosownych przypadkach zasady te powinny z czasem ulegać zmianie, uwzględniając różnice między krajowymi systemami gazu ziemnego i ich rozwój.
- (35) Proponując zmiany do wytycznych określonych w załączniku, Komisja powinna zapewnić przeprowadzenie wcześniejszych konsultacji ze wszystkimi właściwymi stronami, których te wytyczne dotyczą, reprezentowanymi przez organizacje branżowe, oraz z państwami członkowskimi uczestniczącymi w Forum Madryckim.
- (36) Państwa członkowskie oraz właściwe organy krajowe powinny zostać zobowiązane do przekazywania Komisji, na wniosek, odpowiednich informacji. We wniosku o udzielenie informacji należy podać powody, dla których informacje te są niezbędne do celów wykonywania niniejszego rozporządzenia. Takie informacje powinny być traktowane przez Komisję jako poufne.
- (37) Niniejsze rozporządzenie oraz kodeksy sieci i wytyczne przyjęte na jego podstawie pozostają bez uszczerbku dla stosowania unijnych zasad konkurencji.
- (38) Państwa członkowskie oraz Umawiające się Strony Wspólnoty Energetycznej powinny ściśle współpracować we wszystkich kwestiach dotyczących rozwoju zintegrowanego obszaru obrotu gazem ziemnym oraz nie powinny podejmować żadnych środków zagrażających dalszej integracji rynków gazu ziemnego lub bezpieczeństwu dostaw energii państw członkowskich i Umawiających się Stron.
- (39) Transformacja energetyczna oraz ciągła integracja rynku gazu ziemnego wymaga większej przejrzystości w zakresie przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatora systemu przesyłowego. Szereg decyzji dotyczących sieci gazu ziemnego ma opierać się na tych informacjach. Na przykład przeniesienie aktywów przesyłowych od operatora sieci gazu ziemnego do operatora sieci wodorowej lub wdrożenie mechanizmu rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi wymaga większej przejrzystości niż obecna. Ponadto oceny zmian taryf w perspektywie długoterminowej wymagają jasności zarówno w odniesieniu do zapotrzebowania na gaz ziemny, jak i prognoz kosztów. Przejrzystość w zakresie dozwolonych przychodów prawdopodobnie ułatwi prognozowanie kosztów. Organy regulacyjne powinny w szczególności regularnie przekazywać informacje dotyczące metody stosowanej do obliczania przychodów operatorów systemów przesyłowych, wartości ich regulowanej bazy aktywów i jej amortyzacji w czasie, wartości wydatków operacyjnych, kosztu kapitału mającego zastosowanie do operatorów systemów przesyłowych oraz stosowanych zachęt i premii, a także długoterminowej ewolucji taryf przesyłowych w oparciu o przewidywane zmiany w przychodach dozwolonych lub przychodach docelowych operatorów systemów przesyłowych oraz w zapotrzebowaniu na gaz ziemny. Aby zapewnić prawidłową koordynację procesu zbierania i interpretacji danych na potrzeby przejrzystego i powtarzalnego badania porównawczego efektywności operatora systemu przesyłowego, ACER powinna koordynować swoje działania z operatorami systemów przesyłowych i ENTSO gazu.
- (40) Wydatki operatorów systemów przesyłowych to głównie koszty stałe. Ich model biznesowy oraz obecne krajowe ramy regulacyjne opierają się na założeniu długoterminowego wykorzystania ich sieci związanego z długimi okresami amortyzacji: od 30 do 60 lat. W kontekście transformacji energetycznej organy regulacyjne powinny zatem mieć możliwość przewidywania spadku zapotrzebowania na gaz ziemny, aby w odpowiednim czasie zmodyfikować rozwiązania regulacyjne oraz zapobiec sytuacji, w której zwrot kosztów operatorów systemów przesyłowych za pomocą taryf zagraża przystępności cenowej gazu ziemnego dla konsumentów ze względu na rosnący stosunek kosztów stałych do zapotrzebowania na gaz ziemny. W razie potrzeby można na przykład zmienić profil amortyzacji lub zwrotu z kapitału z tytułu aktywów przesyłowych.
- (41) Należy zwiększyć przejrzystość przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatorów systemów przesyłowych, aby umożliwić analizę porównawczą i ocenę przez użytkowników sieci. Przejrzystość należy również zwiększyć w celu ułatwienia współpracy transgranicznej oraz ustanowienia mechanizmów ITC między operatorami systemów przesyłowych na potrzeby integracji regionalnej albo wdrażania rabatów taryfowych w odniesieniu do gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, jak określono w niniejszym rozporządzeniu.
- (42) Aby wykorzystywać najbardziej ekonomiczne lokalizacje do produkcji gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, użytkownicy sieci powinni móc korzystać z rabatów taryf opartych na zdolnościach przesyłowych. Rabaty te mogą obejmować rabat za zatłaczanie z instalacji produkcyjnych gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, rabat na taryfy w punktach wejścia i punktach wyjścia instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz rabat na taryfy transgraniczne w punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi. Organy regulacyjne powinny mieć możliwość podjęcia decyzji o niestosowaniu w określonych okolicznościach rabatów na te taryfy. W przypadku zmiany wartości rabatów innych niż transgraniczne organ regulacyjny powinien zrównoważyć interesy użytkowników sieci i operatorów sieci, biorąc pod uwagę stabilne ramy finansowe opracowane z myślą

o istniejących inwestycjach, w szczególności w odniesieniu do instalacji produkcyjnych energii ze źródeł odnawialnych. W miarę możliwości wskaźniki lub warunki zmiany rabatów należy przekazywać wystarczająco wcześniej przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji o ich zmianie. Rabaty te nie powinny mieć wpływu na ogólną metodę ustalania taryf, ale powinny być udzielane *ex post* w odniesieniu do odpowiedniej taryfy. Aby skorzystać z rabatu, użytkownicy sieci powinni przedkładać operatorowi systemu przesyłowego wymagane informacje na podstawie certyfikatu zrównoważonego rozwoju zarejestrowanego w unijnej bazie danych, o której mowa w art. 31a dyrektywy (UE) 2018/2001.

- (43) Spadek przychodów wynikający ze stosowania rabatów należy traktować jako ogólne zmniejszenie przychodów, na przykład z tytułu zmniejszonej sprzedaży mocy produkcyjnych, i należy je w odpowiednim czasie odzyskać za pomocą taryf, na przykład poprzez podwyższenie konkretnych taryf zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (44) Aby zwiększyć efektywność sieci dystrybucji gazu ziemnego w Unii oraz zapewnić ścisłą współpracę z operatorami systemów przesyłowych i ENTSO gazu, a także aby zwiększyć efektywność sieci dystrybucyjnych wodorowych w Unii oraz zapewnić ścisłą współpracę z operatorami systemów przesyłowych wodorowych i ENNOH, należy utworzyć europejską organizację zrzeszającą operatorów systemów dystrybucyjnych (zwaną dalej „organizacją OSD UE”). W skład organizacji OSD UE powinni również wejść operatorzy systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego oraz powinni móc wejść operatorzy sieci dystrybucyjnej wodorowej. Zadania organizacji OSD UE powinny być odpowiednio określone, a jej metody pracy powinny zapewniać efektywność, przejrzystość oraz reprezentatywność poszczególnych unijnych operatorów systemów dystrybucyjnych i unijnych operatorów sieci dystrybucyjnych wodorowych. Organizacja OSD UE powinna mieć swobodę ustanawiania swojego statutu i regulaminu wewnętrznego, biorąc pod uwagę różnice między sektorami gazu ziemnego, wodoru i energii elektrycznej. Organizacja OSD UE powinna w stosownych przypadkach ściśle współpracować z ENTSO gazu i z ENNOH przy opracowywaniu i wdrażaniu kodeksów sieci oraz opracowywać wytyczne dotyczące włączania między innymi wytwarzania rozproszonego i innych obszarów związanych z zarządzaniem sieciami dystrybucyjnymi.
- (45) Operatorzy systemów dystrybucyjnych mają do odegrania ważną rolę w integracji gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego z systemem, ponieważ na przykład około połowa zdolności produkcyjnych biometanu jest podłączona do sieci dystrybucyjnej. Aby ułatwić udział tego gazu w rynku hurtowym, instalacje produkcyjne podłączone do sieci dystrybucyjnej we wszystkich państwach członkowskich powinny mieć dostęp do wirtualnego punktu obrotu. Ponadto zgodnie z niniejszym rozporządzeniem operatorzy systemów dystrybucyjnych i operatorzy systemów przesyłowych powinni współpracować, aby umożliwić przepływ zwrotny z systemu dystrybucyjnego do sieci przesyłowej lub zapewnić integrację systemu dystrybucyjnego za pomocą środków alternatywnych, równoważnych w skutkach, ułatwiając integrację rynkową gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego.
- (46) Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru mogą odegrać decydującą rolę w realizacji celów unijnej polityki energetycznej: przejrzystości rynku, obniżenia emisyjności, dywersyfikacji i bezpieczeństwa dostaw.
- (47) Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru przyczyniają się do jedności unijnego rynku energii poprzez zwiększenie przejrzystości oraz zapewnienie zainteresowanym dostawcom widoczności zapotrzebowania na źródła energii w różnych państwach członkowskich.
- (48) Agregacja zapotrzebowania na gaz ziemny może ułatwić dotarcie do międzynarodowych dostawców gazu ziemnego, dostarczanego zarówno gazociągami, jak i w postaci LNG, co ma zasadnicze znaczenie dla realizacji celów unijnej polityki energetycznej oraz dla jedności unijnego rynku energii. W szczególności, silniejsza koordynacja z państwami członkowskimi i pomiędzy nimi poprzez mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru, zapewniłaby skuteczniejsze wykorzystanie wspólnej siły oddziaływania Unii.
- (49) Agregacja zapotrzebowania na gaz ziemny może przyczynić się do realizacji celów Unii w zakresie obniżenia emisyjności dzięki stosowaniu standardów ochrony środowiska przy agregacji zapotrzebowania i zbieraniu ofert. W osiągnięciu tych celów może również pomóc wprowadzenie mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru.
- (50) Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego ustanowiony na podstawie niniejszego rozporządzenia powinien obejmować szereg etapów, począwszy od umożliwienia przedsiębiorstwom gazowym i przedsiębiorstwom wykorzystującym gaz ziemny, które mają siedzibę w Unii, agregacji zapotrzebowania na gaz ziemny za pośrednictwem dostawcy usług zakontraktowanego przez Komisję. Pozwoliłoby to dostawcom gazu

ziemnego składać oferty w oparciu o duże, zagregowane ilości, zamiast wielu mniejszych ofert dla nabywców zgłaszających się do nich pojedynczo. Dostawca usług zbierałby następnie oferty dostaw i dopasowywał je do wcześniej zagregowanych ilości gazu ziemnego. Negocjowanie i zawieranie umów na zakup gazu ziemnego po agregacji zapotrzebowania powinno odbywać się na zasadzie dobrowolności.

- (51) Agregacja zapotrzebowania może zapewnić równiejszy dostęp przedsiębiorstw z różnych państw członkowskich do nowych lub dodatkowych źródeł gazu ziemnego oraz konkurencyjne warunki umów na zakup gazu ziemnego z państw członkowskich i państw trzecich z korzyścią dla odbiorców końcowych. W ramach agregacji zapotrzebowania należy nadal wspierać także te przedsiębiorstwa, które wcześniej kupowały gaz wyłącznie lub głównie od jednego dostawcy, pomagając im w zakupie gazu ziemnego na korzystnych warunkach od alternatywnych dostawców gazu ziemnego. Agregacja zapotrzebowania mogłaby wzmocnić pozycję takich przedsiębiorstw na światowych rynkach LNG.
- (52) Komisja powinna zapewniać, aby dostawcy usług zorganizowali swoje zadania określone w niniejszym rozporządzeniu z uwzględnieniem celów mechanizmu oraz specyfiki gazu ziemnego. W szczególności przy rozdzielaniu ofert dostaw gazu ziemnego między przedsiębiorstwa agregujące zapotrzebowanie, dostawcy usług powinni stosować metody, które nie dyskryminują mniejszych i większych uczestników. Dostawcy usług nie powinni na przykład przydzielać ofert dostaw gazu ziemnego proporcjonalnie do ilości, które poszczególne przedsiębiorstwa zadeklarowały jako zapotrzebowanie. Może to mieć znaczenie w przypadku, gdy podaż pokrywa w wystarczającym stopniu zapotrzebowania na gaz ziemny na unijnym rynku energii. Komisja powinna określić odpowiednie wymogi mające zastosowanie do zadań dostawców usług w odpowiednich specyfikacjach przetargowych.
- (53) Komisja powinna zawierać niezbędne usługi z dostawcami usług w drodze odpowiednich postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁽²²⁾ w celu wdrożenia mechanizmów ustanowionych na podstawie niniejszego rozporządzenia. W celu zagwarantowania podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii lub danego państwa członkowskiego, lub ich bezpieczeństwa dostaw, usługi należy zamawiać u dostawców usług mających siedzibę w Unii.
- (54) Proces agregacji zapotrzebowania na gaz ziemny powinien być realizowany przez odpowiedniego dostawcę usług. Agregacja zapotrzebowania i zakupy gazu ziemnego jest złożonym procesem, w którym należy uwzględnić różne czynniki, które nie ograniczają się do cen, ale obejmują również wolumeny, punkty dostaw i inne parametry. Ze względu na znaczenie usług związanych z agregacją zapotrzebowania na gaz ziemny oraz mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru dla przejrzystości, dywersyfikacji, obniżenia emisyjności i bezpieczeństwa dostaw w Unii, w szczególności w przypadku pogorszenia sytuacji w zakresie bezpieczeństwa dostaw, przedsiębiorstwa, które są objęte unijnymi środkami ograniczającymi przyjętymi na podstawie art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) lub art. 215 TFUE lub które są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów objętych takimi unijnymi środkami ograniczającymi, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem, powinny zostać wykluczone z możliwości stania się dostawcą usług w zakresie agregacji zapotrzebowania na gaz ziemny lub dostawcą usług na potrzeby mechanizmu wsparcia rozwoju rynków wodoru. Komisja powinna określić wymogi mające zastosowanie do dostawców usług w specyfikacjach przetargowych.
- (55) Konsumenty przemysłowi, którzy intensywnie wykorzystują gaz ziemny w swoich procesach produkcyjnych, tacy jak producenci nawozów, stali, ceramiki lub szkła, również mogą odnieść korzyści z agregacji zapotrzebowania dzięki możliwości jego łączenia, zamawiania dostaw gazu ziemnego i LNG oraz strukturyzowania dostaw w zależności od swoich konkretnych potrzeb. Proces organizowania agregacji zapotrzebowania powinien opierać się na przejrzystych zasadach dotyczących udziału w agregacji oraz powinien zapewniać jej otwartość.
- (56) Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru powinien być otwarty dla przedsiębiorstw mających siedzibę w Unii, a z uwagi na ścisłe dostosowanie dorobku prawnego Unii w dziedzinie energii oraz zasad wewnętrznego rynku energii także przedsiębiorstwa mające siedzibę na terytorium Umawiających się Stron Wspólnoty Energetycznej, pod warunkiem zastosowania niezbędnych środków lub uzgodnień.

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (57) W celu stopniowego znoszenia istniejących zależności Unii od gazu ziemnego lub wodoru dostarczanego przez przedsiębiorstwa z państw trzecich objęte unijnymi środkami ograniczającymi oraz aby nie dopuścić do powstania nowych zależności Unii od takich przedsiębiorstw, a także aby chronić podstawowe interesy bezpieczeństwa, mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru nie powinny jednak być otwarte dla przedsiębiorstw objętych unijnymi środkami ograniczającymi przyjętymi na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE lub które są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów objętych takimi unijnymi środkami ograniczającymi, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem. Takie przedsiębiorstwa powinny być zatem wykluczone z udziału w obu mechanizmach, w szczególności w charakterze dostawcy lub nabywcy.
- (58) Aby skutecznie uczestniczyć we wspólnych zakupach gazu ziemnego oraz zawierać z dostawcami umowy na gaz ziemny, przedsiębiorstwa mogą tworzyć konsorcja lub nawiązywać inne formy współpracy, by w granicach określonych prawem Unii wspólnie negocjować określone warunki zakupu, takie jak wolumeny czy miejsce i czas dostawy. Przedsiębiorstwa uczestniczące we wspólnych zakupach powinny jednak zapewniać, aby informacje wymieniane bezpośrednio lub pośrednio nie wykraczały poza to, co jest bezwzględnie konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu. Wspólne zakupy na podstawie niniejszego rozporządzenia należy organizować i realizować zgodnie z unijnymi zasadami konkurencji, w szczególności z art. 101 i 102 TFUE.
- (59) Ochrona informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie ma ogromne znaczenie przy udostępnianiu informacji Komisji, Radzie Sterującej, grupom koordynacyjnym, grupom ekspertów lub dostawcom usług. Komisja powinna zatem stosować skuteczne instrumenty w celu ochrony tych informacji przed nieuprawnionym dostępem i zagrożeniami w cyberprzestrzeni. Wszelkie dane osobowe, które mogą być przetwarzane w ramach mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru, należy przetwarzać zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽²³⁾ i (UE) 2018/1725⁽²⁴⁾.
- (60) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna Rosji przeciwko Ukrainie, prowadzona od lutego 2022 r., przy wsparciu Białorusi, a następnie wykorzystywanie ograniczeń dostaw gazu ziemnego jako broni oraz manipulowanie rynkami poprzez celowe zakłócanie przepływów gazu ziemnego obnażyły słabości i zależności w Unii i jej państwach członkowskich, co bez wątpienia może mieć bezpośredni, poważny wpływ na ich podstawowe interesy bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwo dostaw energii. Równocześnie w latach 2022 i 2023 alternatywne źródła dostaw gazu pochodzącego ze światowego rynku LNG odnotowały jedynie nieznaczny wzrost. Nowe, istotne zdolności skraplania LNG będą dostępne w systemie dopiero w 2025 r. W związku z tym sytuacja na światowych rynkach gazu ziemnego jest bardzo napięta i prawdopodobnie taka pozostanie przez pewien czas, co prowadzi do utrzymującej się słabości w Unii i jej państwach członkowskich. W tym kontekście właściwe jest podjęcie środków w celu zaradzenia tej utrzymującej się słabości.
- (61) Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego stanowi ważne narzędzie organizacji dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego i stopniowego uniezależnienia się od rosyjskiego gazu ziemnego w wielu państwach członkowskich, zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 8 marca 2022 r., zatytułowanym „REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie” (zwanym dalej „REPowerEU”). Aby chronić podstawowe interesy bezpieczeństwa Unii lub państwa członkowskiego oraz mając na uwadze zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw, a także aby stopniowo, skutecznie i sprawnie znieść zależność od gazu ziemnego, do dnia 31 grudnia 2025 r. nie należy w ramach mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oferować dostaw gazu ziemnego pochodzących z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi ani dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium tych krajów. Po tym dniu Komisja powinna mieć za zadanie wykluczenie dostaw gazu ziemnego pochodzącego z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi lub dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium tych krajów, na okresy do jednego roku, które mogą zostać przedłużone w uzasadnionych przypadkach, jeżeli jest to konieczne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii lub państwa członkowskiego, lub ich bezpieczeństwa dostaw. Wszelkie takie ograniczenia nie powinny nadmiernie zakłócać właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego

⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

gazu ziemnego oraz transgranicznych przepływów gazu ziemnego między państwami członkowskimi, nie powinny zagrażać bezpieczeństwu dostaw Unii lub państwa członkowskiego, powinny być zgodne z zasadą solidarności energetycznej oraz powinny być wprowadzane zgodnie z prawami i zobowiązaniami Unii lub państw członkowskich wobec państw trzecich.

- (62) Komisja powinna podjąć odpowiednie dostępne środki w celu zapewnienia skuteczności wykluczenia gazu ziemnego pochodzącego z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi lub dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium tych krajów z mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego. W tym celu Komisja powinna zwrócić się do odpowiedniego dostawcy usług o przeprowadzenie niezbędnych weryfikacji. Weryfikacje te mogą polegać, między innymi, na zażądaniu od dostawców lub producentów gazu ziemnego uczestniczących w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego przekazania w momencie dostawy odpowiednich dokumentów przewozowych, w przypadku gdy jest to technicznie wykonalne. Ponadto w stosownych przypadkach należy wezwać podmioty uczestniczące w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego do zapewnienia wywiązywania się z ich obowiązku polegającego na tym, aby nie oferować i nie dostarczać gazu ziemnego pochodzącego z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi ani LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium tych krajów.
- (63) Komisję powinna wspomagać Rada Sterująca złożona z przedstawicieli państw członkowskich i Komisji, aby ułatwiać koordynację i wymianę informacji w zakresie agregacji zapotrzebowania na gaz ziemny. Udział państw członkowskich powinien być dobrowolny oraz zależeć w szczególności od porządku obrad posiedzeń Rady Sterującej.
- (64) Wodór to nośnik energii, który różni się do gazu ziemnego pod względem jakości, środków transportu i wzorców zapotrzebowania. Ponadto nadal istnieje znacząca różnica między kosztami produkcji wodoru odnawialnego i wodoru niskoemisyjnego a ceną rynkową mniej zrównoważonych alternatyw, co może wymagać interwencji publicznej w postaci wprowadzenia zachęt, do czasu gdy elektrolizery oraz inne powiązane technologie i produkty wodorowe staną się wystarczająco konkurencyjne.
- (65) Unia ma jednak duży potencjał, jeśli chodzi o produkcję wodoru odnawialnego i wodoru niskoemisyjnego. W związku z tym w marcu 2023 r. Komisja wystąpiła z inicjatywą Europejskiego Banku Wodoru. Europejski Bank Wodoru zawiera opis szeregu działań, za pomocą których Komisja ułatwia tworzenie unijnego rynku wodoru, umożliwia dostawy od rzetelnych partnerów międzynarodowych oraz gromadzi i rozpowszechnia informacje dotyczące rozwoju unijnego rynku wodoru i finansowania projektów w dziedzinie wodoru. Działania te prowadzone są w ramach odpowiednich istniejących instrumentów prawnych, takich jak dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁵⁾. Narzędzia stosowane dobrowolnie w przypadku wodoru w ramach Europejskiego Banku Wodoru, w szczególności mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru, powinny skupiać się przede wszystkim na jak najszybszym zwiększeniu unijnej produkcji wodoru i rozwojowi rynku wodoru, w tym poprzez zwiększenie przejrzystości zapotrzebowania na wodór, jego podaży, przepływów i cen, a także odgrywając rolę koordynującą, łącząc producentów i konsumentów oraz ułatwiając łączenie z istniejącymi instrumentami finansowymi.
- (66) W kontekście prac prowadzonych w ramach Europejskiego Banku Wodoru Komisja powinna mieć możliwość ustanowienia mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji unijnej. Ze względu na specyfikę wodoru i rynku wodoru mechanizm ten należy ustanowić na ograniczony czas, aby zidentyfikować najskuteczniejsze narzędzia pozwalające określić zapotrzebowanie na wodór i jego podaż w Unii oraz poszukać najbardziej optymalnych rozwiązań rynkowych i infrastrukturalnych.
- (67) Dostęp dostawców i odbiorców do informacji w ramach mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru powinien wymagać zgody tych przedsiębiorstw oraz zgodności z unijnym prawem konkurencji.
- (68) Komisja powinna móc wdrożyć mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru samodzielnie lub za pośrednictwem odpowiednich dostawców usług. Jeżeli Komisja postanowi wdrożyć taki mechanizm za pośrednictwem dostawcy usług, zastosowanie powinny mieć przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące umów z dostawcami usług, kryteriów ich wyboru oraz ich zadań.

⁽²⁵⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

- (69) Mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru mógłby składać się z narzędzi służących przejrzystości, widoczności rozwoju rynku i dobrowolnej ocenie zapotrzebowania. Mechanizm ten należy wdrożyć w ramach Europejskiego Banku Wodoru. Europejski Bank Wodoru powinien koordynować informacje dotyczące zapotrzebowania na wodór, jego podaży, przepływów i cen, aby zwiększyć zaufanie do rozwijającego się rynku wodoru oraz zapewnić producentom i odbiorcom wodoru większą widoczność zapotrzebowania. Mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru powinien uwzględniać dojrzałość i płynność rynku wodoru, a także dostępność infrastruktury.
- (70) Jeżeli Komisja ustanowi grupę koordynacyjną do spraw związanych z mechanizmem wsparcia rozwoju rynku wodoru, grupa ta powinna zajmować się wyłącznie wodorem.
- (71) Starania Unii zmierzające do stopniowego zniesienia istniejącego uzależnienia od dostaw gazu ziemnego z Federacji Rosyjskiej i uniknięcia nowych zależności oraz do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii i państw członkowskich powinny również zostać odzwierciedlone w mechanizmie wsparcia rozwoju rynku wodoru, mając również na uwadze fakt, że Rosja wykorzystuje dostawy energii jako broń, czego dowodem jest zmniejszenie dostaw gazu ziemnego oraz zakłócenia w jego przepływach. Komisja powinna zatem mieć możliwość ograniczenia, w drodze decyzji wykonawczej, działań w zakresie oceny ofert w odniesieniu do dostaw wodoru pochodzących z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi w ramach mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru. Taką decyzję należy podjąć jedynie wtedy, gdy wymaga tego ochrona podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii i państw członkowskich i powinna ona opierać się o te same zasady co zasady mające zastosowanie do udziału w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, ale po ich dostosowaniu do działań prowadzonych w ramach mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru. Należy w szczególności dostosować harmonogram przyjęcia i uprzedniej oceny takiej decyzji do planowanego momentu uruchomienia mechanizmu.
- (72) Przed wygaśnięciem mechanizmu wsparcia rozwoju rynku wodoru i nie później niż w dniu 31 grudnia 2029 r. Komisja powinna przedłożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające wyniki działania tego mechanizmu, a w szczególności jego wkład w rozwój rynku wodoru w Unii. Komisja powinna mieć możliwość przedstawienia na podstawie tej oceny wniosku ustawodawczego dotyczącego opracowania mechanizmu dobrowolnej agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów wodoru.
- (73) Włączenie rosnącej ilości gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego do unijnego systemu gazu ziemnego zmieni jakość gazu ziemnego transportowanego i zużywanego w Unii. Aby zapewnić niezakłócony transgraniczny przepływ gazu ziemnego, utrzymać interoperacyjność rynków oraz umożliwić integrację rynku, konieczne jest zwiększenie przejrzystości w zakresie jakości gazu i kosztów zarządzania nią, zapewnienie zharmonizowanego podejścia do ról i obowiązków organów regulacyjnych i operatorów systemów oraz wzmocnienie koordynacji transgranicznej. Zapewniając zharmonizowane podejście do jakości gazu w transgranicznych punktach połączeń międzysystemowych należy utrzymać elastyczność państw członkowskich w zakresie stosowania norm jakości gazu w ich krajowych systemach gazu ziemnego.
- (74) Domieszkowanie wodoru w systemie gazu ziemnego należy stosować tylko w ostateczności, gdyż jest to mniej efektywne w porównaniu z wykorzystaniem wodoru w czystej postaci oraz zmniejsza wartość wodoru. Wpływa to również na funkcjonowanie infrastruktury gazu ziemnego, zastosowania dla użytkowników końcowych oraz interoperacyjność systemów transgranicznych. Produkcja i stosowanie wodoru w czystej postaci oraz jego transport za pomocą specjalnego systemu wodorowego powinny być zatem traktowane priorytetowo. Należy dołożyć wszelkich starań, aby nie wykorzystywać wodoru do zastosowań, w przypadku których istnieją bardziej energooszczędne alternatywy. Należy zachować prawo państw członkowskich do decydowania o tym, czy stosować domieszkowanie wodoru w krajowych systemach gazu ziemnego. Zharmonizowane podejście do domieszkowania wodoru w systemie gazu ziemnego w formie ogólnounijnego dozwolonego pułapu w transgranicznych punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, w których operatorzy systemów przesyłowych muszą akceptować gaz ziemny o zawartości domieszki wodoru poniżej pułapu, ograniczyłoby ryzyko segmentacji rynku. Sąsiadujące ze sobą systemy przesyłowe powinny mieć swobodę uzgadniania wyższych lub niższych poziomów domieszkowania wodoru w transgranicznych punktach połączeń międzysystemowych. Przy dokonywaniu takich uzgodnień państwa członkowskie powinny konsultować się z innymi państwami członkowskimi, na które dany środek może mieć wpływ, oraz uwzględniać sytuację w tych państwach członkowskich.
- (75) Ścisła koordynacja transgraniczna oraz proces rozstrzygania sporów dotyczących jakości gazu, w tym biometanu i mieszanin wodoru, między operatorami systemów przesyłowych, mają zasadnicze znaczenie dla ułatwienia efektywnego transportu gazu ziemnego przez systemy gazu ziemnego w Unii, a tym samym dla zwiększenia

integracji rynku wewnętrznego. Zwiększone wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące parametrów jakości gazu, w tym wartości opałowej brutto, liczby Wobbego i zawartości tlenu oraz mieszanin wodoru i ich przyszłego rozwoju, w połączeniu z obowiązkami w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, powinny przyczynić się do prawidłowego funkcjonowania otwartego i efektywnego rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

- (76) Państwa członkowskie powinny nadal mieć możliwość wykorzystywania swoich pierwotnych specyfikacji jakości gazu, w przypadku gdy ich organy regulacyjne lub ACER postanowią utrzymać transgraniczne ograniczenie spowodowane różnicami w poziomach lub metodach domieszkowania wodoru. Możliwość utrzymania takiego ograniczenia transgranicznego jest szczególnie ważna w państwach członkowskich, które mają jeden punkt połączenia międzysystemowego lub w których ilości gazu ziemnego są wprowadzane głównie przez jeden punkt połączenia międzysystemowego. W celu zapewnienia niezakłóconych przepływów transgranicznych oraz integralności rynku wewnętrznego energii należy upoważnić odpowiednie organy regulacyjne oraz, w stosownych przypadkach, ACER do ponownego wszczynania w sposób ciągły wspólnego procesu rozstrzygania sporów w odpowiedzi na zmiany zachodzące na rynkach i w technologiach gazu ziemnego.
- (77) Istotne znaczenie mają przepisy dotyczące interoperacyjności i wymiany danych dla systemu gazu ziemnego określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/703⁽²⁶⁾, w szczególności w odniesieniu do umów międzysystemowych, w tym przepisy dotyczące kontroli przepływu, zasady pomiaru ilości i jakości gazu ziemnego, przepisy dotyczące procesu dopasowywania i alokacji ilości gazu ziemnego, procedury komunikacji w przypadku okoliczności wyjątkowych; wspólny zestaw jednostek, jakości gazu, w tym przepisy dotyczące zarządzania ograniczeniami w handlu transgranicznym wynikającymi z różnic w jakości gazu oraz różnice w praktykach w zakresie nawaniania, krótko- i długoterminowe monitorowanie jakości gazu i przekazywanie informacji; wymiana danych i sprawozdawczość w zakresie jakości gazu; przejrzystość, komunikacja, dostarczanie informacji i współpraca między odpowiednimi uczestnikami rynku.
- (78) Aby zapewnić optymalne zarządzanie unijną siecią wodorową oraz umożliwić handel wodorem i jego dostawy ponad granicami w Unii, należy ustanowić ENNOH. Zadania ENNOH powinny być wykonywane zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji. Zadania ENNOH powinny zostać właściwie określone, a metody pracy powinny zapewniać skuteczność, przejrzystość oraz reprezentatywność ENNOH. W stosownych przypadkach ENTSO gazu i ENNOH mogą wspólnie opracowywać kodeksy sieci dotyczące kwestii międzysektorowych.
- (79) Aby zapewnić reprezentację w ENNOH wszystkim państwom członkowskim rozwijającym sieć przesyłową wodorową, powinny one, na zasadzie odstępstwa od ogólnych zasad dotyczących uczestnictwa w ENNOH ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu, mieć możliwość wyznaczenia operatora sieci przesyłowej wodorowej korzystającego z odstępstwa od art. 68 dyrektywy (UE) 2024/1788 jako członka ENNOH, pod warunkiem że operator ten ma siedzibę w państwie członkowskim, w którym żaden inny operator sieci przesyłowej wodorowej nie jest członkiem ENNOH. Państwa członkowskie, które nie mają jeszcze specjalnego operatora sieci przesyłowej wodorowej, ale planują rozwój sieci przesyłowej wodorowej zgodnie ze zintegrowanymi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu, powinny mieć możliwość wyznaczenia na partnera stowarzyszonego w ramach ENNOH podmiotu, który będzie informowany o pracach prowadzonych przez ENNOH i będzie z tego tytułu mógł uczestniczyć w zgromadzeniach, posiedzeniach zarządu i komitetu oraz w grupach roboczych, dopóki operatorzy sieci wodorowych tych państw członkowskich nie zostaną członkami ENNOH. W tym celu państwa członkowskie mogą oddelegować przedstawiciela krajowego stowarzyszenia zajmującego się kwestiami wodoru.
- (80) Aby zapewnić przejrzystość w odniesieniu do rozwoju sieci wodorowej w Unii, ENNOH powinna ustanowić, opublikować i regularnie aktualizować niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym (zwany dalej „planem rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym”) ukierunkowany na potrzeby rozwijających się rynków wodoru. Do planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym należy włączyć wykonalne sieci transportu wodoru oraz niezbędne wzajemne połączenia o istotnym znaczeniu dla handlu. ENNOH powinna uczestniczyć w opracowywaniu szeroko zakrojonej analizy kosztów i korzyści systemu energetycznego – w tym modelu wzajemnych powiązań rynku energii i sieci, w tym infrastruktury transportu energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, a także magazynowania, LNG i elektrolizerów – scenariuszy dziesięcioletnich planów rozwoju sieci oraz identyfikacji braków w infrastrukturze, jak określono w art. 11, 12 i 13 rozporządzenia (UE) 2022/869, w celu opracowania unijnych wykazów projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz projektów będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania. W tym celu ENNOH powinna ściśle współpracować z europejską siecią operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (zwaną dalej „ENTSO energii elektrycznej”) i ENTSO gazu, aby ułatwić integrację systemu energetycznego.

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/703 z dnia 30 kwietnia 2015 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący zasad interoperacyjności i wymiany danych (Dz.U. L 113 z 1.5.2015, s. 13).

- (81) Aby ułatwić integrację systemu energetycznego, wykorzystać synergię oraz wspierać ogólną efektywność systemu, ENNOH, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu powinny ściśle współpracować w zakresie zintegrowanego planowania sieci na poziomie Unii. Współpraca ta powinna obejmować przygotowywanie wspólnych scenariuszy dotyczących energii elektrycznej, wodoru i gazu ziemnego, skoordynowane sprawozdania dotyczące braków infrastrukturalnych, spójne projekty metod analizy kosztów i korzyści dla całego systemu energetycznego oraz zintegrowany model zgodnie z art. 11, 12 i 13 rozporządzenia (UE) 2022/869. Aby usprawnić tę współpracę, ENNOH, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu powinny powołać wspólne grupy robocze, które przygotowują te dokumenty. W okresie przejściowym trwającym do dnia 1 stycznia 2027 r. ENTSO gazu powinna opracować plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2026 r. W tym celu ENTSO gazu powinna w pełni zaangażować operatorów sieci przesyłowej wodorowej oraz ENNOH, gdy tylko zostanie ustanowiona. Plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2026 r. powinien składać się z dwóch odrębnych rozdziałów dotyczących, odpowiednio, wodoru i gazu ziemnego. ENNOH powinna opracować plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2028 r. zgodnie ze zintegrowanym planowaniem sieci na poziomie Unii na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (82) Wszyscy uczestnicy rynku są zainteresowani zadaniami wykonywanymi przez ENNOH. Z tego względu bardzo ważny jest skuteczny proces konsultacji. Ogólnie rzecz biorąc, ENNOH powinna aktywnie rozwijać, wykorzystywać i uwzględniać w swoich doświadczeniach roboczych planowanie, rozwój i eksploatację infrastruktury, we współpracy z innymi odpowiednimi uczestnikami rynku i ich stowarzyszeniami.
- (83) Ponieważ postępy można osiągnąć skuteczniej dzięki przyjęciu podejścia regionalnego, operatorzy sieci przesyłowej wodorowej powinni tworzyć struktury regionalne w ramach ogólnej struktury współpracy, a jednocześnie zapewniać, aby wyniki na poziomie regionalnym były zgodne z kodeksami sieci oraz z planami rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym. Państwa członkowskie powinny promować współpracę oraz monitorować efektywność sieci na poziomie regionalnym.
- (84) Wymogi w zakresie przejrzystości są niezbędne, aby zapewnić rozwój zaufania uczestników rynku do wschodzących rynków wodoru w Unii. Aby umożliwić wszystkim uczestnikom rynku ocenę ogólnej sytuacji w zakresie zapotrzebowania i podaży oraz identyfikację przyczyn wahań cen rynkowych, niezbędny jest równy dostęp do informacji dotyczących materialnego stanu i funkcjonowania systemu wodorowego. Informacje powinny być zawsze podawane w sposób zrozumiały, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny.
- (85) ENNOH powinna ustanowić centralną internetową platformę udostępniania wszystkich danych istotnych dla uczestników rynku w celu uzyskania efektywnego dostępu do sieci wodorowej.
- (86) Warunki dostępu do sieci wodorowych na wczesnym etapie rozwoju rynku wodoru powinny zapewniać użytkownikom sieci wodorowej efektywne funkcjonowanie, niedyskryminację i przejrzystość, przy jednoczesnym zachowaniu wystarczającej elastyczności dla operatorów sieci wodorowej. Ograniczenie maksymalnego okresu obowiązywania umów dotyczących zdolności przesyłowych powinno zmniejszyć ryzyko ograniczeń kontraktowych i akumulacji rezerw zdolności.
- (87) W niniejszym rozporządzeniu należy określić ogólne warunki przyznawania stronom trzecim dostępu do instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych, aby zapewnić użytkownikom sieci wodorowej niedyskryminacyjny dostęp i przejrzystość.
- (88) Operatorzy sieci wodorowych powinni współpracować nad opracowaniem kodeksów sieci w celu zapewnienia przejrzystego i niedyskryminacyjnego dostępu do sieci wodorowych ponad granicami i zarządzania nim oraz zapewnienia skoordynowanego rozwoju sieci wodorowej w Unii, w tym tworzenia zdolności połączeń wzajemnych. Rok po ustanowieniu ENNOH zgodnie z niniejszym rozporządzeniem Komisja powinna przygotować wykaz pierwszych priorytetów w celu określenia obszarów, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci dla wodoru. Kodeksy sieci powinny być zgodne z opracowanymi przez ACER wytycznymi ramowymi. ACER powinna uczestniczyć w opartym na faktach przeglądzie projektów kodeksów sieci, w tym ich zgodności z wytycznymi ramowymi, oraz mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. ACER powinna oceniać proponowane zmiany kodeksów sieci oraz mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Operatorzy sieci wodorowych powinni eksploatować swoje sieci wodorowe zgodnie z tymi kodeksami sieci.
- (89) Celem kodeksów sieci przygotowywanych przez ENNOH nie jest zastąpienie niezbędnych przepisów krajowych w odniesieniu do kwestii innych niż transgraniczne.
- (90) Jakość wodoru transportowanego i zużywanego w Unii może się różnić w zależności od technologii produkcji i specyfiki transportu. Dlatego zharmonizowane na poziomie Unii podejście do zarządzania jakością wodoru na transgranicznych połączeniach wzajemnych powinno doprowadzić do transgranicznego przepływu wodoru i do integracji rynku.

- (91) W przypadku gdy organ regulacyjny uzna to za konieczne, operatorzy sieci przesyłowej wodorowej mogliby stać się odpowiedzialni za zarządzanie jakością wodoru w ich sieciach zgodnie z mającymi zastosowanie normami jakości wodoru, zapewniając konsumentom końcowym niezawodną i stabilną jakość wodoru.
- (92) Ścisła koordynacja transgraniczna i procedura rozstrzygania sporów między operatorami sieci przesyłowych wodorowych mają zasadnicze znaczenie dla ułatwienia efektywnego transportu wodoru w sieciach przesyłowych wodorowych w Unii, a tym samym dla lepszej integracji rynku wewnętrznego. Zwiększone wymogi w zakresie przejrzystości parametrów jakości wodoru i ich kształtowania się w czasie, w połączeniu z obowiązkami dotyczącymi monitorowania i sprawozdawczości, powinny przyczynić się do właściwego funkcjonowania otwartego i efektywnego rynku wewnętrznego wodoru.
- (93) W celu zmiany innych niż istotne elementów niniejszego rozporządzenia lub uzupełnienia niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do innych niż istotne elementów niektórych określonych obszarów, które mają zasadnicze znaczenie dla integracji rynku, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania zgodnie z art. 290 TFUE aktów dotyczących zapewnienia wytycznych określających szczegółowo procedurę, której mają przestrzegać operatorzy systemów przesyłowych lub operatorzy sieci przesyłowych wodorowych, zmiany poziomów rabatów w celu złagodzenia strukturalnej nierównowagi przychodów operatorów systemów przesyłowych, ustanowienia definicji obszarów geograficznych objętych poszczególnymi regionalnymi strukturami współpracy, z uwzględnieniem istniejących regionalnych struktur współpracy, ustanowienia kodeksów sieci i wytycznych dotyczących gazu ziemnego i wodoru, zmiany wytycznych określonych w załączniku oraz określenia wytycznych dotyczących nowej infrastruktury gazu ziemnego i wodoru. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁽²⁷⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji powinni móc systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (94) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze zgodnie z art. 291 TFUE. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽²⁸⁾.
- (95) Kodeksy sieci i wytyczne powinny mieć zastosowanie do wszystkich punktów wejścia z państw trzecich i punktów wyjścia do państw trzecich. W krótkim terminie ich skuteczne stosowanie mogą utrudniać szczególne okoliczności, w tym istnienie długoterminowych ustaleń umownych lub trudności prawne związane z wprowadzaniem procedury rozstrzygania sporów z operatorami sieci przesyłowych lub dostawcami gazu ziemnego mającymi siedzibę w państwach trzecich. W przypadku gdy jest to obiektywnie uzasadnione, organy regulacyjne powinny móc wystąpić do Komisji o odstępstwo od stosowania kodeksów sieci lub wytycznych, lub ich konkretnych postanowień, których nie można wdrożyć w punktach wejścia z państw trzecich i punktach wyjścia do państw trzecich. Takie odstępstwa powinny być ograniczone do minimalnego czasu niezbędnego, aby usunąć istniejące przeszkody w stosowaniu kodeksów sieci lub wytycznych.
- (96) Aby zapewnić efektywne funkcjonowanie europejskich sieci wodorowych, operatorzy sieci wodorowych powinni być odpowiedzialni za eksploatację, utrzymanie i rozwój sieci transportu wodoru w ścisłej współpracy z innymi operatorami sieci wodorowych, a także z innymi operatorami systemów, z którymi ich sieci są połączone, w tym potrzeby celu ułatwienia integracji systemu energetycznego.
- (97) Istnienie norm zharmonizowanych na poziomie Unii służy właściwemu funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. Po opublikowaniu odniesienia do takiej normy w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zgodność z nią powinna pociągać za sobą domniemanie zgodności z odpowiednimi wymogami określonymi w środku wykonawczym przyjętym na podstawie niniejszego rozporządzenia, choć należy też zezwolić na wykazywanie takiej zgodności innymi środkami. Zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012⁽²⁹⁾

⁽²⁷⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

Komisja może zwrócić się do europejskich organizacji normalizacyjnych o opracowanie specyfikacji technicznych oraz norm europejskich i norm zharmonizowanych. Jedną z głównych ról norm zharmonizowanych powinna być pomoc producentom w stosowaniu środków wykonawczych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia i dyrektywy (UE) 2024/1788.

- (98) Obecne unijne ramy normalizacji, które opierają się na rozporządzeniu (UE) nr 1025/2012, stanowią domyślne ramy dla opracowywania norm, które zapewniają domniemanie zgodności z odpowiednimi wymogami niniejszego rozporządzenia lub z wymogami określonymi w konkretnych aktach delegowanych lub wykonawczych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Normy europejskie powinny być ukierunkowane na rynek oraz powinny uwzględniać interes publiczny, a także cele polityki, które zostały jasno określone w skierowanym do co najmniej jednej europejskiej organizacji normalizacyjnej wniosku Komisji dotyczącym opracowania norm zharmonizowanych w ustalonym terminie i na podstawie konsensusu. Jednakże w przypadku braku odpowiednich odniesień do norm zharmonizowanych, zablokowania procesu normalizacji lub opóźnień w tworzeniu odpowiednich norm zharmonizowanych Komisja powinna mieć możliwość ustanowienia – w drodze aktów delegowanych lub wykonawczych – wspólnych specyfikacji dotyczących wymogów niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że zrobi to z należyтым poszanowaniem roli i funkcji europejskich organizacji normalizacyjnych. Wariant ten należy rozumieć jako wyjątkowe rozwiązanie awaryjne mające ułatwić operatorom stosowanie odpowiednich środków na podstawie aktów delegowanych lub wykonawczych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz dyrektywy (UE) 2024/1788. Jeżeli opóźnienie w ustanawianiu norm zharmonizowanych wynika ze złożoności technicznej danej normy, Komisja powinna wziąć to pod uwagę, zanim rozważy ustanowienie wspólnych specyfikacji.
- (99) Aby w pełni uwzględnić wymogi w zakresie jakości użytkowników końcowych wodoru, specyfikacje techniczne i normy jakości wodoru w sieci wodorowej powinny uwzględniać już istniejące normy określające takie wymogi dla użytkowników końcowych, na przykład normę EN 17124.
- (100) Operatorzy sieci przesyłowej wodorowej powinni budować wystarczającą transgraniczną zdolność transportu wodoru, zaspokajającą wszelkie ekonomicznie uzasadnione i technicznie wykonalne zapotrzebowanie na taką zdolność i umożliwiającą tym samym integrację rynku.
- (101) Mając na uwadze potencjał wodoru jako nośnika energii oraz możliwość prowadzenia przez państwa członkowskie handlu wodorem z państwami trzecimi, konieczne jest wyjaśnienie, że obowiązki zgłaszania umów międzyrządowych w dziedzinie energii dotyczących gazu ziemnego zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/684⁽³⁰⁾ mają zastosowanie również do umów międzyrządowych dotyczących wodoru, w tym związków wodoru, takich jak amoniak i ciekłe organiczne nośniki wodoru. Należy zatem odpowiednio zmienić tę decyzję.
- (102) Należy zdecydowanie wspierać inwestycje w istotną nową infrastrukturę, zapewniając jednocześnie właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego gazu ziemnego i wodoru. Aby zwiększyć korzystny wpływ objętych zwolnieniami projektów infrastrukturalnych na konkurencję i bezpieczeństwo dostaw, należy w fazie planowania projektu badać zainteresowanie ze strony rynku oraz wdrażać zasady zarządzania ograniczeniami. W przypadku gdy infrastruktura znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, ACER powinna rozpatrywać wniosek o zwolnienie jako ostatnia instancja, aby lepiej uwzględnić transgraniczne następstwa zwolnienia oraz ułatwić obsługę administracyjną tego wniosku. Ponadto ze względu na wyjątkowy profil ryzyka budowy tych nowych dużych projektów infrastrukturalnych objętych zwolnieniami powinna istnieć możliwość tymczasowego przyznawania przedsiębiorstwom mającym interes w odniesieniu do dostaw i produkcji pełnych lub częściowych odstępstw od zasad rozdziału dla danych projektów. Ze względów bezpieczeństwa dostaw możliwość przyznania tymczasowych odstępstw powinna mieć zastosowanie w szczególności do nowych gazociągów znajdujących się w Unii i transportujących gaz z państw trzecich do Unii. Zwolnienia i odstępstwa przyznane na podstawie dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/55/WE⁽³¹⁾ i 2009/73/WE⁽³²⁾ powinny nadal mieć zastosowanie przez okres, na który zostały przyznane.
- (103) Eskalacja rosyjskiej agresji wojskowej przeciwko Ukrainie od lutego 2022 r. doprowadziła do spadku dostaw gazu ziemnego z tego państwa, a zasoby pochodzące ze sprzedaży gazu ziemnego posłużyły do finansowania wojny prowadzonej przez Rosję tuż za granicą Unii. W szczególności wstrzymano przepływy gazu ziemnego z Rosji przez Białoruś i gazociąg Nord Stream 1, a dostawy gazu ziemnego przez Ukrainę stale się zmniejszają, co poważnie zagraża bezpieczeństwu dostaw energii w całej Unii. Wykorzystywanie ograniczeń dostaw gazu ziemnego jako broni oraz manipulowanie rynkami poprzez celowe zakłócanie przepływów gazu ziemnego obnażyły słabości i zależności

⁽³⁰⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/684 z dnia 5 kwietnia 2017 r. ustanawiająca mechanizm wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych i instrumentów niewiążących w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi i uchylająca decyzję nr 994/2012/UE (Dz.U. L 99 z 12.4.2017, s. 1).

⁽³¹⁾ Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 57).

⁽³²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

w Unii i jej państwach członkowskich, co bez wątpienia może mieć bezpośredni, poważny wpływ na ich podstawowe interesy bezpieczeństwa międzynarodowego. Z wcześniejszych doświadczeń wynika również, że gaz ziemny można wykorzystywać jako broń oraz w celu manipulowania rynkami energii, na przykład poprzez akumulację rezerw zdolności w infrastrukturze gazu ziemnego, ze szkodą dla podstawowych interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego. Aby złagodzić skutki takich zdarzeń zarówno obecnie, jak i w przyszłości, państwa członkowskie wyjątkowo powinny mieć możliwość podejmowania proporcjonalnych środków w celu ograniczenia tymczasowego składania przez dowolnego pojedynczego użytkownika sieci ofert z góry na przepustowość w punktach wejścia i w terminalach LNG na dostawy z Federacji Rosyjskiej i Białorusi, w przypadku gdy wymaga tego ochrona podstawowych interesów tych państw członkowskich oraz Unii w zakresie bezpieczeństwa, biorąc również pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii. W uzasadnionych przypadkach powinno być możliwe przedłużenie obowiązywania takich środków tymczasowych. Możliwość ta powinna mieć zastosowanie tylko w odniesieniu do Federacji Rosyjskiej i Białorusi, aby umożliwić państwom członkowskim reagowanie odpowiednimi środkami na wszelkie wynikające z tej sytuacji zagrożenia dla podstawowych interesów tych państw członkowskich oraz Unii w zakresie bezpieczeństwa, w tym przez stopniowe zmniejszanie ich zależności od rosyjskich paliw kopalnych, między innymi poprzez podejmowanie wczesnych działań zgodnie z celami REPowerEU. Wszelkie takie ograniczenia nie powinny być sprzeczne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii lub państw członkowskich oraz powinny być zgodne z art. XXI Układu ogólnego w sprawie tariff celnych i handlu. Przed zastosowaniem jakichkolwiek takich ograniczeń państwa członkowskie powinny skonsultować się z Komisją oraz – o ile dane ograniczenie może mieć na nie wpływ – z innymi państwami członkowskimi, Umawiającymi się Stronami Wspólnoty Energetycznej, Umawiającymi się Stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, a także brać pod uwagę sytuację w tych państwach członkowskich i państwach trzecich, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa dostaw. Oceniając stosowność i zakres wszelkich planowanych ograniczeń, państwa członkowskie powinny należycie uwzględnić potencjalne skutki swoich środków dla innych państw członkowskich, a w szczególności przestrzegać zasady solidarności energetycznej, w tym również z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw.

- (104) Europejski sektor energetyczny przechodzi istotną zmianę, zmierzając ku wysoce efektywnej gospodarce niskoemisyjnej opartej na odnawialnych źródłach energii, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw i konkurencyjności. Podczas gdy cyberbezpieczeństwo w podsektorze energii elektrycznej już się rozwija dzięki kodeksowi sieciowemu dotyczącemu transgranicznego przepływu energii elektrycznej, zapewnienie bezpieczeństwa systemu energetycznego Unii wymaga obowiązkowych przepisów sektorowych dla podsektora gazu ziemnego.
- (105) W odpowiedzi na znaczny wzrost cen energii w całej Unii, który odnotowano jesienią 2021 r., oraz na jego negatywne skutki, w komunikacie Komisji z dnia 13 października 2021 r., zatytułowanym „Zwalczanie rosnących cen energii: zestaw narzędzi do działania i wsparcia”, podkreślono znaczenie właściwie funkcjonującego rynku wewnętrznego energii oraz lepszej koordynacji transgranicznego bezpieczeństwa dostaw dla odporności na przyszłe wstrząsy. W dniu 20 i 21 października 2021 r. Rada Europejska przyjęła konkluzje, w których zwróciła się do Komisji o szybkie rozważenie środków zwiększających odporność unijnego systemu energetycznego oraz rynku wewnętrznego energii, w tym środków zwiększających bezpieczeństwo dostaw. W odpowiedzi na inwazję Rosji na Ukrainę Komisja przedstawiła w dniu 8 marca 2022 r. plan REPowerEU w celu stopniowego uniezależnienia Unii od rosyjskich paliw kopalnych oraz przyspieszenia przechodzenia na czystą energię. Aby pomóc w spójnej i terminowej odpowiedzi na ten kryzys oraz ewentualne nowe kryzysy na poziomie Unii, w niniejszym rozporządzeniu oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938⁽³³⁾ należy wprowadzić szczegółowe przepisy służące poprawie współpracy i odporności, w szczególności zasad solidarności. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) 2017/1938.
- (106) Jak wykazano w ogólnounijnych symulacjach z 2017, 2021 i 2022 r., współpraca regionalna i środki solidarności mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odporności Unii w razie poważnego pogorszenia się sytuacji w zakresie dostaw. Środki solidarności mające zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych powinny zapewniać transgraniczne dostawy odbiorcom chronionym zgodnie z zasadami solidarności, takim jak gospodarstwa domowe. Państwa członkowskie powinny przyjąć środki niezbędne do wykonania przepisów dotyczących mechanizmu solidarności, w tym w drodze uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych między zainteresowanymi państwami członkowskimi. Państwa członkowskie powinny szczegółowo opisać te uzgodnienia w swoich planach na wypadek sytuacji nadzwyczajnej. Do państw członkowskich, które nie zawarły umów dwustronnych, powinny mieć zastosowanie zasady domyślne niniejszego rozporządzenia, aby zapewnić taką rzeczywistą solidarność.
- (107) Takie środki solidarnościowe mogą zatem prowadzić do powstania obowiązku wypłaty przez dane państwo członkowskie rekompensaty dla tych, na których środki te będą miały wpływ. Aby zapewnić wypłacenie uczciwej i uzasadnionej rekompensaty przez państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie państwu członkowskiemu udzielającemu solidarnego wsparcia, organy regulacyjne i ACER, jako organy niezależne, powinny mieć uprawnienia do przeprowadzenia audytu kwoty rekompensaty żądanej i wypłaconej, a w razie potrzeby

⁽³³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1).

również do wystąpienia o korektę, w szczególności przy uwzględnieniu poziomu kosztów pośrednich poniesionych w związku z udzieleniem solidarnego wsparcia na podstawie środków nierynkowych. Nowo nawiązana współpraca między pośrednio połączonymi państwami członkowskimi stosującymi środki rynkowe na podstawie niniejszego rozporządzenia również pomaga zmniejszyć potencjalnie znaczne koszty, które mogłyby powstać w razie stosowania droższych środków nierynkowych.

- (108) Zapewnienie dobrowolnych dostaw gazu ziemnego z wykorzystaniem środków rynkowych na rzecz pośrednio połączonych państw członkowskich powinno być wprowadzone w rozporządzeniu (UE) 2017/1938 w szczególności, aby uniknąć sytuacji, gdy bezpośrednio połączone państwa członkowskie musiałyby stosować środki nierynkowe, podczas gdy inne niepołączone bezpośrednio państwo członkowskie mogłoby zapewnić ilości gazu ziemnego na potrzeby solidarnego wsparcia za pomocą środków rynkowych. Dobrowolny charakter środków rynkowych i wynikającego z tego wkładu gazu ziemnego pozostają bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących oceny i terminowego informowania, czy i jak środki rynkowe mogą zapewnić wymagany gaz ziemny. Taki mechanizm ma zmniejszać pośrednie i ogólne koszty solidarności poprzez unikanie stosowania droższych środków nierynkowych. Solidarność między pośrednio połączonymi państwami członkowskimi pozwala rozłożyć obciążenia na większą liczbę państw członkowskich oraz ułatwia państwom członkowskim, które nie mają instalacji LNG, dostęp do światowych dostaw LNG.
- (109) Oparte na analizie ryzyka podejście do oceny bezpieczeństwa dostaw gazu oraz wprowadzenie środków zapobiegawczych i łagodzących powinno obejmować scenariusze analizujące wpływ zmniejszenia zapotrzebowania na gaz ziemny dzięki oszczędnościom energii lub środkom efektywności energetycznej, w tym w ogólnounijnych symulacjach scenariuszy zakłóceń dostaw gazu ziemnego i zakłóceń w infrastrukturze zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Analiza scenariuszy oszczędności energii i efektywności energetycznej zapewnia dostosowanie symulacji ogólnounijnej, a także późniejszych krajowych i wspólnych ocen ryzyka oraz środków zapobiegawczych, do przyszłych wyzwań oraz ich zgodność z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim” i z unijnymi celami neutralności klimatycznej określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także ich wkład w stopniowe zmniejszanie zależności Unii od rosyjskich paliw kopalnych. Niniejsze rozporządzenie umożliwia również państwom członkowskim zmniejszenie zużycia gazu innego niż niezbędne u odbiorców chronionych, aby ułatwić uzyskanie większych oszczędności gazu ziemnego, w szczególności w czasie kryzysu.
- (110) Nadal utrzymują się zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw gazu spowodowane rosyjską napaścią wojskową na Ukrainę, które uzasadniały zmiany w rozporządzeniu (UE) 2017/1938 wprowadzone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032⁽³⁴⁾. Należy mieć także na uwadze kolejne zagrożenia, takie jak dalsze zakłócenia w funkcjonowaniu infrastruktury krytycznej w następstwie aktów sabotażu wymierzonych w gazociągi Nord Stream we wrześniu 2022 r. oraz przerywania gazociągu Balticconnector w październiku 2023 r., a także pogorszenie warunków geopolitycznych i wzrost zagrożeń w regionach zaopatrujących, na przykład w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie. W związku z tym, sprawozdaniu, które Komisja ma przedłożyć do dnia 28 lutego 2025 r., powinien w razie potrzeby towarzyszyć wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany rozporządzenia (UE) 2017/1938.
- (111) Niektóre przepisy niniejszego rozporządzenia oparte są na środkach kryzysowych wprowadzonych rozporządzeniem Rady (UE) 2022/2576⁽³⁵⁾ w odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i późniejszy kryzys w dostawach gazu ziemnego. Podczas gdy rozporządzenie (UE) 2022/2576 było odpowiedzią na nagły i poważny kryzys w dostawach gazu ziemnego, w tym w drodze odstępstwa od istniejących stałych ram, celem niniejszego rozporządzenia jest przekształcenie niektórych środków kryzysowych w trwałe elementy funkcjonowania rynku gazu ziemnego. Dotyczy to w szczególności mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, środków mających zwiększać wykorzystanie instalacji LNG i magazynowania gazu ziemnego, a także dodatkowych środków solidarnościowych w razie sytuacji nadzwyczajnej związanej z gazem ziemnym. Wdrożenie tych trwałych elementów funkcjonowania rynku gazu ziemnego wymaga jednak czasu, między innymi z uwagi na niezbędne procedury przetargowe związane ze stałym mechanizmem agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, które nie zakończą się przed końcem 2024 r. Ponadto według oczekiwań ryzyko związane z dostawami gazu ziemnego będzie utrzymywać się w Unii przez cały 2024 r. Aby zatem dać wystarczająco dużo czasu na przygotowanie tych środków oraz uniknąć ich pokrywania się ze środkami wprowadzonymi rozporządzeniem (UE) 2022/2576, odpowiednie przepisy niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie dopiero od dnia 1 stycznia 2025 r. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032 z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2017/1938 i (WE) nr 715/2009 w odniesieniu do magazynowania gazu (Dz.U. L 173 z 30.6.2022, s. 17).

⁽³⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2576 z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, wiarygodnym poziomom odniesienia cen i transgranicznej wymianie gazu (Dz.U. L 335 z 29.12.2022, s. 1).

ustanowienia i wyboru dostawcy usług do wykonywania zadań mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego powinny mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, tak aby zapewnić funkcjonowanie mechanizmu od dnia wygaśnięcia rozporządzenia (UE) 2022/2576.

- (112) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 ⁽³⁶⁾ oraz rozporządzenia (UE) 2019/942 i (UE) 2022/869.
- (113) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie ustanowienie sprawiedliwych zasad dotyczących warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego, instalacji magazynowania i LNG, a także środków dotyczących mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego oraz mechanizmu wspierania rozwoju rynku wodoru, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary lub skutki takiego działania możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie:

- a) ustanawia niedyskryminacyjne zasady określające warunki dostępu do systemów gazu ziemnego i wodoru z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego i rynku wewnętrznego wodoru oraz przyczynienia się do elastyczności systemu energetycznego; oraz
- b) ułatwia powstanie i działanie właściwie funkcjonującego i przejrzystego rynku gazu ziemnego i rynku wodoru, charakteryzującego się wysokim poziomem bezpieczeństwa dostaw oraz zapewnia mechanizmy harmonizacji zasad dostępu do sieci dotyczących transgranicznej wymiany gazu ziemnego i wodoru.

Cele, o których mowa w akapicie pierwszym, obejmują:

- a) ustanowienie zharmonizowanych zasad dotyczących taryf lub metod kalkulacji taryf za dostęp do sieci gazu ziemnego, z wyłączeniem instalacji magazynowania gazu ziemnego;
- b) ustanowienie usług związanych z dostępem stron trzecich oraz zharmonizowanych zasad alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami;
- c) ustanowienie wymogów w zakresie przejrzystości, zasad bilansowania oraz opłat za niezbilansowanie, a także ułatwianie handlu zdolnościami.

Niniejsze rozporządzenie, z wyjątkiem jego art. 34 ust. 5, stosuje się tylko do instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz instalacji magazynowania wodoru, o których mowa w art. 33 ust. 3 lub 4 lub art. 37 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Państwa członkowskie mogą zgodnie z dyrektywą (UE) 2024/1788 ustanowić jednostkę lub podmiot, podlegające wymogom niniejszego rozporządzenia, w celu wykonywania co najmniej jednej z funkcji przypisanych zwykle operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi sieci przesyłowej wodorowej. Taka jednostka lub podmiot podlega procedurze certyfikacji zgodnie z art. 14 niniejszego rozporządzenia oraz wymaga wyznaczenia zgodnie z art. 71 dyrektywy (UE) 2024/1788.

⁽³⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1).

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
  - 1) „regulowana baza aktywów” oznacza aktywa sieciowe operatora systemu przesyłowego, operatora systemu dystrybucyjnego, operatora sieci przesyłowej wodorowej i operatora sieci dystrybucyjnej wodorowej wykorzystywane do świadczenia regulowanych usług sieciowych uwzględnianych przy obliczaniu przychodów z tytułu świadczenia usług sieciowych;
  - 2) „przesył” oznacza przesył zdefiniowany w art. 2 pkt 17 dyrektywy (UE) 2024/1788;
  - 3) „umowa przesyłowa” oznacza umowę, którą operator systemu przesyłowego lub operator sieci wodorowej zawarł z użytkownikiem sieci w celu świadczenia usług przesyłu gazu ziemnego lub wodoru;
  - 4) „zdolność” oznacza maksymalny przepływ – wyrażony w normalnych metrach sześciennych na jednostkę czasu lub w jednostkach energii na jednostkę czasu – do którego użytkownik sieci jest uprawniony zgodnie z postanowieniami umowy przesyłowej;
  - 5) „niewykorzystana zdolność” oznacza zdolność ciągłą, jaką użytkownik sieci nabył zgodnie z umową przesyłową, ale na którą nie złożył nominacji w terminie określonym w umowie;
  - 6) „zarządzanie ograniczeniami” oznacza portfelowe zarządzanie zdolnościami operatora systemu przesyłowego w celu optymalnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz wykrycia we właściwym czasie przyszłych ograniczeń oraz wąskich gardeł;
  - 7) „rynek wtórny” oznacza rynek zdolności, którymi handluje się inaczej niż na rynku pierwotnym;
  - 8) „nominacja” oznacza wcześniejsze powiadomienie operatora systemu przesyłowego przez użytkownika sieci o faktycznej ilości gazu, którą użytkownik sieci chce zatłoczyć do systemu lub z niego odebrać, przed takim zatłoczeniem lub odebraniem;
  - 9) „renominacja” oznacza powiadomienie operatora o skorygowaniu nominacji, przekazane po złożeniu nominacji;
  - 10) „integralność systemu” oznacza każdą sytuację, w której ciśnienie i jakość gazu ziemnego lub wodoru mieści się między dolną a górną granicą przedziału, tak że transport gazu ziemnego lub wodoru jest zapewniony z technicznego punktu widzenia;
  - 11) „okres bilansowania” oznacza okres, w którym każdy użytkownik sieci ma wyrównać odbiór pewnej ilości gazu ziemnego lub wodoru z systemu, wyrażonej w jednostkach energii, poprzez zatłoczenie tej samej ilości gazu ziemnego lub wodoru zgodnie z kodeksem sieci;
  - 12) „użytkownik sieci” oznacza użytkownika sieci zdefiniowanego w art. 2 pkt 60 dyrektywy (UE) 2024/1788;
  - 13) „usługi przerywane” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operatora systemu dystrybucyjnego, lub przez operatora sieci wodorowej w odniesieniu do zdolności przerywanej;
  - 14) „zdolność przerywana” oznacza zdolność przesyłową gazu ziemnego lub wodoru, którą operator systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operator systemu dystrybucyjnego, lub operator sieci wodorowej może przerwać, zgodnie z warunkami określonymi w umowie przesyłowej;
  - 15) „usługi długoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operator systemu dystrybucyjnego, lub operator sieci wodorowej oferuje na okres roku lub dłużej;
  - 16) „usługi krótkoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operator systemu dystrybucyjnego, lub operator sieci wodorowej oferuje na okres krótszy niż rok;
  - 17) „zdolność ciągła” oznacza zdolność przesyłową i dystrybucyjną gazu ziemnego i wodoru zagwarantowaną w umowie przez operatora systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operatora systemu dystrybucyjnego lub operatora sieci wodorowej jako zdolność nieprzerwaną;
  - 18) „usługi ciągłe” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operatora systemu dystrybucyjnego, lub przez operatora sieci wodorowej w odniesieniu do zdolności ciągłej;

- 19) „zdolność techniczna” oznacza maksymalną zdolność ciągłą, którą można zaferować użytkownikom sieci biorąc pod uwagę integralność systemu i wymogów eksploatacyjnych operatora systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operatora systemu dystrybucyjnego, lub operatora sieci wodorowej;
- 20) „zdolność zakontraktowana” oznacza zdolność, którą przydzielono użytkownikowi sieci na podstawie umowy przesyłowej;
- 21) „dostępna zdolność” oznacza część zdolności technicznej, która nie została przydzielona i w danym momencie jest nadal dostępna w ramach systemu;
- 22) „ograniczenia kontraktowe” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na zdolność ciągłą przekracza zdolność techniczną;
- 23) „rynek pierwotny” oznacza rynek, na którym zdolność sprzedaje bezpośrednio operator systemu przesyłowego lub – w stosownych przypadkach – operator systemu dystrybucyjnego, lub operator sieci przesyłowej wodorowej;
- 24) „ograniczenia fizyczne” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na faktyczne dostawy przekracza zdolność techniczną w danym momencie;
- 25) „zdolność instalacji LNG” oznacza zdolność terminalu LNG do skraplania gazu ziemnego lub do importu, wyładunku, wykonywania usług pomocniczych, tymczasowego magazynowania i regazyfikacji LNG;
- 26) „pojemność” oznacza objętość gazu ziemnego lub wodoru, do której magazynowania jest uprawniony użytkownik instalacji magazynowania gazu ziemnego lub wodoru;
- 27) „zdolność wyłaczania” oznacza prędkość przepływu, z jaką użytkownik instalacji magazynowania jest uprawniony odbierać gaz ziemny lub wodór z instalacji magazynowania gazu ziemnego lub instalacji magazynowania wodoru;
- 28) „zdolność zatłaczania” oznacza wydajność, z jaką użytkownik instalacji magazynowania jest uprawniony zatłaczać gaz ziemny lub wodór do instalacji magazynowania gazu ziemnego lub instalacji magazynowania wodoru;
- 29) „zdolność magazynowania” oznacza każde połączenie pojemności, zdolności zatłaczania i zdolności wyłaczania;
- 30) „system wejścia-wyjścia” oznacza system wejścia-wyjścia zdefiniowany w art. 2 pkt 57 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 31) „obszar bilansowania” oznacza obszar bilansowania zdefiniowany w art. 2 pkt 58 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 32) „wirtualny punkt obrotu” oznacza wirtualny punkt obrotu zdefiniowany w art. 2 pkt 59 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 33) „punkt wejścia” oznacza punkt wejścia zdefiniowany w art. 2 pkt 61 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 34) „punkt wyjścia” oznacza punkt wyjścia zdefiniowany w art. 2 pkt 62 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 35) „zdolność warunkowa” oznacza zdolność ciągłą, która wiąże się z przejrzystymi i z góry określonymi warunkami zapewnienia dostępu z i do wirtualnego punktu obrotu albo z ograniczoną możliwością alokacji;
- 36) „możliwości alokacji” oznaczają uznaniowe połączenie dowolnej zdolności wejściowej z dowolną zdolnością wyjściową lub odwrotnie;
- 37) „dozwolone przychody” oznaczają sumę przychodów z usług przesyłowych i przychodów z usług innych niż przesyłowe świadczonych przez operatora systemu przesyłowego w określonym czasie w danym okresie regulacyjnym, które to przychody taki operator systemu przesyłowego jest uprawniony uzyskać w ramach systemu pułapu niecenowego, i które są określane zgodnie z art. 78 ust. 7 lit. a) dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 38) „przychody docelowe” oznaczają sumę oczekiwanych przychodów z usług przesyłowych obliczonych zgodnie z zasadami określonymi w art. 17 ust. 1 i oczekiwanych przychodów z usług innych niż przesyłowe, świadczonych przez operatora systemu przesyłowego w określonym czasie w danym okresie regulacyjnym w ramach systemu pułapu cenowego;
- 39) „nowa infrastruktura” oznacza infrastrukturę nieukończoną do dnia 4 sierpnia 2003 r.;
- 40) „gaz ziemny” oznacza gaz ziemny zdefiniowany w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2024/1788;

- 41) „gaz odnawialny” oznacza gaz odnawialny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 42) „system gazu ziemnego” oznacza system gazu ziemnego zdefiniowany w art. 2 pkt 3 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 43) „system wodorowy” oznacza system wodorowy zdefiniowany w art. 2 pkt 4 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 44) „instalacja magazynowania wodoru” oznacza instalację magazynowania wodoru zdefiniowaną w art. 2 pkt 5 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 45) „operator instalacji magazynowania wodoru” oznacza operatora instalacji magazynowania wodoru zdefiniowanego w art. 2 pkt 6 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 46) „terminal wodorowy” oznacza terminal wodorowy zdefiniowany w art. 2 pkt 8 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 47) „operator terminalu wodorowego” oznacza operatora terminalu wodorowego zdefiniowanego w art. 2 pkt 9 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 48) „jakość wodoru” oznacza jakość wodoru zdefiniowaną w art. 2 pkt 10 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 49) „wodór niskoemisyjny” oznacza wodór niskoemisyjny zdefiniowany w art. 2 pkt 11 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 50) „gaz niskoemisyjny” oznacza gaz niskoemisyjny zdefiniowany w art. 2 pkt 12 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 51) „operator systemu przesyłowego” oznacza operatora systemu przesyłowego zdefiniowanego w art. 2 pkt 18 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 52) „sieć gazociągów kopalnianych” oznacza sieć gazociągów kopalnianych zdefiniowaną w art. 2 pkt 16 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 53) „dystrybucja” oznacza dystrybucję zdefiniowaną w art. 2 pkt 19 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 54) „operator systemu dystrybucyjnego” oznacza operatora systemu dystrybucyjnego zdefiniowanego w art. 2 pkt 20 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 55) „sieć wodorowa” oznacza sieć wodorową zdefiniowaną w art. 2 pkt 21 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 56) „transport wodoru” oznacza transport wodoru zdefiniowany w art. 2 pkt 22 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 57) „sieć przesyłowa wodorowa” oznacza sieć przesyłową wodorową zdefiniowaną w art. 2 pkt 23 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 58) „sieć dystrybucyjna wodorowa” oznacza sieć dystrybucyjną wodorową zdefiniowaną w art. 2 pkt 24 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 59) „operator sieci wodorowej” oznacza operatora sieci wodorowej zdefiniowanego w art. 2 pkt 25 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 60) „operator sieci przesyłowej wodorowej” oznacza operatora sieci przesyłowej wodorowej zdefiniowanego w art. 2 pkt 26 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 61) „operator sieci dystrybucyjnej wodorowej” oznacza operatora sieci dystrybucyjnej wodorowej zdefiniowanego w art. 2 pkt 27 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 62) „dostawa” oznacza dostawę zdefiniowaną w art. 2 pkt 28 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 63) „instalacja magazynowania gazu ziemnego” oznacza instalację magazynowania gazu ziemnego zdefiniowaną w art. 2 pkt 31 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 64) „operator systemu magazynowania gazu ziemnego” oznacza operatora systemu magazynowania gazu ziemnego zdefiniowanego w art. 2 pkt 32 dyrektywy (UE) 2024/1788;

- 65) „instalacja LNG” oznacza instalację LNG zdefiniowaną w art. 2 pkt 33 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 66) „operator systemu LNG” oznacza operatora systemu LNG zdefiniowanego w art. 2 pkt 34 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 67) „system” oznacza system zdefiniowany w art. 2 pkt 35 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 68) „usługi pomocnicze” oznaczają usługi pomocnicze zdefiniowane w art. 2 pkt 36 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 69) „połączenie wzajemne” oznacza połączenie wzajemne zdefiniowane w art. 2 pkt 39 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 70) „wodorowe połączenie wzajemne” oznacza wodorowe połączenie wzajemne zdefiniowane w art. 2 pkt 40 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 71) „użytkownik systemu” oznacza użytkownika systemu zdefiniowanego w art. 2 pkt 46 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 72) „odbiorca” oznacza odbiorcę zdefiniowanego w art. 2 pkt 47 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 73) „odbiorca końcowy” oznacza odbiorcę końcowego zdefiniowanego w art. 50 pkt 2 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 74) „odbiorca hurtowy” oznacza odbiorcę hurtowego zdefiniowanego w art. 2 pkt 51 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 75) „kontrola” oznacza kontrolę zdefiniowaną w art. 2 pkt 55 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 76) „umowa długoterminowa” oznacza umowę długoterminową zdefiniowaną w art. 56 pkt 2 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 77) „punkt połączenia międzysystemowego” oznacza punkt połączenia międzysystemowego zdefiniowany w art. 2 pkt 63 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 78) „wirtualny punkt połączenia międzysystemowego” oznacza wirtualny punkt połączenia międzysystemowego zdefiniowany w art. 2 pkt 64 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 79) „uczestnik rynku” oznacza uczestnika rynku zdefiniowanego w art. 2 pkt 65 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 80) „interoperacyjność” oznacza interoperacyjność zdefiniowaną w art. 2 pkt 71 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- 81) „efektywność energetyczna przede wszystkim” oznacza efektywność energetyczną przede wszystkim zdefiniowaną w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ⁽³⁷⁾;
- 82) „przekształcenie” oznacza przekształcenie zdefiniowane w art. 2 pkt 18 rozporządzenia (UE) 2022/869;
- 83) „przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo” oznacza przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo zdefiniowane w art. 2 pkt 43 dyrektywy (UE) 2024/1788.

2. Odnoszące się do przesyłu definicje z ust. 1 pkt 4–24 stosuje się na zasadzie analogii do magazynowania i instalacji LNG.

⁽³⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY OGÓLNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO SYSTEMÓW GAZU ZIEMNEGO I SYSTEMÓW WODOROWYCH

Sekcja 1

Przepisy ogólne dotyczące organizacji rynków i dostępu do infrastruktury

Artykuł 3

Zasady ogólne

Państwa członkowskie, organy regulacyjne wyznaczone zgodnie z art. 76 dyrektywy (UE) 2024/1788 (zwane dalej „organami regulacyjnymi”), operatorzy systemów gazu ziemnego lub operatorzy systemów wodorowych oraz operatorzy delegowani, na przykład zarządzający danym obszarem rynku lub operatorzy platform rezerwacyjnych, zapewniają funkcjonowanie rynków gazu ziemnego i wodoru zgodnie z następującymi zasadami:

- a) ceny za gaz ziemny i wodór ustala się na podstawie zapotrzebowania i podaży;
- b) operatorzy systemów przesyłowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz operatorzy sieci przesyłowych wodorowych i operatorzy systemów dystrybucyjnych wodorowych współpracują ze sobą, aby zapewnić użytkownikom sieci swobodę niezależnego rezerwowania zdolności na wejściu i wyjściu z systemu; gaz ziemny oraz – od 2033 r. – wodór transportuje się raczej poprzez system wejścia-wyjścia, a nie według ścieżek kontraktowych;
- c) taryfy pobierane w punktach wejścia i wyjścia w systemie gazu ziemnego i systemie wodorowym konstruuje się tak, aby pomagały w integracji rynku, zwiększając bezpieczeństwo dostaw oraz promując wzajemne połączenia między sieciami gazu ziemnego i między sieciami wodorowymi;
- d) przedsiębiorstwa prowadzące działalność w tym samym systemie wejścia-wyjścia wymieniają gaz ziemny oraz – od 2033 r. – wodór w wirtualnym punkcie obrotu; producenci gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego muszą mieć równy dostęp do wirtualnego punktu obrotu, niezależnie od tego, czy są podłączeni do systemu dystrybucyjnego czy systemu przesyłowego; gaz ziemny oraz – od 2033 r. – wodór może być wymieniany fizycznie w punktach wejścia z państw trzecich i punktach wyjścia do państw trzecich;
- e) użytkownicy odpowiadają za bilansowanie swoich portfeli bilansowych, tak aby ograniczyć do minimum konieczność podejmowania działań bilansujących przez operatorów systemów przesyłowych i operatorów systemów przesyłowych wodorowych;
- f) działania bilansujące prowadzi się na podstawie standardowych produktów zgodnie z kodeksem sieci dotyczącym bilansowania ustanowionym na podstawie niniejszego rozporządzenia, na platformie obrotu lub poprzez usługi bilansujące zgodnie z tym kodeksem sieci;
- g) zasady rynkowe pozwalają unikać działań uniemożliwiających kształtowanie się cen według zapotrzebowania na gaz ziemny i wodór i ich podaży;
- h) zasady rynkowe zapewniają ukierunkowane na konsumenta i na efektywność energetyczną podejście na rynku gazu ziemnego i wodoru;
- i) zasady rynkowe sprzyjają powstawaniu i funkcjonowaniu płynnego handlu gazem ziemnym i wodorem, wspierając kształtowanie się cen i ich przejrzystość;
- j) zasady rynkowe umożliwiają obniżenie emisyjności systemów gazu ziemnego i systemów wodorowego, w tym przez umożliwienie włączenia na te rynki gazu ziemnego i wodoru ze źródeł odnawialnych, przez wprowadzenie zachęt do oszczędzania energii i podnoszenia efektywności energetycznej, zmniejszenia zapotrzebowania, elastyczności zapotrzebowania i integracji systemów energetycznych oraz przez ułatwianie osiągnięcia celów Unii w zakresie klimatu i energii;
- k) zasady rynkowe dostarczają odpowiednich zachęt do inwestowania, w szczególności do długofalowych inwestycji w bezemisyjny i zrównoważony system gazu ziemnego i system wodorowy, w magazynowanie energii, efektywność energetyczną, zmniejszenie zapotrzebowania oraz odpowiedź odbioru zaspokajającą potrzeby na rynku i potrzeby integracyjne systemu, ułatwiają uczciwą konkurencję oraz bezpieczeństwo dostaw energii, wdrażając jednocześnie zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, unikając zachęcania do inwestycji prowadzących do powstania aktywów osieroconych;

- l) zasady planowania sieci w stosownych przypadkach ukierunkowuje się na wykorzystanie wodoru w sektorach, w których trudno jest obniżyć emisyjność, biorąc pod uwagę potencjał zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, sprzyjają środkom mającym zmniejszać zapotrzebowanie na gaz ze źródeł kopalnych oraz pomagają ostrożnie i racjonalnie wykorzystać zasoby naturalne i osiągnąć cele Unii w zakresie klimatu i energii;
- m) usuwa się ewentualne bariery dla transgranicznych przepływów gazu ziemnego i wodoru między systemami wejścia-wyjścia;
- n) zasady rynkowe ułatwiają współpracę i integrację regionalną.

Artykuł 4

Zwiększenie wykorzystania gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego w regionach wykorzystujących węgiel na dużą skalę i regionach wysokoemisyjnych

Komisja wspiera wprowadzanie do unijnego systemu energetycznego gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, w szczególności wodoru i biometanu, oraz zachęca do tego, w szczególności w regionach wykorzystujących węgiel na dużą skalę i regionach wysokoemisyjnych, aby zwiększyć udział gazu odnawialnego, w szczególności w procesach przemysłowych, systemach ciepłowniczych i magazynach energii, a tym samym przyspieszyć wycofywanie stałych paliw kopalnych w przemyśle i ciepłownictwie. Komisja wspiera też przekształcanie paliw kopalnych w odnawialny i niskoemisyjny wódór i biometan, a także przygotowanie pracowników do pracy z wodorem.

Artykuł 5

Wyodrębnienie regulowanych baz aktywów

1. W przypadku gdy operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego lub operator sieci wodorowej świadczy regulowane usługi w zakresie gazu ziemnego, wodoru lub energii elektrycznej, musi on spełniać wymóg rozdziału rachunkowości określony w art. 75 dyrektywy (UE) 2024/1788 i art. 56 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944⁽³⁸⁾ oraz musi mieć odrębne regulowane bazy aktywów dla gazu ziemnego, wodoru i energii elektrycznej. Wyodrębnienie regulowanej bazy aktywów zapewni:

- a) wykorzystywanie przychodów uzyskanych ze świadczenia określonych usług regulowanych wyłącznie do odzyskania kapitału i wydatków operacyjnych związanych z aktywami ujętymi w regulowanej bazie aktywów, która posłużyła do świadczenia tych usług regulowanych;
- b) w razie przeniesienia aktywów do innej regulowanej bazy aktywów – ustalenie ich wartości na poziomie zapobiegającym subsydiowaniu skrośnemu, podlegające audytowi i zatwierdzeniu przez organ regulacyjny.

2. Państwo członkowskie nie może zezwalać na transfery finansowe między usługami regulowanymi wyodrębnionymi w rozumieniu ust. 1.

3. Państwa członkowskie mogą zezwolić operatorom sieci wodorowych na rozłożenie w czasie zwrotu kosztów sieci wodorowych za pomocą taryf dostępu do sieci wodorowej, aby zapewnić odpowiedni udział przyszłych użytkowników w początkowych kosztach rozwoju sieci wodorowej. Taka międzyokresowa alokacja kosztów i jej metodyka wymagają zatwierdzenia przez organ regulacyjny. Państwa członkowskie mogą wprowadzić środki, takie jak gwarancja państwowa, aby pokryć ryzyko finansowe operatorów sieci wodorowych związane z początkowym niedostatecznym zwrotem kosztów wynikającym z międzyokresowej alokacji kosztów, pod warunkiem że środki takie będą zgodne z art. 107 TFUE.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2, państwo członkowskie może zezwolić na transfery finansowe między usługami regulowanymi wyodrębnionymi w rozumieniu ust. 1, pod warunkiem ustalenia przez organ regulacyjny, że finansowanie sieci wyłącznie z wnoszonych przez użytkowników taryf za dostęp do sieci jest nieopłacalne. W swojej ocenie organ regulacyjny uwzględni między innymi wartość planowanych transferów finansowych, wynikające z nich subsydiowanie skrośne między użytkownikami odpowiednich sieci oraz opłacalność tych transferów finansowych.

Do transferu finansowego w rozumieniu niniejszego ustępu stosuje się następujące warunki:

⁽³⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

- a) wszystkie dochody potrzebne do transferu finansowego pobiera się w formie specjalnej opłaty;
  - b) specjalną opłatę pobiera się wyłącznie w punktach wyjścia do odbiorców końcowych znajdujących się w tych samych państwach członkowskich co beneficjent transferu finansowego;
  - c) organ regulacyjny zatwierdza specjalną opłatę i transfer finansowy lub metodykę ich kalkulacji przed ich wejściem w życie;
  - d) zatwierdzoną specjalną opłatę i transfer finansowy oraz metodyki – w przypadku gdy zatwierdzono metodykę – publikuje się nie później niż 30 dni przed datą ich wdrożenia;
  - e) państwo członkowskie powiadomiło Komisję i ACER, że zezwoliło na transfery finansowe.
5. Organ regulacyjny może zatwierdzić transfer finansowy i specjalną opłatę, o których mowa w ust. 4, pod warunkiem że:
- a) opłaty za dostęp do sieci pobiera się od użytkowników regulowanej bazy aktywów, która korzysta na transferze finansowym;
  - b) suma transferów finansowych i przychodów z usług uzyskanych dzięki taryfom za dostęp do sieci nie jest większa niż przychody dozwolone lub przychody docelowe;
  - c) transfer finansowy zatwierdza się na czas określony, nie dłuższy niż jedna trzecia pozostałego okresu amortyzacji danej infrastruktury.
6. Do dnia 5 sierpnia 2025 r. ACER wyda zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, operatorów sieci wodorowych oraz organów regulacyjnych, dotyczące metodyki międzyokresowej alokacji kosztów.

ACER aktualizuje zalecenia, o których mowa w akapicie pierwszym, przynajmniej raz na dwa lata.

ACER może wydawać zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, operatorów sieci wodorowych oraz organów regulacyjnych dotyczące metodyki:

- a) określania wartości aktywów przenoszonych do innej regulowanej bazy aktywów oraz przeznaczenia wszelkich zysków i strat, które to przeniesienie może spowodować;
- b) obliczania wielkości i maksymalnego czasu stosowania transferu finansowego i specjalnej opłaty;
- c) kryteriów podziału wkładu w specjalną opłatę między odbiorców końcowych podłączonych do regulowanej bazy aktywów.

Artykuł 6

Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych muszą:
  - a) oferować swoje zdolności i usługi wszystkim użytkownikom sieci bez dyskryminacji;
  - b) zapewniać zarówno zdolność ciągłą, jak i przerywaną; cena zdolności przerywanej musi odzwierciedlać prawdopodobieństwo wystąpienia przerw;
  - c) oferować użytkownikom sieci zdolność długo- i krótkoterminową.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a), w przypadku gdy operator systemu przesyłowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, musi oferować je na równoważnych warunkach umownych, wykorzystując do tego zharmonizowane umowy przesyłowe albo wspólny kodeks sieci, zatwierdzone przez organ regulacyjny zgodnie z procedurą określoną w art. 78 lub 79 dyrektywy (UE) 2024/1788.

2. Do dnia 5 sierpnia 2025 r. Komisja:

- a) oceni, jaki wpływ na system gazu ziemnego ma system taryfowy, w którym nie pobiera się taryf za dostęp do systemów przesyłowych w punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi lub w punktach połączeń międzysystemowych z państwami trzecimi, których systemy łączą dwa państwa członkowskie lub większą ich liczbę; oraz
- b) przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

W stosownych przypadkach sprawozdaniu temu mogą towarzyszyć wnioski ustawodawcze mające na celu usunięcie przeszkód zidentyfikowanych w ocenie.

3. Podpisane umowy przesyłowe określające niestandardową datę rozpoczęcia stosowania lub okres obowiązywania krótszy niż standardowa roczna umowa przesyłowa nie mogą prowadzić do arbitralnie wyższych lub niższych taryf nieodzwoiercedlających wartości rynkowej usług zgodnie z zasadami określonymi w art. 17 ust. 1.

4. W przypadku gdy co najmniej dwa punkty połączeń międzysystemowych łączą te same dwa sąsiadujące ze sobą systemy wejścia-wyjścia, zainteresowani operatorzy sąsiadujących ze sobą systemów przesyłowych oferują dostępne zdolności w punktach połączeń międzysystemowych przez jeden wirtualny punkt połączenia międzysystemowego. Każdą zakontraktowaną zdolność w punktach połączeń międzysystemowych, niezależnie od daty jej zakontraktowania, przekazuje się do wirtualnego punktu połączenia międzysystemowego.

Wirtualny punkt połączenia międzysystemowego ustanawia się pod warunkiem spełnienia następujących warunków:

- a) łączna zdolność techniczna w wirtualnych punktach połączeń międzysystemowych jest co najmniej równa sumie zdolności technicznych w każdym z punktów połączeń międzysystemowych, które wchodzą w skład wirtualnych punktów połączeń międzysystemowych;
- b) wirtualny punkt połączeń międzysystemowych ułatwia opłacalną i skuteczną eksploatację systemu, co obejmuje zasady określone w art. 10 i 11.

5. W stosownych przypadkach usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie mogą stanowić nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz muszą być niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

6. Operatorzy systemów przesyłowych muszą mieć dostęp do sieci innych operatorów systemów przesyłowych, jeżeli jest to niezbędne do wykonywania ich funkcji, w tym w związku z przesyłem transgranicznym.

7. Ust. 1–6 pozostają bez uszczerbku dla możliwości podejmowania przez państwa członkowskie proporcjonalnych środków w celu tymczasowego ograniczenia dostaw gazu ziemnego z Federacji Rosyjskiej i Białorusi, z możliwością ich przedłużenia w uzasadnionych przypadkach, poprzez ograniczenie składania ofert z góry dotyczących zdolności przez dowolnego pojedynczego użytkownika sieci w punktach wejścia z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi, w przypadku gdy wymaga tego ochrona podstawowych interesów tych państw członkowskich i Unii w zakresie bezpieczeństwa oraz pod warunkiem, że środki te:

- a) nie zakłócają nadmiernie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego ani transgranicznych przepływów gazu ziemnego między państwami członkowskimi ani nie zagrażają bezpieczeństwu dostaw do Unii lub państwa członkowskiego;
- b) są zgodne z zasadą solidarności energetycznej;
- c) są podejmowane zgodnie z prawami i zobowiązaniami Unii i państw członkowskich wobec państw trzecich.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii, środki podejmowane przez państwa członkowskie zgodnie z akapitem pierwszym mogą służyć dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z myślą o stopniowym eliminowaniu zależności od rosyjskiego gazu ziemnego, w przypadku gdy można wykazać, że środki takie są niezbędne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państw członkowskich i Unii.

Przed podjęciem decyzji dotyczącej środka, o którym mowa w akapicie pierwszym, zainteresowane państwo członkowskie konsultuje się z Komisją oraz – o ile środek ten może mieć na nie wpływ – z innymi państwami członkowskimi, Umawiającymi się Stronami Wspólnoty Energetycznej, państwami trzecimi będącymi Umawiającymi się Stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Zainteresowane państwo członkowskie w jak największym stopniu uwzględnia sytuację w tych państwach członkowskich i państwach trzecich oraz wszelkie zastrzeżenia zgłoszone w tym względzie przez te państwa członkowskie, państwa trzecie lub Komisję.

Artykuł 7

Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące operatorów sieci wodorowych

1. Operatorzy sieci wodorowych oferują swoje usługi wszystkim użytkownikom bez dyskryminacji, na równoważnych warunkach umownych za te same usługi. Operatorzy sieci wodorowych publikują na swoich stronach internetowych warunki umowne i taryfy pobierane za dostęp do sieci oraz, w stosownych przypadkach, opłaty za bilansowanie.
2. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność sieci wodorowej, biorąc pod uwagę integralność systemu i jego efektywną i bezpieczną eksploatację.
3. Maksymalny okres obowiązywania umów dotyczących zdolności przesyłowych wynosi 20 lat w przypadku infrastruktury ukończonej przed dniem 1 stycznia 2028 r. i 15 lat w przypadku infrastruktury ukończonej w tym dniu lub później. Organy regulacyjne mają prawo narzucać krótsze okresy maksymalne, jeżeli wymaga tego zapewnienie funkcjonowania rynku wodoru, ochrony konkurencji oraz przyszłej integracji transgranicznej. Przyjmując decyzję o narzuceniu krótszego okresu maksymalnego, organy regulacyjne biorą pod uwagę między innymi zobowiązanie użytkowników sieci do zagwarantowania finansowania sieci, negatywne skutki dla harmonogramu oraz możliwości refinansowania.
4. Operatorzy sieci przesyłowej wodorowej wdrażają i publikują niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury zarządzania ograniczeniami, które ułatwiają również transgraniczną wymianę wodoru na niedyskryminacyjnych zasadach.
5. Operatorzy sieci wodorowych regularnie oceniają zapotrzebowanie rynkowe na nowe inwestycje, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo dostaw i efektywność końcowych zastosowań wodoru.
6. Od dnia 1 stycznia 2033 r. sieci wodorowe organizuje się jako systemy wejścia-wyjścia.
7. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu ust. 6 do sieci wodorowych, które korzystają z odstępstwa na podstawie art. 52 dyrektywy (UE) 2024/1788 i które nie są połączone z inną siecią wodorową.
8. Od dnia 1 stycznia 2033 r. lub w przypadku gdy państwo członkowskie zdecyduje o stosowaniu przed dniem 1 stycznia 2033 r. regulowanego dostępu stron trzecich do sieci wodorowych zgodnie z art. 35 dyrektywy (UE) 2024/1788, do taryf za dostęp do sieci wodorowych stosuje się art. 17 niniejszego rozporządzenia, a do operatorów sieci wodorowych mają zastosowanie obowiązki operatorów systemów przesyłowych określone w art. 17 ust. 1, 2, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia. Art. 18 i 19 niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do sieci wodorowych. Artykuły te mają zastosowanie łącznie do sieci gazu ziemnego.

Organy regulacyjne konsultują się z organami regulacyjnymi bezpośrednio połączonych państw członkowskich oraz odpowiednimi zainteresowanymi stronami, zanim podejmą decyzję o metodyce ustalania taryf za dostęp do sieci wodorowej dla punktów wejścia i wyjścia w punktach transgranicznych połączeń międzysystemowych między tymi bezpośrednio połączonymi państwami członkowskimi, w tym w odniesieniu do wszelkich wirtualnych punktów połączeń międzysystemowych. Planowaną metodykę ustalania taryf organy regulacyjne przedkładają również ACER. Na zasadzie odstępstwa od art. 17 organy regulacyjne mogą zdecydować, że nie nałożą taryf za dostęp do sieci wodorowych lub – jeżeli zdolności przydzielane są na aukcjach – ustalą zerową cenę wywoławczą.

Podejmując decyzję o metodyce ustalania taryf za dostęp do sieci wodorowej w punkcie połączenia międzysystemowego między państwami członkowskimi, zainteresowane organy regulacyjne stosują zasady taryfowe, o których mowa w art. 17 ust. 1, 2, 4 i 5, oraz uwzględniają wyniki konsultacji, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, w szczególności konsultacji z organami regulacyjnymi bezpośrednio połączonych państw członkowskich, oraz wpływ wybranych taryf za dostęp do sieci na handel transgraniczny i funkcjonowanie rynku w bezpośrednio połączonych państwach członkowskich.

Organy regulacyjne bezpośrednio połączonych państw członkowskich mogą zwrócić się do ACER o opartą na faktach opinię na temat metodyki ustalania taryf za dostęp do sieci wodorowej lub cen wywoławczych dla punktów wejścia i wyjścia w transgranicznych punktach połączeń międzysystemowych między tymi państwami członkowskimi, zgodnie z art. 6 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/942. W stosownych przypadkach ACER informuje o tym Komisję zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/942. Wydając opartą na faktach opinię, ACER przeprowadza swoją ocenę z należyty uwzględnieniem zasad taryfowych, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2 niniejszego rozporządzenia.

Dalsze szczegółowe informacje niezbędne do wykonywania niniejszego ustępu, w szczególności procedurę konsultacji transgranicznych lub zwracania się do ACER o opinię, określa się w kodeksie sieci ustanowionym na podstawie art. 72 ust. 1.

9. Od dnia 1 stycznia 2033 r. operatorzy sieci przesyłowych wodorowych muszą spełniać wymogi dotyczące operatorów systemów przesyłowych zgodnie z art. 5, 10 i 13, gdy oferują swoje usługi, oraz muszą publikować taryfy dla każdego punktu sieci na platformie internetowej obsługiwanej przez europejską sieć operatorów sieci wodorowych (ENNOH). Do czasu przyjęcia kodeksu sieci dotyczącego alokacji zdolności przesyłowych dla sieci przesyłowych wodorowych na podstawie art. 72 ust. 1 lit. d) i do czasu jego wejścia w życie taka publikacja może mieć formę linków do publikacji taryf na stronach internetowych operatorów sieci przesyłowych wodorowych.

Artykuł 8

Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące instalacji magazynowania gazu ziemnego, terminali wodorowych, instalacji LNG i instalacji magazynowania wodoru

1. Operatorzy systemów LNG, operatorzy terminali wodorowych, operatorzy instalacji magazynowania wodoru i operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego muszą:

- a) oferować swoje usługi bez dyskryminacji wszystkim użytkownikom sieci odpowiadającym na zapotrzebowanie rynkowe; w szczególności w przypadku gdy operator systemu LNG, operator terminalu wodorowego, operator instalacji magazynowania wodoru lub operator systemu magazynowania gazu ziemnego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, musi robić to na równoważnych warunkach umownych;
- b) oferować usługi, które są zgodne z wykorzystywaniem wzajemnie połączonych systemów transportu gazu ziemnego i wodoru, a także ułatwiać dostęp poprzez współpracę z operatorem systemu przesyłowego lub operatorem sieci wodorowej; oraz
- c) podawać do wiadomości publicznej odpowiednie informacje, w szczególności dane o wykorzystywaniu i dostępności usług, w terminach zgodnych z rozsądnymi potrzebami handlowymi użytkowników instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, terminali wodorowych lub instalacji magazynowania wodoru, z zastrzeżeniem monitorowania takich publikacji przez organy regulacyjne.

2. Każdy operator systemu magazynowania gazu ziemnego i operator instalacji magazynowania wodoru musi:

- a) zapewniać zarówno ciągle, jak i przerywane usługi związane z dostępem stron trzecich; cena zdolności przerywanej musi odzwierciedlać prawdopodobieństwo wystąpienia przerw;
- b) oferować użytkownikom instalacji magazynowania usługi krótko- i długoterminowe;
- c) oferować użytkownikom instalacji magazynowania usługi dotyczące zdolności magazynowania zarówno w pakiecie z innymi usługami, jak i oddzielnie.

3. Każdy operator systemu LNG musi oferować użytkownikom instalacji LNG usługi w instalacji LNG zarówno w pakiecie z innymi usługami, jak i oddzielnie, stosownie do potrzeb zgłoszonych przez użytkowników instalacji LNG.

4. Umowy dotyczące instalacji LNG i instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych nie mogą prowadzić do arbitralnie wyższych taryf, w przypadku gdy zostały podpisane:

- a) poza rokiem gazowym i określono w nich niestandardowe daty rozpoczęcia stosowania; lub
- b) na okres krótszy niż standardowa umowa roczna.

5. W stosownych przypadkach usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie mogą stanowić nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz muszą być niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

6. Umowne limity wymaganej minimalnej wielkości instalacji LNG lub zdolności terminalu wodorowego i zdolności magazynowania gazu ziemnego lub wodoru muszą być uzasadnione ograniczeniami technicznymi i umożliwiać mniejszym użytkownikom instalacji magazynowania uzyskanie dostępu do usług magazynowania.

7. Ust. 1–6 pozostają bez uszczerbku dla możliwości podejmowania przez państwa członkowskie proporcjonalnych środków w celu tymczasowego ograniczenia dostaw LNG z Federacji Rosyjskiej i Białorusi, z możliwością ich przedłużenia w uzasadnionych przypadkach, poprzez ograniczenie składania ofert z góry lub dostarczania zdolności instalacji LNG przez dowolnego pojedynczego użytkownika sieci w przypadku dostaw z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi, w przypadku gdy wymaga tego ochrona podstawowych interesów tych państw członkowskich i Unii w zakresie bezpieczeństwa oraz pod warunkiem, że środki te:

- a) nie zakłócają nadmiernie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego ani transgranicznych przepływów gazu ziemnego między państwami członkowskimi, ani nie zagrażają bezpieczeństwu dostaw do Unii lub państwa członkowskiego;
- b) są zgodne z zasadą solidarności energetycznej;
- c) są podejmowane zgodnie z prawami i zobowiązaniami Unii i państw członkowskich wobec państw trzecich.

Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw w Unii, środki podejmowane przez państwa członkowskie zgodnie z akapitem pierwszym mogą służyć dywersyfikacji dostaw LNG z myślą o stopniowym eliminowaniu zależności od rosyjskiego gazu ziemnego, w przypadku gdy można wykazać, że środki takie są niezbędne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa państw członkowskich i Unii.

Przed podjęciem decyzji dotyczącej środka, o którym mowa w akapicie pierwszym, zainteresowane państwo członkowskie konsultuje się z Komisją oraz – o ile środek ten może mieć na nie wpływ – z innymi państwami członkowskimi, Umawiającymi się Stronami Wspólnoty Energetycznej, państwami trzecimi będącymi Umawiającymi się Stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz ze Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Zainteresowane państwo członkowskie w jak największym stopniu uwzględnia sytuację w tych państwach członkowskich i państwach trzecich oraz wszelkie obawy zastrzeżenia w tym względzie przez te państwa członkowskie, państwa trzecie lub Komisję.

Artykuł 9

Ocena zapotrzebowania rynku gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego przez operatorów systemu LNG i operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego

Co najmniej raz na dwa lata operatorzy systemu LNG i operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego oceniają zapotrzebowanie rynku na nowe inwestycje umożliwiające wykorzystanie w instalacjach gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, w tym związków wodoru, takich jak ciekły amoniak i ciekłe organiczne nośniki wodoru. Operatorzy ci informują odpowiednie organy regulacyjne o wynikach oceny zapotrzebowania rynku. Planując nowe inwestycje, operatorzy systemów LNG i operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego oceniają zapotrzebowanie rynku z myślą o ułatwieniu wykorzystania gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego w ich instalacjach oraz uwzględniają bezpieczeństwo dostaw. Operatorzy systemu LNG i operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego podają do wiadomości publicznej wszelkie plany dotyczące nowych inwestycji umożliwiających wykorzystanie gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego w ich instalacjach.

Artykuł 10

Zasady mechanizmów alokacji zdolności oraz procedury zarządzania ograniczeniami dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność we wszystkich odpowiednich punktach, o których mowa w art. 33 ust. 3, biorąc pod uwagę integralność systemu i efektywną eksploatację sieci.
2. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:
  - a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej, ułatwiają inwestycje w nową infrastrukturę i w alternatywne rozwiązania po stronie zapotrzebowania niewymagające inwestycji w nową infrastrukturę oraz ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego;
  - b) są kompatybilne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków umów natychmiastowych i węzłów wymiany handlowej, zachowując jednocześnie elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniających się uwarunkowań rynkowych; oraz
  - c) są kompatybilne z systemami dostępu do sieci państw członkowskich.
3. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury zarządzania ograniczeniami, które ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego bez dyskryminacji oraz oparte są na następujących zasadach:
  - a) w przypadku ograniczeń kontraktowych operator systemu przesyłowego oferuje niewykorzystaną zdolność na rynku pierwotnym z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem, jako zdolność przerywaną; oraz

- b) użytkownicy sieci mogą odsprzedać lub poddzierżawić swoją niewykorzystaną zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a) państwo członkowskie może wymagać, aby użytkownicy sieci powiadamiali lub informowali o tym operatora systemu przesyłowego.

4. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie oceniają zapotrzebowanie rynku na nowe inwestycje, biorąc pod uwagę wspólny scenariusz opracowany na potrzeby dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. 55 dyrektywy (UE) 2024/1788, a także bezpieczeństwo dostaw.

Artykuł 11

Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności oraz procedur zarządzania ograniczeniami dotyczące instalacji magazynowania gazu ziemnego, terminali wodorowych, instalacji magazynowania wodoru oraz instalacji LNG

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji LNG, instalacji magazynowania wodoru lub terminali wodorowych, biorąc pod uwagę integralność systemu i jego eksploatację.

2. Operatorzy systemu LNG, operatorzy instalacji magazynowania wodoru, operatorzy terminali wodorowych oraz operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego wdrażają i podają do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:

- a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności oraz ułatwiają inwestycje w nową infrastrukturę;
- b) są kompatybilne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków umów natychmiastowych i węzłów wymiany handlowej, zachowując jednocześnie elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniających się uwarunkowań rynkowych; oraz
- c) są kompatybilne z przyłączonymi systemami dostępu do sieci.

3. Umowy dotyczące terminali LNG, terminali wodorowych, instalacji magazynowania wodoru oraz instalacji magazynowania gazu ziemnego obejmują środki przeciwdziałające akumulacji rezerw zdolności poprzez uwzględnienie następujących zasad, które należy stosować w przypadku ograniczeń kontraktowych:

- a) operator systemu niezwłocznie oferuje niewykorzystaną zdolność na rynku pierwotnym, a w przypadku instalacji magazynowania gazu ziemnego oferuje taką zdolność co najmniej z jednodniowym wyprzedzeniem jako zdolność przerywaną;
- b) użytkownicy mogą odsprzedać swoją zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym;
- c) do dnia 5 lutego 2026 r. operatorzy systemów LNG, operatorzy terminali wodorowych, operatorzy instalacji magazynowania wodoru i operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego, indywidualnie lub wspólnie z innymi takimi operatorami, zapewniają dostępność przejrzystej i niedyskryminacyjnej platformy rezerwacyjnej dla użytkowników instalacji LNG, terminali wodorowych, instalacji magazynowania wodoru i instalacji magazynowania gazu ziemnego, aby umożliwić takim użytkownikom odsprzedaż ich zakontraktowanej zdolności na rynku wtórnym zgodnie z lit. b).

Artykuł 12

Handel prawami do zdolności

Każdy operator systemu przesyłowego, operator systemu magazynowania gazu ziemnego, operator systemu LNG, operator sieci przesyłowej wodorowej, operator terminalu wodorowego i operator instalacji magazynowania wodoru podejmuje rozsądne kroki w celu umożliwienia i ułatwienia swobodnego handlu prawami do zdolności w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny. Każdy taki operator opracowuje zharmonizowane umowy i procedury przesyłowe oraz umowy dotyczące instalacji LNG, terminali wodorowych, instalacji magazynowania gazu ziemnego i instalacji magazynowania wodoru obowiązujące na rynku pierwotnym, aby ułatwić handel prawami do zdolności na rynku wtórnym, oraz uznaje przeniesienie pierwotnych praw do zdolności, w przypadku gdy zostanie o nim powiadomiony przez użytkowników systemu.

Organy regulacyjne powiadamia się o zharmonizowanych umowach i procedurach.

Artykuł 13

Zasady bilansowania i opłaty za niezbilansowanie

1. Zasady bilansowania muszą być opracowywane w sposób sprawiedliwy, niedyskryminacyjny i przejrzysty oraz opierać się na obiektywnych kryteriach. Zasady bilansowania muszą odzwierciedlać prawdziwe potrzeby systemu oraz uwzględnić środki, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego. Zasady bilansowania muszą mieć charakter rynkowy.
2. Aby umożliwić użytkownikom sieci podejmowanie środków zaradczych w odpowiednim czasie, operator systemu przesyłowego przekazuje wystarczające, terminowe i wiarygodne, pobierane on-line informacje dotyczące statusu bilansowego użytkowników sieci.

Przekazywane informacje muszą odzwierciedlać poziom informacji, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego, oraz okres rozliczeniowy, za który naliczane są opłaty za niezbilansowanie.

Za przekazywanie informacji na podstawie niniejszego ustępu nie pobiera się opłat.

3. Opłaty za niezbilansowanie muszą odzwierciedlać w miarę możliwości koszty, zapewniając jednocześnie odpowiednie zachęty dla użytkowników sieci do bilansowania ilości gazu ziemnego wprowadzanego przez nich do sieci i odbieranego z niej. Nie mogą one być wykorzystywane jako subsydiowanie skrośne między użytkownikami sieci ani utrudniać wejścia na rynek nowym podmiotom.

Organy regulacyjne lub, w stosownych przypadkach, operator systemu przesyłowego podają do wiadomości publicznej wszelkie metodyki kalkulacji opłat za niezbilansowanie, a także wartości końcowe.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby w celu ułatwienia handlu gazem ziemnym w wirtualnym punkcie obrotu operatorzy systemów przesyłowych starali się zharmonizować systemy bilansowania oraz minimalizować struktury i poziomy opłat za bilansowanie.

Artykuł 14

Certyfikacja operatorów systemu przesyłowego i operatorów sieci przesyłowej wodorowej

1. Komisja bada wszelkie zgłoszenia decyzji w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego lub operatora sieci przesyłowej wodorowej zgodnie z art. 71 ust. 6 dyrektywy (UE) 2024/1788, niezwłocznie po ich otrzymaniu. W terminie 50 dni roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia Komisja wydaje odpowiedniemu organowi regulacyjnemu swoją opinię w odniesieniu do zgodności z art. 71 ust. 2 lub art. 72, a także – stosownie do przypadku – z art. 60 dyrektywy (UE) 2024/1788 w odniesieniu do operatorów systemu przesyłowego lub art. 68 tej dyrektywy w odniesieniu do operatorów sieci przesyłowej wodorowej.

Przygotowując swoją opinię, o której mowa w akapicie pierwszym, Komisja może zwrócić się do ACER o wydanie opinii w sprawie decyzji organu regulacyjnego. W takim przypadku termin 50 dni roboczych, o którym mowa w akapicie pierwszym, przedłuża się o kolejne 50 dni roboczych.

Jeżeli Komisja nie wyda opinii w terminach, o których mowa w pierwszym i drugim akapicie, uznaje się, że Komisja nie ma zastrzeżeń do decyzji organu regulacyjnego.

2. W terminie 50 dni roboczych od otrzymania opinii zgodnie z ust. 1 Komisji organ regulacyjny przyjmuje swoją ostateczną decyzję w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego lub operatora sieci przesyłowej wodorowej, uwzględniając w najwyższym stopniu tę opinię. Decyzję organu regulacyjnego publikuje się wraz z opinią Komisji.
3. Organy regulacyjne lub Komisja mogą w każdej chwili w czasie trwania procedury zwrócić się do operatorów systemu przesyłowego, operatorów sieci przesyłowej wodorowej lub przedsiębiorstw prowadzących jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw o dostarczenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia wypełniania ich zadań zgodnie z niniejszym artykułem.
4. Organy regulacyjne oraz Komisja zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.
5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie wytycznych określających w sposób szczegółowy procedurę, której należy przestrzegać w ramach stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

6. W przypadku gdy Komisja otrzymała zgłoszenie w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 60 ust. 9 dyrektywy (UE) 2024/1788, podejmuje decyzję w sprawie certyfikacji. Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji.

Artykuł 15

Certyfikacja operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy operator systemu magazynowania gazu ziemnego, w tym każdy operator systemu magazynowania gazu ziemnego kontrolowany przez operatora systemu przesyłowego, był certyfikowany, zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule, przez krajowy organ regulacyjny albo przez właściwy organ wyznaczony przez zainteresowane państwo członkowskie zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2017/1938 (w obu przypadkach zwany dalej „instytucją certyfikującą”).

Niniejszy artykuł ma również zastosowanie do operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego kontrolowanych przez operatorów systemów przesyłowych, którzy są certyfikowani zgodnie z dyrektywą 2009/73/WE lub dyrektywą (UE) 2024/1788.

2. Do dnia 1 lutego 2023 r. lub w terminie 150 dni roboczych od dnia otrzymania powiadomienia zgodnie z ust. 9 instytucja certyfikująca wydaje projekt decyzji w sprawie certyfikacji w odniesieniu do operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego eksploatujących podziemne magazyny gazu ziemnego o pojemności powyżej 3,5 TWh, w przypadku gdy – niezależnie od liczby operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego – wszystkie instalacje magazynowania gazu ziemnego były napełnione w dniach 31 marca 2021 r. i 31 marca 2022 r. na poziomie wynoszącym średnio mniej niż 30 % ich maksymalnej pojemności.

W odniesieniu do operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego, o których mowa w akapicie pierwszym, instytucja certyfikująca dokłada wszelkich starań, aby wydać projekt decyzji w sprawie certyfikacji do dnia 1 listopada 2022 r.

W odniesieniu do operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego innych niż ci, o których mowa w akapicie pierwszym, instytucja certyfikująca wydaje projekt decyzji w sprawie certyfikacji do dnia 2 stycznia 2024 r. lub w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania powiadomienia zgodnie z ust. 8 lub 9.

3. Analizując zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii w Unii, instytucja certyfikująca bierze pod uwagę wszelkie zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego na poziomie unijnym, krajowym lub regionalnym, a także wszelkie ograniczanie takich zagrożeń, wynikające między innymi z:

- a) własności, dostaw lub innych stosunków handlowych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na motywację i zdolność operatora systemu magazynowania gazu ziemnego do napełnienia podziemnego magazynu gazu ziemnego;
- b) praw i zobowiązań Unii wobec państwa trzeciego wynikających z prawa międzynarodowego, w tym również z jakiegokolwiek umowy zawartej z państwem trzecim lub państwami trzecimi, której stroną jest Unia i która dotyczy kwestii bezpieczeństwa dostaw energii;
- c) praw i zobowiązań danych państw członkowskich wobec państwa trzeciego, wynikających z umów zawartych przez dane państwa członkowskie z państwem trzecim lub państwami trzecimi, w zakresie, w jakim umowy te są zgodne z prawem Unii; lub
- d) wszelkich innych szczególnych faktów i okoliczności danej sprawy.

4. Jeżeli instytucja certyfikująca uzna, że osoba, która bezpośrednio lub pośrednio kontroluje lub wykonuje jakiegokolwiek prawa względem operatora systemu magazynowania gazu ziemnego, mogłaby zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii lub podstawowym interesom bezpieczeństwa Unii lub któregośkolwiek państwa członkowskiego, instytucja certyfikująca odmawia wydania certyfikacji. Alternatywnie instytucja certyfikująca może wydać decyzję w sprawie certyfikacji z zastrzeżeniem warunków mających na celu wystarczające ograniczenie zagrożeń, które mogłyby negatywnie wpłynąć na napełnianie podziemnych magazynów gazu ziemnego, pod warunkiem, że wykonalność warunków można w pełni zapewnić poprzez skuteczne wdrożenie i monitorowanie. Warunki takie mogą obejmować w szczególności zobowiązanie właściciela systemu magazynowania lub operatora systemu magazynowania gazu ziemnego do przekazania zarządzania systemem magazynowania.

5. W przypadku gdy instytucja certyfikująca uzna, że zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego nie można ograniczyć poprzez warunki zgodnie z ust. 4, w tym poprzez zobowiązanie właściciela systemu magazynowania gazu ziemnego lub operatora systemu magazynowania gazu ziemnego do przekazania zarządzania systemem magazynowania gazu ziemnego, i w związku z tym odmawia wydania certyfikacji, instytucja certyfikująca:

- a) zobowiązuje właściciela systemu magazynowania gazu ziemnego lub operatora systemu magazynowania gazu ziemnego lub osobę, którą uważa za mogącą zagrozić bezpieczeństwu dostaw energii lub podstawowym interesom bezpieczeństwa Unii lub któregośkolwiek państwa członkowskiego, do zbycia udziałów lub praw, które posiadają w odniesieniu do własności systemu magazynowania lub własności operatora systemu magazynowania, oraz do określenia terminu takiego zbycia;
- b) zarządza, w stosownych przypadkach, środki tymczasowe w celu zapewnienia, aby taka osoba nie była w stanie sprawować kontroli ani wykonywać praw względem tego właściciela systemu magazynowania gazu ziemnego lub operatora systemu magazynowania gazu ziemnego do czasu zbycia udziałów lub praw; oraz

c) zapewnia odpowiednie środki wyrównawcze zgodnie z prawem krajowym.

6. Instytucja certyfikująca niezwłocznie powiadamia Komisję o swoim projekcie decyzji w sprawie certyfikacji, przekazując jednocześnie wszystkie odpowiednie informacje.

Komisja wydaje opinię dotyczącą projektu decyzji w sprawie certyfikacji instytucji certyfikującej w terminie 25 dni roboczych od takiego powiadomienia. Instytucja certyfikująca w jak największym stopniu uwzględnia opinię Komisji.

7. Instytucja certyfikująca wydaje decyzję w sprawie certyfikacji w terminie 25 dni roboczych od otrzymania opinii Komisji.

8. Przed uruchomieniem nowo wybudowanego podziemnego magazynu gazu ziemnego operator systemu magazynowania gazu ziemnego musi uzyskać certyfikację zgodnie z ust. 1–7. Operator systemu magazynowania gazu ziemnego powiadamia instytucję certyfikującą o swoim zamiarze uruchomienia instalacji magazynowania gazu ziemnego.

9. Operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego powiadamiają odpowiednią instytucję certyfikującą o każdej planowanej transakcji, która wymagałaby ponownej oceny ich zgodności z wymogami certyfikacyjnymi określonymi w ust. 1–4.

10. Instytucje certyfikujące stale monitorują operatorów systemu magazynowania gazu ziemnego w odniesieniu do zgodności z wymogami certyfikacyjnymi określonymi w ust. 1–4. Instytucje certyfikujące ponownie wszczynają procedurę certyfikacji w celu ponownej oceny takiej zgodności w którejkolwiek z poniższych sytuacji:

a) po otrzymaniu powiadomienia od operatora systemu magazynowania gazu ziemnego zgodnie z ust. 8 lub 9;

b) z własnej inicjatywy, w przypadku gdy posiadają wiedzę, że planowana zmiana praw lub wpływu w odniesieniu do operatora systemu magazynowania gazu ziemnego mogłaby prowadzić do niezgodności z wymogami ust. 1, 2 i 3;

c) na podstawie uzasadnionego wniosku Komisji.

11. Państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania podziemnych magazynów gazu ziemnego na swoich terytoriach. Eksploatacja tych podziemnych magazynów gazu ziemnego może zostać zakończona wyłącznie w przypadku, gdy nie są spełnione wymogi techniczne i wymogi w zakresie bezpieczeństwa lub w przypadku gdy instytucja certyfikująca uznaje, po przeprowadzeniu oceny oraz po uwzględnieniu opinii europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu (zwanej dalej „ENTSO gazu”), że takie zakończenie eksploatacji nie osłabiłoby bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego na poziomie unijnym lub krajowym.

W stosownych przypadkach podejmuje się odpowiednie środki wyrównawcze, jeżeli zakończenie eksploatacji nie jest dozwolone.

12. Komisja może wydać wskazówki dotyczące stosowania niniejszego artykułu.

13. Niniejszego artykułu nie stosuje się do części instalacji LNG, które są wykorzystywane do magazynowania.

Artykuł 16

Współpraca między operatorami systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z innymi operatorami systemów przesyłowych i infrastruktury przy koordynowaniu konserwacji i remontów swoich sieci w celu zminimalizowania wszelkich zakłóceń usług przesyłowych świadczonych na rzecz użytkowników sieci i operatorów systemów przesyłowych na innych obszarach.

2. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują między sobą, a także z innymi operatorami infrastruktury w celu maksymalizacji zdolności technicznej w ramach systemu wejścia-wyjścia oraz zminimalizowania zużycia energii do obsługi systemu gazu ziemnego w możliwym zakresie.

Sekcja 2

Dostęp do sieci

Artykuł 17

Taryfy za dostęp do sieci

1. Taryfy lub metodyki wykorzystywane do ich kalkulacji, stosowane przez operatorów systemów przesyłowych i zatwierdzone przez organy regulacyjne zgodnie z art. 78 ust. 7 dyrektywy (UE) 2024/1788, a także taryfy opublikowane zgodnie z art. 31 ust. 1 tej dyrektywy muszą być przejrzyste, uwzględniać potrzebę zachowania integralności systemu oraz potrzebę jego udoskonalania, odzwierciedlać rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom ponoszonym przez operatora sieci o porównywalnej wydajności i strukturze, oraz muszą być przejrzyste, obejmując jednocześnie odpowiedni zwrot z inwestycji. Taryfy lub metodyki wykorzystywane do ich kalkulacji stosuje się w sposób niedyskryminacyjny.

Taryfy można ustalać także z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, pod warunkiem że mechanizmy te i wynikające z nich dochody są zatwierdzone przez organ regulacyjny.

Taryfy lub metodyki wykorzystywane do ich kalkulacji muszą ułatwiać skuteczny handel gazem ziemnym oraz konkurencję, pozwalając jednocześnie uniknąć subsydiowania skrośnego między użytkownikami sieci, oraz dostarczać zachęty dla inwestycji, a także utrzymywać lub umożliwiać interoperacyjność sieci przesyłowych.

Taryfy dla użytkowników sieci muszą być niedyskryminacyjne i ustalone oddzielnie dla poszczególnych punktów wejścia do systemu przesyłowego lub wyjścia z niego. Mechanizmy alokacji kosztów oraz metodyki ustalania stawek w odniesieniu do punktów wejścia i punktów wyjścia zatwierdzają organy regulacyjne. Organ regulacyjny zapewnia, aby opłaty sieciowe nie były kalkulowane na podstawie ścieżek kontraktowych.

2. Taryfy za dostęp do sieci nie mogą ograniczać płynności rynku ani zakłócać handlu transgranicznego między różnymi systemami przesyłowymi. W przypadku gdy – niezależnie od art. 78 ust. 7 dyrektywy (UE) 2024/1788 – różnice w strukturach taryf utrudniałyby handel między systemami przesyłowymi, operatorzy systemów przesyłowych – w ścisłej współpracy z odpowiednimi organami krajowymi – aktywnie wzmocniają zbieżność struktur taryfowych i zasad dotyczących stosowania opłat.

3. Do dnia 31 grudnia 2025 r. krajowy organ regulacyjny może stosować rabat w wysokości do 100 % w odniesieniu do taryf przesyłowych i dystrybucyjnych opartych na zdolności w punktach wejścia z podziemnych magazynów gazu ziemnego i punktach wyjścia do nich oraz w punktach wejścia z instalacji LNG, chyba że – oraz w zakresie, w jakim taki magazyn lub taka instalacja, które są połączone z więcej niż jedną siecią przesyłową lub dystrybucyjną, są wykorzystywane do konkurowania z punktem połączenia międzysystemowego.

Od dnia 1 stycznia 2026 r. w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw organ regulacyjny może stosować rabat w wysokości do 100 % do taryf przesyłowych i dystrybucyjnych opartych na zdolności w punktach wejścia z podziemnych magazynów gazu ziemnego i punktach wyjścia do nich oraz w punktach wejścia instalacji LNG. Organ regulacyjny ponownie analizuje ten rabat taryfowy i jego wkład w bezpieczeństwo dostaw w każdym okresie regulacyjnym, w ramach okresowych konsultacji przeprowadzanych zgodnie z kodeksem sieci przyjętym na podstawie art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. d).

4. Organ regulacyjne mogą łączyć sąsiadujące ze sobą systemy wejścia-wyjścia w celu umożliwienia pełnej lub częściowej integracji regionalnej, w przypadku gdy taryfy mogą zostać zniesione w punktach połączeń międzysystemowych między danymi systemami wejścia-wyjścia. Po przeprowadzeniu konsultacji publicznych przez organy regulacyjne lub przez operatorów systemów przesyłowych organy regulacyjne mogą zatwierdzić wspólną taryfę oraz skuteczny mechanizm rekompensat między operatorami systemów przesyłowych z tytułu redystrybucji kosztów wynikających z likwidacji punktów połączeń międzysystemowych.

5. Aby stworzyć równe warunki działania dla użytkowników sieci, państwa członkowskie, które mają więcej niż jeden połączony system wejścia-wyjścia lub więcej niż jednego operatora sieci w jednym systemie wejścia-wyjścia, mogą wdrożyć jednolitą taryfę sieciową, pod warunkiem że zatwierdzono plan sieci oraz wdrożono mechanizm rekompensat między operatorami sieci.

Artykuł 18

Rabaty taryfowe na gaz odnawialny i gaz niskoemisyjny

1. Przy ustalaniu taryf stosuje się rabaty na gaz odnawialny i gaz niskoemisyjny w odniesieniu do:

- a) punktów wejścia z instalacji produkcyjnych gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego;
- b) taryf przesyłowych opartych na zdolności w punktach wejścia do i punktach wyjścia z instalacji magazynowania gazu ziemnego, chyba że taka instalacja magazynowania jest podłączona do więcej niż jednej sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej i jest wykorzystywana do konkutowania z punktem połączenia międzysystemowego.

Do odpowiednich taryf opartych na zdolnościach stosuje się rabat zgodnie z akapitem pierwszym lit. a) w wysokości 100 % w celu zwiększenia skali zatłaczania gazu odnawialnego oraz rabat w wysokości 75 % – w odniesieniu do gazu niskoemisyjnego.

Rabat zgodnie z akapitem pierwszym lit. b) ustala się na poziomie 100 % w państwach członkowskich, w których gaz odnawialny lub gaz niskoemisyjny został po raz pierwszy zatłoczony do systemu.

2. Szczegółowe informacje dotyczące rabatów przyznawanych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu można określić w kodeksie sieci dotyczącym struktury taryf, o którym mowa w art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. d).

3. Do dnia 5 sierpnia 2029 r., a następnie co pięć lat Komisja ponownie analizuje poziomy rabatów określone w ust. 1 i 4. Komisja wydaje sprawozdanie zawierające przegląd wdrażania rabatów i ocenia, czy poziom tych rabatów jest nadal odpowiedni w świetle ostatnich zmian na rynku. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu zmiany niniejszego rozporządzenia poprzez zmianę poziomów rabatów określonych w ust. 1 i 4 niniejszego artykułu.

4. Od dnia 5 sierpnia 2025 r. użytkownicy sieci otrzymują od operatora systemu przesyłowego rabat w wysokości 100 % taryfy opartej na zdolności w punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi dla gazu odnawialnego i w wysokości 75 % dla gazu niskoemisyjnego, po przekazaniu zainteresowanemu operatorowi systemu przesyłowego dowodu zrównoważonego rozwoju na podstawie ważnego certyfikatu zrównoważonego rozwoju otrzymanego w odniesieniu do gazu ziemnego zgodnie z art. 29 i 30 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 i zarejestrowanego w unijnej bazie danych, o której mowa w art. 31a tej dyrektywy oraz w odniesieniu do gazu niskoemisyjnego na podstawie ważnego certyfikatu otrzymanego zgodnie z art. 9 dyrektywą (UE) 2024/1788.

W odniesieniu do rabatów, o których mowa w akapicie pierwszym:

- a) operatorzy systemów przesyłowych zobowiązani są do udzielania rabatu wyłącznie w odniesieniu do możliwie najkrótszej trasy pod względem przekroczenia granicy między miejscem, w którym po raz pierwszy zarejestrowano w unijnej bazie danych konkretny dowód deklaracji zrównoważonego rozwoju, na podstawie certyfikatu, o którym mowa w akapicie pierwszym, a następnie anulowano go jako uznany za zużyty, pod warunkiem że żadna potencjalna marża aukcyjna nie jest objęta rabatem;
- b) operatorzy systemów przesyłowych przekazują odpowiedniemu organowi regulacyjnemu informacje dotyczące faktycznych i oczekiwanych ilości gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego oraz wpływu stosowania rabatu taryfowego na ich przychody, a organy regulacyjne monitorują i oceniają wpływ rabatów na stabilność taryf;
- c) po obniżeniu przychodów operatora systemu przesyłowego z tych taryf szczególnych o 10 % w wyniku zastosowania rabatu zainteresowany podmiot i wszyscy operatorzy sąsiadujących systemów przesyłowych negocjują mechanizmu rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi;
- d) dalsze szczegółowe informacje niezbędne do wdrożenia za gaz odnawialny i gaz niskoemisyjny, takie jak obliczenia kwalifikującej się zdolności, do której ma zastosowanie rabat, oraz niezbędne procesy, określa się w kodeksie sieci ustanowionym na podstawie art. 71.

Zainteresowani operatorzy systemów przesyłowych uzgadniają mechanizm rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi w ciągu trzech lat od zmniejszenia ich przychodów z tytułu określonych taryf o 10 %, o czym mowa w akapicie drugim lit. c) niniejszego ustępu. W przypadku gdy w tym terminie nie zostanie osiągnięte porozumienie, w ciągu dwóch kolejnych lat odpowiednie organy regulacyjne podejmują wspólną decyzję w sprawie odpowiedniego mechanizmu rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi. W przypadku braku porozumienia między organami regulacyjnymi zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia (UE) 2019/942. W przypadku gdy organy regulacyjne nie są w stanie osiągnąć porozumienia w terminie dwóch lat, lub na ich wspólny wniosek, ACER przyjmuje decyzję indywidualną zgodnie z art. 6 ust. 10 akapit drugi rozporządzenia (UE) 2019/942.

5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 4 niniejszego artykułu organy regulacyjne mogą zdecydować o niestosowaniu rabatów lub o ustaleniu poziomów rabatu niższych niż te określone w ust. 1 i 4 niniejszego artykułu, pod warunkiem że takie odstępstwo jest zgodne z ogólnymi zasadami taryfowymi określonymi w art. 17, a w szczególności z zasadą odzwierciedlania kosztów, w przypadku gdy spełnione jest jedno z następujących kryteriów:

- a) odstępstwo jest niezbędne do skutecznego funkcjonowania systemu przesyłowego, zapewnienia stabilnych ram finansowych dla istniejących inwestycji lub uniknięcia nieuzasadnionego subsydiowania skrośnego, zakłóceń w handlu transgranicznym lub nieskutecznego mechanizmu rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi;
- b) stosowanie zniżek lub stawek rabatu określonych w ust. 1 i 4 nie jest niezbędne ze względu na stopień postępów we wprowadzaniu gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego w danym państwie członkowskim lub ze względu na istnienie alternatywnych mechanizmów wsparcia w celu zwiększenia wykorzystania gazu odnawialnego lub gazu niskoemisyjnego.

Artykuł 19

Przychody operatorów systemów przesyłowych

1. Od dnia 5 sierpnia 2025 r. odpowiedni organ regulacyjny zapewnia przejrzystość metodyk, parametrów i wartości stosowanych do określania przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatorów systemów przesyłowych. Organ regulacyjny publikuje informacje, o których mowa w załączniku I, lub wymaga ich opublikowania przez odpowiedniego operatora systemu przesyłowego, z zastrzeżeniem ochrony danych, które odpowiedni organ regulacyjny uznał za szczególnie chronione informacje handlowe. Informacje te udostępnia się w łatwo dostępnym i umożliwiającym pobranie formie tylko do odczytu oraz, w miarę możliwości, w co najmniej jednym powszechnie zrozumiałym języku.
2. Koszty ponoszone przez operatora systemu przesyłowego podlegają porównaniu efektywności między operatorami systemów przesyłowych. Takie porównanie efektywności przeprowadza ACER. Do dnia 5 sierpnia 2027 r., a następnie co cztery lata, ACER publikuje badanie porównawcze efektywności kosztów ponoszonych przez operatorów systemów przesyłowych, z zastrzeżeniem ochrony danych uznanych przez ACER za szczególnie chronione informacje handlowe. Odpowiednie organy regulacyjne i operatorzy systemów przesyłowych przekazują ACER wszystkie dane niezbędne do tego porównania. Przy okresowym ustalaniu przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatorów systemów przesyłowych odpowiednie organy regulacyjne uwzględniają takie porównanie oraz uwarunkowania krajowe.
3. Odpowiednie organy regulacyjne oceniają długoterminową ewolucję taryf przesyłowych na podstawie oczekiwanych zmian w ich przychodach dozwolonych lub przychodach docelowych oraz w zapotrzebowaniu na gaz ziemny w odpowiednim okresie regulacyjnym, a także – gdy są dostępne – do 2050 r. Przy przeprowadzaniu tej oceny organ regulacyjny uwzględnia informacje dotyczące strategii opisanej w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu danego państwa członkowskiego oraz scenariusze będące podstawą dziesięcioletniego planu rozwoju sieci opracowanego zgodnie z art. 55 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Sekcja 3

Funkcjonowanie systemu przesyłowego, magazynowania gazu ziemnego, LNG oraz terminali wodorowych

Artykuł 20

Zdolność ciągła w zakresie dostępu gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego do systemu przesyłowego

1. Operatorzy systemów przesyłowych zapewniają zdolność ciągłą dostępu do instalacji produkcyjnych gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego podłączonych do ich sieci. W tym celu operatorzy systemów przesyłowych, we współpracy z operatorami systemów dystrybucyjnych, opracowują procedury i ustalenia, w tym w zakresie inwestycji, w celu zapewnienia przepływu zwrotnego z sieci dystrybucyjnej do sieci przesyłowej. Duże inwestycje muszą być odzwierciedlone w dziesięcioletnim planie rozwoju sieci zgodnie z art. 55 ust. 2 lit. a) dyrektywy (UE) 2024/1788.
2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla możliwości opracowania przez operatorów systemów dystrybucyjnych alternatyw dla inwestycji w odwrócony przepływ, takich jak rozwiązania w zakresie inteligentnych sieci lub podłączenie do sieci innych operatorów, w tym bezpośredniego przyłączenia do sieci przesyłowej instalacji produkcyjnych gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego. Zdolność ciągła w zakresie dostępu może być ograniczona z powodu oferowania zdolności podlegających ograniczeniom eksploatacyjnym, w celu zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury i efektywności ekonomicznej. Organ regulacyjny odpowiada za przegląd i zatwierdzanie warunków operatorów systemów przesyłowych dotyczących zdolności warunkowej oraz zapewnia, aby wszelkie ograniczenia zdolności ciągłej lub ograniczenia eksploatacyjne były wprowadzane przez operatorów systemów przesyłowych na podstawie przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur oraz aby nie tworzyły nieuzasadnionych przeszkód utrudniających wejście na rynek. Ograniczenia nie mają zastosowania w przypadku gdy instalacja produkcyjna ponosi koszty związane z zapewnieniem ciągłej zdolności produkcyjnej.

Artykuł 21

Transgraniczna koordynacja w odniesieniu do jakości gazu w systemie gazu ziemnego

1. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują, aby uniknąć ograniczeń w przepływie transgranicznym wynikających z różnic w jakości gazu w punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi. Współpracując ze sobą, operatorzy systemów przesyłowych uwzględniają charakterystykę instalacji odbiorców końcowych gazu ziemnego.

Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do mieszanin wodoru, w przypadku gdy zawartość domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego przekracza 2 % jego objętości.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby rozbieżne specyfikacje techniczne, w tym parametry jakości gazu, takie jak zawartość tlenu i domieszkowanie wodoru w systemie gazu ziemnego, nie były wykorzystywane w celu ograniczenia transgranicznego przepływu gazu ziemnego. Ponadto państwa członkowskie zapewniają, aby mieszaniny wodoru w systemie gazu ziemnego były dostosowane do specyfikacji technicznych akceptowalnych dla odbiorców.

3. W przypadku gdy ze względu na różnice w jakości gazu zainteresowani operatorzy systemów przesyłowych nie mogą uniknąć ograniczenia przepływów transgranicznych w ramach ich standardowej działalności, niezwłocznie informują o tym zainteresowane organy regulacyjne. Informacje te muszą zawierać opis i powody uzasadniające wszelkie środki już podjęte przez operatorów systemów przesyłowych.

4. W ciągu sześciu miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 3, zainteresowane organy regulacyjne uzgadniają wspólnie, czy uznać ograniczenie.

5. W odniesieniu do ograniczeń w przepływach transgranicznych spowodowanych różnicami w mieszaninie wodoru w systemie gazu ziemnego, uznanych zgodnie z ust. 4, operatorzy systemów przesyłowych akceptują przepływy gazu ziemnego z zawartością wodoru w punktach połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi w systemie gazu ziemnego, z zastrzeżeniem ust. 6–13, oraz po zakończeniu określonej w nich procedury.

6. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne uznają ograniczenie zgodnie z ust. 4, zwracają się do zainteresowanych operatorów systemów przesyłowych o przeprowadzenie, w terminie 12 miesięcy od uznania ograniczenia, o którym mowa w tym ustępie, kolejno następujących działań:

- a) współpraca i opracowanie technicznie wykonalnych wariantów, bez zmiany specyfikacji dotyczących jakości gazu, które mogą obejmować zobowiązania dotyczące przepływu i uzdatniania gazu ziemnego, w celu usunięcia uznanego ograniczenia, z uwzględnieniem informacji dostarczanych przez odbiorców końcowych bezpośrednio podłączonych do systemu gazu ziemnego zainteresowanego operatora systemu przesyłowego lub wszelkich innych zainteresowanych stron, na które procedura ta może mieć wpływ;
- b) wspólne przeprowadzenie analizy kosztów i korzyści technicznie wykonalnych wariantów w celu określenia opłacalnych rozwiązań określających podział kosztów i korzyści między kategorie stron, na które ma to wpływ;
- c) oszacowanie czasu wdrożenia każdego z możliwych wariantów;
- d) przeprowadzenie konsultacji społecznych, w szczególności z odbiorcami końcowymi przyłączonymi do systemu gazu ziemnego, na których ma to wpływ, dotyczących zidentyfikowanych wykonalnych rozwiązań, oraz uwzględnienie wyników tych konsultacji;
- e) przedłożenie zainteresowanym organom regulacyjnym do zatwierdzenia oraz informacyjnie pozostałym właściwym organom krajowym każdego zainteresowanego państwa członkowskiego wspólnego wniosku opartego na analizie kosztów i korzyści oraz wynikach konsultacji publicznych, dotyczącego rozwiązania polegającego na usunięciu uznanego ograniczenia, w tym ram czasowych jego wdrożenia.

7. W przypadku gdy zainteresowani operatorzy systemów przesyłowych nie osiągną porozumienia, aby przedłożyć wspólny wniosek zgodnie z ust. 6 lit. e), każdy operator systemu przesyłowego niezwłocznie informuje o tym swój organ regulacyjny.

8. Zainteresowane organy regulacyjne podejmują wspólną skoordynowaną decyzję o usunięciu uznanego ograniczenia, uwzględniając analizę kosztów i korzyści przeprowadzoną przez zainteresowanych operatorów systemów przesyłowych oraz wyniki konsultacji publicznych przeprowadzonych zgodnie z ust. 6 lit. d) niniejszego artykułu w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942.

9. Na zasadzie odstępstwa od ust. 8 niniejszego artykułu, w odniesieniu do ograniczeń przepływów transgranicznych spowodowanych różnicami w mieszaninie wodoru w systemie gazu ziemnego, zainteresowane organy regulacyjne mogą wspólnie oświadczyć, że nie należy podejmować dalszych działań w celu usunięcia takich ograniczeń. Wspólną skoordynowaną decyzję podejmuje się w terminie sześciu miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942, z uwzględnieniem analizy kosztów i korzyści oraz wyników konsultacji publicznych przeprowadzonych zgodnie z ust. 6 lit. d) niniejszego artykułu. Co cztery lata zainteresowane organy regulacyjne dokonują przeglądu decyzji o utrzymaniu uznanego ograniczenia zgodnie z niniejszym ustępem.

10. Wspólna skoordynowana decyzja zainteresowanych organów regulacyjnych, o której mowa w ust. 8, obejmuje decyzję w sprawie alokacji kosztów inwestycyjnych ponoszonych przez każdego operatora systemu przesyłowego w celu wdrożenia uzgodnionego rozwiązania, a także włączenia tych kosztów do przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatorów systemów przesyłowych, z uwzględnieniem kosztów i korzyści gospodarczych, społecznych i środowiskowych wynikających z rozwiązania w zainteresowanych państwach członkowskich oraz jego konsekwencji dla taryf.

11. ACER może wydawać organom regulacyjnym zalecenia dotyczące szczegółów takich decyzji odnoszących się do alokacji kosztów, o których mowa w ust. 10.

12. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie mogą osiągnąć porozumienia, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, ACER podejmuje decyzję dotyczącą ograniczenia zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942. W przypadku gdy ACER uzna ograniczenie, zwraca się do zainteresowanych operatorów sieci przesyłowych wodorowych o przeprowadzenie, w ciągu 12 miesięcy, kolejno działań, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu.

13. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie zdołają podjąć wspólnej skoordynowanej decyzji, o której mowa w ust. 8 i 10 niniejszego artykułu, ACER podejmuje decyzję dotyczącą rozwiązania polegającego na usunięciu uznanego ograniczenia oraz alokacji kosztów inwestycyjnych, które każdy operator systemu przesyłowego ma ponieść w związku z wdrożeniem uzgodnionego rozwiązania lub ze stwierdzeniem, że nie należy podejmować dalszych działań na podstawie ust. 9 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942. Co cztery lata ACER dokonuje przeglądu każdej decyzji o utrzymaniu uznanego ograniczenia na podstawie niniejszego ustępu.

14. Dalsze szczegółowe informacje niezbędne do wykonywania niniejszego artykułu, w tym szczegółowe informacje dotyczące analizy kosztów i korzyści, określa się w kodeksie sieci ustanowionym na podstawie art. 71 ust. 2.

Artykuł 22

Domniemanie zgodności praktyk z normami zharmonizowanymi dotyczącymi gazu ziemnego

Domniemywa się, że praktyki, które są zgodne z normami zharmonizowanymi, lub ich częściami, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, są zgodne z wymogami określonymi w aktach wykonawczych przyjętych zgodnie z art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. a).

Artykuł 23

Wspólne specyfikacje dla biometanu

1. Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające wspólne specyfikacje dotyczące ułatwiania racjonalnego pod względem kosztów włączenia dużych ilości biometanu do istniejącego systemu gazu ziemnego, w tym w transgranicznych punktach połączeń międzysystemowych, lub może ustanowić te specyfikacje w kodeksie sieci zgodnie z art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. a), w przypadku gdy:

a) wymogi te nie są objęte normami zharmonizowanymi, lub ich częściami, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;

b) Komisja zwróciła się zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 do co najmniej jednej europejskiej organizacji normalizacyjnej o opracowanie normy zharmonizowanej dotyczącej tych wymogów oraz spełniony został co najmniej jeden z następujących warunków:

(i) żadna z europejskich organizacji normalizacyjnych nie zaakceptowała wniosku Komisji;

(ii) Komisja zauważyła nadmierne opóźnienia w przyjmowaniu norm zharmonizowanych, o które się zwróciła;

(iii) europejska organizacja normalizacyjna przedstawiła normę, która nie odpowiada w pełni wnioskowi Komisji; lub

- c) zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 11 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, Komisja zdecydowała o utrzymaniu ograniczenia lub o wycofaniu odniesień do norm zharmonizowanych, lub ich części, którymi objęte są dane wymogi.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 81 ust. 3.

2. Na wczesnym etapie przygotowywania projektu aktu wykonawczego ustanawiającego wspólne specyfikacje, o którym mowa w ust. 1, Komisja zbiera opinie odpowiednich organów lub grup ekspertów ustanowionych na podstawie odpowiednich przepisów sektorowych Unii oraz należycie konsultuje się z wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. W oparciu o te konsultacje Komisja przygotowuje projekt aktu wykonawczego.

3. Domniemywa się, że praktyki, które są zgodne ze wspólnymi specyfikacjami, lub ich częściami, są zgodne z wymogami określonymi w aktach wykonawczych przyjętych na podstawie art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) w zakresie, w jakim wymogi te są objęte takimi wspólnymi specyfikacjami lub ich częściami.

4. W przypadku gdy norma zharmonizowana zostaje przyjęta przez europejską organizację normalizacyjną i zaproponowana Komisji w celu opublikowania odniesienia do niej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, Komisja ocenia normę zharmonizowaną zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012. W przypadku publikacji odniesienia do normy zharmonizowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* Komisja uchyla akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub ich części, które obejmują te same wymogi, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

5. Ustanawiając wspólne specyfikacje na podstawie niniejszego artykułu, Komisja w jak największym stopniu uwzględnia wymogi w zakresie bezpieczeństwa niezbędne do bezpiecznej eksploatacji systemu gazu ziemnego, w szczególności bezpieczną eksploatację instalacji magazynowania gazu ziemnego w całej Unii.

Artykuł 24

Europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu

Wszyscy operatorzy systemów przesyłowych współpracują na poziomie Unii poprzez ENTSO gazu, aby wspierać urzeczywistnienie i właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz transgranicznego handlu gazem ziemnym oraz aby zapewnić optymalne zarządzanie, skoordynowaną eksploatację sieci przesyłowej gazu ziemnego oraz jej właściwy rozwój techniczny.

Artykuł 25

Organizacja ENTSO gazu

1. ENTSO gazu, z inicjatywy własnej lub na uzasadniony wniosek Komisji lub ACER, publikuje i przedkłada Komisji oraz ACER każdy projekt zmiany statutu, wykazu członków lub regulaminu wewnętrznego, w tym regulaminu procedur konsultacji z innymi zainteresowanymi stronami, dla ENTSO gazu.

2. Po przeprowadzeniu formalnych konsultacji z podmiotami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemu, w tym również odbiorców, ACER przedstawi Komisji opinię o projekcie zmiany statutu, wykazu członków i regulaminu ENTSO gazu w terminie czterech miesięcy od dnia otrzymania dokumentów, o których mowa w ust. 1.

3. Komisja wydaje opinię dotyczącą projektu zmiany statutu, wykazu członków i regulaminu wewnętrznego ENTSO gazu, uwzględniając opinię ACER, o której mowa w ust. 2, w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania tej opinii.

4. W terminie trzech miesięcy od otrzymania przychyłnej opinii Komisji, ENTSO gazu przyjmuje i publikuje zmieniony statut, wykaz członków i regulamin wewnętrzny ENTSO gazu.

Artykuł 26

Zadania ENTSO gazu

1. ENTSO gazu opracowuje kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 71 ust. 1 i 2, na wniosek skierowany do niej przez Komisję zgodnie z art. 71 ust. 9.

Kodeks sieci, o którym mowa w art. 71 ust. 2 akapit pierwszy lit. d), opracowywany jest wspólnie z ENNOH.

2. ENTSO gazu może opracowywać kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w art. 71 ust. 1 i 2, uwadze myślą o osiągnięciu celów określonych w art. 24, w przypadku gdy te kodeksy sieci nie dotyczą obszarów objętych wnioskiem skierowanym do niej przez Komisję. Kodeksy sieci przedkłada się ACER do zaopiniowania. ENTSO gazu należy uwzględnić tę opinię.

3. ENTSO gazu przyjmuje:

- a) wspólne narzędzia eksploatacji sieci w celu zapewnienia koordynacji eksploatacji sieci w warunkach normalnych i w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym wspólną skalę klasyfikacji incydentów oraz plany badawcze;
- b) niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym, o którym mowa w art. 32 (zwany dalej „planem rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym”), wraz z europejską prognozą dotyczącą dostaw, co dwa lata;
- c) zalecenia dotyczące koordynacji współpracy technicznej między unijnymi operatorami systemów przesyłowych i operatorami systemów przesyłowych z krajów trzecich;
- d) zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych dotyczące ich współpracy technicznej z operatorami systemów dystrybucyjnych i operatorami sieci wodorowych;
- e) roczny program prac;
- f) sprawozdanie roczne;
- g) coroczne letnie i zimowe prognozy dotyczące dostaw;
- h) sprawozdanie z monitorowania jakości gazu do dnia 1 stycznia 2025 r., a następnie co dwa lata, obejmujące zmiany parametrów jakości gazu, zmiany poziomu i ilości domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego, prognozy dotyczące oczekiwanego rozwoju parametrów jakości gazu i ilości domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego, wpływ domieszkowania wodoru na przepływy transgraniczne, a także informacje dotyczące przypadków różnic w specyfikacjach jakości gazu lub specyfikacjach poziomów domieszkowania oraz sposobu postępowania w takich przypadkach, z myślą o spełnieniu wymogów w zakresie jakości różnych zastosowań końcowych;
- i) sprawozdanie roczne zawierające informacje dotyczące ilości gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego zatłaczanego do sieci gazu ziemnego.

Sprawozdanie z monitorowania jakości gazu, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. h), obejmuje również rozwój obszarów wymienionych w lit. h), o ile jest to istotne dla sieci dystrybucyjnej, w oparciu o informacje przekazane przez europejską organizację operatorów systemów dystrybucyjnych (zwaną dalej „organizacją OSD UE”), ustanowioną na podstawie art. 52 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943⁽³⁹⁾.

4. Europejska prognoza dotycząca dostaw, o której mowa w ust. 3 lit. b), obejmuje ogólną zdolność systemu gazu ziemnego do zaspokajania obecnego i planowanego zapotrzebowania na gaz ziemny w następującym okresie pięcioletnim, a także w okresie między piątym a dziesiątym rokiem od dnia tej prognozy. Europejska prognoza dotycząca dostaw opiera się na krajowych prognozach dotyczących dostaw, przygotowanych przez poszczególnych operatorów systemów przesyłowych. W europejskiej prognozie dotyczącej dostaw przewiduje się w szczególności monitorowanie postępów w rocznej produkcji zrównoważonego biometanu.

W przypadku gdy zarówno europejska prognoza dotycząca dostaw, jak i ostateczne zaktualizowane zintegrowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu wskazują, że roczna produkcja nie osiąga wystarczających postępów lub że zużycie gazu ziemnego nie zmniejsza się wystarczająco wobec dostępnego potencjału, Komisja może wydać zalecenia dla państw członkowskich, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów unii energetycznej, zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).

Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, w tym sieci wodorowych, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie. W planie tym promuje się zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz integrację systemu energetycznego.

5. Roczny program prac, o którym mowa w ust. 3 lit. e), zawiera wykaz i opis kodeksów sieci, które mają zostać opracowane, plan koordynacji eksploatacji sieci, wykaz działań w zakresie badań i rozwoju, które mają zostać zrealizowane w ciągu danego roku, a także orientacyjny harmonogram.

6. Kodeksy sieci opracowuje się dla kwestii transgranicznych związanych z siecią i kwestii integracji rynku oraz pozostają one bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do ustanowienia krajowych kodeksów sieci, które nie mają wpływu na handel transgraniczny.

7. ENTSO gazu monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 71 ust. 13 lub art. 74 oraz ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie zasad, których celem jest ułatwienie integracji rynku. ENTSO gazu przedstawia swoje ustalenia ACER oraz zamieszcza wyniki analizy w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w ust. 3 lit. f) niniejszego artykułu.

8. ENTSO gazu udostępnia wszystkie informacje wymagane przez ACER w celu wykonywania jej zadań zgodnie z art. 27 ust. 1.

9. ACER dokonuje przeglądu krajowych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, aby ocenić ich spójność z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym. Jeżeli ACER stwierdzi niespójności między krajowym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci a dziesięcioletnim planem rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym, zaleca odpowiednią zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci lub dziesięcioletniego planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym. Jeżeli taki krajowy dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest opracowany zgodnie z art. 55 dyrektywy (UE) 2024/1788, ACER zaleca odpowiedniemu organowi regulacyjnemu zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. 55 ust. 5 tej dyrektywy oraz informuje o tym Komisję.

10. Na wniosek Komisji, ENTSO gazu przekazuje Komisji swoje uwagi w sprawie przyjęcia wytycznych, jak określono w art. 74.

11. ENTSO gazu współpracuje z europejską siecią operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (zwaną dalej „ENTSO energii elektrycznej”) oraz z ENNOH.

Artykuł 27

Monitorowanie ENTSO gazu przez ACER

1. ACER monitoruje wykonywanie zadań ENTSO gazu, o których mowa w art. 26 ust. 1, 2 i 3, oraz przekazuje swoje ustalenia Komisji.

ACER monitoruje wdrażanie przez ENTSO gazu kodeksów sieci opracowanych na podstawie art. 26 ust. 2 oraz kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 71 ust. 1–12, które nie zostały jednak przyjęte przez Komisję na podstawie art. 71 ust. 13. W przypadku gdy ENTSO gazu nie wdroży takich kodeksów sieci, ACER zwraca się do niego z wnioskiem o należycie uzasadnione wyjaśnienie takiej sytuacji. ACER informuje Komisję o tym wyjaśnieniu oraz przekazuje swoją opinię na ten temat.

ACER monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję, zgodnie z art. 70, 71, 73 i 74, oraz ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie zasad, których celem jest ułatwienie integracji rynku i systemu energetycznego, a także niedyskryminację, skuteczną konkurencję oraz właściwe funkcjonowanie rynku, oraz składa sprawozdania Komisji.

2. ENTSO gazu przedkłada ACER do zaopiniowania projekt planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym oraz projekt rocznego programu prac, wraz z informacjami o procedurze konsultacji, oraz inne dokumenty, o których mowa w art. 26 ust. 3.

W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania projektów ACER przekazuje ENTSO gazu i Komisji należycie uzasadnioną opinię oraz zalecenia, w przypadku gdy uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym przedłożone przez ENTSO gazu nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji, właściwego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z dostępem dla stron trzecich. ENTSO gazu należycie uwzględnia opinię i zalecenia ACER.

*Artykuł 28***Organy regulacyjne**

Wykonując swoje zadania i swoje uprawnienia wynikające z niniejszego rozporządzenia, organy regulacyjne zapewniają przestrzeganie niniejszego rozporządzenia, kodeksów sieci i wytycznych przyjętych zgodnie z art. 70–74.

W stosownych przypadkach organy regulacyjne współpracują między sobą, z Komisją oraz z ACER, na podstawie rozdziału V dyrektywy (UE) 2024/1788.

*Artykuł 29***Konsultacje prowadzone przez ENTSO gazu**

1. Przygotowując kodeksy sieci, projekt planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym oraz roczny program prac, o których mowa w art. 26 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu prowadzi szeroko zakrojony proces konsultacji publicznych, na wczesnym etapie oraz w sposób otwarty i przejrzysty, z udziałem wszystkich odpowiednich uczestników rynku oraz – w szczególności – organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. 25 ust. 1. W konsultacjach tych uczestniczą organy regulacyjne i inne organy krajowe, przedsiębiorstwa zajmujące się dostarczaniem i produkcją gazu, użytkownicy sieci, w tym odbiorcy, operatorzy systemów dystrybucyjnych, w tym odpowiednie zrzeszenia branżowe, podmioty techniczne i platformy zainteresowanych stron. ENTSO gazu publikuje projekty kodeksów sieci, planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym oraz roczny program prac, aby zainteresowane strony mogły zgłaszać uwagi, oraz zapewnia im wystarczająco dużo czasu na skuteczny udział w procesie konsultacji. Celem tych konsultacji jest pozyskanie opinii i propozycji odpowiednich zainteresowanych stron w trakcie procesu decyzyjnego.

2. Wszystkie dokumenty i protokoły ze spotkań dotyczących konsultacji, o których mowa w ust. 1, podaje się do wiadomości publicznej.

3. Przed przyjęciem rocznego programu prac oraz kodeksów sieci, o których mowa w art. 26 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu wyjaśnia, w jaki sposób uwzględnione zostały uwagi otrzymane podczas konsultacji. Podaje również przyczyny, w przypadku gdy uwagi nie zostały uwzględnione.

*Artykuł 30***Koszty ENTSO gazu**

Koszty związane z działalnością ENTSO gazu, o której mowa w art. 24, 25, 26, 70 i 71 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 2022/869, ponoszone są przez operatorów systemów przesyłowych oraz uwzględniane przy kalkulacji taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty pod warunkiem, że są one uzasadnione i odpowiednie.

*Artykuł 31***Współpraca regionalna operatorów systemów przesyłowych**

1. Operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają współpracę regionalną w ramach ENTSO gazu, aby przyczynić się do wykonywania zadań, o których mowa w art. 26 ust. 1, 2 i 3.

2. Operatorzy systemów przesyłowych promują ustalenia operacyjne służące zapewnieniu optymalnego zarządzania siecią, a także wspierają rozwój giełd energii, skoordynowaną alokację zdolności transgranicznych poprzez niedyskryminacyjne rozwiązania rynkowe, w należyty sposób uwzględniając specyficzne zalety aukcji typu implicit dla alokacji krótkoterminowych oraz integracji mechanizmów bilansowania.

3. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie definicji obszaru geograficznego objętego każdą z regionalnych struktur współpracy, z uwzględnieniem istniejących regionalnych struktur współpracy. Każde państwo członkowskie uprawnione jest do promowania współpracy w więcej niż jednym obszarze geograficznym.

Do celów sporządzania aktów delegowanych, o których mowa w akapicie pierwszym, Komisja konsultuje się z ACER oraz z ENTSO gazu.

Artykuł 32

Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym

ENTSO gazu przyjmuje i publikuje co dwa lata plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym. Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci gazu ziemnego, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie, w tym infrastruktury, która ma zostać wycofana z eksploatacji.

Plan rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym w szczególności:

- a) opiera się na krajowych planach inwestycyjnych oraz rozdziale IV rozporządzenia (UE) 2022/869;
- b) w odniesieniu do transgranicznych połączeń wzajemnych opiera się również na uzasadnionych potrzebach różnych użytkowników sieci i obejmuje długoterminowe zobowiązania inwestorów, o których mowa w art. 55 ust. 7 dyrektywy (UE) 2024/1788; oraz
- c) identyfikuje luki inwestycyjne, w szczególności w odniesieniu do zdolności transgranicznych.

W odniesieniu do akapitu drugiego lit. c) do planu rozwoju sieci gazu ziemnego o zasięgu unijnym może zostać załączony przegląd barier hamujących wzrost transgranicznej zdolności sieci wynikających z różnych procedur lub praktyk zatwierdzania.

Artykuł 33

Wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez siebie zdolności oraz usług i odpowiednich stosowanych warunków, wraz z informacjami technicznymi niezbędnymi użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do sieci.
2. W celu zapewnienia stosowania przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania sieci gazu ziemnego, operator systemu przesyłowego lub odpowiednie organy regulacyjne publikują odpowiednio i dostatecznie szczegółowe informacje dotyczące podstaw, metodyki obliczania i struktury taryf.
3. W odniesieniu do świadczonych usług, każdy operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje liczbowe o technicznej, zakontraktowanej i dostępnej zdolności dla wszystkich odpowiednich punktów, w tym dla punktów wejścia i wyjścia, w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie, zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku I.
4. Odpowiednie punkty systemu przesyłowego, których dotyczą informacje, które mają być podane do wiadomości publicznej, zatwierdzane są przez właściwe organy po konsultacji z użytkownikami sieci.
5. Operator systemu przesyłowego zawsze ujawnia informacje wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiennie jasny, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny.
6. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje *ex post* i *ex ante* dotyczące zapotrzebowania i popytu, na podstawie nominacji i alokacji, prognoz oraz zrealizowanych przepływów do i z systemu. Organ regulacyjny zapewnia, aby wszystkie takie informacje były podawane do wiadomości publicznej. Poziom szczegółowości informacji podawanych do wiadomości publicznej musi odzwierciedlać informacje, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego.

Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej środki podjętych w celu zbilansowania systemu, a także poniesione w związku z tym koszty i wygenerowane dochody.

Zainteresowani uczestnicy rynku przekazują operatorowi systemu przesyłowego dane, o których mowa w niniejszym artykule.

7. Operatorzy systemu przesyłowego podają do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące ilości gazu ziemnego transportowanego ich sieciami, które mogą mieć wpływ na użytkowników sieci, zgodnie z art. 16 i 17 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/703.

Artykuł 34

Wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru, instalacji LNG oraz terminali wodorowych

1. Operatorzy systemu LNG, operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego, operatorzy terminali wodorowych i operatorzy instalacji magazynowania wodoru podają do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące wszystkich oferowanych przez siebie usług i odpowiednich stosowanych warunków, wraz z informacjami technicznymi niezbędnymi użytkownikom instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru oraz terminali wodorowych do uzyskania skutecznego dostępu do instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych. Organy regulacyjne mogą zwrócić się do tych operatorów o podanie do wiadomości publicznej wszelkich dodatkowych informacji istotnych dla użytkowników systemu.
2. Operatorzy systemów LNG udostępniają przyjazne dla użytkownika instrumenty umożliwiające kalkulację taryf za dostępne usługi.
3. W odniesieniu do świadczonych przez siebie usług operatorzy systemu LNG, operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego, operatorzy terminali wodorowych i operatorzy systemów magazynowania wodoru podają do wiadomości publicznej informacje liczbowe o zakontraktowanej i dostępnej zdolności instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru i terminalu wodorowego w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie.
4. Operatorzy systemu LNG, operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego, operatorzy terminali wodorowych i operatorzy systemów magazynowania wodoru ujawniają informacje wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiernie jasny, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny.
5. Operatorzy systemu LNG, operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego, operatorzy terminali wodorowych i operatorzy systemów magazynowania wodoru podają do wiadomości publicznej informacje o ilości gazu ziemnego lub wodoru w każdej instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru oraz w terminalu wodorowym, lub w grupie instalacji magazynowych – jeżeli taki dostęp jest oferowany użytkownikom, o ilościach gazu wprowadzonych i pobranych, a także o dostępnej zdolności instalacji LNG, instalacji magazynowania gazu ziemnego, instalacji magazynowania wodoru i terminalu wodorowego, w tym w odniesieniu do instalacji zwolnionych z przepisów dotyczących dostępu stron trzecich. Informacje te przekazuje się również operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi sieci wodorowej w odniesieniu do magazynowania wodoru i terminali wodorowych, który podaje je do wiadomości publicznej w ujęciu zbiorczym dla systemu lub podsystemu określonego za pomocą odpowiednich punktów. Informacje te aktualizuje się co najmniej raz dziennie.

W przypadku gdy użytkownik instalacji magazynowania gazu ziemnego lub wodoru jest jedynym użytkownikiem instalacji magazynowania gazu ziemnego lub instalacji magazynowania wodoru, użytkownik ten może przedłożyć organowi regulacyjnemu uzasadniony wniosek dotyczący poufnego traktowania danych, o których mowa w akapicie pierwszym. W przypadku gdy organ regulacyjny uzna, że taki wniosek jest zasadny – uwzględniając w szczególności potrzebę równowagi interesu zgodnej z prawem ochrony tajemnic handlowych, których wyjawienie negatywnie wpłynęłoby na ogólną strategię handlową użytkownika systemu magazynowego, z celem utworzenia konkurencyjnych rynków wewnętrznych gazu ziemnego i wodoru – może zezwolić operatorowi systemu magazynowego gazu ziemnego lub operatorowi systemu magazynowania wodoru na niepodawanie do publicznej wiadomości danych, o których mowa w akapicie pierwszym, przez okres nie dłuższy niż rok.

Akapit drugi stosuje się bez uszczerbku dla obowiązków, o których mowa w akapicie pierwszym, chyba że dane zbiorcze są identyczne z danymi dotyczącymi konkretnego systemu magazynowania gazu ziemnego lub wodoru, w odniesieniu do których organ regulacyjny wyraził zgodę na niepodawanie do publicznej wiadomości.

6. W celu zapewnienia przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania infrastruktury, operatorzy systemu LNG, operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego, operatorzy terminali wodorowych i operatorzy instalacji magazynowania wodoru lub odpowiednie organy regulacyjne podają do wiadomości publicznej wystarczająco szczegółowe informacje dotyczące podstaw, metodyki obliczania i struktury taryf w odniesieniu do infrastruktury w ramach regulowanego dostępu stron trzecich. Instalacje LNG, którym przyznano zwolnienie zgodnie z art. 78 niniejszego rozporządzenia, art. 22 dyrektywy 2003/55/WE i art. 36 dyrektywy 2009/73/WE, oraz operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego w ramach wynegocjowanego systemu dostępu stron trzecich podają do wiadomości publicznej taryfy za infrastrukturę, aby zapewnić wystarczający stopień przejrzystości.

Operatorzy systemów LNG i operatorzy systemu magazynowania gazu ziemnego publikują – w przejrzysty i przyjazny dla użytkownika sposób – informacje wymagane zgodnie z niniejszym artykułem na jednej europejskiej platformie utrzymywanej przez tych operatorów.

*Artykuł 35***Prowadzenie dokumentacji przez operatorów systemów**

Operatorzy systemów przesyłowych, operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego i operatorzy systemów LNG przechowują przez okres pięciu lat do dyspozycji organów krajowych, w tym również organów regulacyjnych i krajowych organów ochrony konkurencji, oraz Komisji wszystkie informacje, o których mowa w art. 33 i 34 oraz w załączniku I pkt 3.

*Sekcja 4***Funkcjonowanie systemu dystrybucyjnego***Artykuł 36***Zdolność ciągła w zakresie dostępu gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego do systemu dystrybucyjnego**

1. Operatorzy systemów dystrybucyjnych zapewniają ciągłą zdolność dostępu instalacjom produkcyjnym gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego podłączonym do ich sieci. W tym celu operatorzy systemów dystrybucyjnych, we współpracy między sobą i z operatorami systemów przesyłowych, opracowują procedury i ustalenia, w tym w zakresie inwestycji, w celu zapewnienia przepływu zwrotnego z sieci dystrybucyjnej do sieci przesyłowej. Duże inwestycje w sieć przesyłową gazu ziemnego wynikające z zapotrzebowania na dodatkowe zdolności w sieci dystrybucyjnej muszą być odzwierciedlone w dziesięcioletnim planie rozwoju sieci zgodnie z art. 55 ust. 2 lit. a) dyrektywy (UE) 2024/1788.

2. Ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla możliwości opracowania przez operatorów systemów dystrybucyjnych alternatyw dla inwestycji w odwrócony przepływ, takich jak rozwiązania w zakresie inteligentnych sieci lub podłączenie do sieci innych operatorów. Zdolność ciągła w zakresie dostępu może być ograniczona jedynie z powodu oferowania zdolności podlegających ograniczeniom operacyjnym, w celu zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury oraz efektywności ekonomicznej. Organ regulacyjny zapewnia, aby wszelkie ograniczenia zdolności ciągłej lub ograniczenia eksploatacyjne były wprowadzane przez operatorów systemów dystrybucyjnych na podstawie przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur oraz aby nie tworzyły nieuzasadnionych przeszkód utrudniających wejście na rynek. Ograniczenia nie mają zastosowania w przypadku, gdy instalacja produkcyjna ponosi koszty związane z zapewnieniem ciągłej zdolności produkcyjnej.

*Artykuł 37***Współpraca między operatorami systemów dystrybucyjnych i operatorami systemów przesyłowych**

Operatorzy systemów dystrybucyjnych współpracują z innymi operatorami systemów dystrybucyjnych i z operatorami systemów przesyłowych, aby koordynować konserwację, rozwój systemu, nowe połączenia, likwidację i eksploatację systemu w celu zapewnienia integralności systemu, z myślą o zmaksymalizowaniu zdolności i zminimalizowaniu zużycia paliwa gazowego.

*Artykuł 38***Wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące operatorów systemów dystrybucyjnych**

W przypadku gdy operatorzy systemów dystrybucyjnych odpowiedzialni są za zarządzanie jakością gazu w ich sieciach, podają oni do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące jakości gazu ziemnego transportowanego ich siecią, które mogą mieć wpływ na użytkowników sieci, zgodnie z art. 16 i 17 rozporządzenia (UE) 2015/703.

*Artykuł 39***Europejska organizacja operatorów systemów dystrybucyjnych**

Operatorzy systemów dystrybucyjnych obsługujący system gazu ziemnego współpracują – a operatorzy sieci dystrybucyjnych wodorowych obsługujący sieć wodorową mogą współpracować – na poziomie unijnym poprzez organizację OSD UE, aby wspierać urzeczywistnienie i właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego gazu ziemnego, współpracować przy rozwoju rynku wodoru oraz promować optymalne zarządzanie systemami dystrybucyjnymi i przesyłowymi oraz ich skoordynowaną eksploatację.

Zarejestrowani członkowie mogą uczestniczyć w pracach organizacji OSD UE bezpośrednio lub mogą być reprezentowani przez krajowe stowarzyszenie wyznaczone przez państwo członkowskie lub przez stowarzyszenie na poziomie unijnym.

Koszty związane z działalnością organizacji OSD UE ponoszone są przez operatorów systemów dystrybucyjnych i operatorów sieci dystrybucyjnych wodorowych, którzy są zarejestrowanymi członkami, oraz uwzględniane przy kalkulacji taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają koszty, pod warunkiem że są one uzasadnione i proporcjonalne, a w razie ich niezatwierdzenia podają powody.

Artykuł 40

Zmiany głównych zasad i procedur organizacji OSD UE

1. Główne zasady i procedury organizacji OSD UE zgodnie z art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/943 mają również zastosowanie do operatorów systemów dystrybucyjnych obsługujących system gazu ziemnego i operatorów sieci dystrybucyjnej wodorowej.
2. W skład grupy doradców strategicznych, o której mowa w art. 54 ust. 2 lit. f) rozporządzenia (UE) 2019/943, wchodzi również przedstawiciele stowarzyszeń reprezentujących europejskich operatorów systemów dystrybucyjnych obsługujących system gazu ziemnego lub europejskich operatorów sieci dystrybucyjnej wodorowej.
3. Do dnia 5 sierpnia 2025 r. organizacja OSD UE przedkłada Komisji i ACER projekt zaktualizowanego statutu, w tym kodeks postępowania, wykaz zarejestrowanych członków, projekt zaktualizowanego regulaminu wewnętrznego, w tym regulamin konsultacji z ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i innymi zainteresowanymi stronami, oraz projekt zaktualizowanych zasad finansowania.

Zaktualizowany projekt regulaminu wewnętrznego organizacji OSD UE musi zapewniać sprawiedliwą i zrównoważoną reprezentację wszystkich uczestniczących operatorów systemów dystrybucyjnych, w tym operatorów będących właścicielami lub obsługujących systemy gazu ziemnego i operatorów sieci dystrybucyjnych wodorowych.

4. W terminie czterech miesięcy od otrzymania dokumentów przedłożonych zgodnie z ust. 3 oraz po przeprowadzeniu konsultacji z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności z użytkownikami systemów dystrybucyjnych, w tym odbiorcami, ACER przekazuje Komisji swoją opinię.
5. W terminie trzech miesięcy od otrzymania opinii ACER Komisja wydaje opinię dotyczącą dokumentów przedłożonych zgodnie z ust. 3, uwzględniając opinię ACER, o której mowa w ust. 4.
6. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania pozytywnej opinii Komisji operatorzy systemów dystrybucyjnych przyjmują i publikują zmieniony statut, regulamin wewnętrzny i zasady finansowania organizacji OSD UE.
7. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, przedkłada się Komisji i ACER w przypadku dokonania w nich zmian lub na uzasadniony wniosek którejkolwiek z nich. ACER oraz Komisja mogą wydawać opinie zgodnie z procedurą określoną w ust. 3, 4 i 5.

Artykuł 41

Zadania dodatkowe organizacji OSD UE

1. Organizacja OSD UE wykonuje zadania wymienione w art. 55 ust. 1 lit. a)–e) rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz podejmuje działania wymienione w art. 55 ust. 2 lit. c), d) i e) tego rozporządzenia również w odniesieniu do systemów dystrybucji gazu ziemnego lub sieci dystrybucyjnych wodorowych.
2. W uzupełnieniu do zadań wymienionych w art. 55 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/943 organizacja OSD UE uczestniczy w opracowywaniu kodeksów sieci, które są istotne dla eksploatacji i planowania sieci dystrybucyjnych oraz skoordynowanej eksploatacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, oraz przyczynia się do ograniczenia niezorganizowanych emisji metanu z systemu gazu ziemnego.

Uczestnicząc w opracowywaniu nowych kodeksów sieci zgodnie z art. 71 niniejszego rozporządzenia, organizacja OSD UE musi spełniać wymogi dotyczące konsultacji, określone w art. 56 rozporządzenia (UE) 2019/943.

3. W uzupełnieniu do działań wymienionych w art. 55 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/943 organizacja OSD UE:
  - a) współpracuje z ENTSO gazu oraz ENNOH przy monitorowaniu wdrażania kodeksów sieci i wytycznych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia, które są istotne z punktu widzenia eksploatacji i planowania sieci dystrybucyjnych gazu ziemnego i wodorowych oraz skoordynowanej eksploatacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych oraz sieci przesyłowych i sieci dystrybucyjnej wodorowej;

- b) współpracuje z ENTSO gazu oraz ENNOH przy przyjmowaniu najlepszych praktyk w zakresie skoordynowanej eksploatacji i planowania systemów przesyłowych i dystrybucyjnych oraz systemów przesyłowych i dystrybucyjnych wodorowych, w tym kwestii takich jak wymiana danych między operatorami oraz koordynacja rozproszonych zasobów energetycznych;
- c) pracuje nad określeniem najlepszych praktyk w zakresie wdrażania wyników ocen zgodnie z art. 23 ust. 1b dyrektywy (UE) 2018/2001 i art. 25 dyrektywy (UE) 2023/1791 oraz w zakresie współpracy między operatorami systemów dystrybucji energii elektrycznej, systemów dystrybucji gazu ziemnego, systemów dystrybucyjnych wodorowych oraz systemów ciepłowniczych i chłodniczych, w tym do celów oceny zgodnie z art. 24 ust. 8 dyrektywy (UE) 2018/2001, w tym zaleceń dotyczących odpowiedniego umiejscowienia elektrolizerów w celu zapewnienia wykorzystania ciepła odpadowego w lokalnej sieci ciepłowniczej.
4. Organizacja OSD UE przekazuje ENTSO gazu dane na potrzeby jej sprawozdawczości dotyczącej jakości gazu w odniesieniu do systemów dystrybucyjnych, w których za zarządzanie jakością gazu odpowiedzialni są operatorzy systemów dystrybucyjnych, jak określono w art. 26 ust. 3.
5. Organizacja OSD UE przekazuje ENNOH dane na potrzeby jej sprawozdań dotyczących monitorowania jakości wodoru, które mają być przyjęte zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. j) niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do sieci dystrybucyjnych wodorowych, w których za zarządzanie jakością wodoru odpowiedzialni są operatorzy sieci dystrybucyjnych wodorowych, zgodnie z art. 50 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Sekcja 5

Agregacja zapotrzebowania i wspólne zakupy gazu ziemnego oraz mechanizm wspierania rozwoju rynku wodoru

Artykuł 42

Mechanizm agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego

Komisja ustanawia mechanizm dobrowolnej agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego zgodnie z art. 43–49.

Artykuł 43

Umowa z usługodawcą

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 176 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 Komisja może zlecić świadczenie niezbędnych usług w drodze odpowiedniego postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 podmiotowi lub podmiotom z siedzibą w Unii, w celu realizacji zadań określonych w art. 42 niniejszego rozporządzenia.
2. W przypadku gdy Komisja wybierze usługodawcę, podstawą wyboru muszą być kryteria, które zabezpieczają integralność rynku wewnętrznego, zapewniają konkurencję i bezpieczeństwo dostaw oraz są zgodne z art. 44. Komisja określa wymogi mające zastosowanie do usługodawcy w odpowiednich specyfikacjach przetargowych.

Artykuł 44

Kryteria wyboru dostawcy usług

1. Komisja wybiera dostawcę usług spośród podmiotów spełniających następujące kryteria kwalifikowalności:
  - a) dostawca usług ma swoją siedzibę i centralę operacyjną na terytorium państwa członkowskiego;
  - b) dostawca usług i jego podwykonawcy nie mogą:
    - (i) podlegać unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej, lub na zamrożeniu aktywów; ani

- (ii) być bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, być bezpośrednio lub pośrednio kontrolowani przez te osoby, podmioty lub organy, lub działać w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
2. Bez uszczerbku dla innych obowiązków w zakresie należytej staranności, wprowadza się zobowiązania umowne między Komisją a dostawcami usług w celu zapewnienia, aby wykonując swoje zadania zgodnie z art. 45, dostawca usług nie udostępniał, bezpośrednio ani pośrednio, jakichkolwiek środków finansowych lub zasobów gospodarczych osobom fizycznym lub prawnym, podmiotom lub organom, lub na rzecz osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów, które:
- a) podlegają unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej, lub na zamrożeniu aktywów; lub
- b) są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy, lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
3. Dostawca usług nie może być częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, z wyjątkiem podmiotu rozdzielonego zgodnie z rozdziałem IX dyrektywy (UE) 2024/1788.

Artykuł 45

Zadania dostawcy usług

1. Dostawca usług organizuje zadania agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego. W szczególności, ale nie wyłącznie, dostawca usług może wdrożyć następujące elementy:
- a) ocenę i agregację zapotrzebowania przedsiębiorstw gazowych i przedsiębiorstw zużywających gaz ziemny;
- b) zbieranie ofert od dostawców lub producentów gazu ziemnego, aby dopasować takie oferty do zagregowanego zapotrzebowania;
- c) alokację ofert dostaw między uczestników agregacji zapotrzebowania, z uwzględnieniem proporcjonalnego podziału między mniejszych i większych uczestników w zależności od wielkości zadeklarowanego zapotrzebowania;
- d) świadczenie wszelkich powiązanych usług pomocniczych, w tym usług ułatwiających zawieranie umów zakupu gazu ziemnego.

Artykuł 46

Udział w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego

1. Udział w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego musi być otwarty na niedyskryminacyjnych zasadach dla przedsiębiorstw gazowych i przedsiębiorstw zużywających gaz ziemny z siedzibą w Unii. Przedsiębiorstwa takie nie mogą uczestniczyć jako dostawcy, producenci ani nabywcy, jeżeli:
- a) podlegają unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej, lub na zamrożeniu aktywów; lub
- b) są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy, lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
2. Wprowadzone muszą zostać zobowiązania umowne w celu zapewnienia, aby żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie były udostępniane, bezpośrednio ani pośrednio, osobom fizycznym lub prawnym, podmiotom lub organom ani na rzecz osób fizycznych lub prawnych, podmiotów organów, które:

- a) podlegają unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej, lub na zamrożeniu aktywów; lub
  - b) są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy, lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
3. Przedsiębiorstwa gazowe i przedsiębiorstwa zużywające gaz ziemny z siedzibą na terytorium Umawiających się Stron Wspólnoty Energetycznej mogą uczestniczyć w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, pod warunkiem że wprowadzono niezbędne środki lub uzgodnienia umożliwiające im udział w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego na podstawie niniejszej sekcji.
4. Przedsiębiorstwa gazowe i przedsiębiorstwa zużywające gaz ziemny uczestniczące w agregacji zapotrzebowania mogą, w przejrzysty sposób, koordynować elementy warunków umowy zakupu lub stosować umowy wspólnych zakupów, aby osiągnąć lepsze warunki u dostawców, pod warunkiem że przestrzegają prawa Unii, w tym unijnego prawa konkurencji, w szczególności art. 101 i 102 TFUE.
5. Uczestnicy mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego zgłaszają w stosownych przypadkach Komisji lub odpowiedniemu dostawcy usług następujące elementy zawartych umów:
- a) ilość;
  - b) kontrahenci;
  - c) czas trwania.
6. Uczestnicy mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego mogą powiadomić w stosownych przypadkach Komisję lub odpowiedniego dostawcę usług, jeżeli w wyniku dopasowywania i przetargu nie doszło do zawarcia umowy o dostawę.
7. Odbiorca informacji przekazanych na podstawie ust. 5 i 6 zapewnia, aby dostęp do informacji poufnych był ściśle ograniczony do dostawcy usług i służb Komisji, dla których jest on bezwzględnie konieczny. Informacje takie przetwarza się z zachowaniem należytej poufności.

Artykuł 47

Czasowe ograniczenie udziału w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego

1. Aby chronić podstawowe interesy bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich oraz w interesie zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw, do dnia 31 grudnia 2025 r. nie oferuje się za pośrednictwem mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego dostaw gazu ziemnego pochodzących z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi ani dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium Federacji Rosyjskiej lub Białorusi.
2. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się do wszystkich dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium Federacji Rosyjskiej lub Białorusi oraz do dostaw gazu ziemnego do państw członkowskich lub Umawiających się Stron Wspólnoty Energetycznej w następujących punktach wejścia:
  - a) Greifswald;
  - b) Lubmin II;
  - c) Imatra;
  - d) Narwa (Narva);
  - e) Värskä;
  - f) Luhamaa;

- g) Szaki (Šakiai);
- h) Kotłouka (Kotlovka);
- i) Kondratki;
- j) Wysokoje;
- k) Tieterowka;
- l) Mozyrz (Mozyr);
- m) Kobryń (Kobryn);
- n) Sudża (Sudzha) (RU)/(UA);
- o) Biełgorod (Belgorod) (RU)/(UA);
- p) Wałujki (Valuyki) (RU)/(UA);
- q) Serebrianka (Serebryanka) (RU)/(UA);
- r) Pisariewka (Pisarevka) (RU)/(UA);
- s) Sochranowka (Sokhranovka) (RU)/(UA);
- t) Prochorowka (Prokhorovka) (RU)/(UA);
- u) Płatowo (Platovo) (RU)/(UA);
- v) Strandża (Strandzha) 2 (BG)/Malkoclar (TR).

Artykuł 48

Możliwość ograniczenia udziału w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego

1. Od dnia 1 stycznia 2026 r. Komisja może zdecydować w drodze aktu wykonawczego, o tymczasowym wyłączeniu gazu ziemnego pochodzącego z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi lub dostaw LNG z instalacji LNG znajdujących się na terytorium Federacji Rosyjskiej lub Białorusi z udziału w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, w przypadku gdy jest to konieczne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii lub państwa członkowskiego, lub ich bezpieczeństwa dostaw, pod warunkiem że takie środki:

- a) nie zakłócają nadmiernie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego ani transgranicznych przepływów gazu ziemnego między państwami członkowskimi ani nie zagrażają bezpieczeństwu dostaw do Unii lub państwa członkowskiego;
- b) są zgodne z zasadą solidarności energetycznej;
- c) są podejmowane zgodnie z prawami i zobowiązaniami Unii lub państw członkowskich w odniesieniu do państw trzecich.

2. Z odpowiednim wyprzedzeniem przed pierwszą turą przetargową w 2026 r. Komisja ocenia, czy spełnione są wszystkie warunki określone w ust. 1, w celu podjęcia decyzji dotyczącej środków, o których mowa w tym ustępie. Każda taka decyzja jest ważna przez okres nie dłuższy niż rok i w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużona.

Komisja stale ocenia, czy warunki określone w ust. 1 są spełniane, oraz należycie informuje Parlament Europejski i Radę o swoich ocenach, w tym o ocenie, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

3. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw Unii, środki podejmowane przez Komisję na podstawie ust. 1 mogą służyć dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego lub LNG oraz zmniejszeniu zależności od rosyjskiego gazu ziemnego, w przypadku gdy można wykazać, że środki takie są niezbędne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii i państw członkowskich.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 1, zawierają wykaz:

a) wszystkich punktów wejścia z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi lub innych państw trzecich będących państwami tranzytowymi, z których to punktów nie można korzystać do dostarczania gazu ziemnego podlegającego agregacji zapotrzebowania i wspólnym zakupom; oraz

b) wszystkich instalacji LNG znajdujących się na terytorium Federacji Rosyjskiej lub Białorusi.

Dostawcy lub producenci gazu ziemnego uczestniczący w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego zapewniają zgodność z art. 47 i z decyzjami przyjętymi zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

5. Komisja podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić skuteczne stosowanie niniejszego artykułu i art. 47 i może wymagać od dostawców lub producentów gazu ziemnego uczestniczących w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego wszelkich niezbędnych informacji, które mogą pomóc jej w wykonywaniu tego zadania, w tym przekazania nabywcom odpowiednich dokumentów przewozowych podczas dostaw gazu ziemnego, gdy jest to technicznie wykonalne.

Artykuł 49

Rada Sterująca

1. Aby ułatwić koordynację i wymianę informacji w odniesieniu do mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, Komisję wspiera Rada Sterująca.

2. Rada Sterująca składa się z przedstawicieli państw członkowskich i jednego przedstawiciela Komisji. Udział państw członkowskich jest dobrowolny i zależy w szczególności od porządku obrad Rady Sterującej. Przedstawiciele Umawiających się Stron Wspólnoty Energetycznej mogą – na zaproszenie Komisji – brać udział w pracach Rady Sterującej w odniesieniu do wszystkich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Zebraniom Rady Sterującej przewodniczy Komisja.

Artykuł 50

Gwarancje

Państwa członkowskie, w odniesieniu do uczestników mających siedzibę na ich terytoriach, lub inne odpowiednie zainteresowane strony, mogą udzielać wsparcia płynnościowego, w tym gwarancji, uczestnikom mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, w stosownych przypadkach zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa, w szczególności w przypadku gdy właściwy organ odpowiedniego państwa członkowskiego ogłosił jeden ze stanów kryzysowych, o których mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/1938.

Artykuł 51

Sprawozdawczość

Komisja regularnie składa sprawozdania Radzie Sterującej oraz przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdanie dotyczące funkcjonowania mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego.

Informacje przekazywane w sprawozdaniu obejmują co najmniej:

a) informacje dotyczące liczby przedsiębiorstw gazowych i ilości gazu ziemnego w mechanizmie agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego;

b) informacje dotyczące liczby zawartych umów i wynikających z nich ilości gazu ziemnego odpowiednio zakontraktowanych i dostarczonych do Unii;

- c) opis zasad mających zastosowanie w turach przetargowych do uczestników agregacji zapotrzebowania oraz dostawców lub producentów gazu ziemnego;
- d) przegląd ogólnych kosztów mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego, w tym wydatków poniesionych przez dostawcę usług;
- e) wszelkie istotne zmiany w funkcjonowaniu mechanizmu agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów gazu ziemnego.

Artykuł 52

Mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru

1. Komisja może ustanowić mechanizm wsparcia rozwoju rynku wodoru obejmujący elementy określone w ust. 2 do wdrożenia w ramach działań Europejskiego Banku Wodoru. Ten dobrowolny mechanizm może zostać wprowadzony do dnia 31 grudnia 2029 r.
2. Komisja może zawrzeć umowę z odpowiednim dostawcą usług, stosując na zasadzie analogii procedurę określoną w art. 43 i 44, aby wdrożyć – w szczególności, ale nie wyłącznie – następujące elementy:
  - a) zbieranie i przetwarzanie danych rynkowych dotyczących na przykład dostępności infrastruktury lub rozwoju przepływów i cen wodoru, aby zwiększyć przejrzystość rozwoju rynku wodoru;
  - b) zbieranie danych i ocena zapotrzebowania u odbiorców;
  - c) zbieranie od dostawców ofert dotyczących wodoru;
  - d) dostęp dostawców i odbiorców do odpowiednich i niezbędnych informacji zebranych na podstawie niniejszego ustępu, pod warunkiem że wyrażą na to zgodę oraz zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji.
3. Aby przyczynić się do realizacji celów obniżenia emisyjności określonych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie mogą zapewniać wsparcie płynnościowe, w tym gwarancje, w odniesieniu do wodoru w ramach działań Europejskiego Banku Wodoru oraz w stosownych przypadkach zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa.
4. Koordynację i wymianę informacji dotyczących mechanizmu, o którym mowa w ust. 1, może ułatwiać odpowiednia grupa koordynacyjna, odrębna od grupy ekspertów zajmujących się gazem ziemnym.

W przypadku wodoru, taką grupę koordynacyjną ustanawia się i prowadzi ona swoją działalność w ramach Europejskiego Banku Wodoru.

5. Przed wygaśnięciem mechanizmu, o którym mowa w ust. 1, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające jego skuteczność. W szczególności Komisja ocenia wkład tego mechanizmu w rozwój rynku wodoru w Unii.

W stosownych przypadkach ocenie tej może towarzyszyć wniosek ustawodawczy dotyczący opracowania mechanizmu dobrowolnej agregacji zapotrzebowania i wspólnych zakupów wodoru.

Artykuł 53

Udział w mechanizmie wsparcia rozwoju rynku wodoru

1. Udział w mechanizmie wsparcia rozwoju rynku wodoru musi być otwarty na niedyskryminacyjnych zasadach dla przedsiębiorstw wodorowych i przedsiębiorstw zużywających wodór z siedzibą w Unii. Przedsiębiorstwa takie nie mogą uczestniczyć jako dostawcy i odbiorcy, jeżeli:
  - a) podlegają unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej lub na zamrożeniu aktywów; lub

- b) są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy, lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
2. Wprowadza się zobowiązania umowne w celu zapewnienia, aby żadne środki finansowe ani zasoby gospodarcze nie były udostępniane, bezpośrednio ani pośrednio, osobom fizycznym lub prawnym, podmiotom lub organom ani na rzecz osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów, które:
- a) podlegają unijnym środkom ograniczającym przyjętym na podstawie art. 29 TUE lub art. 215 TFUE, polegającym na zakazie udostępniania lub przekazywania środków finansowych lub zasobów gospodarczych, lub zakazie udzielania im bezpośrednio lub pośrednio finansowania lub pomocy finansowej lub na zamrożeniu aktywów; lub
- b) są bezpośrednio lub pośrednio własnością osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów podlegających takim unijnym środkom ograniczającym, są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez te osoby, podmioty lub organy, lub działają w ich imieniu lub pod ich kierownictwem.
3. Przedsiębiorstwa wodorowe i przedsiębiorstwa zużywające wodór z siedzibą na terytorium Umawiających się Stron Wspólnoty Energetycznej mogą uczestniczyć w mechanizmie wsparcia rozwoju rynku wodoru, pod warunkiem że wprowadzono niezbędne środki lub uzgodnienia umożliwiające im ten udział na podstawie niniejszego artykułu oraz art. 52 i 54.

Artykuł 54

Możliwość ograniczenia udziału w mechanizmie wsparcia rozwoju rynku wodoru

1. Komisja może zdecydować, w drodze aktu wykonawczego, o tymczasowym wykluczeniu ofert dostaw wodoru pochodzących z Federacji Rosyjskiej lub Białorusi ze zbierania za pośrednictwem mechanizmu wspierania rozwoju rynku wodoru, w przypadku gdy jest to konieczne do ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa Unii lub państwa członkowskiego, lub ich bezpieczeństwa dostaw, pod warunkiem że takie środki:
- a) nie zakłócają nadmiernie właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego wodoru ani nie zagrażają bezpieczeństwu dostaw do Unii lub państwa członkowskiego;
- b) są zgodne z zasadą solidarności energetycznej;
- c) są podejmowane zgodnie z prawami i zobowiązaniami Unii lub państw członkowskich w odniesieniu do państw trzecich.
2. Z odpowiednim wyprzedzeniem przed pierwszym zbieraniem ofert Komisja ocenia, czy spełnione są wszystkie warunki określone w ust. 1, w celu podjęcia decyzji dotyczącej środków, o których mowa w tym ustępie. Każda taka decyzja jest ważna przez okres nie dłuższy niż rok i w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużona.
- Komisja stale ocenia, czy warunki określone w ust. 1 są spełniane, oraz należyście informuje Parlament Europejski i Radę o swoich ocenach, w tym o ocenie, o której mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.
3. Komisja podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić skuteczne stosowanie niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ III

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO SIECI WODOROWYCH

Artykuł 55

Transgraniczna koordynacja w odniesieniu do jakości wodoru

1. Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych współpracują, aby uniknąć ograniczeń w przepływach transgranicznych wodoru wynikających z różnic w jego jakości oraz spełnić wymogi w zakresie jakości dotyczące różnych zastosowań końcowych zgodnie z mającymi zastosowanie normami jakości wodoru.

2. W przypadku gdy ze względu na różnice w jakości wodoru zainteresowani operatorzy sieci przesyłowej wodorowej nie mogą uniknąć ograniczenia przepływów transgranicznych w ramach standardowej działalności, niezwłocznie informują o tym zainteresowane organy regulacyjne. Informacje te zawierają opis i powody uzasadniające wszelkie środki już podjęte przez operatorów sieci przesyłowych wodorowych.
3. W ciągu sześciu miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 2, zainteresowane organy regulacyjne uzgadniają wspólnie, czy uznać ograniczenie.
4. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne uznają ograniczenie zgodnie z ust. 3, zwracają się do zainteresowanych operatorów systemów przesyłowych wodorowych o przeprowadzenie w ciągu 12 miesięcy od uznania ograniczenia, o którym mowa w tym ustępie, kolejno następujących działań:
  - a) współpraca i opracowanie technicznie wykonalnych wariantów, aby usunąć uznane ograniczenie;
  - b) wspólne przeprowadzenie analizy kosztów i korzyści technicznie wykonalnych wariantów w celu określenia opłacalnych rozwiązań określających podział kosztów i korzyści między kategorie stron, na które ma to wpływ;
  - c) oszacowanie czasu wdrożenia każdego z możliwych wariantów;
  - d) przeprowadzenie konsultacji społecznych w sprawie zidentyfikowanych wykonalnych rozwiązań oraz uwzględnienie ich wyników;
  - e) przedłożenie zainteresowanym organom regulacyjnym do zatwierdzenia oraz informacyjnie pozostałym właściwym organom krajowym każdego zainteresowanego państwa członkowskiego wspólnego wniosku opartego na analizie kosztów i korzyści oraz wynikach konsultacji publicznych, dotyczącego rozwiązania usuwającego uznane ograniczenie, w tym ram czasowych jego wdrożenia.
5. W przypadku gdy zainteresowani operatorzy sieci przesyłowych wodorowych nie osiągną porozumienia, aby przedłożyć wspólny wniosek zgodnie z ust. 4 lit. e), każdy operator sieci przesyłowej wodorowej niezwłocznie informuje o tym swój organ regulacyjny.
6. Zainteresowane organy regulacyjne podejmują wspólną skoordynowaną decyzję o usunięciu uznanego ograniczenia, uwzględniając analizę kosztów i korzyści przeprowadzoną przez zainteresowanych operatorów sieci przesyłowych wodorowych oraz wyniki konsultacji publicznych przeprowadzonych zgodnie z ust. 4 lit. d) niniejszego artykułu w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942.
7. Wspólna skoordynowana decyzja zainteresowanych organów regulacyjnych, o której mowa w ust. 6, obejmuje decyzję w sprawie alokacji kosztów inwestycyjnych ponoszonych przez każdego operatora sieci przesyłowej wodorowej w celu wdrożenia uzgodnionego rozwiązania, a także włączenia tych kosztów do taryf po dniu 1 stycznia 2033 r., z uwzględnieniem kosztów i korzyści gospodarczych, społecznych i środowiskowych wynikających z rozwiązania w zainteresowanych państwach członkowskich.
8. ACER może wydawać organom regulacyjnym zalecenia dotyczące szczegółów takich decyzji dotyczących alokacji kosztów, o których mowa w ust. 7.
9. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie mogą osiągnąć porozumienia, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, ACER podejmuje decyzję w sprawie ograniczenia zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942. W przypadku gdy ACER uzna ograniczenie, zwraca się do zainteresowanych operatorów sieci przesyłowych wodorowych o przeprowadzenie w ciągu 12 miesięcy kolejno działań, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu.
10. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie zdołają podjąć wspólnych skoordynowanych decyzji, o których mowa w ust. 6 i 7 niniejszego artykułu, ACER podejmuje decyzję w sprawie rozwiązania polegającego na usunięciu uznanego ograniczenia oraz w sprawie alokacji kosztów inwestycyjnych, które każdy operator sieci przesyłowej wodorowej ma ponieść w związku z wdrożeniem uzgodnionego rozwiązania, zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942.
11. Dalsze szczegółowe informacje niezbędne do wykonywania niniejszego artykułu, w tym szczegółowe informacje dotyczące wspólnej wiążącej specyfikacji jakości wodoru dla transgranicznych wodorowych połączeń wzajemnych, analizy kosztów i korzyści usunięcia ograniczeń w przepływie transgranicznym wynikających z różnic w jakości wodoru, przepisy dotyczące interoperacyjności transgranicznej infrastruktury wodorowej, w tym odnoszące się do umów dotyczących połączeń międzysystemowych, jednostek, wymiany danych, komunikacji i przekazywania informacji odpowiednim uczestnikom rynku, określa się w kodeksie sieci ustanowionym zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. b).

*Artykuł 56***Współpraca między operatorami sieci dystrybucyjnych wodorowych a operatorami sieci przesyłowych wodorowych**

Operatorzy sieci dystrybucyjnych wodorowych współpracują z innymi operatorami sieci dystrybucyjnych wodorowych i operatorami sieci przesyłowych wodorowych, aby koordynować konserwację, rozwój sieci wodorowej, nowe połączenia, likwidację i eksploatację systemu wodorowego, zapewnić integralność systemu wodorowego, z myślą o zmaksymalizowaniu zdolności i zminimalizowaniu zużycia energii dla potrzeb eksploatacji systemu wodorowego.

*Artykuł 57***Europejska sieć operatorów sieci wodorowych**

1. Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych współpracują na poziomie Unii za pośrednictwem ENNOH, aby promować rozwój i właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wodoru i handel transgraniczny oraz aby zapewnić optymalne zarządzanie europejską siecią przesyłową wodorową, jej skoordynowaną eksploatację oraz jej solidny rozwój techniczny.
2. ENNOH ściśle współpracuje z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu w ramach określania synergii i wspierania integracji systemów między nośnikami energii, aby ułatwić ogólną efektywność systemu energetycznego.
3. ENNOH tworzą operatorzy sieci przesyłowych wodorowych certyfikowani zgodnie z art. 71 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych kwalifikują się do członkostwa w ENNOH od początku procedury certyfikacji prowadzonej przez organ regulacyjny, z zastrzeżeniem:

- a) pozytywnej certyfikacji zgodnie z art. 14 niniejszego rozporządzenia i art. 71 dyrektywy (UE) 2024/1788 przeprowadzonej w ciągu 24 miesięcy od zostania członkiem ENNOH; oraz
- b) co najmniej opracowania projektów dotyczących infrastruktury wodorowej wraz z ostateczną decyzją inwestycyjną w ciągu czterech lat od zostania członkiem ENNOH.

Jeżeli ostatecznej decyzji w sprawie certyfikacji, o której mowa w akapicie drugim lit. a), nie podjęto w ciągu 24 miesięcy od zostania członkiem ENNOH lub jeżeli ostatecznej decyzji inwestycyjnej, o której mowa w akapicie drugim lit. b), nie podjęto w ciągu czterech lat od zostania członkiem ENNOH, członkostwo operatora sieci przesyłowej wodorowej w ENNOH wygasa.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 niniejszego artykułu, operator sieci przesyłowej wodorowej, który korzysta z odstępstwa od art. 68 dyrektywy (UE) 2024/1788, kwalifikuje się do członkostwa w ENNOH, pod warunkiem, że dany operator ma siedzibę w państwie członkowskim, w którym żaden inny operator sieci przesyłowej wodorowej nie jest członkiem ENNOH zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu. Państwa członkowskie mogą mianować takiego operatora sieci przesyłowej wodorowej oraz przekazują taką nominację ENNOH, Komisji i ACER. Państwa członkowskie mogą w dowolnej chwili cofnąć taką nominację. W przypadku gdy operator sieci przesyłowej wodorowej nie podjął ostatecznej decyzji inwestycyjnej w odniesieniu do projektu dotyczącego infrastruktury wodorowej w terminie czterech lat od zostania członkiem ENNOH, jego członkostwo w ENNOH wygasa.
5. Państwa członkowskie, które nie wyznaczyły żadnego operatora sieci przesyłowej wodorowej, ale planują rozwój sieci przesyłowej wodorowej zgodnie z zintegrowanymi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu, mogą nominować podmiot jako partnera stowarzyszonego w ramach ENNOH. Zgodnie z niniejszym ustępem zainteresowane państwo członkowskie przekazuje nominację ENNOH, Komisji i ACER. Zainteresowane państwo członkowskie może w dowolnej chwili cofnąć taką nominację. Nominacja ta wygasa, gdy operator sieci przesyłowej wodorowej z siedzibą w danym państwie członkowskim zostanie członkiem ENNOH.
6. Wykonując swoje funkcje wynikające z prawa Unii, ENNOH działa z myślą o ustanowieniu właściwie funkcjonującego i zintegrowanego rynku wewnętrznego wodoru oraz przyczynia się do efektywnego i trwałego osiągnięcia celów określonych w ramach polityki klimatyczno-energetycznej, w szczególności poprzez wkład w efektywną integrację wodoru wywarzanego z odnawialnych źródeł energii oraz w zwiększanie poziomu efektywności energetycznej, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpieczeństwa systemu wodorowego. ENNOH musi mieć odpowiednie zasoby ludzkie i finansowe do wykonywania swoich obowiązków.
7. Do dnia 1 września 2024 r. operatorzy sieci przesyłowych wodorowych przedkładają Komisji i ACER projekt statutu, wykaz członków oraz projekt regulaminu wewnętrznego – w tym regulaminu procedur konsultacji z zainteresowanymi stronami – dla ENNOH, która ma zostać ustanowiona.

8. Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych przedkładają Komisji i ACER każdy projekt zmian statutu, wykazu członków lub regulaminu wewnętrznego ENNOH.
9. W terminie czterech miesięcy od otrzymania projektów, o których mowa w ust. 7, oraz projektów zmian statutu, wykazu członków i regulaminu wewnętrznego, o których mowa w ust. 8, ACER przedstawia Komisji opinię dotyczącą tych projektów lub same projekty zmian, po konsultacji z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemu wodorowego, w tym odbiorców.
10. Komisja wydaje opinię dotyczącą projektów i projektów zmian statutu, wykazu członków i regulaminu wewnętrznego, uwzględniając opinię ACER, o której mowa w ust. 9, w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania tej opinii.
11. W terminie trzech miesięcy od otrzymania pozytywnej opinii Komisji operatorzy sieci przesyłowych wodorowych przyjmują i publikują statut, wykaz członków i regulamin wewnętrzny ENNOH.
12. Dokumenty, o których mowa w ust. 7, przedkłada się Komisji i ACER, w przypadku gdy wprowadza się do nich zmiany lub na uzasadniony wniosek Komisji lub ACER. Komisja i ACER wydają opinie zgodnie z ust. 9, 10 i 11.

Artykuł 58

Przejście na ENNOH

ENTSO gazu odpowiada za opracowywanie planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym dla sieci gazu ziemnego i sieci wodorowych, o których mowa w art. 32 i 60, do czasu ustanowienia ENNOH. Wykonując to zadanie, ENTSO gazu zapewnia skuteczne konsultacje oraz włączenie do procesu wszystkich uczestników rynku, w tym uczestników rynku wodoru.

Artykuł 59

Zadania ENNOH

1. ENNOH wykonuje następujące zadania:
  - a) opracowuje kodeksy sieci w obszarach wymienionych w art. 72, z myślą o osiągnięciu celów określonych w art. 57;
  - b) opracowuje wspólnie z ENTSO gazu kodeksy sieci, o których mowa w art. 72 ust. 1 lit. f);
  - c) co dwa lata przyjmuje i publikuje niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym, o którym mowa w art. 60 (zwany dalej „planem rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym”), obejmujący europejską prognozę dotyczącą dostaw;
  - d) współpracuje z ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i organizacją OSD UE;
  - e) opracowuje zalecenia dla operatorów sieci przesyłowych wodorowych dotyczące ich współpracy technicznej z operatorami sieci dystrybucyjnych wodorowych oraz z operatorami systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w Unii;
  - f) opracowuje zalecenia dotyczące koordynacji współpracy technicznej między operatorami sieci wodorowych z Unii i z państw trzecich;
  - g) przyjmuje roczny program prac;
  - h) przyjmuje sprawozdanie roczne;
  - i) przyjmuje roczną prognozę dostaw wodoru obejmującą państwa członkowskie, w których wodór jest wykorzystywany do wytwarzania energii elektrycznej;

- j) do dnia 15 maja 2026 r., a następnie co dwa lata przyjmuje sprawozdanie z monitorowania jakości wodoru, w tym zmiany i prognozy dotyczące oczekiwanego rozwoju parametrów jakości wodoru, a także informacje dotyczące przypadków związanych z różnicami w specyfikacjach jakości wodoru i sposobu rozstrzygnięcia takich przypadków;
  - k) wspiera cyberbezpieczeństwo i ochronę danych we współpracy z odpowiednimi organami i podmiotami regulowanymi;
  - l) opracowuje i propaguje najlepsze praktyki w dziedzinie wykrywania, monitorowania i ograniczania wycieków wodoru.
2. ENNOH monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 72, 73 i 74 oraz ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie zasad, których celem jest ułatwienie rozwoju i integracji rynku wodoru. ENNOH przekazuje swoje ustalenia ACER oraz zamieszcza wyniki analizy w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w ust. 1 lit. h) niniejszego artykułu.
  3. ENNOH publikuje protokoły swoich zgromadzeń oraz protokoły posiedzeń zarządu i komitetu, a także regularnie przekazuje do wiadomości publicznej informacje dotyczące podejmowanych decyzji i swojej działalności.
  4. Roczny program prac, o którym mowa w ust. 1 lit. g), zawiera wykaz i opis kodeksów sieci, które mają zostać opracowane, plan koordynacji eksploatacji sieci wodorowej, wykaz działań w zakresie badań i rozwoju, które mają zostać zrealizowane w ciągu danego roku, oraz orientacyjny harmonogram.
  5. ENNOH przekazuje ACER informacje wymagane przez ACER w celu wykonywania przez nią jej zadań zgodnie z art. 64. Aby umożliwić ENNOH spełnienie tego wymogu, operatorzy sieci przesyłowych wodorowych przekazują ENNOH wymagane informacje.
  6. Na wniosek Komisji ENNOH przedstawia Komisji swoje uwagi w sprawie przyjęcia wytycznych, jak określono w art. 74.

Artykuł 60

Plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym

1. Plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci wodorowej, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie.

Plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym w szczególności:

- a) opiera się na planach rozwoju krajowej sieci przesyłowej wodorowej, jak określono w art. 55 dyrektywy (UE) 2024/1788 oraz w rozdziale IV rozporządzenia (UE) 2022/869;
- b) w odniesieniu do transgranicznych połączeń wzajemnych opiera się również na uzasadnionych potrzebach różnych użytkowników sieci oraz obejmuje długoterminowe zobowiązania inwestorów, o których mowa w art. 55 ust. 7 dyrektywy (UE) 2024/1788; oraz
- c) określa luki inwestycyjne, w szczególności w odniesieniu do niezbędnych zdolności transgranicznych, aby zrealizować priorytetowe korytarze wodoru i elektrolizerów, o których mowa w pkt 3 załącznika I do rozporządzenia (UE) 2022/869.

W odniesieniu do akapitu drugiego lit. c) do planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym może zostać załączony przegląd barier hamujących wzrost transgranicznej zdolności sieci wynikających z różnych procedur lub praktyk zatwierdzania. W stosownych przypadkach takiemu przeglądowi może towarzyszyć kompleksowy plan usuwania barier i przyspieszenia realizacji priorytetowych korytarzy wodoru i elektrolizerów.

2. ACER przedstawia opinie dotyczące krajowych planów rozwoju sieci przesyłowych wodorowych, aby w stosownych przypadkach ocenić ich spójność z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym. Jeżeli ACER stwierdzi niespójności między krajowym planem rozwoju sieci przesyłowej wodorowej a planem rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym, zaleca odpowiednią zmianę krajowego planu rozwoju sieci przesyłowej wodorowej lub planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym.

3. Przy opracowywaniu planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym, ENNOH współpracuje z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu, w szczególności w zakresie opracowania analizy kosztów i korzyści dla całego systemu energetycznego oraz powiązanego modelu rynku energii i sieci, w tym infrastruktury transportu energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, a także magazynowania gazu ziemnego, magazynowania wodoru, terminali LNG i terminali wodorowych oraz elektrolizerów, o których mowa w art. 11 rozporządzenia (UE) 2022/869, scenariuszy dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, o których mowa w art. 12 tego rozporządzenia, oraz identyfikacji luk w infrastrukturze, o której mowa w art. 13 tego rozporządzenia.

Artykuł 61

Zintegrowane planowanie sieci na poziomie Unii

1. W okresie przejściowym do dnia 1 stycznia 2027 r. ENTSO gazu opracowuje plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2026 r., przy pełnym zaangażowaniu operatorów sieci przesyłowych wodorowych oraz we współpracy z ENNOH gdy tylko zostanie ustanowiona. Plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2026 r. składa się z dwóch odrębnych rozdziałów dotyczących odpowiednio wodoru i gazu ziemnego. ENTSO gazu niezwłocznie przekazuje ENNOH wszystkie informacje, w tym dane i analizy zebrane podczas przygotowywania planów rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym do dnia 1 stycznia 2027 r.

2. ENNOH opracowuje plan rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym na 2028 r. na podstawie niniejszego artykułu oraz art. 60.

3. ENNOH ściśle współpracuje z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu, aby opracować zintegrowane plany rozwoju sieci o zasięgu unijnym, odpowiednio na podstawie art. 32 oraz art. 60 niniejszego rozporządzenia oraz art. 30 rozporządzenia (UE) 2019/943. W szczególności w ramach tej współpracy:

- a) ENNOH opracowuje wraz z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu jednolity zestaw wspólnych scenariuszy na potrzeby dziesięcioletnich planów rozwoju sieci zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) 2022/869;
- b) ENNOH, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu wspólnie opracowują skoordynowane sprawozdania dotyczące luk w infrastrukturze w ramach dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2022/869;
- c) w ciągu sześciu miesięcy od zatwierdzenia sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2022/869, a następnie co dwa lata, ENNOH publikuje sprawozdania dotyczące luk w infrastrukturze sporządzone w ramach dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym;
- d) ENNOH opracowuje wraz z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu spójny projekt metodyki sektorowej na potrzeby analizy kosztów i korzyści wodoru obejmującej cały system energetyczny oraz jednolity i stopniowo zintegrowany model zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) 2022/869, który musi być spójny z metodykami opracowanymi przez ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) 2022/869 oraz zapewniać przejrzystość w odniesieniu do najbardziej opłacalnych rozwiązań wśród wszystkich nośników energii, w tym rozwiązań, których podstawą nie jest infrastruktura;
- e) metodyki, o których mowa w lit. d) niniejszego ustępu, stosuje się do przygotowania każdego kolejnego planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym opracowanego przez ENNOH zgodnie z art. 60 niniejszego rozporządzenia;
- f) ENNOH opracowuje wspólne scenariusze, sprawozdania dotyczące luk w infrastrukturze, spójny projekt metodyki sektorowej oraz zintegrowany model zgodnie z art. 11, 12 i 13 rozporządzenia (UE) 2022/869;
- g) w przypadku gdy konieczne jest podjęcie decyzji, aby zapewnić efektywność systemu zgodnie z definicją w art. 2 pkt 4 dyrektywy (UE) 2023/1791 pomiędzy wszystkimi nośnikami energii, Komisja zapewnia ścisłą współpracę między ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH;
- h) ENNOH, ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu współpracują w skuteczny, włączający i przejrzysty sposób, ułatwiają podejmowanie decyzji w drodze konsensusu oraz opracowują niezbędne ustalenia robocze, aby umożliwić taką współpracę oraz zapewnić ich sprawiedliwą reprezentację.

ENNOH może ustanowić wraz z ENTSO energii elektrycznej i ENTSO gazu grupy robocze, aby wypełniać swoje obowiązki zgodnie z akapitem pierwszym lit. a), b) i d), oraz zapewnia sprawiedliwą i równą reprezentację sektorów wodoru, energii elektrycznej i gazu w tych grupach roboczych.

*Artykuł 62***Koszty ENNOH**

Koszty związane z wykonywaniem zadań ENNOH, o której mowa w art. 59, ponoszą operatorzy sieci przesyłowych wodorowych i są one uwzględniane przy kalkulacji taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty, pod warunkiem że są one uzasadnione i odpowiednie.

*Artykuł 63***Konsultacje z ENNOH**

1. Przygotowując wnioski dotyczące zadań, o których mowa w art. 59, ENNOH prowadzi na wczesnym etapie w sposób otwarty i przejrzysty zakrojone na szeroką skalę konsultacje publiczne z udziałem wszystkich odpowiednich uczestników rynku, a w szczególności organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. 57 niniejszego rozporządzenia. Proces konsultacji uwzględnia uwagi zainteresowanych stron przed ostatecznym przyjęciem wniosku w celu określenia opinii i propozycji wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron w trakcie procesu decyzyjnego. W konsultacjach tych uczestniczą również organy regulacyjne i inne organy krajowe, producenci, użytkownicy sieci, w tym odbiorcy, organy techniczne oraz platformy zainteresowanych stron.

2. Wszystkie dokumenty i protokoły ze spotkań dotyczących konsultacji, o których mowa w ust. 1, podaje się do wiadomości publicznej.

3. Przed przyjęciem wniosków, o których mowa w art. 59, ENNOH informuje, w jaki sposób uwzględniono uwagi otrzymane podczas konsultacji. Podaje również przyczyny, w przypadku gdy uwagi nie zostały uwzględnione.

*Artykuł 64***Monitorowanie ENNOH przez ACER**

1. ACER monitoruje wykonywanie zadań ENNOH, o których mowa w art. 59, oraz zgłasza swoje ustalenia Komisji.

2. ACER monitoruje wdrażanie przez ENNOH kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję, jak określono w art. 72, 73 i 74. W przypadku gdy ENNOH nie wdroży takich kodeksów sieci, ACER zwraca się do niej z wnioskiem o należycie uzasadnione wyjaśnienie takiego stanu rzeczy. ACER informuje Komisję o tym wyjaśnieniu i przekazuje na swoją opinię na ten temat.

3. ENNOH przedkłada ACER do zaopiniowania projekt planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym oraz projekt rocznego programu prac wraz z informacjami o procedurze konsultacji i innymi dokumentami, o których mowa w art. 59.

W ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania projektów ACER przekazuje ENNOH i Komisji należycie uzasadnioną opinię oraz zalecenia, w przypadku gdy uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci wodorowej o zasięgu unijnym przedłożone przez ENNOH nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji, właściwego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych. ENNOH należycie uwzględnia opinię i zalecenia ACER.

*Artykuł 65***Współpraca regionalna operatorów sieci przesyłowych wodorowych**

1. Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych ustanawiają współpracę regionalną w ramach ENNOH, aby przyczynić się do realizacji zadań, o których mowa w art. 59.

2. Operatorzy sieci przesyłowych wodorowych promują ustalenia operacyjne służące zapewnieniu optymalnego zarządzania siecią oraz zapewniają interoperacyjność połączonego unijnego systemu wodorowego, aby ułatwić współpracę handlową i operacyjną między operatorami sąsiadującymi ze sobą sieci przesyłowych wodorowych.

*Artykuł 66***Wymogi w zakresie przejrzystości dotyczące operatorów sieci wodorowych**

1. Operator sieci wodorowej podaje do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez niego usług i stosowanych warunków, wraz z informacjami technicznymi niezbędnymi użytkownikom sieci wodorowej do uzyskania skutecznego dostępu do sieci.
2. W celu zapewnienia stosowania przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania sieci wodorowej, od dnia 1 stycznia 2031 r. operatorzy sieci wodorowych lub odpowiednie organy regulacyjne podają do wiadomości publicznej pełne informacje dotyczące podstaw, metod obliczania i struktury taryf.
3. Operatorzy sieci wodorowych podają do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące jakości wodoru transportowanego w ich sieciach, które mogłyby mieć wpływ na użytkowników sieci.
4. Odpowiednie punkty sieci wodorowej, których dotyczą informacje objęte wymogiem podania do wiadomości publicznej, zatwierdzane są przez właściwe organy po konsultacji z użytkownikami sieci wodorowej.
5. Operatorzy sieci wodorowych zawsze ujawniają informacje wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiennie jasny, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny.
6. Operatorzy sieci wodorowych podają do wiadomości publicznej *ex ante* i *ex post* informacje dotyczące zapotrzebowania i popytu, w tym okresowe prognozy i informacje zarejestrowane. Organ regulacyjny zapewnia, aby wszystkie takie informacje były podawane do wiadomości publicznej. Poziom szczegółowości informacji podawanych do wiadomości publicznej musi odzwierciedlać informacje, którymi dysponuje operator sieci wodorowej.
7. Zainteresowani uczestnicy rynku przekazują operatorowi sieci wodorowej dane, o których mowa w niniejszym artykule.
8. Dalsze szczegółowe informacje potrzebne operatorom sieci wodorowych do wdrożenia wymogów w zakresie przejrzystości, w tym dalsze szczegółowe informacje dotyczące treści, częstotliwości i formy przekazywania informacji przez operatorów sieci wodorowych, określa się w kodeksie sieci ustanowionym zgodnie z art. 72 ust. 2.

*Artykuł 67***Prowadzenie rejestrów dotyczących systemu wodorowego**

Operatorzy sieci wodorowych, operatorzy instalacji magazynowania wodoru i operatorzy terminali wodorowych przechowują przez okres pięciu lat do dyspozycji organów krajowych, w tym również organów regulacyjnych i krajowych organów ochrony konkurencji, oraz Komisji wszystkie informacje, o których mowa w art. 34 i 66 oraz w załączniku I pkt 4.

*Artykuł 68***Domniemanie zgodności praktyk z normami zharmonizowanymi dotyczącymi wodoru**

Praktyki, które są zgodne z normami zharmonizowanymi, lub ich częściami, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, uznaje się za zgodne z wymogami określonymi w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. b).

*Artykuł 69***Wspólne specyfikacje dotyczące wodoru**

1. Komisja może określić wspólne specyfikacje w kodeksie sieci zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia lub przyjąć akty wykonawcze ustanawiające wspólne specyfikacje dotyczące wymogów określonych w art. 50 dyrektywy (UE) 2024/1788, w przypadku gdy:

- a) wymogi te nie są objęte normami zharmonizowanymi, lub ich częściami, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;

- b) Komisja zwróciła się zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 do co najmniej jednej europejskiej organizacji normalizacyjnej o opracowanie normy zharmonizowanej dotyczącej tych wymogów oraz spełniony został co najmniej jeden z następujących warunków:
- (i) żadna z europejskich organizacji normalizacyjnych nie zaakceptowała wniosku Komisji;
  - (ii) Komisja zauważa nadmierne opóźnienia w przyjmowaniu norm zharmonizowanych, o które się zwróciła;
  - (iii) europejska organizacja normalizacyjna przedstawiła normę, która nie odpowiada w pełni wnioskowi Komisji; lub
- c) zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 11 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, Komisja zdecydowała o utrzymaniu ograniczenia lub o wycofaniu odniesień do norm zharmonizowanych, lub ich części, którymi objęte są dane wymogi.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 81 ust. 3.

2. Na wczesnym etapie przygotowywania projektu aktu wykonawczego ustanawiającego wspólne specyfikacje, o którym mowa w ust. 1, Komisja zbiera opinie odpowiednich organów lub grup ekspertów ustanowionych na podstawie odpowiednich przepisów sektorowych Unii oraz należyście konsultuje się z wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. W oparciu o te konsultacje Komisja przygotowuje projekt aktu wykonawczego.

3. Domniemywa się, że praktyki, które są zgodne ze wspólnymi specyfikacjami, lub ich częściami, są zgodne z wymogami określonymi w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 72 ust. 1 lit. b) w zakresie, w jakim wymogi te są objęte takimi wspólnymi specyfikacjami lub ich częściami.

4. W przypadku gdy europejska organizacja normalizacyjna przyjmuje normę zharmonizowaną i proponuje ją Komisji w celu opublikowania odniesienia do niej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, Komisja ocenia normę zharmonizowaną zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012. W przypadku publikacji odniesienia do normy zharmonizowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* Komisja uchyla akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub ich części, które obejmują te same wymogi, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ IV

KODEKSY SIECI I WYTYCZNE

Artykuł 70

Przyjmowanie kodeksów sieci i wytycznych

1. Komisja może przyjmować akty delegowane lub wykonawcze, z zastrzeżeniem uprawnień określonych w art. 71–74. Akty te mogą być przyjmowane jako kodeksy sieci w oparciu o treść propozycji opracowanych przez ENTSO gazu lub ENNOH lub – w przypadku gdy tak przewidziano w wykazie priorytetów ustanowionym zgodnie z art. 71 ust. 3 – przez organizację OSD UE, w stosownych przypadkach we współpracy z ENTSO gazu, ENNOH oraz ACER, zgodnie z procedurą określoną w art. 71, 72 i 73, albo jako wytyczne zgodnie z procedurą określoną w art. 74.
2. Kodeksy sieci i wytyczne:
  - a) zapewniają minimalny stopień harmonizacji niezbędny do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia;
  - b) uwzględniają, w stosownych przypadkach, specyfikę regionalną;
  - c) nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów określonych w lit. a); oraz
  - d) mają zastosowanie do wszystkich punktów połączeń międzysystemowych w Unii oraz punktów wejścia z państw trzecich i punktów wyjścia do państw trzecich od dnia 5 sierpnia 2026 r.
3. Do dnia 5 lutego 2026 r. organy regulacyjne mogą złożyć Komisji wniosek o odstępstwo od stosowania kodeksów sieci i wytycznych, o których mowa w ust. 1, w punktach wejścia z państw trzecich i punktach wyjścia do państw trzecich zgodnie z ust. 2 lit. d). Wniosek o odstępstwo przedkłada się jednocześnie Komisji i ACER. W ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku o odstępstwo ACER przekazuje Komisji uzasadnioną opinię.

Komisja przyjmuje decyzję w odniesieniu do wniosku o odstępstwo z uwzględnieniem uzasadnionej opinii ACER oraz po ocenie, czy organ regulacyjny:

- a) wykazał, że kodeks sieci lub wytyczne, lub konkretny element tych aktów, nie mogą być skutecznie wdrożone w punktach wejścia z państw trzecich i punktach wyjścia do państw trzecich; w przypadku punktów połączeń międzysystemowych z państwami trzecimi, które mają obowiązek dostosowania się do dorobku prawnego Unii w dziedzinie energii, w tym do niniejszego rozporządzenia, na podstawie umowy zawartej między Unią a tymi państwami trzecimi, ale w przypadku gdy nie zakończono stosowania lub wdrażania, we wniosku o odstępstwo określa się, których przepisów niniejszego rozporządzenia nie zastosowano lub nie wdrożono skutecznie w danym państwie trzecim lub które przepisy techniczne lub brak przepisów technicznych w państwie trzecim utrudnia stosowanie konkretnych przepisów odpowiedniego kodeksu sieci lub wytycznych;
- b) wyjaśnił, jakie środki wprowadzono, aby usunąć przeszkody w stosowaniu konkretnych przepisów odpowiedniego kodeksu sieci lub wytycznych;
- c) wykazał, że odstępstwo nie powoduje szkody dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego ani dla bezpieczeństwa dostaw do Unii lub państwa członkowskiego.

Odstępstwo ogranicza się do konkretnych przepisów, których nie można skutecznie wdrożyć, i przyznaje się je na czas określony.

Artykuł 71

Ustanawianie kodeksów sieci dotyczących gazu ziemnego

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie kodeksów sieci w następujących obszarach:

- a) zasady bezpieczeństwa i niezawodności sieci, w tym zasady dotyczące bezpieczeństwa operacyjnego sieci, a także zasady niezawodności zapewniające jakość usług sieci;
- b) zasady przyłączenia do sieci, w tym zasady dotyczące przyłączania instalacji do produkcji gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, a także procedury składania wniosków o przyłączenie;
- c) procedury operacyjne w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym plany obrony systemu przed zagrożeniami, plany odbudowy systemu, interakcje na rynku, narzędzia i ułatwienia wymiany informacji i komunikacji;
- d) zasady dotyczące wymiany handlowej w odniesieniu do technicznej i eksploatacyjnej organizacji usług dostępu do sieci i bilansowania systemu;
- e) efektywność energetyczna sieci gazu ziemnego i ich komponentów, a także efektywność energetyczna w odniesieniu do planowania sieci i inwestycji umożliwiających najbardziej efektywnie energetycznie rozwiązanie z perspektywy systemu;
- f) aspekty cyberbezpieczeństwa w transgranicznych przepływach energii elektrycznej, w tym zasady dotyczące wspólnych wymogów minimalnych, planowania, monitorowania, sprawozdawczości i zarządzania kryzysowego.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze dotyczące ustanowienia kodeksów sieci w następujących obszarach:

- a) zasady dotyczące interoperacyjności systemu gazu ziemnego, wykonujące art. 21 niniejszego rozporządzenia oraz art. 10, 39 i 44 dyrektywy (UE) 2024/1788, w tym kwestii umów dotyczących wzajemnych połączeń, przepisów dotyczących sterowania przepływem i zasad pomiaru ilości gazu ziemnego i jakości gazu, przepisów dotyczących kontroli i pomiaru przepływu gazu w odniesieniu do ilości i jakości gazu, zasad alokacji i dopasowywania, wspólnych zestawów jednostek, wymiany danych, jakości gazu, w tym przepisów dotyczących zarządzania ograniczeniami transgranicznymi wynikającymi z różnic w jakości gazu lub ze względu na różnice w praktykach w zakresie nawaniania lub ze względu na różnice w ilości domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego, analizy kosztów i korzyści związane z usunięciem transgranicznych ograniczeń przepływu, klasyfikacja wg liczby Wobbego, środki łagodzące, minimalne poziomy akceptacji parametrów jakości gazu istotnych dla zapewnienia niezakłóconego transgranicznego przepływu biometanu, na przykład zawartości tlenu, krótko- i długoterminowe monitorowanie jakości gazu, dostarczanie informacji i współpraca między odpowiednimi uczestnikami rynku, sprawozdawczość dotycząca jakości gazu, przejrzystość, procedury komunikacji, w tym w przypadku wyjątkowych okoliczności;

- b) zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi wykonujące art. 8–11 niniejszego rozporządzenia i art. 31 dyrektywy (UE) 2024/1788, w tym zasady współpracy w zakresie procedur utrzymania i wyznaczania zdolności przesyłowych mające wpływ na alokację zdolności, standaryzację produktów i jednostek z zakresu zdolności, w tym sprzedaż wiążaną, metodę alokacji, w tym algorytmy aukcji, kolejność i procedurę w odniesieniu do zdolności istniejącej, przyrostowej, ciągłej i przerywanej, platformy rezerwowania zdolności, systemy nadmiernej subskrypcji i wykupu zdolności, krótkoterminowe i długoterminowe systemy „wykorzystaj lub strać” lub wszelkie inne systemy zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, które zapobiegają akumulacji rezerw zdolności;
- c) zasady bilansowania, w tym związane z siecią zasady dotyczące procedury nominacji, zasady dotyczące opłat za niezbilansowanie, procesów rozliczeniowych związanych z dobową opłatą za niezbilansowanie oraz zasady bilansowania operacyjnego między systemami operatorów systemów przesyłowych, wykonujące art. 8–11 niniejszego rozporządzenia i art. 39 ust. 5 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- d) zasady dotyczące zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych wykonujące art. 17 i 18 niniejszego rozporządzenia oraz art. 78 ust. 7 dyrektywy (UE) 2024/1788, w tym zasady dotyczące stosowania metody wyznaczania ceny referencyjnej, związanych z nimi wymogów w zakresie konsultacji i publikacji, w tym w odniesieniu do przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych, a także kalkulacji cen bazowych standardowych produktów z zakresu zdolności, rabatów na LNG i magazynowanie, procedur wprowadzania rabatów w odniesieniu do gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego, w tym w stosownych przypadkach wspólnych zasad dotyczących mechanizmów rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi zgodnie z art. 17 ust. 4 i art. 18 niniejszego rozporządzenia;
- e) zasady określania wartości aktywów przeniesionych i specjalnej opłaty.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 81 ust. 3.

3. Po konsultacji z ACER, ENTSO gazu, ENNOH, organizacją OSD UE oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami Komisja ustanawia co trzy lata wykaz priorytetów, wskazując obszary określone w ust. 1 i 2, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci.

Jeżeli przedmiot kodeksu sieci jest bezpośrednio związany z pracą systemu dystrybucyjnego, lecz zasadniczo nie ma znaczenia dla systemu przesyłowego, Komisja może zobowiązać organizację OSD UE, we współpracy z ENTSO gazu, do zwołania komitetu redakcyjnego i przedłożenia ACER propozycji kodeksu sieci.

4. Komisja zwraca się z wnioskiem do ACER o przedłożenie jej w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym sześciu miesięcy od otrzymania wniosku Komisji, niewiążących wytycznych ramowych określających jasne i obiektywne zasady opracowywania kodeksów sieci odnoszących się do obszarów określonych w wykazie priorytetów. Wniosek Komisji może obejmować warunki, które mają zostać uregulowane w wytycznych ramowych. Te wytyczne ramowe muszą przyczyniać się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i właściwego funkcjonowania rynku. Na uzasadniony wniosek ACER Komisja może przedłużyć termin przedłożenia wytycznych ramowych.

5. ACER konsultuje się z ENTSO gazu, ENNOH, organizacją OSD UE oraz z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sprawie wytycznych ramowych przez okres nie krótszy niż dwa miesiące, w sposób otwarty i przejrzysty.

6. Na wniosek Komisji na podstawie ust. 4 ACER przedkłada jej wytyczne ramowe.

7. Jeżeli Komisja uzna, że wytyczne ramowe nie przyczyniają się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i właściwego funkcjonowania rynku, może zwrócić się do ACER z wnioskiem o przegląd wytycznych ramowych w rozsądnym terminie i o ich ponowne przedłożenie Komisji.

8. Jeżeli ACER nie przedłoży wytycznych ramowych lub nie przedłoży ich ponownie w terminie wyznaczonym przez Komisję zgodnie z ust. 4 lub 7, Komisja opracowuje dane wytyczne ramowe.

9. Komisja zwraca się z wnioskiem do ENTSO gazu lub – w przypadku gdy tak przewidziano w wykazie priorytetów, o którym mowa w ust. 3 – do organizacji OSD UE we współpracy z ENTSO gazu o przedłożenie ACER, w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym 12 miesięcy od otrzymania wniosku Komisji, propozycji kodeksu sieci zgodnie z odpowiednimi wytycznymi ramowymi.

10. ENTSO gazu lub – w przypadku gdy tak przewidziano w wykazie priorytetów, o którym mowa w ust. 3 – organizacja OSD UE, we współpracy z ENTSO gazu, zwołuje komitet redakcyjny, aby uzyskać pomoc w procesie opracowywania kodeksu sieci. W skład komitetu redakcyjnego wchodzi przedstawiciele ACER, ENTSO gazu, ENNOH, w stosownych przypadkach organizacji OSD UE, a także ograniczona liczba głównych zainteresowanych stron, na które ma to wpływ. ENTSO gazu lub – w przypadku gdy tak przewidziano w wykazie priorytetów, o którym mowa w ust. 3 – organizacja OSD UE, we współpracy z ENTSO gazu, opracowuje propozycje kodeksów sieci w obszarach, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek Komisji na podstawie ust. 9.

11. ACER weryfikuje propozycję kodeksu sieci, aby zapewnić jego zgodność z odpowiednimi wytycznymi ramowymi oraz przyczynianie się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz właściwego funkcjonowania rynku, oraz przedkłada zweryfikowany kodeks sieci Komisji w terminie sześciu miesięcy od otrzymania propozycji. W projekcie przedłożonym Komisji ACER uwzględnia uwagi przekazane przez wszystkie zaangażowane strony w trakcie prac nad propozycją kodeksu sieci, którymi kieruje ENTSO gazu lub organizacja OSD UE, oraz konsultuje się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sprawie zweryfikowanej wersji propozycji kodeksu sieci, która ma zostać przedłożona Komisji.

12. W przypadku gdy ENTSO gazu lub organizacja OSD UE nie opracowały kodeksu sieci w terminie określonym przez Komisję na podstawie ust. 9, Komisja może zwrócić się do ACER o przygotowanie projektu kodeksu sieci w oparciu o odpowiednie wytyczne ramowe. ACER może rozpocząć dalsze konsultacje w celu przygotowania projektu kodeksu sieci zgodnie z niniejszym ustępem. ACER przedkłada Komisji projekt kodeksu sieci przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem oraz może zalecić jego przyjęcie.

13. W przypadku gdy ENTSO gazu lub organizacja OSD UE nie opracowały kodeksu sieci lub ACER nie opracowała projektu kodeksu sieci, jak określono w ust. 12, Komisja, z własnej inicjatywy lub na wniosek ACER zgodnie z ust. 11, może przyjąć jeden lub większą liczbę kodeksów sieci w obszarach wymienionych w ust. 1 i 2.

14. W przypadku gdy Komisja proponuje przyjęcie kodeksu sieci z własnej inicjatywy, jak określono w ust. 13, konsultuje się w sprawie projektu kodeksu sieci z ACER, ENTSO gazu oraz ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami przez okres nie krótszy niż dwa miesiące.

15. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa Komisji do przyjmowania i zmiany wytycznych zgodnie z art. 74. Pozostaje on bez uszczerbku dla możliwości opracowywania przez ENTSO gazu niewiążących wytycznych w obszarach określonych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, w przypadku gdy takie wytyczne nie obejmują obszarów, których dotyczy wniosek skierowany do ENTSO gazu przez Komisję. ENTSO gazu przedkłada wszelkie takie wytyczne ACER do zaopiniowania oraz należyście uwzględnia tę opinię.

Artykuł 72

Ustanawianie kodeksów sieci dotyczących wodoru

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przez ustanowienie kodeksów sieci w następujących obszarach:

- a) efektywność energetyczna sieci wodorowych i ich komponentów, a także efektywność energetyczna w odniesieniu do planowania sieci i inwestycji umożliwiających najbardziej efektywnie energetycznie rozwiązanie z perspektywy systemu;
- b) zasady dotyczące interoperacyjności sieci wodorowej, w tym w zakresie umów dotyczących wzajemnych połączeń, jednostek, wymiany danych, przejrzystości, komunikacji, przepisów dotyczących informacji i współpracy między odpowiednimi uczestnikami rynku, a także jakości wodoru, w tym wspólnych specyfikacji w punktach połączeń międzysystemowych i normalizacji, nawaniania, analiz kosztów i korzyści służących usunięciu ograniczeń w przepływie transgranicznym wynikających z różnic w jakości wodoru oraz sprawozdawczości w zakresie jakości wodoru;
- c) przepisy dotyczące systemu rekompensat finansowych w odniesieniu do transgranicznej infrastruktury wodorowej, o której mowa w art. 59 dyrektywy (UE) 2024/1788;
- d) zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, w tym zasady współpracy w zakresie procedur utrzymania i wyznaczania zdolności przesyłowych mające wpływ na alokację zdolności, standaryzację produktów i jednostek z zakresu zdolności, w tym sprzedaż wiążaną, metodę alokacji, w tym algorytmy aukcji, kolejność i procedurę w odniesieniu do zdolności istniejącej, przyrostowej, ciągłej i przerywanej, platformy rezerwowania zdolności, systemy nadmiernej subskrypcji i wykupu zdolności, krótkoterminowe i długoterminowe systemy „wykorzystaj lub strać” lub wszelkie inne systemy zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, które zapobiegają akumulacji rezerw zdolności;

- e) zasady dotyczące zharmonizowanych struktur taryf za dostęp do sieci wodnorodowej, w tym taryf w punktach połączeń międzysystemowych, o których mowa w art. 7 ust. 8, zasady stosowania metody wyznaczania ceny referencyjnej, związane z nimi wymogi w zakresie konsultacji i publikacji, w tym w odniesieniu do przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych, a także kalkulacji cen wywoławczych standardowych produktów z zakresu zdolności i dozwolonych przychodów;
- f) zasady określania wartości aktywów przeniesionych i specjalnej opłaty;
- g) zasady określania międzyokresowej alokacji kosztów;
- h) zasady bilansowania, w tym związane z siecią zasady dotyczące procedury nominacji, przepisy dotyczące opłat za niezbilansowanie oraz zasady bilansowania operacyjnego między sieciami operatorów sieci wodnorodowych, opłat za niezbilansowanie, procesów rozliczeniowych związanych z dobową opłatą za niezbilansowanie i bilansowanie operacyjne między sieciami operatorów sieci wodnorodowych;
- i) aspekty cyberbezpieczeństwa w transgranicznych przepływach wodoru, w tym zasady dotyczące wspólnych wymogów minimalnych, planowania, monitorowania, sprawozdawczości i zarządzania kryzysowego.

2. Komisja może przyjmować akty wykonawcze w celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie kodeksów sieci w obszarze przepisów dotyczących przejrzystości wykonujących art. 66, w tym dalszych szczegółowych informacji dotyczących treści, częstotliwości i formy przekazywania informacji przez operatorów sieci wodnorodowych oraz wykonujących pkt 4 załącznika I do niniejszego rozporządzenia, w tym szczegółowych informacji dotyczących formatu i treści informacji niezbędnych użytkownikom sieci do skutecznego dostępu do sieci, informacji, które mają być publikowane w odpowiednich punktach, oraz szczegółowych informacji dotyczących harmonogramów.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 81 ust. 2.

3. Po konsultacji z ACER, ENNOH oraz w stosownych przypadkach z ENTSO gazu lub organizacją OSD UE, a także z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami Komisja ustanawia co trzy lata wykaz priorytetów ustalający obszary określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci. Komisja ustanawia pierwszy wykaz priorytetów opracowywania kodeksów sieci wodnorodowych w ciągu roku od ustanowienia ENNOH, jak przewidziano w art. 57.

4. Komisja zwraca się do ACER o przedłożenie jej w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym sześciu miesięcy od otrzymania wniosku Komisji, niewiązanych wytycznych ramowych określających jasne i obiektywne zasady opracowywania kodeksów sieci odnoszących się do obszarów określonych w wykazie priorytetów. Wniosek Komisji może obejmować warunki, które mają zostać uregulowane w wytycznych ramowych. Te wytyczne ramowe muszą przyczynić się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i właściwego funkcjonowania rynku. Na uzasadniony wniosek ACER Komisja może przedłużyć termin przedłożenia wytycznych ramowych.

5. ACER przeprowadza konsultacje z ENNOH i w stosownych przypadkach z ENTSO gazu, a także z innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sprawie wytycznych ramowych przez okres nie krótszy niż dwa miesiące, w otwarty i przejrzysty sposób.

6. Na wniosek Komisji na podstawie ust. 4 ACER przedkłada jej wytyczne ramowe.

7. Jeżeli Komisja uzna, że wytyczne ramowe nie przyczyniają się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i właściwego funkcjonowania rynku, może zwrócić się do ACER z wnioskiem o przegląd wytycznych ramowych w rozsądnym terminie i o ich ponowne przedłożenie Komisji.

8. Jeżeli ACER nie przedłoży wytycznych ramowych lub nie przedłoży ich ponownie w terminie wyznaczonym przez Komisję zgodnie z ust. 4 lub 7, Komisja opracowuje dany projekt wytycznych ramowych.

9. Komisja zwraca się z wnioskiem do ENNOH o przedłożenie ACER, w rozsądnym terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od otrzymania wniosku Komisji, propozycji kodeksu sieci zgodnie z odpowiednimi wytycznymi ramowymi.

10. ENNOH zwołuje komitet redakcyjny, który ma jej pomóc w procesie opracowywania kodeksu sieci. W skład komitetu redakcyjnego wchodzi przedstawiciele ACER, ENTSO gazu, ENTSO energii elektrycznej, w stosownych przypadkach organizacji OSD UE, a także ograniczona liczba głównych zainteresowanych stron, na które ma to wpływ. ENNOH opracowuje propozycje kodeksów sieci w obszarach, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek Komisji na podstawie ust. 9.

11. ACER weryfikuje propozycję kodeksu sieci, aby zapewnić jego zgodność z odpowiednimi wytycznymi ramowymi oraz przyczynianie się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz właściwego funkcjonowania rynku, oraz przedkłada zweryfikowany kodeks sieci Komisji w terminie sześciu miesięcy od otrzymania propozycji. W projekcie przedłożonym Komisji ACER uwzględni opinie przekazane przez wszystkie zaangażowane strony w trakcie prac nad propozycją kodeksu sieci pod kierunkiem ENNOH oraz konsultuje się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sprawie propozycji kodeksu sieci, która ma zostać przedłożona Komisji.

12. W przypadku gdy ENNOH nie opracowała kodeksu sieci w terminie określonym przez Komisję na podstawie ust. 9, Komisja może zwrócić się do ACER o przygotowanie projektu kodeksu sieci w oparciu o odpowiednie wytyczne ramowe. W celu przygotowywania projektu kodeksu sieci zgodnie z niniejszym ustępem ACER może rozpocząć dalsze konsultacje w celu przygotowania projektu kodeksu sieci zgodnie z niniejszym ustępem. ACER przedkłada Komisji projekt kodeksu sieci przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem oraz może zalecić jego przyjęcie.

13. W przypadku gdy ENNOH nie opracowała kodeksu sieci lub ACER nie opracuje projektu kodeksu sieci, jak określono w ust. 12, Komisja może, z własnej inicjatywy lub na wniosek ACER zgodnie z ust. 11, przyjąć przynajmniej jeden lub większą liczbę kodeksów sieci w obszarach wymienionych w ust. 1 i 2.

14. W przypadku gdy Komisja proponuje przyjęcie kodeksu sieci z własnej inicjatywy, jak określono w ust. 13, konsultuje się w sprawie projektu kodeksu sieci z ACER, ENNOH, ENTSO gazu i ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami przez okres nie krótszy niż dwa miesiące.

15. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa Komisji do przyjmowania i zmiany wytycznych zgodnie z art. 74. Pozostaje on bez uszczerbku dla możliwości opracowywania przez ENNOH niewiążących wytycznych w obszarach określonych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, w przypadku gdy takie wytyczne nie obejmują obszarów, których dotyczy wniosek skierowany do ENNOH przez Komisję. ENNOH przedkłada wszelkie takie wytyczne ACER do zaopiniowania oraz należyście uwzględni tę opinię.

Artykuł 73

Zmiany w kodeksach sieci

1. Komisja jest uprawniona do zmiany kodeksów sieci w obszarach wymienionych w art. 71 ust. 1 i 2 oraz w art. 72 ust. 1 i 2 zgodnie z odpowiednią procedurą określoną w tych artykułach.

2. Strony, które mogą mieć interes w związku z którymkolwiek kodeksem sieci przyjętym zgodnie z art. 70, 71, 72 oraz niniejszym artykułem, w tym: ENTSO gazu, ENNOH, organizacja OSD UE, organy regulacyjne, operatorzy systemów dystrybucyjnych, operatorzy systemów przesyłowych, użytkownicy systemu i konsumenci, mogą przedkładać ACER projekty zmian do tego kodeksu sieci. ACER może również proponować zmiany z własnej inicjatywy.

3. ACER może przedłożyć Komisji uzasadnione propozycje zmian, wyjaśniając, w jaki sposób takie wnioski są zgodne z celami kodeksów sieci określonymi w art. 70 niniejszego rozporządzenia. W przypadku gdy uzna propozycję zmian za dopuszczalną, a także w przypadku zmian proponowanych z własnej inicjatywy, ACER konsultuje się ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2019/942.

Artykuł 74

Wytyczne

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania wiążących wytycznych w obszarach wymienionych w niniejszym artykule.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania wytycznych w obszarach, w których takie akty mogłyby być również opracowane w ramach procedury opracowywania kodeksów sieci zgodnie z art. 71 i 72. Te wytyczne przyjmuje się w drodze aktów delegowanych lub aktów wykonawczych, w zależności od odpowiednich uprawnień przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie wytycznych w następujących obszarach:

a) szczegóły dotyczące usług związanych z dostępem stron trzecich, w tym charakter, czas trwania i inne wymogi dotyczące tych usług, zgodnie z art. 6, 7 i 8;

b) szczegóły dotyczące zasad będących podstawą mechanizmu alokacji zdolności oraz stosowania procedur zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych, zgodnie z art. 10 i 11;

- c) szczegóły dotyczące dostarczania informacji i określenia informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu oraz określenia wszystkich odpowiednich punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości, w tym informacji, które należy publikować, dotyczących wszystkich odpowiednich punktów, a także harmonogramu publikowania tych informacji, zgodnie z art. 33 i 34;
- d) szczegóły dotyczące metod obliczania taryf związanych z transgranicznym handlem gazem ziemnym, zgodnie z art. 17 i 18.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu zmiany wytycznych określonych w załączniku I, aby sprecyzować:
- a) szczegóły informacji, które należy publikować, dotyczące metody stosowanej do ustalania regulowanych przychodów operatora systemu przesyłowego, zgodnie z art. 33 i 34;
- b) szczegóły zasad dotyczących mechanizmów alokacji zdolności i procedur zarządzania ograniczeniami – w ramach wykonywania art. 10 i 11;
- c) szczegóły informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu gazu ziemnego – w ramach wykonywania art. 33 ust. 1;
- d) szczegóły definicji wszystkich odpowiednich punktów, informacji, które należy publikować, i harmonogramu wymogów w zakresie przejrzystości – w ramach wykonywania art. 33;
- e) szczegóły formatu i treści informacji technicznych dotyczących dostępu do sieci, które mają być publikowane przez operatorów sieci wodorowych – w ramach wykonywania art. 66.
5. Zmieniając wytyczne, Komisja konsultuje się z:
- a) ACER, ENTSO gazu i organizacją OSD UE oraz, w stosownych przypadkach, z innymi zainteresowanymi stronami – w sprawie wytycznych dotyczących gazu ziemnego;
- b) ACER, ENNOH i organizacją OSD UE oraz, w stosownych przypadkach, z innymi zainteresowanymi stronami – w sprawie wytycznych dotyczących wodoru.

Artykuł 75

Prawo państw członkowskich do wprowadzania bardziej szczegółowych środków

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do utrzymania lub wprowadzenia środków zawierających przepisy bardziej szczegółowe niż te określone w niniejszym rozporządzeniu, w wytycznych, o których mowa w art. 74, lub w kodeksach sieci, o których mowa w art. 70–73, pod warunkiem że środki te są zgodne z prawem Unii.

Artykuł 76

Przekazywanie informacji oraz poufność

1. Państwa członkowskie oraz organy regulacyjne przekazują Komisji, na wniosek, informacje niezbędne do celów egzekwowania niniejszego rozporządzenia, w tym wytyczne i kodeksy sieci przyjęte na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. Komisja ustala rozsądny termin, w jakim należy dostarczać informacje, uwzględniając stopień złożoności i pilności wymaganych informacji.
3. Jeżeli państwo członkowskie lub zainteresowany organ regulacyjny nie przekazał informacji w ustalonym przez Komisję terminie, Komisja może zwrócić się o wszelkie informacje niezbędne do celów egzekwowania niniejszego rozporządzenia bezpośrednio do zainteresowanych przedsiębiorstw.

Wysyłając przedsiębiorstwu wniosek o udzielenie informacji, Komisja przesyła równocześnie kopię tego wniosku do państwa członkowskiego lub zainteresowanego organu regulacyjnego państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się siedziba danego przedsiębiorstwa.

4. W swoim wniosku o udzielenie informacji Komisja określa podstawę prawną wniosku, termin, w jakim informacja ma zostać przekazana, cel wniosku, a także sankcje przewidziane w art. 77 ust. 2 za przekazanie informacji nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd.

5. Informacji, o których udzielenie się zwrócono, dostarczają właściciele przedsiębiorstwa lub ich przedstawiciele, a w przypadku osób prawnych, osoby fizyczne uprawnione do reprezentowania przedsiębiorstwa zgodnie z prawem lub ich statutem. W przypadku gdy do przekazywania informacji w imieniu ich klienta upoważnieni są prawnicy, klient ponosi w pełni odpowiedzialność w przypadku, gdy przekazane informacje są nieprawdziwe, niepełne lub wprowadzają w błąd.

6. W przypadku gdy przedsiębiorstwo nie przekaze informacji, o których udzielenie się zwrócono, w wyznaczonym przez Komisję terminie lub przekaze niepełne informacje, Komisja może wymagać przekazania tych informacji w drodze decyzji. W decyzji tej określa się, jakie informacje są wymagane, oraz wskazuje rozsądny termin, w jakim informacje mają zostać przekazane. W decyzji tej informuje się o sankcjach przewidzianych w art. 77 ust. 2. Zawiera ona również informacje o prawie do kontroli tej decyzji przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Komisja wysła równocześnie kopię swojej decyzji do państwa członkowskiego, w którym znajduje się miejsce zamieszkania osoby lub siedziba przedsiębiorstwa, lub do organu regulacyjnego tego państwa członkowskiego.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów egzekwowania niniejszego rozporządzenia.

Komisja nie może ujawniać informacji, które uzyskano zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w przypadku gdy informacje te są objęte tajemnicą zawodową.

Artykuł 77

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia, kodeksów sieci, a także wytycznych przyjętych na podstawie art. 70–74 oraz wytycznych określonych w załączniku I i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonywania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach oraz powiadamiają ją niezwłocznie o wszelkich późniejszych zmianach, które ich dotyczą.

2. Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwo grzywnę nieprzekraczającą 1 % wartości całkowitego obrotu w poprzedzającym roku obrotowym, w przypadku gdy przedsiębiorstwo to umyślnie lub przez zaniechanie, w odpowiedzi na wniosek o udzielenie informacji przesłany zgodnie z art. 76 ust. 4, przekazało nieprawdziwe, niepełne lub wprowadzające w błąd informacje lub nie dostarczyło informacji w terminie określonym w decyzji podjętej zgodnie z art. 76 ust. 6 akapit pierwszy. Ustalając wysokość grzywny, Komisja bierze pod uwagę powagę naruszenia przez przedsiębiorstwo kodeksów sieci przyjętych na podstawie art. 70–74 i wytycznych określonych w załączniku I.

3. Sankcje przewidziane zgodnie z ust. 1 oraz wszelkie decyzje podejmowane zgodnie z ust. 2 nie mogą mieć charakteru karnoprawnego.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 78

Nowa infrastruktura gazu ziemnego i wodoru

1. Istotna nowa infrastruktura gazu ziemnego, a mianowicie połączenia wzajemne, instalacje LNG i instalacje magazynowania gazu ziemnego, mogą na wniosek zostać zwolnione na czas określony ze stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia z wyjątkiem art. 34 ust. 5 i 6, a także ze stosowania art. 31 ust. 1, art. 32, 33 i 60, art. 78 ust. 7 i 9 oraz art. 79 ust. 1 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Istotna nowa infrastruktura wodorowa, mianowicie połączenia wzajemne, terminale wodorowe i podziemne instalacje magazynowania wodoru, mogą na wniosek zostać zwolnione na czas określony ze stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem art. 34 ust. 5 i 6, a także ze stosowania art. 35, 36, 37 i 68 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Każde takie zwolnienie podlega wszystkim następującym warunkom:

a) inwestycja zwiększa konkurencję w zakresie dostaw gazu ziemnego lub dostaw wodoru oraz zwiększa bezpieczeństwo dostaw;

- b) inwestycja przyczynia się do obniżenia emisyjności oraz osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu i energii, a decyzję o niej podjęto z zastosowaniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”;
- c) poziom ryzyka związanego z inwestycją jest taki, że inwestycja ta nie zostałaby zrealizowana, gdyby nie udzielono zwolnienia;
- d) infrastruktura jest własnością osoby fizycznej lub prawnej, odrębnej – przynajmniej w zakresie formy prawnej – od operatorów systemów, w których systemach ta infrastruktura ma zostać zbudowana;
- e) na użytkowników tej infrastruktury nałożone są opłaty;
- f) zwolnienie nie powoduje szkody dla konkurencji na odpowiednich rynkach, na które inwestycja może mieć wpływ, na prawidłowe funkcjonowanie zintegrowanego rynku wewnętrznego gazu ziemnego lub wodoru, na prawidłowe funkcjonowanie danych systemów podlegających regulacji, na obniżenie emisyjności lub na bezpieczeństwo dostaw Unii;
- g) infrastruktura nie otrzymała unijnej pomocy finansowej na roboty na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153⁽⁴⁰⁾.

Warunki, o których mowa w akapicie trzecim, ocenia się z uwzględnieniem zasady solidarności energetycznej. Właściwe organy krajowe uwzględniają sytuację w innych państwach członkowskich, na które zwolnienie może mieć wpływ, oraz równowagę ewentualne negatywne skutki z korzystnymi skutkami na ich terytorium.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się również w przypadku znacznego wzrostu zdolności istniejącej infrastruktury i zmian tej infrastruktury umożliwiających rozwój nowych źródeł dostaw gazu odnawialnego i gazu niskoemisyjnego.
3. Organ regulacyjny może, indywidualnie dla każdego przypadku, podjąć decyzję o zwolnieniu, o którym mowa w ust. 1 i 2.

Przed przyjęciem decyzji o zwolnieniu organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, inny właściwy organ zainteresowanego państwa członkowskiego konsultuje się z:

- a) organami regulacyjnymi państw członkowskich, na których rynki nowa infrastruktura może wywierać wpływ; oraz
- b) odpowiednimi organami państw trzecich, w przypadku gdy dana infrastruktura jest połączona z siecią unijną objętą jurysdykcją państwa członkowskiego i rozpoczyna się lub kończy w państwie trzecim lub w państwach trzecich.

W przypadku gdy konsultowane organy państwa trzeciego nie odpowiedzą na wniosek o konsultacje w rozsądnym czasie lub w określonym terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy, zainteresowany organ regulacyjny może przyjąć niezbędną decyzję.

4. W przypadku gdy dana infrastruktura znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, ACER może przedłożyć opinię doradczą organom regulacyjnym zainteresowanych państw członkowskich w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z tych organów regulacyjnych. Taka opinia doradcza może zostać wykorzystana jako podstawa decyzji organów regulacyjnych.

W przypadku gdy wszystkie zainteresowane organy regulacyjne osiągnęły porozumienie w odniesieniu do decyzji o zwolnieniu w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z organów regulacyjnych, informują one ACER o swojej decyzji. W przypadku gdy dana infrastruktura jest linią przesyłową między państwem członkowskim a państwem trzecim, organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, inny właściwy organ państwa członkowskiego, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia międzysystemowego z siecią państw członkowskich, przed przyjęciem decyzji o zwolnieniu może konsultować się z odpowiednim organem tego państwa trzeciego w celu zapewnienia spójnego stosowania niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do danej infrastruktury na terytorium oraz, w stosownych przypadkach, na morzu terytorialnym tego państwa członkowskiego. W przypadku gdy konsultowany organ państwa trzeciego nie odpowie na wniosek o konsultacje w rozsądnym czasie lub w określonym terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy, zainteresowany organ regulacyjny może przyjąć niezbędną decyzję.

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę” i uchylające rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz.U. L 249 z 14.7.2021, s. 38).

ACER wykonuje, zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942, zadania powierzone organom regulacyjnym państw członkowskich na podstawie tego artykułu:

- a) w przypadku gdy wszystkie zainteresowane organy regulacyjne nie zdołały osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z tych organów regulacyjnych; lub
- b) na wspólny wniosek zainteresowanych organów regulacyjnych.

Wszystkie zainteresowane organy regulacyjne mogą wspólnie wystąpić z wnioskiem o przedłużenie terminu, o którym mowa w akapicie trzecim lit. a), o maksymalnie trzy miesiące.

5. Przed przyjęciem decyzji ACER konsultuje się z odpowiednimi organami regulacyjnymi oraz z wnioskodawcami.
6. Zwolnienie może obejmować całość lub część zdolności nowej infrastruktury lub istniejącej infrastruktury o znacząco zwiększonej zdolności.

Przy podejmowaniu decyzji o udzielenie zwolnienia zwraca się uwagę, indywidualnie dla każdego przypadku, na potrzebę nałożenia warunków dotyczących okresu obowiązywania zwolnienia i niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury. Przy podejmowaniu decyzji w sprawie tych warunków uwzględnia się w szczególności dodatkową zdolność, która ma być zbudowana, lub zmianę istniejącej zdolności, przewidywany okres projektu oraz uwarunkowania krajowe.

Przed przyznaniem zwolnienia organ regulacyjny podejmuje decyzje w sprawie zasad i mechanizmów zarządzania i alokacji zdolności. Zgodnie z tymi zasadami wszyscy potencjalni użytkownicy infrastruktury są wzywani do zgłoszenia swojego zainteresowania zawieraniem umów dotyczących zdolności, zanim nastąpi alokacja zdolności dla nowej infrastruktury, w tym również alokacja na własny użytek. Organ regulacyjny wymaga, aby zasady dotyczące zarządzania ograniczeniami obejmowały obowiązek oferowania niewykorzystanej zdolności na rynku wtórnym, oraz wymaga, aby użytkownicy infrastruktury byli uprawnieni do handlu swoimi zakontraktowanymi zdolnościami na rynku wtórnym. W swojej ocenie kryteriów, o których mowa w ust. 1 lit. a), c) i f), organ regulacyjny uwzględnia wyniki procedury alokacji zdolności.

Decyzję o zwolnieniu, w tym wszelkie warunki, o których mowa w akapicie drugim, odpowiednio się uzasadnia i podaje do wiadomości publicznej.

7. Analizując, czy oczekuje się, że istotna nowa infrastruktura zwiększy bezpieczeństwo dostaw zgodnie z ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu, właściwy organ rozważa, w jakim stopniu nowa infrastruktura ma poprawić wypełnianie przez państwa członkowskie ich zobowiązań wynikających z rozporządzenia (UE) 2017/1938, zarówno na poziomie regionalnym, jak i krajowym.
8. W przypadku gdy organ inny niż organ regulacyjny jest właściwy do przyjęcia decyzji o zwolnieniu, państwa członkowskie mogą postanowić, że ich organ regulacyjny lub ACER, w zależności od przypadku, przedkłada temu właściwemu organowi w zainteresowanym państwie członkowskim opinię w sprawie wniosku o zwolnienie przed przyjęciem formalnej decyzji o zwolnieniu. Opinię tę publikuje się wraz z decyzją.
9. Właściwy organ niezwłocznie po otrzymaniu przekazuje Komisji kopię każdego wniosku o zwolnienie. Właściwy organ niezwłocznie zgłasza Komisji decyzję o zwolnieniu, wraz ze wszystkimi odpowiednimi informacjami. Informacje te mogą zostać przedłożone Komisji w formie zagregowanej, umożliwiającego jej ocenę decyzji o zwolnieniu, oraz zawierają w szczególności:
  - a) szczegółowe powody, na podstawie których organ regulacyjny lub państwo członkowskie przyznały zwolnienie lub odmówiły jego przyznania, wraz z odniesieniem do odpowiedniej litery lub liter ust. 1, w których określono warunki, na których oparta jest taka decyzja, w tym informacje finansowe uzasadniające potrzebę zastosowania zwolnienia;
  - b) przeprowadzone analizy wpływu na konkurencję i prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego spowodowanego przyznaniem zwolnienia,
  - c) uzasadnienie okresu trwania zwolnienia oraz wielkości tej części całkowitej zdolności danej infrastruktury, w odniesieniu do której przyznano zwolnienie;
  - d) w przypadku zwolnienia dotyczącego połączenia wzajemnego – wyniki konsultacji z zainteresowanymi organami regulacyjnymi;
  - e) wpływ infrastruktury na dywersyfikację dostaw.

10. W terminie 50 dni roboczych od następnego dnia po otrzymaniu powiadomienia zgodnie z ust. 9 Komisja może przyjąć decyzję o zwróceniu się do organów powiadamiających, aby zmieniły lub cofnęły decyzję o przyznaniu zwolnienia. Przed przyjęciem decyzji o zwolnieniu Komisja może zwrócić się do Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmian Klimatu ustanowionego na podstawie art. 10a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 ⁽⁴¹⁾ o opinię, czy zwolnienie przyczynia się do osiągnięcia celów Unii w zakresie klimatu i energii. Termin ten może zostać przedłużony o dodatkowe 50 dni roboczych, w przypadku gdy Komisja zwróci się o przekazanie dalszych informacji. Bieg tego dodatkowego terminu rozpoczyna się następnego dnia po otrzymaniu pełnych informacji. Początkowy termin może również zostać przedłużony za zgodą zarówno Komisji, jak i organów powiadamiających.

Zgłoszenie uznaje się za cofnięte, w przypadku gdy informacje, o które wystąpiono, nie zostały dostarczone w terminie określonym we wniosku, o ile przed jego upływem nie został on przedłużony za zgodą zarówno Komisji, jak i organu regulacyjnego, lub organ regulacyjny, w należycie uzasadnionym oświadczeniu, nie poinformował Komisji o tym, że uważa powiadomienie za kompletne.

Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji w sprawie zmiany decyzji lub cofnięcia decyzji o zwolnieniu w terminie miesiąca oraz odpowiednio informuje Komisję.

Komisja zachowuje poufność szczególnie chronionych informacji handlowych.

W przypadku gdy Komisja zatwierdzi decyzję o zwolnieniu, zatwierdzenie to wygasa:

- a) po upływie dwóch lat od przyjęcia, w przypadku gdy budowa infrastruktury jeszcze się nie rozpoczęła;
- b) po upływie pięciu lat od przyjęcia, w przypadku gdy infrastruktura nie zaczęła funkcjonować w tym okresie, chyba że Komisja uzna, że wszelkie opóźnienia wynikają z poważnych przeszkód niezależnych od osoby, której przyznano zwolnienie.

11. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 80 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie wytycznych dotyczących stosowania warunków określonych w ust. 1 niniejszego artykułu oraz procedur, zgodnie z którymi należy postępować do celów stosowania ust. 3, 6, 8 i 9 niniejszego artykułu.

Artykuł 79

Odstępstwa

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do systemów przesyłowych gazu ziemnego znajdujących się w państwach członkowskich w okresie obowiązywania odstępstw przyznanych na podstawie art. 86 dyrektywy (UE) 2024/1788.

Artykuł 80

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 14 ust. 5, art. 18 ust. 3, art. 31 ust. 3, art. 71 ust. 1, art. 72 ust. 1, art. 74 ust. 3 i 4 oraz art. 78 ust. 11, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 4 sierpnia 2024 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 14 ust. 5, art. 18 ust. 3, art. 31 ust. 3, art. 71 ust. 1, art. 72 ust. 1, art. 74 ust. 3 i 4 oraz art. 78 ust. 11, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽⁴¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13).

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 14 ust. 5, art. 18 ust. 3, art. 31 ust. 3, art. 71 ust. 1, art. 72 ust. 1, art. 74 ust. 3 lub 4 lub art. 78 ust. 11 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 81

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ustanowiony na mocy art. 91 dyrektywy (UE) 2024/1788. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 82

Przegląd i sprawozdawczość

1. Do dnia 31 grudnia 2030 r. Komisja przeprowadzi przegląd niniejszego rozporządzenia oraz przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, któremu w stosownych przypadkach będą towarzyszyć wnioski ustawodawcze.
2. Do dnia 5 sierpnia 2029 r. Komisja może przygotować sprawozdanie, w którym przeanalizuje, w jaki sposób umożliwić silniejszą integrację systemu i wykorzystać dalsze synergie między sektorami wodoru, energii elektrycznej i gazu ziemnego, innymi tym oceni możliwość wzmocnionej współpracy między ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH lub ich integracji. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszą wnioski ustawodawcze.

Artykuł 83

Zmiany w rozporządzeniu (UE) nr 1227/2011

W rozporządzeniu (UE) nr 1227/2011 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 1 lit. b) oraz pkt 4 i 5, art. 3 ust. 3, art. 3 ust. 4 lit. c), art. 4 ust. 1 oraz art. 8 ust. 5 sformułowanie „energia elektryczna lub gaz ziemny” zastępuje się sformułowaniem „energia elektryczna, wodór lub gaz ziemny”, z dostosowaniem form gramatycznych;
- 2) w art. 6 ust. 2 lit. a) i b) sformułowanie „rynki energii elektrycznej i gazu” zastępuje się sformułowaniem „rynki energii elektrycznej, wodoru i gazu ziemnego”, z dostosowaniem formy gramatycznej.

Artykuł 84

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2017/1938

W rozporządzeniu (UE) 2017/1938 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy mające zagwarantować bezpieczeństwo dostaw gazu w Unii poprzez zapewnienie prawidłowego i ciągłego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu, poprzez umożliwienie wprowadzenia środków wyjątkowych, w tym środków solidarnościowych stosowanych w ostateczności, w przypadku gdy rynek nie jest już w stanie zapewnić wymaganych dostaw gazu, oraz poprzez przejrzyste określenie i podział obowiązków między przedsiębiorstwa gazowe, państwa członkowskie i Unię w zakresie działań zapobiegawczych, jak i reakcji na konkretne zakłócenia dostaw gazu. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się również przejrzyste mechanizmy koordynacji planowania i reagowania, w duchu solidarności, na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym w przypadkach sytuacji nadzwyczajnych.”;

2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) uchyla się pkt 1;

b) dodaje się punkt w brzmieniu:

„32) »gaz« oznacza gaz ziemny zdefiniowany w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2024/1788 (*).

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmieniająca dyrektywę (UE) 2023/1791 i uchylająca dyrektywę 2009/73/WE (Dz.U. L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).”;

3) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do dnia 1 listopada 2026 r. ENTSOG przeprowadzi ogólnounijną symulację scenariuszy zakłóceń dostaw i infrastruktury gazu, obejmującą scenariusze zakładające długotrwałe odcięcie jednego ze źródeł dostaw. Symulacja obejmuje określenie i ocenę korytarzy dostaw awaryjnych gazu i musi także wskazywać, które państwa członkowskie mogą zaradzić zidentyfikowanym ryzykom, w tym w odniesieniu do magazynowania i LNG, a także scenariusze badające wpływ zmniejszenia zapotrzebowania na gaz dzięki oszczędności energii i środkom w zakresie efektywności energetycznej. Scenariusze zakłóceń dostaw i infrastruktury gazu oraz metodykę symulacji określa ENTSOG we współpracy z GKG. ENTSOG zapewnia odpowiedni poziom przejrzystości oraz dostęp do założeń modelowania stosowanych w jego scenariuszach. Ogólnounijną symulację scenariuszy dotyczących dostaw gazu i zakłóceń infrastruktury powtarza się co cztery lata, dopóki okoliczności będą uzasadniać częstsze aktualizacje.”;

b) ust. 4 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) uwzględnienie ryzyka związanego z kontrolą nad infrastrukturą mającą znaczenie dla bezpieczeństwa dostaw gazu w zakresie, w jakim ryzyko to może obejmować, między innymi, ryzyko niedoinwestowania, ograniczenia dywersyfikacji, niewłaściwego wykorzystania istniejącej infrastruktury, w tym akumulację rezerw zdolności magazynowania, lub naruszenie prawa Unii.”;

4) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany:

a) uchyla się ust. 1;

b) ust. 3 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Rozdziały regionalne zawierają odpowiednie i skuteczne środki transgraniczne, w tym w odniesieniu do magazynowania gazu i LNG, pod warunkiem zgody wdrażających te środki państw członkowskich z tej samej lub z różnych grup ryzyka, których dotyczy dany środek, na podstawie symulacji, o której mowa w art. 7 ust. 1, i wspólnej oceny ryzyka.”;

5) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 8a

Środki dotyczące cyberbezpieczeństwa

1. Ustanawiając plany działań zapobiegawczych i plany na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, państwa członkowskie uwzględniają odpowiednie środki związane z cyberbezpieczeństwem.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 19 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez ustanowienie przepisów sektorowych dotyczących cyberbezpieczeństwa transgranicznych przepływów gazu, w tym przepisów dotyczących wspólnych minimalnych wymogów, planowania, monitorowania, sprawozdawczości i zarządzania kryzysowego.

3. W celu opracowania aktów delegowanych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, Komisja ściśle współpracuje z Agencją, Agencją Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA), ENTSOG i ograniczoną liczbą najważniejszych zainteresowanych stron, których to dotyczy, a także podmiotami posiadającymi istniejące kompetencje w zakresie cyberbezpieczeństwa, w ramach ich własnego mandatu, takimi jak centra operacji w dziedzinie cyberbezpieczeństwa (SOC) istotne dla podmiotów objętych regulacją oraz zespoły reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego (CSIRT), o których mowa w art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 (*).

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148 (dyrektywa NIS 2) (Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 80).;

6) w art. 9 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) informacje o pozostałych środkach zapobiegawczych mających odnosić się do ryzyk zidentyfikowanych w ocenie ryzyka, takich jak środki związane z potrzebą poprawy połączeń wzajemnych między sąsiadującymi ze sobą państwami członkowskimi, dalszej poprawy efektywności energetycznej, zapobiegania akumulacji rezerw zdolności i zmniejszenia zapotrzebowania na gaz oraz z możliwością dywersyfikacji dróg i źródeł dostaw gazu oraz z regionalnym wykorzystaniem istniejących zdolności w zakresie magazynowania i LNG – w stosownych przypadkach – aby w zakresie, w jakim jest to możliwe, utrzymać dostawy gazu dla wszystkich odbiorców;”;

b) dodaje się literę w brzmieniu:

„l) informacje dotyczące środków związanych z cyberbezpieczeństwem, o których mowa w art. 8a.”;

7) w art. 11 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„7a. Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 1, 2 i 3, art. 6b ust. 1 akapit trzeci lit. a), art. 6c ust. 2 akapit drugi lit. b) i art. 10 ust. 1 lit. l) państwa członkowskie mogą wyjątkowo zadecydować o podjęciu środków tymczasowych mających na celu ograniczenie zużycia gazu w celach innych niż nieodzowne przez odbiorców chronionych, w szczególności w przypadku ogłoszenia jednego ze stanów kryzysowych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu lub stanu nadzwyczajnego w regionie lub w Unii na podstawie art. 12. Takie środki tymczasowe ograniczone są do zużycia gazu w celach innych niż nieodzowne i uwzględnia się w nich następujące elementy:

a) wpływ zakłócenia na łańcuchy dostaw, które mają kluczowe znaczenie dla społeczeństwa;

b) ewentualny negatywny wpływ w innych państwach członkowskich, w szczególności na łańcuchy dostaw sektorów niższego szczebla, które mają kluczowe znaczenie dla społeczeństwa;

c) potencjalne długotrwałe szkody w instalacjach przemysłowych;

d) możliwości ograniczenia zużycia i stosowania produktów zastępczych w Unii.

Takie wyjątkowe środki można podjąć dopiero wówczas, gdy właściwe organy przeprowadziły ocenę warunków służących określeniu innych niż nieodzowne ilości gazu.

W wyniku zastosowania środków, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, unika się ograniczenia zużycia gazu w celach innych niż nieodzowne przez odbiorców wrażliwych, określonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 26 dyrektywy (UE) 2024/1788.”;

8) art. 12 ust. 6 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„W ciągu trzech dni od powiadomienia o żądaniu Komisji państwo członkowskie lub właściwy organ zmieniają podjęte działania oraz powiadamiają o tym Komisję lub informują ją o powodach, dla których nie zgadzają się z jej żądaniem. W przypadku braku zgody Komisja może, w ciągu trzech dni od otrzymania informacji, zmienić lub wycofać swoje

żądanie lub zwołać w celu rozpatrzenia tej kwestii posiedzenie z państwem członkowskim lub właściwym organem oraz, w przypadku gdy Komisja uzna to za niezbędne, z GKG. Komisja przedstawia szczegółowe uzasadnienie żądanych zmian danego działania. Państwo członkowskie lub właściwy organ modyfikują swoje działania lub podejmują działania w celu zapewnienia zgodności z ust. 5 w zakresie, w jakim jest to technicznie możliwe i bezpieczne dla integralności systemu gazowego. Państwo członkowskie lub właściwy organ informują Komisję o przyjętych środkach.”;

9) w art. 13 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3, 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„3. Środek solidarnościowy podejmuje się w ostateczności i stosuje się go pod warunkiem, że państwo członkowskie zwracające się o wsparcie:

a) ogłosiło sytuację nadzwyczajną na podstawie art. 11;

b) nie było w stanie pokryć deficytu w dostawach gazu do swoich odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia pomimo zastosowania środka, o którym mowa w art. 11 ust. 3, lub – w przypadku gdy państwo członkowskie podjęło środki tymczasowe mające na celu ograniczenie zużycia gazu w celach innych niż nieodzowne przez odbiorców chronionych zgodnie z art. 11 ust. 7a – nieodzownych ilości gazu zużywanego przez odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia;

c) wyczerpało wszystkie środki rynkowe (środki dobrowolne), wszystkie środki nierynkowe (środki obowiązkowe) oraz inne środki zawarte w planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej;

d) skierowało wyraźny wniosek do Komisji oraz właściwych organów wszystkich państw członkowskich, z którymi jest połączone bezpośrednio albo – zgodnie z ust. 2 – poprzez państwo trzecie, któremu to wnioskowi towarzyszy opis wdrożonych środków, o których mowa w lit. c) niniejszego ustępu.

3a. Państwa członkowskie, które są zobowiązane do udzielenia solidarnego wsparcia na podstawie ust. 1, uprawnione są do odliczenia od oferty solidarnego wsparcia dostawy do odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia lub – w przypadku gdy państwo członkowskie podjęło tymczasowe środki mające na celu ograniczenie zużycia w celach innych niż nieodzowne przez odbiorców chronionych zgodnie z art. 11 ust. 7a – dostawy nieodzownych ilości gazu zużywanego przez odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia.

4. Państwa członkowskie, które otrzymują wniosek o solidarne wsparcie, przedstawiają oferty na podstawie dobrowolnych środków po stronie zapotrzebowania w takim zakresie i tak długo, jak to możliwe, zanim skorzystają ze środków nierynkowych.

W przypadku gdy okaże się, że środki rynkowe są dla państwa członkowskiego udzielającego solidarnego wsparcia niewystarczające do pokrycia deficytu dostaw gazu dla odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia w państwie członkowskim zwracającym się o wsparcie, państwo członkowskie udzielające solidarnego wsparcia może wprowadzić środki nierynkowe, aby spełnić obowiązki określone w ust. 1 i 2.

5. Jeżeli więcej niż jedno państwo członkowskie mogłoby udzielić solidarnego wsparcia państwu członkowskiemu zwracającemu się o wsparcie, państwo członkowskie zwracające się o wsparcie, po konsultacji ze wszystkimi państwami członkowskimi zobowiązanymi do udzielenia solidarnego wsparcia, wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kosztów, szybkości dostawy, niezawodności i dywersyfikacji dostaw gazu. W przypadku gdy okaże się, że dostępne oferty rynkowe nie są wystarczające do pokrycia deficytu w dostawach gazu do odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia w państwie członkowskim zwracającym się o wsparcie lub deficytu w dostawach nieodzownych ilości gazu do odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia w tym państwie członkowskim – w przypadku gdy państwo członkowskie zwracające się o wsparcie podjęło środki tymczasowe mające na celu ograniczenie zużycia gazu w celach innych niż nieodzowne przez odbiorców chronionych zgodnie z art. 11 ust. 7a – państwa członkowskie zobowiązane do udzielenia solidarnego wsparcia zobowiązane są do uruchomienia środków nierynkowych.”;

b) w ust. 8 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym sformułowanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

„Solidarne wsparcie na podstawie niniejszego rozporządzenia udzielane jest na zasadzie rekompensaty. Państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie niezwłocznie wypłaca państwu członkowskiemu udzielającemu solidarnego wsparcia uczciwą rekompensatę lub zapewnia jej niezwłoczną wypłatę.

W przypadku gdy dwa państwa członkowskie dojdą do porozumienia co do niezbędnych uzgodnień technicznych i prawnych zgodnie z ust. 10 (umowa o solidarność), taka uczciwa rekompensata obejmuje co najmniej:”;

(ii) akapity drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„Uczciwa rekompensata na podstawie akapitów pierwszego i drugiego obejmuje między innymi wszystkie uzasadnione koszty, które państwo członkowskie udzielające solidarnego wsparcia ponosi – w związku z wykonywaniem niniejszego artykułu – ze względu na obowiązek wypłaty rekompensaty na mocy praw podstawowych gwarantowanych przez prawo Unii i na mocy mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych, oraz inne uzasadnione koszty poniesione w związku z wypłatą rekompensaty na podstawie krajowych zasad dotyczących rekompensaty.

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, w szczególności dokonują uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych na podstawie ust. 10, w celu wykonania akapitów pierwszego, drugiego i trzeciego niniejszego ustępu. Takie środki mogą przewidywać praktyczne warunki dokonywania niezwłocznej wypłaty.”;

c) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„8a. W przypadku gdy dwa państwa członkowskie nie dojdą do porozumienia co do niezbędnych uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych na podstawie ust. 10 w drodze umowy o solidarność, dostawę gazu ze względu na obowiązek określony w ust. 1 w sytuacji nadzwyczajnej regulują warunki określone w niniejszym ustępie.

Rekompensata z tytułu środka solidarnościowego nie może przekraczać uzasadnionych kosztów. O ile zarówno państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie, jak i państwo członkowskie udzielające solidarnego wsparcia nie uzgodnią inaczej, rekompensata zawiera:

- a) cenę gazu w państwie członkowskim udzielającym solidarnego wsparcia;
- b) koszty magazynowania i transportu;
- c) koszty sądowe powiązanego postępowania sądowego lub arbitrażowego, w którym uczestniczy państwo członkowskie udzielające solidarnego wsparcia;
- d) inne koszty pośrednie, których nie obejmuje cena gazu, takie jak odszkodowanie za straty finansowe lub inne szkody wynikające z przymusowego ciągłego zmniejszenia obciążenia odbiorców, powstałe w związku z udzieleniem solidarnego wsparcia.

O ile państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie i państwo członkowskie udzielające solidarnego wsparcia nie uzgodnią innej ceny, cena gazu dostarczonego do państwa członkowskiego zwracającego się o solidarne wsparcie odpowiada cenie na rynku dnia następnego w państwie członkowskim udzielającym solidarnego wsparcia w dniu poprzedzającym wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia lub analogicznej cenie na rynku dnia następnego na najbliższej dostępnej giełdzie, w najbliższym dostępnym wirtualnym punkcie obrotu lub w uzgodnionym hubie w dniu poprzedzającym wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia. Rekompensata za ilości gazu dostarczone w związku z wnioskiem o udzielenie solidarnego wsparcia wypłacana jest bezpośrednio przez państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie państwu członkowskiemu udzielającemu solidarnego wsparcia lub podmiotowi wskazanemu przez oba państwa członkowskie w odpowiedzi na wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia oraz w potwierdzeniu odbioru i ilości, która ma zostać pobrana.

Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek o zastosowanie środka solidarnościowego, zapewnia środek solidarnościowy jak najszybciej i nie później niż we wskazanym czasie na realizację wniosku. Państwo członkowskie może odmówić udzielenia solidarnego wsparcia państwu członkowskiemu zwracającemu się o solidarne wsparcie, pod warunkiem że państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, wykaże, że:

- a) nie ma wystarczającej ilości gazu w stosunku do ilości, które mają być dostarczone do odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia; lub
- b) nie ma wystarczającej dostępnej zdolności połączeń wzajemnych, jak określono w art. 13 ust. 7, lub przepływy gazu przez terytorium państwa trzeciego są ograniczone.

Taka odmowa musi być ściśle ograniczona do ilości gazu, do której odnosi się jedno ograniczenie lub oba ograniczenia, o których mowa w akapicie czwartym.

Oprócz domyślnych zasad przewidzianych w niniejszym ustępie, państwa członkowskie mogą porozumieć się co do uzgodnień technicznych dotyczących udzielania solidarnego wsparcia oraz koordynacji tego procesu. Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla dotychczasowych ustaleń dotyczących bezpiecznej i niezawodnej eksploatacji systemu gazowego.

8b. W przypadku gdy dwa państwa członkowskie nie dojdą do porozumienia co do niezbędnych uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych na podstawie ust. 10 w drodze umowy o solidarność, państwo członkowskie zwracające się o zastosowanie środków solidarnościowych kieruje do innego państwa członkowskiego wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia, podając co najmniej następujące informacje:

- a) dane kontaktowe właściwego organu tego państwa członkowskiego;
- b) w stosownych przypadkach – dane kontaktowe odpowiednich operatorów systemów przesyłowych w tym państwie członkowskim;
- c) w stosownych przypadkach – dane kontaktowe osoby trzeciej działającej w imieniu tego państwa członkowskiego;
- d) okres dostaw, w tym termin pierwszej możliwej dostawy, oraz przewidywany czas trwania dostaw;
- e) punkty dostaw i punkty połączeń międzysystemowych;
- f) ilość gazu w kWh dla każdego punktu połączeń międzysystemowych;
- g) jakość gazu.

Wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia kieruje się jednocześnie do państw członkowskich potencjalnie zdolnych zapewnić środki solidarnościowe, do Komisji oraz do podmiotów zarządzających w sytuacji kryzysowej wyznaczonych na podstawie art. 10 ust. 1 lit. g).

Państwa członkowskie otrzymujące wniosek o udzielenie solidarnego wsparcia przesyłają odpowiedź, w której wskazują dane kontaktowe, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c), oraz ilość i jakość, która może zostać dostarczona do punktów połączeń międzysystemowych w czasie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. d)–g). Jeżeli ilość, którą można dostarczyć na podstawie dobrowolnych środków, jest niewystarczająca, w odpowiedzi wskazuje się ilość wynikającą z ewentualnego ograniczenia, uwolnienia zapasów strategicznych lub zastosowania innych środków.

Wnioski o udzielenie solidarnego wsparcia składa się co najmniej 48 godzin przed wskazanym terminem dostawy gazu.

Odpowiedzi na wnioski o udzielenie solidarnego wsparcia udziela się w ciągu 18 godzin. Potwierdzenie ilości, które ma przyjąć państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie, następuje w ciągu sześciu godzin od otrzymania oferty solidarnego wsparcia i co najmniej 24 godziny przed wskazanym terminem dostawy gazu. Wniosek może obejmować okres jednego lub większej liczby dni, a okres w odpowiedzi musi się zgadzać z okresem, którego dotyczy wniosek. W przypadku gdy solidarnego wsparcia udziela wiele państw członkowskich oraz gdy istnieją dwustronne uzgodnienia o solidarności zawarte z jednym lub większą liczbą z nich, w relacjach między nimi pierwszeństwo mają uzgodnienia dwustronne. Domyślne zasady przewidziane w niniejszym ustępie mają zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do pozostałych państw członkowskich udzielających solidarnego wsparcia.

Komisja może ułatwiać wdrażanie solidarnego wsparcia, w szczególności za pomocą szablonu dostępnego na zabezpieczonej platformie internetowej, aby umożliwić przekazywanie wniosków i ofert w czasie rzeczywistym.

8c. W przypadku gdy solidarnego wsparcia udzielono zgodnie z ust. 1 i 2, ostateczna kwota uczciwej rekompensaty wypłaconej przez państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie podlega kontroli *ex post* przeprowadzanej w terminie trzech miesięcy od zakończenia stanu nadzwyczajnego przez krajowe organy regulacyjne państwa członkowskiego udzielającego wsparcia i państwa członkowskiego zwracającego się o wsparcie.

W przypadku gdy krajowe organy regulacyjne nie osiągną porozumienia w sprawie obliczenia ostatecznej kwoty uczciwej rekompensaty, niezwłocznie informują o tym odpowiednie właściwe organy, Komisję i Agencję. W takim przypadku lub na wspólny wniosek krajowych organów regulacyjnych Agencja oblicza odpowiedni poziom uczciwej rekompensaty za koszty pośrednie powstałe w wyniku udzielenia solidarnego wsparcia i w ciągu trzech miesięcy od dnia zwrócenia się do Agencji wydaje opinię opartą na faktach. Przed wydaniem takiej opartej na faktach opinii Agencja konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi oraz odpowiednimi właściwymi organami.

Trzymiesięczny okres, o którym mowa w akapicie drugim, może zostać przedłużony o dodatkowy okres dwóch miesięcy, w przypadku gdy Agencja wystąpi o dalsze informacje. Dodatkowy termin rozpoczyna się następnego dnia po otrzymaniu pełnych informacji. Przeprowadza się konsultacje z państwem członkowskim zwracającym się o wsparcie i wydaje ono opinię na temat wyników kontroli *ex post*. Po konsultacji z państwem członkowskim zwracającym się o wsparcie, organ, który przeprowadza tę kontrolę *ex post*, jest uprawniony do żądania korekty kwoty rekompensaty, biorąc przy tym pod uwagę opinię państwa członkowskiego zwracającego się o wsparcie. Wnioski z tej kontroli *ex post* przekazuje się Komisji, która uwzględnia je w swoim sprawozdaniu dotyczącym stanu nadzwyczajnego zgodnie z art. 14 ust. 3.”;

d) ust. 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„10. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia dostaw gazu do odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia w państwie członkowskim zwracającym się o wsparcie zgodnie z ust. 1 i 2 oraz dokładają wszelkich starań, aby dojść do porozumienia co do uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych. Państwa członkowskie, które są ze sobą połączone bezpośrednio lub, zgodnie z ust. 2, poprzez państwo trzecie, dokonują takich uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych oraz opisują te uzgodnienia w swoich planach na wypadek sytuacji nadzwyczajnej. Takie uzgodnienia mogą obejmować między innymi następujące elementy:

- a) operacyjne bezpieczeństwo sieci;
- b) ceny gazu, które mają być stosowane, oraz metody ich ustalania, przy uwzględnieniu wpływu na funkcjonowanie rynku;
- c) wykorzystanie połączeń wzajemnych, w tym zdolności przepływu w obu kierunkach i podziemnego magazynowania gazu;
- d) ilości gazu lub metody ich ustalania;
- e) kategorie kosztów, które będą musiały być objęte uczciwą i niezwłoczną rekompensatą, które mogą uwzględniać odszkodowania za straty poniesione przez sektor dotknięty ograniczeniami dostaw;
- f) wskazanie metody obliczenia uczciwej rekompensaty.

Uzgodnienia finansowe dokonane między państwami członkowskimi przed zwróceniem się o solidarne wsparcie muszą zawierać postanowienia pozwalające na obliczenie uczciwej rekompensaty z tytułu co najmniej wszystkich stosownych i uzasadnionych kosztów poniesionych przy udzielaniu solidarnego wsparcia oraz zobowiązanie, że taka rekompensata zostanie wypłacona.

Każdy mechanizm rekompensaty musi uwzględniać środki zachęcające do udziału w rozwiązaniach rynkowych, takich jak aukcje i mechanizmy reagowania na zapotrzebowanie. Nie może on tworzyć dla uczestników rynku niepożądanych zachęt, w tym finansowych, do odraczania ich działań do momentu zastosowania środków nierynkowych. Wszystkie mechanizmy rekompensaty lub przynajmniej ich streszczenie muszą być zawarte w planach na wypadek sytuacji nadzwyczajnej.

W przypadku gdy w wyniku postępowania sądowego zgodnie z ust. 8 akapit drugi lit. c) po zakończeniu kontroli *ex post* pojawią się nowe i znaczące uzasadnione koszty, które mają zostać ujęte w uczciwej rekompensacie, państwo członkowskie udzielające wsparcia niezwłocznie informuje o tym państwo członkowskie zwracające się o wsparcie. Krajowe organy regulacyjne oraz, w stosownych przypadkach, Agencja przeprowadzają nową kontrolę *ex post* zgodnie z ust. 8c. Wynik tej nowej kontroli *ex post* pozostaje bez uszczerbku dla obowiązku państwa członkowskiego udzielającego wsparcia w zakresie wypłaty odszkodowań odbiorcom na podstawie prawa krajowego oraz dla ich prawa do otrzymania uczciwej rekompensaty.

11. Dopóki państwo członkowskie może pokryć zużycie gazu przez swoich odbiorców chronionych w ramach solidarnego wsparcia z własnej produkcji, nie uznaje się za konieczne zawieranie uzgodnień technicznych, prawnych i finansowych z państwami członkowskimi, z którymi jest połączone bezpośrednio lub, zgodnie z ust. 2, poprzez państwo trzecie, do celów otrzymania solidarnego wsparcia. Nie wpływa to na obowiązek udzielenia przez dane państwo członkowskie solidarnego wsparcia innym państwom członkowskim zgodnie z niniejszym artykułem.”;

e) uchyla się ust. 12, 13 i 14;

f) ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Obowiązki określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu przestają mieć zastosowanie natychmiast po ogłoszeniu końca stanu nadzwyczajnego lub stwierdzeniu przez Komisję, zgodnie z art. 11 ust. 8 akapit pierwszy, że ogłoszenie stanu nadzwyczajnego nie jest lub przestało być uzasadnione.”;

10) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 13a

Współpraca połączonych pośrednio państw członkowskich z zastosowaniem środków rynkowych (środki dobrowolne)

1. Bez uszczerbku dla zasady solidarności energetycznej niniejszy artykuł ma zastosowanie w przypadku gdy państwa członkowskie, które są połączone pośrednio poprzez inne państwo członkowskie i otrzymały wniosek o dobrowolny wkład na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu, wnoszą wkład w zapewnienie wymaganych ilości gazu zgodnie z art. 13 ust. 1 lub 2, z wykorzystaniem środków dobrowolnych, o których mowa w art. 13 ust. 3 lit. c).

2. Państwo członkowskie zwracające się o solidarne wsparcie na podstawie art. 13 może jednocześnie wysłać wniosek o dobrowolny wkład w oparciu o środki rynkowe do co najmniej jednego innego pośrednio połączonego państwa członkowskiego w celu wyboru oferty najkorzystniejszej pod względem kosztów, szybkości dostawy, niezawodności i dywersyfikacji dostaw gazu zgodnie z art. 13 ust. 4 lub połączenia takich ofert.

Wnioski na podstawie akapitu pierwszego niniejszego artykułu przedkłada się pośrednio połączonym państwom członkowskim, które potencjalnie są w stanie dostarczyć ilości gazu w oparciu o dobrowolne środki, Komisji i podmiotom zarządzającym w sytuacji kryzysowej wyznaczonym zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. g) co najmniej 48 godzin przed wskazanym terminem dostawy gazu. Wnioski te muszą zawierać co najmniej informacje, o których mowa w art. 13 ust. 8b akapit pierwszy.

Państwa członkowskie, które otrzymują wniosek zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego artykułu, w ciągu 18 godzin udzielają odpowiedzi państwu członkowskiemu zwracającemu się o wsparcie oraz informują Komisję i podmioty zarządzające w sytuacji kryzysowej wyznaczone zgodnie z art. 10 ust. 1 lit. g), wskazując, czy mogą zaoferować ilości gazu w oparciu o środki dobrowolne. Odpowiedź musi zawierać co najmniej informacje, o których mowa w art. 13 ust. 8a. Państwa członkowskie mogą odpowiedzieć, wskazując, że nie są w stanie wnieść wkładu z zastosowaniem środków rynkowych.

3. Jeżeli suma ilości gazu wynikających z ofert na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 oraz ofert na podstawie niniejszego artykułu nie osiąga wymaganych ilości, automatycznie wybiera się oferty na podstawie niniejszego artykułu.

Jeżeli suma ilości gazu wynikających z ofert na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 oraz ofert na podstawie niniejszego artykułu przekracza wymagane ilości, oferty na podstawie niniejszego artykułu uwzględnia się w procesie wyboru ofert zgodnie z art. 13 ust. 4, a państwo członkowskie zwracające się o wsparcie, po konsultacji ze wszystkimi zaangażowanymi państwami członkowskimi, wybiera spośród ofert na podstawie art. 13 lub niniejszego artykułu ofertę najkorzystniejszą pod względem kosztów, szybkości dostawy, niezawodności i dywersyfikacji lub połączenie takich ofert. W przypadku gdy państwa członkowskie zwracające się o wsparcie wybierają wkłady na podstawie niniejszego artykułu, wniosek na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 zostaje odpowiednio zmniejszony.

Państwo członkowskie zwracające się o wsparcie informuje zainteresowane państwa członkowskie o wybranych ilościach w ciągu sześciu godzin od otrzymania oferty i co najmniej 24 godziny przed wskazanym terminem dostawy gazu.

4. W przypadku gdy pośrednio połączone państwo członkowskie wnosi na rzecz państwa członkowskiego zwracającego się o wsparcie dobrowolny wkład w oparciu o środki rynkowe zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, uczciwa rekompensata nie może przekraczać uzasadnionych kosztów i może obejmować koszty, o których mowa w art. 13 ust. 8a akapit drugi. Ostateczna kwota uczciwej rekompensaty podlega mechanizmowi kontroli *ex post* opisanemu w art. 13 ust. 8c.

5. Operatorzy systemów przesyłowych zainteresowanych państw członkowskich współpracują i wymieniają się informacjami, korzystając z Systemu Koordynacji Regionalnej ds. Gazu ustanowionego przez ENTSOG zgodnie z art. 3 ust. 6, w celu określenia dostępnych zdolności połączeń wzajemnych w ciągu sześciu godzin od złożenia wniosku przez państwo członkowskie lub Komisję. ENTSOG informuje o tym odpowiednio Komisję oraz właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich.”;

11) w art. 14 ust. 3 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Po zakończeniu stanu nadzwyczajnego właściwy organ, o którym mowa w ust. 1, najszybciej jak to możliwe, nie później jednak niż sześć tygodni po zakończeniu stanu nadzwyczajnego, przedkłada Komisji szczegółową ocenę stanu nadzwyczajnego oraz skuteczności zastosowanych środków, w tym ocenę wpływu stanu nadzwyczajnego na gospodarkę, wpływu na sektor elektroenergetyczny oraz pomocy udzielonej Unii i państwom członkowskim lub

uzyskanej od Unii i państw członkowskich. W stosownych przypadkach ocena ta zawiera szczegółowy opis okoliczności, które doprowadziły do uruchomienia mechanizmu, o którym mowa w art. 13, oraz warunków, na jakich otrzymano brakujące dostawy gazu, w tym cenę i zapłaconą rekompensatę finansową oraz, w stosownych przypadkach, powody, dla których nie przyjęto ofert solidarnego wsparcia lub gaz nie został dostarczony. Ocenę tę udostępnia się Grupie Koordynacyjnej ds. Gazu oraz uwzględnia w aktualizacjach planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej.”;

12) w art. 17a dodaje się akapit w brzmieniu:

„2. Sprawozdanie, które Komisja ma przedłożyć do dnia 28 lutego 2025 r., obejmuje również ogólną ocenę stosowania art. 6a–6d, art. 7 ust. 1 i ust. 4 lit. g), art. 13 i 13a, art. 16 ust. 3, art. 17a i 18a, art. 20 ust. 4 oraz załączników Ia i Ib. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszy wniosek ustawodawczy w celu zmiany niniejszego rozporządzenia.”;

13) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8a ust. 2, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 4 sierpnia 2024 r.”;

b) ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 8, art. 7 ust. 5, art. 8 ust. 5 i art. 8a ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę.”;

c) ust. 6 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 8, art. 7 ust. 5, art. 8 ust. 5 lub art. 8a ust. 2 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu.”;

14) w załączniku VI wprowadza się następujące zmiany:

a) w sekcji 5 akapit pierwszy lit. a) akapit drugi po tiret drugim „środki na rzecz dywersyfikacji dróg i źródeł dostaw gazu,” dodaje się tiret w brzmieniu:

„— środki zapobiegające akumulacji rezerw zdolności.”;

b) w sekcji 11.3 akapit pierwszy lit. a) akapit drugi po tiret drugim „środki na rzecz dywersyfikacji dróg i źródeł dostaw gazu,” dodaje się tiret w brzmieniu:

„— środki zapobiegające akumulacji rezerw zdolności.”.

Artykuł 85

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2019/942

W rozporządzeniu (UE) 2019/942 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) wydaje opinie i zalecenia skierowane do operatorów systemów przesyłowych, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, europejskiej sieci operatorów sieci wodorowych (ENNOH), organizacji OSD UE, regionalnych centrów koordynacyjnych, wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej oraz podmiotów utworzonych przez operatorów systemów przesyłowych gazu ziemnego, operatorów systemów LNG, operatorów systemów magazynowania gazu ziemnego lub operatorów systemów magazynowania wodoru lub operatorów sieci wodorowych.”;

2) art. 3 ust. 2 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Na wniosek ACER organy regulacyjne, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, regionalne centra koordynacji, organizacja OSD UE, operatorzy systemów przesyłowych gazu ziemnego, operatorzy sieci wodorowych, wyznaczeni operatorzy rynku energii elektrycznej oraz podmioty utworzone przez operatorów systemów przesyłowych gazu ziemnego, operatorów systemów LNG, operatorów systemów magazynowania gazu ziemnego lub operatorów systemów magazynowania wodoru lub operatorów terminali wodorowych udostępniają ACER informacje niezbędne do wykonywania zadań ACER wynikających z niniejszego rozporządzenia, chyba że ACER już wystąpił z wnioskiem o udzielenie takich informacji i je otrzymał.”;

3) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1, 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„1. ACER przedstawia Komisji opinię w sprawie projektu statutów, wykazu członków oraz projektu regulaminu wewnętrznego ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 29 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/943, ENTSO gazu zgodnie z art. 25 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1789 (*), ENNOH zgodnie z art. 57 ust. 9 rozporządzenia (UE) 2024/1789 oraz organizacji OSD UE zgodnie z art. 53 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2019/943 i art. 40 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

2. ACER monitoruje wykonywanie zadań ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) 2019/943, zadań ENTSO gazu zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2024/1789, zadań ENNOH zgodnie z art. 64 rozporządzenia (UE) 2024/1789 oraz zadań organizacji OSD UE, jak określono w art. 55 rozporządzenia (UE) 2019/943 i art. 41 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

3. ACER może przedstawiać opinie:

a) ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 30 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2019/943, ENTSO gazu zgodnie z art. 26 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1789 oraz ENNOH zgodnie z art. 59 ust. 1 tego rozporządzenia – dotyczącą kodeksów sieci;

b) ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 32 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/943, ENTSO gazu zgodnie z art. 26 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1789, ENNOH zgodnie z art. 60 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1789 – dotyczącą projektu planu rozwoju sieci o zasięgu unijnym oraz innych odpowiednich dokumentów, o których mowa w art. 30 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 26 ust. 3 i art. 59 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1789, z uwzględnieniem celów niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania rynków wewnętrznych energii elektrycznej, wodoru i gazu ziemnego;

c) organizacji OSD UE – dotyczącą projektu rocznego programu prac oraz innych odpowiednich dokumentów, o których mowa w art. 55 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/943 i art. 41 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1789, z uwzględnieniem celów niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego energii elektrycznej, wodoru i gazu ziemnego.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1789 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmiany rozporządzeń (UE) nr 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 i (UE) 2022/869 oraz decyzji (UE) 2017/684, a także uchylecia rozporządzenia (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>);

b) ust. 6, 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„6. Odpowiednie organy regulacyjne prowadzą koordynację w celu wspólnego ustalenia, czy ma miejsce niewykonywanie przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizację OSD UE lub regionalne centra koordynacji ich obowiązków wynikających z prawa Unii, oraz podejmują odpowiednie działania zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. c) i art. 62 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944 lub art. 78 ust. 1 lit. e) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788 (**).

ACER, na wniosek co najmniej jednego organu regulacyjnego lub z własnej inicjatywy, wydaje uzasadnioną opinię, a także zalecenia dla ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizacji OSD UE lub regionalnych centrów koordynacji dotyczące wykonywania przez nie ich obowiązków.

7. W przypadku gdy w uzasadnionej opinii ACER stwierdzono przypadek potencjalnego niewykonywania przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizację OSD UE lub regionalne centrum koordynacji ich obowiązków, właściwe organy regulacyjne podejmują jednomyślnie skoordynowane decyzje stwierdzające, czy miało miejsce niewykonywanie odpowiednich obowiązków, oraz, w stosownych przypadkach, określając, jakie środki mają zostać podjęte przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizację OSD UE lub regionalne centrum koordynacji w celu usunięcia niewykonywania obowiązków. W przypadku gdy organy regulacyjne nie zdołają podjąć jednomyślnie takich skoordynowanych decyzji w terminie czterech miesięcy od dnia otrzymania uzasadnionej opinii ACER, sprawę przekazuje się ACER celem podjęcia decyzji zgodnie z art. 6 ust. 10.

8. W przypadku gdy niewykonywaniu obowiązków przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizację OSD UE lub regionalne centrum koordynacji, ustalone zgodnie z ust. 6 lub 7 niniejszego artykułu, nie zaradzono w terminie trzech miesięcy, lub w przypadku gdy organ regulacyjny państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba podmiotu, nie podjął działań w celu zapewnienia zgodności, ACER wydaje zalecenie dla organu regulacyjnego do podjęcia działania zgodnie z art. 59 ust. 1 lit. c) oraz 62 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944 lub art. 78 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2024/1788, w celu zapewnienia, aby ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, organizacja OSD UE lub regionalne centrum koordynacji wykonało swoje obowiązki, oraz informuje Komisję.

(**) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1788 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmieniająca dyrektywę (UE) 2023/1791 i uchylająca dyrektywę 2009/73/WE (Dz.U. L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).”;

4) art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. ACER uczestniczy w opracowywaniu kodeksów sieci zgodnie z art. 59 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 71 i 72 rozporządzenia (UE) 2024/1789, a także wytycznych zgodnie z art. 61 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 74 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2024/1789. ACER w szczególności:

- a) przedkłada Komisji niewiążące wytyczne ramowe, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niego z takim wnioskiem zgodnie z art. 59 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 4 lub art. 72 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2024/1789; ACER dokonuje przeglądu wytycznych ramowych oraz przedkłada je ponownie Komisji, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niego z takim wnioskiem zgodnie z art. 59 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 7 lub art. 72 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2024/1789;
- b) dokonuje przeglądu kodeksu sieci zgodnie z art. 59 ust. 11 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 11 lub art. 72 ust. 11 rozporządzenia (UE) 2024/1789. Dokonując przeglądu, ACER uwzględnia uwagi przekazane przez wszystkie zaangażowane strony w trakcie prac nad zmienionym kodeksem sieci, którymi kieruje ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH lub organizacja OSD UE, oraz konsultuje się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w sprawie wersji, która ma zostać przedłożona Komisji. W tym celu ACER może, w stosownych przypadkach, wykorzystać komitet redakcyjny ustanowiony na podstawie kodeksów sieci. ACER przedstawia Komisji sprawozdanie na temat wyników konsultacji. Następnie ACER przedkłada Komisji zmieniony kodeks sieci zgodnie z art. 59 ust. 11 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 11 lub art. 72 ust. 11 rozporządzenia (UE) 2024/1789. W przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH lub organizacja OSD UE nie opracowały kodeksu sieci, ACER przygotowuje i przedkłada projekt kodeksu sieci Komisji, w przypadku gdy Komisja wystąpi do niego z takim wnioskiem zgodnie z art. 59 ust. 12 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 12 lub art. 72 ust. 12 rozporządzenia (UE) 2024/1789;
- c) przedstawia Komisji należycie uzasadnioną opinię, zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 27 ust. 1 lub art. 64 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1789, w przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH lub organizacja OSD UE nie wdrożyły kodeksu sieci opracowanego zgodnie z art. 30 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 26 ust. 1 lub art. 59 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) 2024/1789 lub kodeksu sieci ustanowionego zgodnie z art. 59 ust. 3–12 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 3–12 lub art. 72 ust. 3–12 rozporządzenia (UE) 2024/1789, który nie został jednak przyjęty przez Komisję zgodnie z art. 59 ust. 13 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 ust. 13 lub art. 72 ust. 13 rozporządzenia (UE) 2024/1789.
- d) monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 59 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 71 i 72 rozporządzenia (UE) 2024/1789 oraz wytycznych przyjętych zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE) 2019/943 oraz art. 74 rozporządzenia (UE) 2024/1789, ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie przepisów, których celem jest ułatwianie integracji rynku, a także na niedyskryminację, skuteczną konkurencję oraz prawidłowe funkcjonowanie rynku, oraz składa sprawozdanie Komisji.”;

5) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do dnia 5 lipca 2022 r., a następnie co cztery lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące niezależności organów regulacyjnych, zgodnie z art. 57 ust. 7 dyrektywy (UE) 2019/944 oraz art. 76 ust. 6 dyrektywy (UE) 2024/1788.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Na wniosek jednego lub większej liczby organów regulacyjnych lub Komisji, ACER przedstawia opartą na faktach opinię w sprawie zgodności decyzji podjętej przez organ regulacyjny z kodeksami sieci i wytycznymi, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2019/943, w rozporządzeniu (UE) 2024/1789, w dyrektywie (UE) 2019/944 lub w dyrektywie (UE) 2024/1788, z innymi odpowiednimi przepisami tych rozporządzeń lub dyrektyw lub z art. 13 rozporządzenia (UE) 2017/1938.”;

c) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„9a. ACER wydaje zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, operatorów sieci wodorowych i organów regulacyjnych w odniesieniu do metod ustalania międzyokresowej alokacji kosztów zgodnie z art. 5 ust. 6 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2024/1789.

ACER może wydawać zalecenia dla operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, operatorów sieci wodorowych i organów regulacyjnych w odniesieniu do regulowanych baz aktywów zgodnie z art. 5 ust. 6 akapit trzeci rozporządzenia (UE) 2024/1789.

9b. ACER może wydawać zalecenia dla organów regulacyjnych w sprawie alokacji kosztów rozwiązań dotyczących ograniczeń w przepływach transgranicznych wynikających z różnic w jakości gazu zgodnie z art. 21 ust. 11 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

9c. ACER może wydawać zalecenia dla organów regulacyjnych w sprawie alokacji kosztów rozwiązań dotyczących ograniczeń w przepływach transgranicznych wynikających z różnic w jakości wodoru zgodnie z art. 55 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

9d. ACER publikuje sprawozdania z monitorowania ograniczeń przesyłowych w punktach połączeń międzysystemowych zgodnie z ppkt 2.2.1.2 załącznika I do rozporządzenia (UE) 2024/1789.”;

d) w ust. 10 wprowadza się następujące zmiany:

(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„ACER jest uprawniony do przyjmowania decyzji indywidualnych dotyczących kwestii regulacyjnych mających wpływ na handel transgraniczny lub na transgraniczne bezpieczeństwo systemu, które wymagają wspólnej decyzji co najmniej dwóch organów regulacyjnych, w przypadku gdy uprawnienia takie zostały powierzone organom regulacyjnym na podstawie jednego z następujących aktów prawnych:

a) aktu ustawodawczego Unii przyjętego w ramach zwykłej procedury ustawodawczej;

b) kodeksów sieci i wytycznych, o których mowa w art. 59–61 rozporządzenia (UE) 2019/943, przyjętych przed dniem 4 lipca 2019 r. oraz późniejszych wersji tych kodeksów sieci i wytycznych;

c) kodeksów sieci i wytycznych, o których mowa w art. 59–61 rozporządzenia (UE) 2019/943, przyjętych jako akty wykonawcze na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011;

d) wytycznych zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia (UE) 2024/1789; lub

e) kodeksów sieci i wytycznych, o których mowa w art. 71–74 rozporządzenia (UE) 2024/1789.”;

(ii) akapit drugi lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) w przypadku gdy właściwe organy regulacyjne nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od przekazania sprawy do ostatniego z tych organów regulacyjnych lub w terminie czterech miesięcy w odniesieniu do przypadków, o których mowa w art. 4 ust. 7 niniejszego rozporządzenia lub w art. 59 ust. 1 lit. c) lub art. 62 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944, lub art. 78 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2024/1788;”;

(iii) akapity trzeci i czwarty otrzymują brzmienie:

„Właściwe organy regulacyjne mogą zwrócić się wspólnie z wnioskiem o przedłużenie terminu, o którym mowa w akapicie drugim lit. a) niniejszego ustępu, na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 4 ust. 7 niniejszego rozporządzenia, art. 59 ust. 1 lit. c) lub art. 62 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944 lub art. 78 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2024/1788.

W przypadku gdy uprawnienia do przyjmowania decyzji dotyczących kwestii transgranicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zostały powierzone organom regulacyjnym w nowych kodeksach sieci lub wytycznych, o których mowa w art. 59–61 rozporządzenia (UE) 2019/943, przyjętych w formie aktów delegowanych po dniu 4 lipca 2019 r., ACER jest uprawniony wyłącznie na zasadzie dobrowolności zgodnie z akapitem drugim lit. b) niniejszego ustępu, na podstawie wniosku złożonego przez co najmniej 60 % właściwych organów regulacyjnych. W przypadku gdy zaangażowane są tylko dwa organy regulacyjne, którykolwiek z nich może przekazać sprawę do ACER.”;

e) ust. 12 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) wydaje decyzję w terminie sześciu miesięcy od dnia przekazania sprawy lub w terminie czterech miesięcy w przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 7 niniejszego rozporządzenia lub w art. 59 ust. 1 lit. c) lub w art. 62 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2019/944, lub art. 78 ust. 1 lit. f) dyrektywy (UE) 2024/1788; oraz”;

6) art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wykonując swoje zadania, w szczególności podczas opracowywania wytycznych ramowych zgodnie z art. 59 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 71 i 72 rozporządzenia (UE) 2024/1789, oraz w ramach procesu proponowania zmian kodeksów sieci na podstawie art. 60 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub art. 73 rozporządzenia (UE) 2024/1789, ACER prowadzi na wczesnym etapie szerokie konsultacje z uczestnikami rynku, operatorami systemów przesyłowych, operatorami sieci przesyłowych wodorowych, konsumentami, użytkownikami końcowymi oraz, w stosownych przypadkach, z organami ochrony konkurencji, bez uszczerbku dla ich odpowiednich uprawnień, w otwarty i przejrzysty sposób, w szczególności gdy jego zadania dotyczą operatorów systemów przesyłowych i operatorów sieci przesyłowych wodorowych.”;

7) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. ACER, w ścisłej współpracy z Komisją, państwami członkowskimi i odpowiednimi organami krajowymi, w tym z organami regulacyjnymi, oraz bez uszczerbku dla uprawnień organów ochrony konkurencji, monitoruje rynki hurtowe i detaliczne energii elektrycznej i gazu ziemnego, w szczególności poziomy i kształtowanie cen detalicznych i hurtowych, aby umożliwić odpowiednim organom identyfikację ewentualnych antykonkurencyjnych, nieuczciwych lub nieprzejrzystych zachowań uczestników rynku, oraz w odniesieniu do przestrzegania praw konsumentów określonych w dyrektywie (UE) 2019/944 i w dyrektywie (UE) 2024/1788, wpływu zmian rynkowych na odbiorców będących gospodarstwami domowymi, dostępu do sieci, w tym dostępu do energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnych źródeł energii, postępów w budowie połączeń wzajemnych, potencjalnych barier dla obrotu transgranicznego, w tym wpływu domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego i barier dla transgranicznego przepływu biometanu, barier regulacyjnych dla nowych podmiotów wchodzących na rynek i mniejszych uczestników rynku, w tym obywatelskich społeczności energetycznych i społeczności energetycznych działających w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, interwencji państwa uniemożliwiających odzwierciedlanie w cenach faktycznych niedoborów, takich jak te określone w art. 10 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2019/943, oraz działań państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na podstawie wyników oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, o której mowa w art. 23 tego rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem oceny *ex post*, o której mowa w art. 17 rozporządzenia (UE) 2019/941.

ACER, w ścisłej współpracy z Komisją, państwami członkowskimi i odpowiednimi organami krajowymi, w tym z organami regulacyjnymi, oraz bez uszczerbku dla uprawnień organów ochrony konkurencji, monitoruje rynki wodoru, w szczególności wpływ zmian na rynku na odbiorców wodoru, dostęp do sieci wodorowej, w tym dostęp wodoru produkowanego z odnawialnych źródeł energii do sieci, postępy w zakresie połączeń wzajemnych oraz potencjalne bariery w handlu transgranicznym.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. ACER publikuje co roku sprawozdanie dotyczące wyników monitorowania, o którym mowa w ust. 1. W sprawozdaniu tym ACER wskazuje wszelkie przeszkody w urzeczywistnianiu rynków wewnętrznych energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru.”;

c) dodaje się ustępy w brzmieniu:

„6. ACER publikuje badania porównujące efektywność kosztów ponoszonych przez unijnych operatorów systemów przesyłowych zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

7. ACER przedkłada opinie określające zharmonizowany format publikacji informacji technicznych dotyczących dostępu do sieci przesyłowych wodorowych oraz publikuje sprawozdanie z monitorowania ograniczeń przesyłowych w punktach połączeń międzysystemowych zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku I do rozporządzenia (UE) 2024/1789.”;

Artykuł 86

Zmiany w rozporządzeniu (UE) 2022/869

W rozporządzeniu (UE) 2022/869 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11, 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 11

Całościowa analiza kosztów i korzyści systemu energetycznego

1. ENTSO energii elektrycznej oraz europejska sieć operatorów sieci wodorowych (ENNOH), o których mowa w art. 57 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1789 (*), opracowują spójne projekty metodyk sektorowych, w tym również model rynku i sieci energii, o których mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, na potrzeby przeprowadzania zharmonizowanej, obejmującej cały system energetyczny analizy kosztów i korzyści na poziomie Unii w odniesieniu do projektów znajdujących się na liście unijnej, należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w pkt 1 lit. a), b), d) i f) oraz pkt 3 załącznika II do niniejszego rozporządzenia.

Metodyki, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, opracowywane są zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V, opierają się na wspólnych założeniach umożliwiających porównanie projektów i muszą być spójne z celami Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz jej celem neutralności klimatycznej do 2050 r., a także z zasadami i wskaźnikami określonymi w załączniku IV.

Metodyki, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, stosuje się do przygotowania wszystkich kolejnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym opracowywanych przez ENTSO energii elektrycznej zgodnie z art. 30 rozporządzenia (UE) 2019/943 lub przez ENNOH zgodnie z art. 60 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

Do dnia 24 kwietnia 2023 r. ENTSO energii elektrycznej publikuje swój spójny projekt metodyki sektorowej oraz przedkłada go państwu członkowskiemu, Komisji i Agencji po zebraniu informacji od odpowiednich zainteresowanych stron podczas procesu konsultacji, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Każdą metodykę przeprowadzania obejmującej cały system wodorowy analizy kosztów i korzyści, opracowaną przez ENTSO gazu do dnia 1 września 2024 r., zatwierdza się zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule. Do dnia 1 grudnia 2025 r. ENNOH publikuje swój spójny projekt metodyki sektorowej oraz przedkłada go państwu członkowskiemu, Komisji i Agencji po zebraniu informacji od odpowiednich zainteresowanych stron podczas procesu konsultacji zgodnie z art. 61 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2024/1789.

2. Przed przedłożeniem państwowym członkowskim, Komisji i Agencji odpowiednich projektów metodyk zgodnie z ust. 1 ENTSO energii elektrycznej i ENNOH publikują wstępne projekty metodyk i przeprowadzają szeroko zakrojone konsultacje oraz zwracają się o zalecenia do państw członkowskich, a przynajmniej do organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, w tym do europejskiej organizacji operatorów systemów dystrybucyjnych, ustanowionej na podstawie art. 52 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/943 (zwaną dalej »organizacją OSD UE«), stowarzyszeń działających w obszarze rynku energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, zainteresowanych stron z sektorów ciepłownictwa i chłodzenia, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla, niezależnych agregatorów, operatorów właściwych do reagowania na zapotrzebowanie, organizacji zajmujących się rozwiązaniami w zakresie efektywności energetycznej, stowarzyszeń konsumentów energii, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz, w stosownych przypadkach, krajowych organów regulacyjnych i innych organów krajowych.

W terminie trzech miesięcy od publikacji wstępnych projektów metodyk zgodnie z akapitem pierwszym każda zainteresowana strona, o której mowa w tym akapicie, może przedłożyć zalecenie.

Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu, ustanowiony na podstawie art. 10a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 (**), może z własnej inicjatywy przedłożyć opinię dotyczącą projektów metodyk.

W stosownych przypadkach państwa członkowskie i zainteresowane strony, o których mowa w akapicie pierwszym, przedkładają swoje zalecenia Agencji oraz, odpowiednio, ENTSO energii elektrycznej lub ENNOH, oraz podają te zalecenia do wiadomości publicznej, a Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu przedkłada Agencji oraz, odpowiednio, ENTSO energii elektrycznej lub ENNOH swoją opinię oraz podaje ją do wiadomości publicznej.

Proces konsultacji musi być otwarty, terminowy i przejrzysty. ENTSO energii elektrycznej oraz ENNOH przygotowują i podają do wiadomości publicznej sprawozdanie z procesu konsultacji.

ENTSO energii elektrycznej oraz ENNOH podają powody nieuwzględnienia lub jedynie częściowego uwzględnienia zaleceń państw członkowskich lub zainteresowanych stron, a także zaleceń organów krajowych lub opinii Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczego ds. Zmiany Klimatu.

3. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania projektów metodyk wraz z uwagami przekazanymi w ramach procesu konsultacji oraz sprawozdaniem z konsultacji, Agencja przekazuje ENTSO energii elektrycznej i ENNOH swoją opinię. Agencja powiadamia ENTSO energii elektrycznej, ENNOH, państwa członkowskie i Komisję o swojej opinii oraz publikuje ją na swojej stronie internetowej.

4. W terminie trzech miesięcy od otrzymania projektów metodyk państwa członkowskie mogą przedłożyć swoje opinie ENTSO energii elektrycznej i ENNOH oraz Komisji. W celu ułatwienia konsultacji Komisja może organizować specjalne posiedzenia grup w celu przedyskutowania projektów metodyk.

5. W terminie trzech miesięcy od otrzymania opinii Agencji i państw członkowskich, o których mowa w ust. 3 i 4, ENTSO energii elektrycznej i ENNOH zmieniają swoje odpowiednie metodyki w celu pełnego uwzględnienia opinii Agencji i państw członkowskich oraz przedkładają je Komisji do zatwierdzenia wraz z opinią Agencji. Komisja wydaje swoją decyzję w terminie trzech miesięcy od przedłożenia metodyk przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH.

6. W terminie dwóch tygodni od zatwierdzenia przez Komisję zgodnie z ust. 5 ENTSO energii elektrycznej i ENNOH publikują odpowiednie metodyki na swoich stronach internetowych. Publikują one odpowiednie dane wejściowe oraz inne odpowiednie dane dotyczące sieci, przepływu obciążenia i rynku w wystarczająco dokładnej formie oraz z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z prawa krajowego i odpowiednich umów o zachowanie poufności. Komisja i Agencja zapewniają, aby otrzymane dane były traktowane jako poufne zarówno przez nie same, jak i przez wszelkie inne strony wykonujące w ich imieniu prace analityczne na podstawie tych danych.

7. Metodyki są regularnie aktualizowane i usprawniane zgodnie z procedurą opisaną w ust. 1–6. W szczególności zmienia się je po przedłożeniu modelu rynku i sieci energii, o którym mowa w ust. 10. Agencja, z własnej inicjatywy lub na podstawie należycie uzasadnionego wniosku krajowych organów regulacyjnych lub zainteresowanych stron, po formalnych konsultacjach z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, oraz z Komisją, może zażądać takich aktualizacji i usprawnień, podając powody i harmonogram. Agencja publikuje wnioski krajowych organów regulacyjnych lub zainteresowanych stron oraz wszystkie odpowiednie dokumenty, które nie są szczególnie chronionymi dokumentami handlowymi, które skłoniły Agencję do zażądania aktualizacji lub usprawnienia.

8. W przypadku projektów należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w pkt 1 lit. c) i e) oraz pkt 2, 4 i 5 załącznika II, Komisja zapewnia opracowanie metodyk zharmonizowanej, obejmującej cały system energetyczny, analizy kosztów i korzyści na poziomie Unii. Metodyki te muszą być zgodne pod względem korzyści i kosztów z metodykami opracowanymi przez ENTSO energii elektrycznej i ENNOH. Agencja, przy wsparciu krajowych organów regulacyjnych, promuje spójność tych metodyk z metodykami opracowanymi przez ENTSO energii elektrycznej i ENNOH. Metodyki opracowuje się w sposób przejrzysty, prowadząc szeroko zakrojone konsultacje z państwami członkowskimi oraz wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

9. Co trzy lata Agencja ustanawia i publikuje zbiór wskaźników i odpowiednich wartości odniesienia, aby umożliwić porównanie jednostkowych kosztów inwestycji w przypadku porównywalnych projektów należących do kategorii infrastruktury energetycznej określonych w załączniku II. Projektodawcy przekazują wymagane dane krajowym organom regulacyjnym oraz Agencji.

Agencja opublikuje do dnia 24 kwietnia 2023 r. pierwsze wskaźniki dla kategorii infrastruktury określonych w pkt 1, 2 i 3 załącznika II w zakresie, w jakim dostępne są dane umożliwiające obliczenie wiarygodnych wskaźników i poziomów odniesienia. Te wartości odniesienia mogą być wykorzystywane przez ENTSO energii elektrycznej i ENNOH do celów analiz kosztów i korzyści prowadzonych na potrzeby kolejnych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym.

Agencja opublikuje do dnia 24 kwietnia 2025 r. pierwsze wskaźniki dla kategorii infrastruktury energetycznej określonych w pkt 4 i 5 załącznika II.

10. Do dnia 31 października 2025 r. ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH, po przeprowadzeniu szeroko zakrojonych konsultacji z zainteresowanymi stronami, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, przedkładają wspólnie Komisji i Agencji spójny i stopniowo zintegrowany model, który zapewnia spójność między metodykami sektorowymi opartymi na wspólnych założeniach, w tym dotyczącymi infrastruktury przesyłowej energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, a także instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz instalacji skroplonego gazu ziemnego i elektrolizerów, obejmujący priorytetowe korytarze i obszary infrastruktury energetycznej określone w załączniku I, sporządzony zgodnie z zasadami określonymi w załączniku V.

11. Model, o którym mowa w ust. 10, obejmuje co najmniej wzajemne powiązania między odpowiednimi sektorami na wszystkich etapach planowania infrastruktury, w szczególności scenariusze, technologie i rozdzielność przestrzenną, identyfikację luk w infrastrukturze, w szczególności w odniesieniu do przepustowości transgranicznej, oraz ocenę projektów.

12. Po zatwierdzeniu przez Komisję modelu, o którym mowa w ust. 10, zgodnie z procedurą określoną w ust. 1–5, model ten zostaje włączony do metodyk, o których mowa w ust. 1, które są odpowiednio zmieniane.

13. Co najmniej raz na pięć lat, począwszy od jego zatwierdzenia zgodnie z ust. 10, a w razie potrzeby częściej, model i spójne metodyki sektorowe analizy kosztów i korzyści aktualizuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 7.

14. Do dnia 1 stycznia 2027 r. niniejszy artykuł stosuje się z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w art. 61 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

Artykuł 12

Scenariusze dziesięcioletnich planów rozwoju sieci

1. Do dnia 24 stycznia 2023 r. Agencja, po przeprowadzeniu szeroko zakrojonych konsultacji z udziałem Komisji, państw członkowskich, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, organizacji OSD UE oraz co najmniej organizacji reprezentujących stowarzyszenia działające na rynkach energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, zainteresowanych stron z sektorów ogrzewania i chłodzenia, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla, niezależnych agregatorów, operatorów właściwych do reagowania na zapotrzebowanie, organizacji zajmujących się rozwiązaniami w zakresie efektywności energetycznej, stowarzyszeń konsumentów energii oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, publikuje wytyczne ramowe dotyczące wspólnych scenariuszy, które mają zostać opracowane przez ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH. Te wytyczne ramowe są w razie potrzeby regularnie aktualizowane. W procesie konsultacji służącym wszelkiej aktualizacji wytycznych ramowych uczestniczy również ENNOH.

W wytycznych ramowych, o których mowa w akapicie pierwszym, ustanawia się kryteria dotyczące przejrzystego, niedyskryminacyjnego i integracyjnego opracowywania scenariuszy z uwzględnieniem najlepszych praktyk w zakresie oceny infrastruktury i planowania rozwoju sieci. W wytycznych ramowych dąży się również do zapewnienia, aby scenariusze ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH będące ich podstawą były w pełni zgodne z zasadą »efektywność energetyczna przede wszystkim«, z innymi celami w zakresie energii i klimatu na rok 2030 oraz z jej celem neutralności klimatycznej do 2050 r., a także uwzględnia się aktualne scenariusze Komisji oraz, w stosownych przypadkach, krajowe plany w zakresie energii i klimatu.

Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu może z własnej inicjatywy przekazywać informacje dotyczące sposobu zapewnienia zgodności scenariuszy z unijnymi celami w zakresie energii i klimatu na 2030 r. oraz z celem neutralności klimatycznej do 2050 r. Agencja należycie uwzględni te informacje w wytycznych ramowych, o których mowa w akapicie pierwszym.

Agencja podaje powody nieuwzględnienia lub jedynie częściowego uwzględnienia zaleceń państw członkowskich, zainteresowanych stron i Europejskiego Naukowego Komitetu Doradczy ds. Zmiany Klimatu.

2. Opracowując wspólne scenariusze, które mają zostać wykorzystane na potrzeby sporządzenia dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH przestrzegają wytycznych ramowych Agencji.

Wspólne scenariusze obejmują również perspektywę długoterminową do 2050 r. oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniają etapy pośrednie.

3. ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH zapraszają organizacje reprezentujące wszystkie odpowiednie zainteresowane strony, w tym organizację OSD UE, stowarzyszenia działające na rynkach energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, zainteresowane strony z sektorów ciepłownictwa i chłodzenia, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla, niezależnych agregatorów, operatorów właściwych do reagowania na zapotrzebowanie, organizacje zajmujące się rozwiązaniami w zakresie efektywności energetycznej, stowarzyszenia konsumentów energii oraz przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, do udziału w procesie opracowywania scenariuszy, w szczególności w odniesieniu do kluczowych elementów, takich jak założenia i sposób ich odzwierciedlenia w danych dotyczących scenariuszy.

4. ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH publikują projekt sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy oraz przedkładają go Agencji, państwom członkowskim i Komisji w celu uzyskania ich opinii.

Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu może z własnej inicjatywy wydać opinię w odniesieniu do sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy.

5. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania projektu sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy wraz z uwagami przekazanymi w ramach procesu konsultacji oraz sprawozdaniem z ich uwzględnienia Agencja przedstawia ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu, ENNOH, państwom członkowskim i Komisji swoją opinię na temat zgodności scenariuszy z wytycznymi ramowymi, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy, w tym ewentualne zalecenia dotyczące zmian.

W tym samym terminie Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu może z własnej inicjatywy wydać opinię na temat zgodności scenariuszy z unijnymi celami w zakresie energii i klimatu na rok 2030 oraz z celem neutralności klimatycznej do 2050 r.

6. W terminie trzech miesięcy od otrzymania opinii, o której mowa w ust. 5, Komisja – po uwzględnieniu opinii Agencji i państw członkowskich – przyjmuje projekt sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy lub zwraca się do ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH o wprowadzenie do niego zmian.

ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH podają powody i wyjaśniają, w jaki sposób rozpatrzyły wszelkie wnioski Komisji o wprowadzenie zmian.

W przypadku gdy Komisja nie zatwierdzi sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy, przekazuje ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH uzasadnioną opinię.

7. W terminie dwóch tygodni od zatwierdzenia sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy zgodnie z ust. 6 ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH publikują je na swoich stronach internetowych. Publikują one również odpowiednie dane wejściowe i wyjściowe w wystarczająco jasnej i dokładnej formie, aby strona trzecia mogła odtworzyć wyniki, przy należytych uwzględnieniu prawa krajowego i odpowiednich umów o zachowanie poufności oraz informacji szczególnie chronionych.

8. Do dnia 1 stycznia 2027 r. niniejszy artykuł stosuje się z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w art. 61 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

Artykuł 13

Identyfikacja luk w infrastrukturze

1. W terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia sprawozdania dotyczącego wspólnych scenariuszy zgodnie z art. 12 ust. 6, a następnie co dwa lata, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH publikują sprawozdania dotyczące luk w infrastrukturze sporządzone w ramach dziesięcioletnich planów rozwoju sieci o zasięgu unijnym.

Przeprowadzając ocenę luk w infrastrukturze, ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH opierają swoją analizę na scenariuszach opracowanych zgodnie z art. 12, stosują zasadę »efektywność energetyczna przede wszystkim« i w pierwszej kolejności rozważają wszystkie odpowiednie alternatywy dla nowej infrastruktury. W przypadku rozważania rozwiązań w zakresie nowej infrastruktury podczas oceny luk w infrastrukturze uwzględnia się wszystkie odpowiednie koszty, w tym koszty wzmocnienia sieci.

Ocena luk w infrastrukturze musi koncentrować się w szczególności na lukach w infrastrukturze, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie unijnych celów w zakresie klimatu i energii na 2030 r. oraz celu neutralności klimatycznej do 2050 r.

Zanim ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH opublikują swoje odpowiednie sprawozdania, przeprowadzają szeroko zakrojone konsultacje obejmujące wszystkie stosowne zainteresowane strony, w tym organizację OSD UE, stowarzyszenia działające na rynkach energii elektrycznej, gazu ziemnego i wodoru, zainteresowane strony z sektorów ciepłownictwa i chłodzenia, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla, niezależnych agregatorów, operatorów właściwych do reagowania na zapotrzebowanie, organizacje zajmujące się rozwiązaniami w zakresie efektywności energetycznej, stowarzyszenia konsumentów energii, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, Agencję oraz wszystkich przedstawicieli państw członkowskich należących do odpowiednich priorytetowych korytarzy infrastruktury energetycznej określonych w załączniku I.

2. ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH przedkładają swój stosowny projekt sprawozdania dotyczącego luk w infrastrukturze Agencji, Komisji i państwom członkowskim w celu uzyskania ich opinii.

3. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania sprawozdania dotyczącego luk w infrastrukturze wraz z uwagami przekazanymi w procesie konsultacji oraz sprawozdaniem z ich uwzględnienia Agencja przedkłada swoją opinię ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu lub ENNOH, Komisji i państwom członkowskim oraz podaje ją do publicznej wiadomości.

4. W terminie trzech miesięcy od otrzymania opinii Agencji, o której mowa w ust. 3, Komisja, uwzględniając opinię Agencji oraz uwagi przekazane przez państwa członkowskie, sporządza swoją opinię i przedkłada ją ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu lub ENNOH.

5. ENTSO energii elektrycznej, ENTSO gazu i ENNOH dostosowują swoje sprawozdania dotyczące luk w infrastrukturze z należyтым uwzględnieniem opinii Agencji oraz zgodnie z opiniami Komisji i państw członkowskich oraz podają je do publicznej wiadomości.

6. Do dnia 1 stycznia 2027 r. niniejszy artykuł stosuje się z zastrzeżeniem przepisów przejściowych określonych w art. 61 rozporządzenia (UE) 2024/1789.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1789 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie rynków wewnętrznych gazu odnawialnego, gazu ziemnego i wodoru, zmiany rozporządzeń (UE) nr 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 i (UE) 2022/869 oraz decyzji (UE) 2017/684, a także uchylenia rozporządzenia (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz.U. L 126 z 21.5.2009, s. 13).;

2) w art. 31 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5. W załącznikach do niniejszego rozporządzenia wszelkie odniesienia do »ENTSO gazu« traktuje się jako odniesienia do »ENTSO gazu i ENNOH« do celów przepisów przejściowych zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE) 2024/1789. Od dnia 1 stycznia 2027 r. wszelkie odniesienia do »ENTSO gazu« traktuje się jako odniesienia do »ENNOH«.”.

Artykuł 87

Zmiana w decyzji (UE) 2017/684

Obowiązki w zakresie powiadamiania dotyczące umów międzyrządowych w dziedzinie energii dotyczących gazu ziemnego, określone w decyzji (UE) 2017/684, interpretuje się jako obejmujące umowy międzyrządowe dotyczące wodoru, w tym związków wodoru, takich jak amoniak i ciekłe organiczne nośniki wodoru.

Artykuł 88

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009 traci moc. Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 89***Wejście w życie**

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 5 lutego 2025 r.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu:

a) art. 11 ust. 3 lit. b), art. 34 ust. 6 i art. 84 stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r.;

b) sekcję 5 stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem art. 42, 43, 44, 52, 53 i 54, które stosuje się od dnia 4 sierpnia 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 czerwca 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodnicząca

H. LAHBIB

ZAŁĄCZNIK I

Wytuczne

1. Informacje, które należy opublikować, dotyczące metody wykorzystywanej do ustalania regulowanych przychodów operatora systemu przesyłowego

Zgodnie z decyzją organu regulacyjnego przed okresem taryfowym organ regulacyjny lub operator systemu przesyłowego publikują informacje, o których mowa w pkt 1–5.

Informacje te przekazuje się oddzielnie w odniesieniu do działalności przesyłowej, w przypadku gdy operator systemu przesyłowego jest częścią większego podmiotu gospodarczego lub przedsiębiorstwa holdingowego.

1. Podmiot odpowiedzialny za kalkulację, ustalanie i zatwierdzanie poszczególnych elementów metodyki.

2. Opis metodyki, w tym co najmniej opis:

- a) metodyki ogólnej, na przykład pułap przychodów, metoda hybrydowa, zasada „koszt plus” lub analiza porównawcza taryf;

- b) metodyki ustalania regulowanej bazy aktywów (RAB), w tym:

- (i) metodyki określania początkowej (wyjściowej) wartości aktywów zastosowanej na początku odpowiedniego okresu regulacyjnego oraz przy włączaniu nowych aktywów do RAB;

- (ii) metodyki ponownej oceny aktywów;

- (iii) wyjaśnień dotyczących zmian wartości aktywów;

- (iv) sposobu traktowania aktywów wycofanych z eksploatacji;

- (v) metodyki amortyzacji stosowanej do RAB, w tym wszelkich zmian zastosowanych w odniesieniu do wartości;

- c) metodyki ustalania kosztu kapitału;

- d) metodyki określania całkowitych wydatków (TOTEX) lub, w stosownych przypadkach, kosztów operacyjnych (OPEX) i nakładów inwestycyjnych (CAPEX);

- e) w stosownych przypadkach – metodyki określania efektywności kosztów;

- f) metodyki zastosowanej do ustalenia inflacji;

- g) w stosownych przypadkach – metodyki określania premii i zachęt;

- h) nieprzewidzianych kosztów;

- i) w stosownych przypadkach – usług świadczonych w ramach spółki holdingowej.

3. Wartości parametrów zastosowanych w metodyce:

- a) szczegółowe wartości parametrów, które stanowią część kosztu kapitału własnego i kosztu długu lub średniego ważonego kosztu kapitału, wyrażone w procentach;

- b) mające zastosowanie okresy amortyzacji w latach, oddzielnie dla gazociągów i sprzęzarek;

- c) zmiany w okresie amortyzacji lub w przyspieszeniu amortyzacji zastosowanej do aktywów;

- d) cele w zakresie efektywności wyrażone w procentach;

- e) wskaźniki inflacji;
  - f) premie i zachęty.
4. Wartości kosztów i wydatków wykorzystywane do ustalania przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych w EUR i w walucie lokalnej:
- a) RAB w podziale na rodzaje aktywów w ujęciu rocznym do czasu ich pełnej amortyzacji, w tym:
    - (i) inwestycja dodana do RAB, według rodzaju aktywów;
    - (ii) amortyzacja w podziale na rodzaje aktywów do czasu pełnej amortyzacji aktywów;
  - b) koszt kapitału, w tym koszt kapitału własnego i koszt zadłużenia;
  - c) wydatki operacyjne;
  - d) premie i zachęty wyszczególnione dla każdej pozycji oddzielnie.
5. Wskaźniki finansowe, które należy przekazać operatorowi systemu przesyłowego. W przypadku gdy operator systemu przesyłowego należy do większego holdingu lub przedsiębiorstwa, wartości te przekazuje się oddzielnie operatorowi systemu przesyłowego, w tym:
- a) wynik finansowy przed odsetkami, opodatkowaniem, deprecjacją i amortyzacją (EBITDA);
  - b) wynik finansowy przed odsetkami i opodatkowaniem (EBIT);
  - c) stopę zwrotu z aktywów I (ROA) = EBITDA/RAB;
  - d) stopę zwrotu z aktywów II (ROA) = EBIT/RAB;
  - e) stopę zwrotu z kapitału własnego (ROE) = zysk / kapitał własny;
    - (i) stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału (RoCE);
    - (ii) wskaźnik dźwigni;
    - (iii) zadłużenie netto/(zadłużenie netto + kapitał własny);
    - (iv) zadłużenie netto/EBITDA.
- Organ regulacyjny lub operator systemu przesyłowego przekazuje uproszczony model taryfy, obejmujący zdezagregowane parametry i wartości wykorzystywane w metodyce oraz umożliwiające odtworzenie kalkulacji przychodów dozwolonych lub przychodów docelowych operatora systemu przesyłowego.
6. Operatorzy systemów przesyłowych przechowują i udostępniają organom regulacyjnym, na ich wniosek, dzienny rejestr rzeczywiście prowadzonych konserwacji i remontów oraz zaistniałych zakłóceń w przepływie. Informacje te udostępniane są również na wniosek konsumentów, których dotyczą wszelkie takie zakłócenia.
2. Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych oraz ich stosowanie w wypadku ograniczeń kontraktowych
- 2.1. Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych
- 1. Mechanizmy alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami muszą ułatwiać rozwój konkurencji i płynność handlu zdolnością oraz muszą być zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym rynków kontraktów krótkoterminowych i centrów handlu gazem. Muszą być elastyczne i mieć zdolność dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej.
  - 2. Takie mechanizmy i procedury muszą uwzględniać integralność danego systemu, a także bezpieczeństwo dostaw.

3. Takie mechanizmy i procedury nie mogą utrudniać wchodzenia na rynek nowym uczestnikom ani tworzyć nieuzasadnionych barier we wchodzeniu na rynek. Nie mogą uniemożliwiać skutecznej konkurencji między uczestnikami rynku, w tym między nowymi, wchodzącymi na rynek uczestnikami oraz spółkami z małym udziałem w rynku.
4. Takie mechanizmy i procedury muszą zapewniać odpowiednie sygnały ekonomiczne dla skutecznego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz ułatwiać inwestowanie w nową infrastrukturę.
5. Użytkowników sieci informuje się o okolicznościach, które mogłyby mieć wpływ na dostępność zdolności zakontraktowanej. Informacje dotyczące przerw muszą odzwierciedlać poziom informacji, jakimi dysponuje operator systemu przesyłowego.
6. W przypadku wystąpienia trudności w realizacji zobowiązań umownych dotyczących dostaw – z powodów związanych z integralnością systemu – operatorzy systemów przesyłowych powiadamiają o tym użytkowników sieci oraz niezwłocznie poszukują niedyskryminacyjnego rozwiązania.

Przed wdrożeniem procedur operatorzy systemów przesyłowych konsultują je z użytkownikami sieci oraz uzgadniają je z organem regulacyjnym.

2.2. Procedury zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych

2.2.1. Przepisy ogólne

1. Niniejszy punkt stosuje się do punktów połączeń międzysystemowych pomiędzy sąsiadującymi systemami wejścia-wyjścia, niezależnie od tego, czy są rzeczywiste czy wirtualne, pomiędzy co najmniej dwoma państwami członkowskimi lub w jednym państwie członkowskim w zakresie, w jakim punkty te są objęte procedurami rezerwacji dla użytkowników. Niniejszy punkt mieć również zastosowanie do punktów wejścia z państw trzecich i punktów wyjścia do państw trzecich, w zależności od decyzji odpowiedniego organu regulacyjnego. Punkty wyjścia do odbiorców końcowych oraz sieci dystrybucji, punkty wejścia z terminali LNG i zakładów produkcyjnych oraz punkty wejścia-wyjścia z i do instalacji magazynowania gazu ziemnego nie podlegają niniejszemu punktowi.
2. Na podstawie informacji publikowanych przez operatorów systemów przesyłowych zgodnie z pkt 3 niniejszego załącznika i, w stosownych przypadkach, potwierdzonych przez organy regulacyjne, ACER publikuje sprawozdanie z monitorowania w zakresie ograniczeń w punktach połączeń międzysystemowych w odniesieniu do produktów z zakresu zdolności ciągłej sprzedawanych w poprzednim roku z uwzględnieniem, w jak największym zakresie, handlu zdolnościami przesyłowymi na rynku wtórnym i wykorzystania zdolności przerywanych.

Sprawozdanie z monitorowania publikuje się co dwa lata. Na uzasadniony wniosek Komisji nie częściej niż raz w roku ACER publikuje dodatkowe sprawozdania.

3. Wszelka dodatkowa zdolność udostępniona w wyniku zastosowania jednej z procedur zarządzania ograniczeniami przewidzianych w pkt 2.2.2–2.2.5 oferowana jest przez odpowiednich operatorów systemów przesyłowych w ramach zwykłego procesu alokacji.

2.2.2. Zwiększanie zdolności poprzez mechanizm nadszyskrypcji i wykupu

1. Operatorzy systemów przesyłowych proponują oraz – po zatwierdzeniu przez organ regulacyjny – wdrażają motywacyjny mechanizm nadszyskrypcji i wykupu, aby zaoferować dodatkową zdolność ciągłą. Przed wdrożeniem organ regulacyjny konsultuje się z organami regulacyjnymi sąsiednich państw oraz uwzględnia opinie organów regulacyjnych sąsiednich państw. Dodatkowa zdolność odnosi się do zdolności ciągłej udostępnianej w uzupełnieniu zdolności technicznej punktu połączenia międzysystemowego obliczanej na podstawie art. 6 ust. 1.
2. Mechanizm nadszyskrypcji i wykupu zapewnia operatorom systemów przesyłowych zachętę do udostępniania dodatkowej zdolności z uwzględnieniem warunków technicznych, takich jak wartość opałowa, temperatura i prognozowane zużycie dla odpowiedniego systemu wejścia-wyjścia oraz zdolności w sąsiadujących sieciach. Operatorzy systemów przesyłowych stosują dynamiczne podejście do przeliczania zdolności technicznej lub dodatkowej systemu wejścia-wyjścia.
3. Mechanizm nadszyskrypcji i wykupu opiera się na systemie zachęt odzwierciedlającym ryzyko operatorów systemów przesyłowych związane z oferowaniem dodatkowej zdolności. Mechanizm ten zbudowany jest w taki sposób, aby przychody ze sprzedaży dodatkowej zdolności oraz koszty wynikające z mechanizmu wykupu lub środków na podstawie pkt 6 były współdzielone między operatorami systemów przesyłowych i użytkownikami sieci. Organy regulacyjne decydują o podziale przychodów i kosztów pomiędzy operatorem systemu przesyłowego i użytkownikiem sieci.

4. W celu określenia przychodów operatora systemu przesyłowego, zdolność techniczna, w szczególności zdolność będąca przedmiotem rezygnacji, a także, w stosownych przypadkach, zdolność będąca skutkiem zastosowania mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać” i mechanizmu opartego na długoterminowej zasadzie „wykorzystaj lub strać”, uznawana jest za alokowaną przed jakąkolwiek zdolnością dodatkową.
5. Określając zdolność dodatkową, operator systemu przesyłowego uwzględnia scenariusze statystyczne dotyczące prawdopodobnej ilości fizycznie niewykorzystanej zdolności w danej chwili i w danym punkcie połączeń międzysystemowych. Uwzględnia on także profil ryzyka związanego z oferowaniem dodatkowej zdolności, który nie prowadzi do nadmiernych zobowiązań z tytułu wykupu. Mechanizm nadsubskrypcji i wykupu zawiera również oszacowanie prawdopodobieństwa i kosztów wykupu zdolności na rynku oraz odzwierciedla je w ilości dodatkowej zdolności, która ma być udostępniona.
6. W przypadku gdy jest to konieczne do utrzymania integralności systemu, operatorzy systemów przesyłowych stosują rynkową procedurę wykupu, w ramach której użytkownicy sieci mogą oferować zdolność. Użytkownicy sieci powiadamiani są o mającej zastosowanie procedurze wykupu. Stosowanie procedury wykupu pozostaje bez uszczerbku dla mających zastosowanie środków awaryjnych.
7. Przed zastosowaniem procedury wykupu operatorzy systemów przesyłowych weryfikują możliwość utrzymania integralności systemu w najbardziej efektywny kosztowo sposób przy zastosowaniu alternatywnych środków technicznych i komercyjnych.
8. Proponując mechanizm nadsubskrypcji i wykupu, operator systemu przesyłowego przedkłada organowi regulacyjnemu wszystkie odpowiednie dane, oszacowania i modele, aby umożliwić mu ocenę mechanizmu. Operatorzy systemów przesyłowych składają organowi regulacyjnemu regularne sprawozdania z funkcjonowania mechanizmu oraz, na wniosek organu regulacyjnego, przekazują wszystkie odpowiednie dane. Organ regulacyjny może zażądać, aby operator systemu przesyłowego wprowadził zmiany do mechanizmu.

2.2.3. Mechanizm udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać”

1. Organy regulacyjne zobowiązują operatorów systemów przesyłowych do stosowania co najmniej zasad określonych w pkt 3 dla każdego użytkownika sieci w punktach połączeń międzysystemowych w odniesieniu do zmiany początkowej nominacji, jeżeli coroczne sprawozdanie ACER z monitorowania, o którym mowa w ppkt 2.2.1 ppkt 2, wykaże, że podczas procedur alokacji zdolności w czasie trwania roku objętego sprawozdaniem w punktach połączeń międzysystemowych zapotrzebowanie przekraczało ofertę przy cenie wywoławczej, gdy wykorzystywane są aukcje, w danym roku lub w kolejnych dwóch latach:
  - a) w odniesieniu do co najmniej trzech produktów z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym miesiąc;
  - b) w odniesieniu do co najmniej dwóch produktów z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym jeden kwartał;
  - c) w odniesieniu do co najmniej jednego produktu z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej rok; lub
  - d) w przypadku gdy w ciągu co najmniej sześciu miesięcy nie zaoferowano produktu z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym nie mniej niż miesiąc.
2. Jeżeli coroczne sprawozdanie ACER z monitorowania, o którym mowa w ppkt 2.2.1 ppkt 2, wykaże, że sytuacja opisana w pkt 1 prawdopodobnie nie powtórzy się w ciągu kolejnych trzech lat, na przykład ze względu na udostępnienie zdolności w wyniku fizycznego powiększenia sieci lub rozwiązania umów długoterminowych, odpowiednie organy regulacyjne mogą postanowić o zakończeniu mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać”.
3. Renominacja zdolności ciągłej jest dozwolona w zakresie od 10 % do 90 % zdolności zakontraktowanej przez użytkownika sieci w danym punkcie połączeń międzysystemowych. Jeżeli jednak nominacja przekracza 80 % zdolności zakontraktowanej, połowa nienominowanej ilości może być renominowana w górę. Jeżeli nominacja nie przekracza 20 % zdolności zakontraktowanej, połowa nominowanej ilości może być renominowana w dół. Stosowanie niniejszego punktu pozostaje bez uszczerbku dla mających zastosowanie środków nadzwyczajnych.
4. Pierwotny posiadacz zdolności zakontraktowanej może renominować ograniczoną część swojej zakontraktowanej zdolności ciągłej na zasadzie zdolności przerywanej.

5. Pkt 3 nie stosuje się do użytkowników sieci – osób lub przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw przez nie kontrolowanych w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004⁽¹⁾ – posiadających w poprzedzającym roku mniej niż 10 % rocznej zdolności technicznej oferowanej w punkcie połączeń międzysystemowych.
6. W odniesieniu do punktów połączeń międzysystemowych, gdzie stosuje się mechanizm udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać” zgodnie z pkt 3, organ regulacyjny przeprowadza ocenę związku z mechanizmem nadszyskrypcji i wykupu na podstawie ppkt 2.2.2, co może spowodować podjęcie przez organ regulacyjny decyzji o niestosowaniu ppkt 2.2.2 w tych punktach połączeń międzysystemowych. Decyzję taką zgłasza się bezzwłocznie ACER i Komisji.
7. Organ regulacyjny może postanowić o wprowadzeniu mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać” zgodnie z pkt 3 w odniesieniu do danego punktu połączeń międzysystemowych. Przed podjęciem decyzji organ regulacyjny konsultuje się z organami regulacyjnymi sąsiednich państw członkowskich. Przyjmując decyzję, organ regulacyjny uwzględnia opinie organów regulacyjnych z sąsiednich państw.

2.2.4. Rezygnacja ze zdolności zakontraktowanej

Operatorzy systemów przesyłowych przyjmują każdy przypadek rezygnacji ze zdolności ciągłej zakontraktowanej przez użytkownika sieci w punkcie połączenia międzysystemowego, z wyjątkiem produktów z zakresu zdolności o czasie trwania nieprzekraczającym jednego dnia. Użytkownik sieci zachowuje swoje prawa i obowiązki wynikające z umowy dotyczącej zdolności, dopóki zdolność nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego i w zakresie, w jakim nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego. Zdolność będącą przedmiotem rezygnacji uznaje się za ponownie przydzieloną dopiero po alokacji całej dostępnej zdolności. Operator systemu przesyłowego niezwłocznie powiadamia użytkownika sieci o ponownym przydzieleniu zdolności, która była przedmiotem jego rezygnacji. Szczegółowe warunki rezygnowania ze zdolności, w szczególności w przypadku gdy wielu użytkowników sieci rezygnuje ze swoich zdolności, zatwierdzane są przez organ regulacyjny.

2.2.5. Mechanizm oparty na długoterminowej zasadzie „wykorzystaj lub strać”

1. Organy regulacyjne zobowiązują operatorów systemów przesyłowych do częściowego lub całkowitego wycofywania zdolności zakontraktowanych w danym punkcie połączeń międzysystemowych, które to zdolności są systematycznie wykorzystywane w niepełnym zakresie przez użytkownika sieci, w przypadku gdy dany użytkownik nie sprzedał ani nie zaoferował na rozsądnych warunkach swojej niewykorzystanej zdolności oraz gdy inni użytkownicy sieci ubiegają się o zdolność ciągłą. Zdolność zakontraktowaną uznaje się za wykorzystywaną w niepełnym zakresie, w szczególności w przypadku gdy:
    - a) użytkownik sieci wykorzystuje średnio mniej niż 80 % swojej zdolności zakontraktowanej zarówno w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, jak i w okresie od dnia 1 października do dnia 31 marca, przy efektywnym czasie trwania umowy wynoszącym ponad rok, i nie może tego należycie uzasadnić; lub
    - b) użytkownik sieci systematycznie nominuje blisko 100 % swojej zdolności zakontraktowanej i renominuje w dół w celu obejścia przepisów określonych w ppkt 2.2.3 ppkt 3.
  2. Uznaje się, że stosowanie mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać” nie stanowi uzasadnienia uniemożliwiającego stosowanie pkt 1.
  3. W wyniku wycofania użytkownik sieci traci częściowo lub całkowicie swoją zdolność zakontraktowaną na dany okres lub na pozostały skuteczny czas trwania umowy. Użytkownik sieci zachowuje swoje prawa i obowiązki wynikające z umowy dotyczącej zdolności, dopóki zdolność nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego oraz w zakresie, w jakim nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego.
  4. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie przedkładają organom regulacyjnym wszystkie dane niezbędne do monitorowania stopnia wykorzystania zakontraktowanych zdolności dla skutecznego czasu trwania umów wynoszącego ponad rok lub powtarzających się kwartałów obejmujących co najmniej dwa lata.
3. Określenie informacji technicznych niezbędnych użytkownikom sieci do uzyskania efektywnego dostępu do systemu gazu ziemnego, określenie wszystkich odpowiednich punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości oraz informacje, które mają być publikowane na temat wszystkich odpowiednich punktów, i harmonogram, według którego informacje te mają być publikowane
  - 3.1. Określenie informacji technicznych niezbędnych użytkownikom sieci do uzyskania efektywnego dostępu do systemu

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1).

3.1.1. Metoda publikacji

1. Operatorzy systemów przesyłowych przekazują wszystkie informacje, o których mowa w pkt 3.1.2 oraz w pkt 3.3 ppkt 1–5, w następujący sposób:
  - a) na stronie publicznie dostępnej internetowej, bez opłat i bez konieczności rejestracji lub podpisania umowy z danym operatorem systemu przesyłowego;
  - b) w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości; częstotliwość zależy od zachodzących zmian i czasu trwania usługi;
  - c) w sposób przyjazny dla użytkownika;
  - d) w sposób zrozumiały, wymiernie jasny, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny;
  - e) w dostępnym do pobrania formacie, który został uzgodniony pomiędzy operatorami systemów przesyłowych i organami regulacyjnymi – na podstawie opinii w sprawie zharmonizowanego formatu, która jest przekazywana przez ACER – i który umożliwia analizę ilościową i porównawczą;
  - f) konsekwentnie używając jednostek, zwłaszcza kWh (przy referencyjnej temperaturze spalania wynoszącej 298,15 K) w odniesieniu do zawartości energii oraz m³ (przy 273,15 K i 1,01325 bara) w odniesieniu do objętości. Podaje się stały współczynnik konwersji na zawartość energii. Oprócz powyższego formatu dane można publikować również w innych jednostkach;
  - g) w językach urzędowych danego państwa członkowskiego oraz w języku angielskim;
  - h) wszystkie dane udostępnia się za pomocą jednej ogólnounijnej centralnej platformy, ustanowionej przez ENTSO gazu na zasadach efektywności kosztowej.
2. Operatorzy systemów przesyłowych w odpowiednim czasie przekazują szczegóły dotyczące bieżących zmian w informacjach, o których mowa w pkt 3.1.2 oraz w pkt 3.3 ppkt 1–5, gdy tylko dane te są im udostępniane.

3.1.2. Zawartość publikacji

1. Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej następujące informacje o swoich systemach i usługach:
  - a) szczegółowy i wszechstronny opis różnych rodzajów oferowanych usług i opłat pobieranych za te usługi;
  - b) różne typy umów przesyłowych dostępnych dla tych usług;
  - c) kodeks sieci lub standardowe warunki określające prawa i obowiązki wszystkich użytkowników sieci, w tym:
    - (i) zharmonizowane umowy przesyłowe oraz inne odpowiednie dokumenty;
    - (ii) jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do systemu – określenie odpowiednich parametrów jakości gazu, obejmujących co najmniej wartość opałową górną, liczbę Wobbego i zawartość tlenu, oraz określenie obowiązku dokonania konwersji lub pokrycia związanych z nią kosztów przez użytkowników sieci, w przypadku gdy gaz nie odpowiada tym specyfikacjom, dla wszystkich odpowiednich punktów, zgodnie z ich definicją w pkt 3.2;
    - (iii) jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do systemu – informacje na temat wymogów dotyczących ciśnienia dla wszystkich odpowiednich punktów;
    - (iv) procedurę stosowaną w przypadku przerwania zdolności przerywanej, w tym – w stosownych przypadkach – czas, zakres i hierarchię poszczególnych przerw, na przykład proporcjonalnie lub przerwanie, począwszy od najpóźniej podłączonych odbiorców;
  - d) zharmonizowane procedury stosowane przy korzystaniu z systemu przesyłowego wraz z definicjami kluczowych pojęć;
  - e) przepisy dotyczące alokacji zdolności, zarządzania ograniczeniami i procedur zapobiegania akumulacji rezerw zdolności oraz procedur dotyczących jej ponownego wykorzystania;

- f) zasady mające zastosowanie do operatora systemu przesyłowego w handlu zdolnością na rynku wtórnym;
- g) zasady dotyczące bilansowania oraz metodyka kalkulacji opłat za niezbilansowanie;
- h) w stosownych przypadkach – poziomy elastyczności i tolerancji stosowane w usługach transportu i innych usługach bez oddzielnych opłat, a także wszelką oferowaną dodatkowo elastyczność i związane z nią opłaty;
- i) szczegółowy opis systemu gazu ziemnego zarządzanego przez operatora systemu przesyłowego i jego odpowiednich punktów połączeń międzysystemowych, zdefiniowanych w pkt 3.2, oraz nazwy operatorów połączonych w ten sposób systemów lub obiektów;
- j) zasady mające zastosowanie przy przyłączaniu do systemu gazu ziemnego obsługiwanego przez operatora systemu przesyłowego;
- k) informacje dotyczące mechanizmów awaryjnych w zakresie należącym do kompetencji operatora systemu przesyłowego, takich jak środki, które mogą spowodować odłączenie grup odbiorców i inne ogólne zasady odpowiedzialności, które mają zastosowanie do operatora systemu przesyłowego;
- l) uzgodnione przez operatorów systemów przesyłowych procedury, istotne w odniesieniu do dostępu użytkowników sieci do danych systemów przesyłowych i związane z interoperacyjnością sieci w punktach połączeń międzysystemowych, uzgodnione procedury i wykorzystane metodyki dotyczące składania nominacji i sprawdzania ich zgodności oraz inne uzgodnione procedury określające zasady i wykorzystywane metodyki, które dotyczą alokacji przepływu gazu i jego bilansowania;
- m) operatorzy systemów przesyłowych publikują szczegółowy i wyczerpujący opis zastosowanych metod i procesów, w tym informacje dotyczące zastosowanych parametrów i kluczowych założeń, które wykorzystano do obliczenia zdolności technicznej.

3.2. Określenie wszystkich odpowiednich punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości

1. Odpowiednie punkty obejmują co najmniej:

- a) wszystkie punkty wejścia i wyjścia sieci przesyłowej obsługiwanej przez operatora systemu przesyłowego, z wyjątkiem punktów wyjścia przyłączonych do pojedynczego odbiorcy końcowego i z wyjątkiem punktów wejścia przyłączonych bezpośrednio do znajdującej się w Unii instalacji produkcyjnej pojedynczego producenta;
- b) wszystkie punkty wejścia i wyjścia łączące obszary bilansowania operatorów systemów przesyłowych;
- c) wszystkie punkty łączące sieć operatora systemu przesyłowego z terminalem LNG, węzłami sieci gazu ziemnego, instalacjami magazynowania i instalacjami produkcyjnymi, o ile te obiekty produkcyjne nie są objęte wyłączeniem na podstawie lit. a);
- d) wszystkie punkty łączące sieć danego operatora systemu przesyłowego z infrastrukturą niezbędną do świadczenia usług pomocniczych.

2. Informacje dla pojedynczych odbiorców końcowych i dla instalacji produkcyjnych, które nie są objęte definicją odpowiednich punktów zgodnie z pkt 3.2 ppkt 1 lit. a), publikuje się w formie zagregowanej, co najmniej dla każdego obszaru bilansowania. Do celów stosowania niniejszego załącznika zagregowane informacje dotyczące pojedynczych odbiorców końcowych oraz instalacji produkcyjnych, które nie są objęte definicją odpowiednich punktów zgodnie z pkt 3.2 ppkt 1 lit. a), uznaje się za dotyczące jednego odpowiedniego punktu.

3. W przypadku gdy punkty łączące dwóch lub większą liczbę operatorów systemów przesyłowych są zarządzane wyłącznie przez danych operatorów, bez udziału na poziomie umownym lub eksploatacyjnym ze strony użytkowników systemu, lub w przypadku gdy punkty łączą system przesyłowy z systemem dystrybucyjnym i w punktach tych nie występują ograniczenia kontraktowe, operatorzy systemów przesyłowych zwolnieni są w odniesieniu do tych punktów z obowiązków w zakresie publikowania informacji określonych w pkt 3.3. Organ regulacyjny może zobowiązać operatorów systemów przesyłowych do publikowania informacji określonych w pkt 3.3 w odniesieniu do wszystkich punktów objętych zwolnieniem lub do grup takich punktów. W takim przypadku informacje, jeśli operator systemu przesyłowego nimi dysponuje, publikuje się w formie zagregowanej na znaczącym poziomie, co najmniej dla każdego obszaru bilansowania. Do celów stosowania niniejszego załącznika zagregowane informacje dotyczące takich punktów uznaje się za dotyczące jednego odpowiedniego punktu.

3.3. Informacje, które mają być publikowane w odniesieniu do wszystkich odpowiednich punktów, oraz harmonogram publikowania tych informacji

1. W odniesieniu do wszystkich odpowiednich punktów operatorzy systemów przesyłowych publikują informacje określone w akapicie drugim lit. a)–g), dotyczące świadczonych przez nich usług i usług pomocniczych, w szczególności informacje dotyczące domieszkiowania, balastowania i konwersji. Informacje te publikuje się w postaci danych liczbowych dla okresów dziennych lub godzinnych – równych najmniejszemu okresowi referencyjnemu w odniesieniu do rezerwowania zdolności i renominacji oraz najmniejszemu okresowi rozliczeniowemu, za który naliczane są opłaty za niezbilansowanie. Jeżeli najmniejszy okres referencyjny jest inny niż okres dzienny, informacje wymienione w akapicie drugim lit. a)–g) udostępnia się również w odniesieniu do okresu dziennego.

Następujące informacje oraz ich aktualizacje publikuje się gdy tylko są dostępne dla operatora systemu (w czasie zbliżonym do rzeczywistego):

- a) zdolność techniczna w obu kierunkach;
  - b) całkowita zakontraktowana zdolność ciągła i przerywana w obu kierunkach;
  - c) nominacje i renominacje w obu kierunkach;
  - d) dostępna zdolność ciągła i przerywana w obu kierunkach;
  - e) faktyczna ilość przesyłanego gazu;
  - f) planowane i faktyczne przerwy w zdolności przerywanej;
  - g) planowane i nieplanowane przerwy w usługach ciągłych oraz informacje dotyczące przywracania usług ciągłych, innymi szczególności konserwacji i remontów systemu oraz spodziewanego czasu trwania przerwy spowodowanej konserwacją lub remontem; informacje o planowanych przerwach publikuje się co najmniej z 42-dniowym wyprzedzeniem;
  - h) przypadki nieuwzględnienia prawnie wiążących wniosków o produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej miesiąc, w tym liczba nieuwzględnionych wniosków i wnioskowane ilości;
  - i) w przypadku aukcji: gdzie i kiedy produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej miesiąc zostały rozliczone po cenach wyższych niż cena wywoławcza;
  - j) gdzie i kiedy żadne produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej miesiąc nie zostały zaoferowane w ramach zwykłego procesu alokacji;
  - k) całkowita zdolność udostępniona poprzez procedury zarządzania ograniczeniami określone w pkt 2.2.2–2.2.5 z podziałem na poszczególne procedury zarządzania ograniczeniami.
2. Dla wszystkich odpowiednich punktów informacje, o których mowa w pkt 3.3 ppkt 1 lit. a), b) i d), publikuje się z co najmniej 24-miesięcznym wyprzedzeniem.
  3. Dla wszystkich odpowiednich punktów operatorzy systemów przesyłowych publikują informacje historyczne dotyczące wymogów wymienionych w pkt 3.3 ppkt 1 lit. a)–g) za ostatnie pięć lat z zachowaniem ciągłości.
  4. Operatorzy systemów przesyłowych codziennie publikują dla wszystkich odpowiednich punktów wartości pomiarów: wartości opałowej górnej, liczby Wobbego, zawartości domieszek wodoru w systemie gazu ziemnego, zawartości metanu i zawartości tlenu. Wstępne dane publikuje się najpóźniej trzy dni po danej dobie gazowej. Dane ostateczne publikuje się przed upływem trzech miesięcy po zakończeniu danego miesiąca.
  5. Operatorzy systemów przesyłowych co roku publikują dla wszystkich odpowiednich punktów dane dotyczące dostępnej zdolności oraz zdolności zarezerwowanej i technicznej dla okresu, w którym zdolność jest zakontraktowana, plus rok, oraz co najmniej na następne 10 lat. Informacje te aktualizuje się przynajmniej co miesiąc lub częściej, w miarę otrzymywania nowych informacji. W publikowanych informacjach wskazuje się okres, dla którego zdolność jest oferowana na rynku.

3.4. Informacje, które mają być publikowane w odniesieniu do systemu przesyłowego, oraz harmonogram, według którego informacje te są publikowane

1. Operatorzy systemów przesyłowych zapewniają, aby publikacja miała miejsce codziennie, i codziennie aktualizują dane dotyczące łącznej ilości zaoferowanej oraz zdolności zakontraktowanej na rynku wtórnym, tzn. sprzedanej przez jednego użytkownika sieci innemu użytkownikowi sieci, jeżeli dysponują tymi informacjami. Informacje te zawierają następujące elementy:
  - a) punkt połączenia, w którym sprzedaje się zdolność;
  - b) rodzaj zdolności, tj. w punkcie wejścia, w punkcie wyjścia, ciągła, przerywana;
  - c) ilość i czas obowiązywania praw do korzystania ze zdolności;
  - d) rodzaj sprzedaży, na przykład przeniesienie lub powierzenie;
  - e) całkowita liczba transakcji lub przeniesień;
  - f) wszelkie inne uwarunkowania znane operatorowi systemu przesyłowego, jak określono w pkt 3.3.

Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku, w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią.

2. Operatorzy systemów przesyłowych publikują zharmonizowane warunki, na jakich będą akceptować transakcje zdolnością, na przykład przeniesienia i powierzenia. Warunki te muszą zawierać co najmniej:
  - a) opis znormalizowanych produktów, które można sprzedawać na rynku wtórnym;
  - b) termin wdrożenia/przyjęcia/rejestracji transakcji na rynku wtórnym; w przypadku opóźnienia muszą zostać opublikowane przyczyny;
  - c) przekazanie operatorowi systemu przesyłowego przez sprzedającego lub stronę trzecią, o której mowa w pkt 3.4 ppkt 1, informacji obejmujących nazwę sprzedawcy i nabywcy oraz dane dotyczące specyfikacji zdolności wymienione w pkt 3.4 ppkt 1.

Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku, w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią.

3. W odniesieniu do zbilansowania systemu, każdy operator systemu przesyłowego przekazuje każdemu użytkownikowi sieci, dla każdego okresu bilansowania, swoje wstępne dane dotyczące niezbilansowania oraz dane dotyczące kosztów dla danego użytkownika sieci, najpóźniej miesiąc po zakończeniu okresu bilansowania. Ostateczne dane dotyczące odbiorców, którym gaz dostarczony został zgodnie ze standardowym profilem obciążenia, można przekazać w terminie do 14 miesięcy. Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku, w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią. Przy przekazywaniu tych informacji zachowuje się poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.
4. W przypadku gdy usługi w ramach elastyczności, inne niż tolerancje, oferuje się stronom trzecim, operatorzy systemów przesyłowych publikują z jednodniowym wyprzedzeniem łączne dzienne prognozy dotyczące maksymalnej ilości elastyczności, zarezerwowanego poziomu elastyczności i dostępności elastyczności na rynku w następnej dobie gazowej. Operator systemu przesyłowego publikuje również *ex post* informacje dotyczące łącznego wykorzystania każdej usługi w ramach elastyczności na koniec każdej doby gazowej. Jeżeli organ regulacyjny jest przekonany, że informacje te mogą zostać wykorzystane do potencjalnych nadużyć przez użytkowników sieci, może podjąć decyzję o zwolnieniu operatora systemu przesyłowego z tego obowiązku.
5. Operatorzy systemów przesyłowych publikują dla każdego obszaru bilansowania dane dotyczące ilości gazu w systemie przesyłowym na rozpoczęcie każdej doby gazowej oraz prognozowanej ilości gazu ziemnego w systemie przesyłowym na zakończenie każdej doby gazowej. Prognozę ilości gazu ziemnego na zakończenie doby gazowej aktualizuje się co godzinę przez całą dobę gazową. W przypadku gdy opłaty za niezbilansowanie naliczane są godzinowo, operator systemu przesyłowego co godzinę publikuje dane dotyczące ilości gazu w systemie przesyłowym. Alternatywnie operatorzy systemów przesyłowych publikują dla każdego obszaru bilansowania dane dotyczące łącznego niezbilansowania dla wszystkich użytkowników na rozpoczęcie każdego okresu bilansowania oraz prognozowanego łącznego niezbilansowania dla wszystkich użytkowników na zakończenie każdej doby gazowej. Jeżeli organ regulacyjny jest przekonany, że informacje te mogą zostać wykorzystane do potencjalnych nadużyć przez użytkowników sieci, może podjąć decyzję o zwolnieniu operatora systemu przesyłowego z tego obowiązku.
6. Operatorzy systemów przesyłowych udostępniają przyjazne dla użytkownika instrumenty umożliwiające kalkulację taryf.

7. Operatorzy systemów przesyłowych przechowują do wglądu odpowiednich organów krajowych przez okres co najmniej pięciu lat rejestr wszystkich umów dotyczących zdolności oraz innych odpowiednich informacji dotyczących obliczania i udostępniania zdolności, w szczególności dotyczących poszczególnych nominacji i przerw. Operatorzy systemów przesyłowych są zobowiązani przechowywać przez okres co najmniej pięciu lat wszystkie odpowiednie informacje, o których mowa w pkt 3.3 ppkt 4 i 5, oraz udostępniać je na żądanie organu regulacyjnego. Obie strony zachowują poufność informacji handlowych.
  8. Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej raz w roku, we wcześniej określonym terminie, z odpowiednim wyprzedzeniem, wszystkie planowane okresy konserwacji i remontów, które mogą mieć wpływ na prawa użytkowników sieci wynikające z umów przesyłowych, a także związane z nimi informacje dotyczące eksploatacji. Obejmuje to szybką i niedyskryminacyjną publikację informacji o wszelkich zmianach okresów konserwacji i remontów oraz powiadamianie o nieplanowanych konserwacjach i remontach niezwłocznie po uzyskaniu tych informacji przez operatora systemu przesyłowego. W okresach konserwacji i remontów operatorzy systemów przesyłowych regularnie publikują uaktualnione informacje dotyczące szczegółów, spodziewanego czasu trwania oraz rezultatu konserwacji i remontów.
4. Format i treść publikacji informacji technicznych dotyczących dostępu operatorów sieci wodorowej do sieci, informacje, które należy publikować dla wszystkich odpowiednich punktów, oraz harmonogram
    - 4.1. Format publikacji informacji technicznych dotyczących dostępu do sieci
      1. Operatorzy sieci wodorowej przekazują użytkownikom sieci wszelkie informacje niezbędne do uzyskania skutecznego dostępu do sieci, o których mowa w pkt 4.2 i 4.3, w następujący sposób:
        - a) na publicznie dostępnej stronie internetowej, bez opłat i bez konieczności rejestracji lub podpisania umowy z danym operatorem sieci wodorowej;
        - b) w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości; częstotliwość zależy od zachodzących zmian i czasu trwania usługi;
        - c) w sposób przyjazny dla użytkownika;
        - d) w sposób przejrzysty, wymierny, łatwo dostępny i niedyskryminacyjny;
        - e) w dostępnym do pobrania formacie, który został uzgodniony między operatorami sieci wodorowych i organami regulacyjnymi – na podstawie opinii w sprawie zharmonizowanego formatu, przekazanej przez ACER – i który umożliwia analizę ilościową;
        - f) konsekwentnie używając jednostek, zwłaszcza kWh w odniesieniu do zawartości energii oraz m³ w odniesieniu do objętości; należy podać stały współczynnik konwersji na zawartość energii; dane można publikować również w innych jednostkach;
        - g) w językach urzędowych danego państwa członkowskiego oraz w języku angielskim;
        - h) wszystkie dane udostępnia się od dnia 1 października 2026 r. za pomocą jednej ogólnounijnej centralnej platformy, ustanowionej przez ENNOH na zasadach efektywności kosztowej.
      2. Operatorzy sieci wodorowej w odpowiednim czasie przekazują szczegóły dotyczące bieżących zmian w informacjach, o których mowa w pkt 4.2 oraz 4.3, gdy tylko dane te są im udostępnione.
    - 4.2. Treść publikacji informacji technicznych dotyczących dostępu do sieci
      1. Operatorzy sieci wodorowej publikują przynajmniej następujące informacje o swoich systemach i usługach:
        - a) szczegółowy i wszechstronny opis różnych rodzajów oferowanych usług i opłat za te usługi;
        - b) różne typy umów przesyłowych dostępnych dla tych usług;
        - c) kodeksy sieci lub standardowe warunki określające prawa i obowiązki wszystkich użytkowników sieci, w tym:

- (i) zharmonizowane umowy przesyłowe oraz inne odpowiednie dokumenty;
  - (ii) jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do sieci, w odniesieniu do wszystkich odpowiednich punktów – specyfikację odpowiednich parametrów jakości wodoru oraz określenie obowiązku dokonania konwersji lub pokrycia związanych z nią kosztów przez użytkowników sieci, w przypadku gdy wodór nie odpowiada tym specyfikacjom;
  - (iii) jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do systemu – informacje dotyczące wymogów dotyczących ciśnienia dla wszystkich odpowiednich punktów;
- d) zharmonizowane procedury stosowane przy korzystaniu z sieci wodorowej wraz z definicjami kluczowych pojęć;
  - e) jeśli ma to zastosowanie – poziomy elastyczności i tolerancji stosowane w usługach przesyłowych i innych usługach bez oddzielnych opłat, a także wszelka oferowana dodatkowo elastyczność i związane z nią opłaty;
  - f) szczegółowy opis sieci wodorowej zarządzanej przez operatora sieci wodorowej i jej odpowiednich punktów połączeń międzysystemowych, zdefiniowanych w pkt 2, oraz nazwy operatorów połączonych w ten sposób sieci lub instalacji;
  - g) zasady mające zastosowanie przy przyłączaniu do sieci obsługiwanej przez operatora sieci wodorowej;
  - h) informacje dotyczące mechanizmów na wypadek sytuacji nadzwyczajnych w zakresie należącym do kompetencji operatora sieci wodorowej, takich jak środki mogące spowodować odłączenie grup odbiorców oraz inne ogólne zasady odpowiedzialności, które mają zastosowanie do operatora sieci wodorowej;
  - i) uzgodnione przez operatorów sieci wodorowej procedury w punktach połączeń międzysystemowych, mające wpływ na dostęp użytkowników sieci do danej sieci wodorowej, związane z interoperacyjnością sieci.

2. Odpowiednie punkty obejmują co najmniej:

- a) wszystkie punkty wejścia i wyjścia sieci wodorowej obsługiwanej przez operatora sieci wodorowej, z wyjątkiem punktów wyjścia przyłączonych do pojedynczego odbiorcy końcowego i z wyjątkiem punktów wejścia przyłączonych bezpośrednio do znajdującej się w Unii instalacji produkcyjnej pojedynczego producenta;
- b) wszystkie punkty wejścia i wyjścia łączące sieci operatorów sieci wodorowej;
- c) wszystkie punkty łączące sieć operatora sieci wodorowej z terminalem LNG, terminalami wodorowymi, węzłami sieci gazu ziemnego, instalacjami magazynowania i instalacjami produkcyjnymi, o ile te instalacje produkcyjne nie są objęte zwolnieniem na podstawie lit. a);
- d) wszystkie punkty łączące sieć konkretnego operatora sieci wodorowej z infrastrukturą niezbędną do świadczenia usług pomocniczych.

3. Informacje dla pojedynczych odbiorców końcowych i dla instalacji produkcyjnych, które nie są objęte definicją odpowiednich punktów zgodnie z ppkt 2 lit. a), publikuje się w formie zagregowanej oraz uznaje za dotyczące jednego odpowiedniego punktu.

4.3. Informacje, które należy publikować dla wszystkich odpowiednich punktów, oraz harmonogram

1. Dla wszystkich odpowiednich punktów operatorzy sieci wodorowej publikują informacje wymienione w akapicie drugim lit. a)–g) w odniesieniu do wszystkich usług w postaci danych liczbowych dla okresów dziennych lub godzinowych.

Następujące informacje oraz ich aktualizacje publikuje się w czasie zbliżonym do rzeczywistego:

- a) zdolność techniczna w obu kierunkach;
- b) całkowita zdolność zakontraktowana w obu kierunkach;
- c) nominacje i renominacje w obu kierunkach;
- d) dostępna zdolność w obu kierunkach;

- e) faktyczna ilość przesyłanego gazu;
  - f) planowane i faktyczne przerwy w zdolności;
  - g) planowane i nieplanowane przerwy w świadczeniu usług; informacje o planowanych przerwach publikuje się co najmniej z 42-dniowym wyprzedzeniem.
2. Dla wszystkich odpowiednich punktów informacje, o których mowa w ppkt 1 lit. a), b) i d), publikuje się w odniesieniu do okresu obejmującego przynajmniej następne 24 miesiące.
  3. Dla wszystkich odpowiednich punktów operatorzy sieci wodorowej publikują informacje historyczne dotyczące wymogów wymienionych w ppkt 1 lit. a)–f) za ostatnie pięć lat z zachowaniem ciągłości.
  4. Operatorzy sieci wodorowej codziennie publikują zmierzone wartości czystości wodoru i zanieczyszczeń dla wszystkich odpowiednich punktów. Wstępne dane publikuje się najpóźniej w ciągu trzech dni. Dane ostateczne publikuje się przed upływem trzech miesięcy po zakończeniu danego miesiąca.
  5. Dalsze szczegółowe dane potrzebne do wykonania pkt 4.1, 4.2 i 4.3, na przykład szczegółowe informacje dotyczące formatu i treści informacji niezbędnych użytkownikom sieci do skutecznego dostępu do sieci, informacje, które mają być publikowane na temat odpowiednich punktów, oraz szczegóły dotyczące harmonogramów, określa się w kodeksie sieci ustanowionym na podstawie art. 70.
-

ZAŁĄCZNIK II

Uchylone rozporządzenie i wykaz jego kolejnych zmian

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 (Dz. U. L 211 z 14.8.2009, s. 36)	
Decyzja Komisji 2010/685/UE (Dz.U. L 293 z 11.11.2010, s. 67)	
Decyzja Komisji 2012/490/UE (Dz.U. L 231 z 28.8.2012, s. 16)	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 (Dz. U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).	(jedynie art. 22)
Decyzja Komisji (UE) 2015/715 (Dz.U. L 114 z 5.5.2015, s. 9)	
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 (Dz. U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).	(jedynie art. 50)
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/869 (Dz. U. L 152 z 3.6.2022, s. 45)	(jedynie art. 25)
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1032 (Dz. U. L 173 z 30.6.2022, s. 17)	(jedynie art. 2)

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009	Niniejsze rozporządzenie
art. 1 akapit pierwszy (zdanie wprowadzające)	art. 1 akapit pierwszy (zdanie wprowadzające)
art. 1 akapit pierwszy lit. a)	art. 1 akapit pierwszy lit. a)
art. 1 akapit pierwszy lit. b)	—
art. 1 akapit pierwszy lit. c)	art. 1 akapit pierwszy lit. b)
art. 1 akapit drugi, trzeci i czwarty	art. 1 akapit drugi, trzeci i czwarty
art. 2 ust. 1 zdanie wprowadzające	art. 2 ust. 1 zdanie wprowadzające
—	art. 2 ust. 1 pkt 1
art. 2 ust. 1 pkt 1	art. 2 ust. 1 pkt 2
art. 2 ust. 1 pkt 2	art. 2 ust. 1 pkt 3
art. 2 ust. 1 pkt 3	art. 2 ust. 1 pkt 4
art. 2 ust. 1 pkt 4	art. 2 ust. 1 pkt 5
art. 2 ust. 1 pkt 5	art. 2 ust. 1 pkt 6
art. 2 ust. 1 pkt 6	art. 2 ust. 1 pkt 7
art. 2 ust. 1 pkt 7	art. 2 ust. 1 pkt 8
art. 2 ust. 1 pkt 8	art. 2 ust. 1 pkt 9
art. 2 ust. 1 pkt 9	art. 2 ust. 1 pkt 10
art. 2 ust. 1 pkt 10	art. 2 ust. 1 pkt 11
art. 2 ust. 1 pkt 11	art. 2 ust. 1 pkt 12
art. 2 ust. 1 pkt 12	art. 2 ust. 1 pkt 13
art. 2 ust. 1 pkt 13	art. 2 ust. 1 pkt 14
art. 2 ust. 1 pkt 14	art. 2 ust. 1 pkt 15
art. 2 ust. 1 pkt 15	art. 2 ust. 1 pkt 16
art. 2 ust. 1 pkt 16	art. 2 ust. 1 pkt 17
art. 2 ust. 1 pkt 17	art. 2 ust. 1 pkt 18
art. 2 ust. 1 pkt 18	art. 2 ust. 1 pkt 19
art. 2 ust. 1 pkt 19	art. 2 ust. 1 pkt 20
art. 2 ust. 1 pkt 20	art. 2 ust. 1 pkt 21
art. 2 ust. 1 pkt 21	art. 2 ust. 1 pkt 22
art. 2 ust. 1 pkt 22	art. 2 ust. 1 pkt 23
art. 2 ust. 1 pkt 23	art. 2 ust. 1 pkt 24
art. 2 ust. 1 pkt 24	art. 2 ust. 1 pkt 25
art. 2 ust. 1 pkt 25	art. 2 ust. 1 pkt 26
art. 2 ust. 1 pkt 26	art. 2 ust. 1 pkt 27
art. 2 ust. 1 pkt 27	art. 2 ust. 1 pkt 28
art. 2 ust. 1 pkt 28	art. 2 ust. 1 pkt 29

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 2 ust. 1 pkt 30-83
art. 2 ust. 2	art. 2 ust. 2
—	art. 3, 4 i 5
art. 14 ust. 1	art. 6 ust. 1
—	art. 6 ust. 2
art. 14 ust. 2	art. 6 ust. 3
—	art. 6 ust. 4
art. 14 ust. 3	art. 6 ust. 5
—	art. 6 ust. 6 i 7
—	art. 7
art. 15 ust. 1 i 2	art. 8 ust. 1 i 2
—	art. 8 ust. 3
art. 15 ust. 3	art. 8 ust. 4
art. 15 ust. 4	art. 8 ust. 5
art. 15 ust. 5	art. 8 ust. 6
—	art. 8 ust. 7
—	art. 9
art. 16 ust. 1, 2 i 3	art. 10 ust. 1, 2 i 3
art. 16 ust. 5	art. 10 ust. 4
art. 16 ust. 4	—
art. 17	art. 11
art. 22	art. 12
art. 21	art. 13
art. 3	art. 14
art. 3a	art. 15
—	art. 16
art. 13	art. 17 ust. 1, 2 i 3
—	art. 17 ust. 4 i 5
—	art. 18–23
art. 4	art. 24
art. 5	art. 25
art. 8 ust. 1, ust. 2 i 3	art. 23 ust. 1, 2 i ust. 3 akapit pierwszy lit. a), b), c), e), f) i g)
—	art. 26 ust. 3 akapit pierwszy lit. d), h) oraz i)
—	art. 26 ust. 3 akapit drugi
art. 8 ust. 4	art. 26 ust. 4 akapit pierwszy
—	art. 23 ust. 4 akapit drugi i trzeci
art. 8 ust. 5, 7, 8 i 9	art. 23 ust. 5–8

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009	Niniejsze rozporządzenie
art. 8 ust. 11 i 12	art. 23 ust. 9 i 10
—	art. 26 ust. 11
art. 9	art. 27
art. 24	art. 28
art. 10	art. 29
art. 11	art. 30
art. 12	art. 31
art. 8 ust. 10	art. 32
art. 18 ust. 1–6	art. 33 ust. 1–6
—	art. 33 ust. 7
art. 19 ust. 1	art. 34 ust. 1
—	art. 34 ust. 2
art. 19 ust. 2–5	art. 31 ust. 3 – ust. 6 akapit pierwszy
—	art. 34 ust. 6 akapit drugi
art. 20	art. 35
—	art. 36–70
art. 8 ust. 6 lit. a), b), f), h) i l)	art. 71 ust. 1 lit. a)–e)
—	art. 71 ust. 1 lit. f)
art. 8 ust. 6 lit. e), g), j) oraz k)	art. 71 ust. 2 lit. a)–d)
—	art. 71 ust. 2 lit. e)
art. 8 ust. 6 lit. c), d) oraz i)	—
art. 6 ust. 1, 2 i 3	art. 71 ust. 3, 4 i 5
—	art. 71 ust. 6
art. 6 ust. 4, 5 i 6	art. 71 ust. 7, 8 i 9
—	art. 71 ust. 10
art. 6 ust. 7 i 8	—
art. 6 ust. 9–12	art. 71 ust. 11–14
—	art. 71 ust. 15
—	art. 72
art. 7	art. 73
art. 23	art. 74
art. 26	art. 75
art. 25	art. 76 ust. 1 i 2
—	art. 76 ust. 3–7
art. 27 ust. 1 i 2	art. 77 ust. 1 i 3
—	art. 77 ust. 2
—	art. 78
art. 30	art. 79

Rozporządzenie (WE) nr 715/2009	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 80
art. 28 ust. 1	art. 81 ust. 1
art. 28 ust. 2	—
—	art. 81 ust. 2 i 3
—	art. 82–87
art. 31	art. 88
art. 32	art. 89
załącznik I	załącznik I
—	załącznik II
załącznik III	załącznik III